

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka (2)\Troska_Jan
Matzal-Planeta_Leon.pdb

PDB Name: Troska, Planeta Leon
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 12.9.2003
Modification Date: 12.9.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Díl 1.

APITOLA PRVNÍ ČTYŘLÍSTEK SE PŘEDSTAVUJE

"Es-bé-dvě-es-tři, plus es-en-es-dvě, plus há-dvě-ó, lomeno cé-šest-há-dvanáct-ó - počkat," přerušil Ludvík své broukové sestavování chemického vzorce, "takhle by to neklapalo. Musím přece jenom začít s cé-tři-há-pět závorka ó-há."

"Mňá-ú-úú-ííí-škvrc-pff," pronikavé ječení dolehlo k němu škvírou přivřených dveří ze sousedního pokoje a skončilo ostrým prsknutím.

"Hrom do tebe. Už zase taháš tu kočku?" vykřikl zlostně.

"Čerta tahám!" ozval se z vedlejší světnice mužský hlas. "Míca je..."

"Škvr-rrr-prff!"

"Počkej, já tě," Ludvík mrštil tužkou o stůl a hnál se ke dveřím, "su-rov..." nadávka mu uvázla na rtech:

"Una bella ragá-á-ca con oki, kó-si grandí, bella beléédza, una bo-kína, kóosi pikola, et orééki-at una-mňáúú-pf!" mazlivý flažoletový tenor skončil zase jekotem a prsknutím.

"Co to bylo?"

"Řím!" odpovídal vytáhlý, hubený mladík, aniž zvedl oči od malého krystalového přijímače, k němuž byl zapojen veliký dynamický tlampač. "Ale možná, že Milán nebo Neapol. To právě nelze určit, když nemám stupnici. Počkej, Luďo, pokusím se."

"Fl-úúú-tút le mond travaj isi-ba; le zen dé bra, lézó-tr de esprit. Le kyltivatér tras de silon; le bušerón abat lé zarbre de la fóre. Lé for-žérón."

"Francouzská přednáška o práci," řekl Ludvík udiveně.

"Ano. Asi Paříž. Rozhodně Francie. A teď - slyšíš to?"

"Anglické burzovní zprávy."

"Ano, jenže je to přece dolarový kurs. Človče! Na pouhý krystal jsme chytli New York! A stačí, abych se jen dotkl detektoru. Luďo, nech si gratulovat! To se ti podařilo!"

"Mně? Co já mám..."

"Krátkou paměť máš. Což jsi už zapomněl na sloučeninu, kterou mně dal na papíře před čtrnácti dny?"

"A tys už vyrobil krystal?"

"Ovšemže. Šlo to hladce, když máš vývěvu, mísu, ohříváč a promývačku v pořádku a spojenou."

"Jak ses mohl opovážit dělat do chemie, elektrikáři?" naježil se Ludvík.

"Byla to jen laborantská práce, za kterou mně můžeš jen poděkovat."

"Ale vyšťáralš mé tajemství."

"Pěkný kamarád!"

"Nu, já jen..." Ludvík se zahanbeně odvrátil. "Tak můj vynález zdokonaleného krystalu se osvědčuje?" prohodil smířlivou otázkou.

"Báječně. Je to úžasný usměřovač. Ohromný objev! Udělá díru do radiofonie. Jeho schopnost předčí lampový přijímač. Jen bude nutno přestavět přístroj, dát mu správný ladič, otočný kondenzátor s patričnou stupnicí, aby se mohly zjistit vysílací stanice. Luďo, celý svět bude třesit oči a střihat ušima nad krystalovým přijímačem, který hravě utáhne tak mohutný dynamický tlampač a chytá celý svět. A počkej, teď mě napadá... vždyť tohle má také velký význam pro řadu jiných přístrojů. Myslím... ale to by pak byl ohromný úspěch."

"Jakýpak, Fenku?"

Vytáhlý mladík blýskl po Ludvíkovi bystrými očima a zabručel: "Nech si toho Fenka."

Fenek byl vlastně Otakar. K Fenkovi se dospělo přechodem z malebného motýla otakárka fenyklového zkratkou na fenka, roztomilou malou lišku pustinnou s velmi dlouhými ušními boltci a plavou, hebkou srstí, žijící v severní Africe.

"Je smutné," pokračoval Otakar s úsměškem, "že nedovedeš ani ocenit svůj vlastní vynález. Človče, vždyť by to znamenalo úplný převrat v dosavadní výrobě rádiových přijímačů a nezávislost na umělém elektrickém proudu. Chápeš důsledky?"

"Ne."

"Inu, alchymista. Ukvedlá a ukuchtlí něco a neví si s tím pak rady. Tak napni svůj chemický mozek a uši: Celá rádiová telegrafie i telefonie je postavena na základu elektromagnetických vln, které vznikají, šíří-li se obdobné změny sil elektrických a magnetických čili elektromagnetické kmity konečnou rychlostí prostorem rychlostí světla, tedy asi 300 000 kilometrů ve vteřině. Při elektrických výbojích vznikají vlny tlumené, jejichž rozkmit rychle klesá; v elektrickém oblouku a elektronových lampách jsou netlumené, o stálém rozkmitu. Mají délku od několika desetin milimetru do mnoha tisíc kilometrů. Odrazem vznikají vlny stojaté. Přítomnost elektromagnetických vln se zjišťuje indikátory, čili detektory. A tu jsme právě u toho krystalu. Odpověz mi na tuto otázku: Co je to krystal?"

"Těleso, jehož atomová stavba se projevuje fyzikální anisotropií, totiž různé směry v jeho stavbě jsou fyzikálně nestejně."

"Dobře, inženýre. Ale to se týká jen jeho tvaru. Také není třeba, a bylo by zbytečné, abys mně dlouze a široce přednášel o jeho chemických podstatách. To je příliš obsáhlá látka, která nyní pro nás není důležitá, neboť nám běží o význam krystalu v radiofonii a telegrafii. Opakuji otázku: Co je to krystal? Netvař se tak pohrdavě. Vím, že znáš krystalový přijímač, v němž kousíček leštěnce oloveného nebo kyzu železného s kovovým drátkem ve skleněné rource tvoří detektor krystalový a působí jako usměrňovač elektromagnetických vln. Tolik ví dnes každý školák.

Ale uvaž: Rádiové přijímače potřebují nezbytně k výkonu elektronové lampy, které jsou vlastně těmi přijímači a detektory. Čím větší vzdálenost vysílací stanice od přijímače, tím víc musí těch lamp být. Mimo to je takový lampový přijímač spleť elektrárna se spoustou všelijakých generátorů, kondenzátorů, transformátorů, převodů a odporů spojených dráty a kabely a celá tato spleť a zmeť je pak připojena na světelnou elektrovednou síť nebo aspoň na elektrickou baterii a uzemněna.

Tedy celá tato drobnělá, ale spleť elektrická továrna potřebuje ku své činnosti uměle vyráběný elektrický proud, a když přívod ustane, továrna zmrtví.

Naproti tomu krystalový přijímač nepotřebuje žádný přívod umělého elektrického proudu; jemu stačí zapojení na drátěnou vložku v posteli, která mu nahrazuje anténu, a uzemnění. Jeho příjem je sice jen na kratší vzdálenost, ale přece stačí, abys v Lounech nebo Hradci sluchátky jasně slyšel Prahu. Tedy krystalový přijímač pracuje bez elektrického proudu. Je to tak?"

"Ano."

"Není. Nic nevíš, alchymisto. Krystalový přijímač se také neobejde bez elektřiny z nevyčerpatelného zdroje: z ovzduší. Přece víš, že země i ovzduší jsou nabitы elektřinou, která se neustále vzájemně vyrovnává, při bouřkách se vybíjí blesky. Nejlepším důkazem jsou bleskosvody, které se občas musí vyzkoušet zvláštním přístrojem, a tu ti každý elektrikář potvrdí, že správný bleskosvod neustále, za každého počasí "hraje", totiž vyměňuje zemskou elektřinu s ovzduším. Proto je každý vodivý předmět, spojený vodivou látkou se zemí, naočkován elektřinou, a tudíž také ten krystalový přijímač, je-li uzemněn. Tomu se říká elektrostatická indukce čili český soubud."

"Ale tu by pak stačilo zapojit sluchátka na lecjaký vodivý předmět spojený se zemí, například na bleskosvod nebo vodovodní rouru?"

"Nestačí."

"Proč?"

"Tuto otázku jsem čekal. Tu jsme právě u význačné vlastnosti krystalu v radiofonii: je to detektor, velmi citlivý usměrňovač elektromagnetických vln. Ale v čem vězí tato podivuhodná jeho vlastnost? V elektrické vodivosti ne. Vždyť kromě leštěnce oloveného a kyzu železného může být vyroben také z umělého sirníku nebo ze Seignetovy soli čili vinanu draselno-sodného, známého též pod jménem sůl rochellská, které se užívá také v lékařství jako projímadla. Tyto krystaly dělají dobrou službu zejména v krystalových mikrofonech. A také tvá směs, ze které jsem nyní tento úžasně výkonný krystal vyrobil, není elektricky vodivá. Nemusí to tedy být kov, ale musí to být krystal. Není to zajímavé? Proč právě krystal poutá a usměrňuje elektromagnetické vlny? Je v něm život? Člověk, každý živočich, každá rostlina, všecko, co se hýbá, roste nebo ubývá, vůbec jakkoliv mění svůj tvar, objem, povrch nebo vnitřek, podstatu a hodnotu, to všecko žije; život je v ohni, vodě i vzduchu, ve všech živlech. Tu je život vidět. Ale krystal? To je přece nerost, mrtvola, naprosto neživá hmota, výrobek přírody nebo člověka. Kde by se v něm vzal život?"

Otakar seděl na židli proti Ludvíkovi a jeho bystré oči se šelmovsky pásly na chemikových rozpacích...

"Něco ti povím, kamaráde," pokračoval. "Zmínil jsem se o životě živlů, ohni, vodě a vzduchu, aspoň ty lidstvo uznává. Ale ono je živlů víc, ačkoliv je věda dosud do této škatulky úředně nezařadila. Například: co je to elektřina? Nikdo neodpoví, alespoň nikdo nevysvětlí její podstatu. Ale jisto je, že je to král všech živlů, neboť dává život všemu, celému nekonečnému Vesmíru, se všemi hvězdami a planetami, všemi těmi nespočetnými Světy, které v jeho bezednu plavou a kolují jako zrníčka prachu. Kdo to všechno řídí, celý ten nesmírný rej? Elektřina. Bezmezná síla, nehmotná, viditelná a citelná jen při svých výbojích. Ale už žák Sokratův Plato řekl: Ti lidé jsou velice neosvěceni, kteří myslí, že je pouze to, co lze ohmatávat rukama.

Nuže, Luďo, krystal je sice mrtvá hmota, ale žije - elektřinou: Je to mrtvý vysílač života. Detektor."

"A jaký přikládáš význam mému vynálezu?"

"Máš pravdu, to je hlavní. Osvědčí-li se mé předpoklady, budou se moci všechny nákladné lampové přijímače hodit do starého haraburdí, neboť tvůj krystal umožní každému nejen laciný a jednoduchý přijímač k poslechu celého světa, ale zlevní a zjednoduší mnohé jiné přístroje. Luďo, ani netušíš, jakou revoluci a převrat v rádiové telefonii a snad i v telegrafii tvůj objev může vyvolat! A pak..." Otakar náhle ustal ve své řeči.

Rysy v jeho bledé mladistvé tváři ztuhly, ostře kreslené, temné obočí se křečovitě stáhlo usilovným přemýšlením a na spáncích v průsvitné pleti vyvstaly krví naběhlé, modré žíly...

Ludvík už znal tyto duševní stavy svého přítele a věděl, že je to opět jeden z častých přívalů Otakarových fantazií, z

nichž nebylo ho radno rušit. Tiše vstal a vrátil se do svého pokoje, kde usedl a chtěl pokračovat v přerušené práci. Avšak marně se snažil soustředit; jeho myšlenky se stále vracely ku krystalu. Objevený úspěch v radiotechnice ho překvapil. Jeho bádání se totiž neslo docela jiným směrem: čistě chemickým. Sloučenina měla prospět zejména jako příměs do umělého hnojiva k zúrodnění a zvýšení plodnosti půdy. Když si před čtrnácti dny Otík vyžádal recept, neměl Ludvík o účelu ani tušení. Ovšem, tím hodnota sloučeniny velmi stoupá.

V Ludvíkově mysli se otvíraly nádherné vyhlídky na slávu a bohatství... ano, hlavně bohatství. Je možné, aby ho dosáhl tak časné? Vždyť teprve končí svá technická studia a za měsíc obdrží inženýrský diplom. A proč by nebylo možné? Každá věda bez umění je pouhým řemeslem; a to, čemu se říká vlohy a nadání, je duševním majetkem jednotlivce, které nelze získat žádnými školními studií. Kolik vynálezců se proslavilo a náhle zbohatlo, ačkoliv byli téměř bez vzdělání? Většina. Ovšem, škola je základ. Bez něho staví i nejnadanější člověk na písku.

Dobrý nápad přichází jako blesk a pravidelně náhodou. Jako hlavní výhra v loterii. Kdo s ní však počítá a spoléhá na ni, je ovšem blázen nebo aspoň lehkomyslník.

Co udělá, jestliže zbohatne? Postaví továrnu. Otu přijme za společníka, poněvadž je vlastně spoluvynálezcem. A Norka udělá technickým ředitelem. Je to strojař a bude za měsíc také diplomován. A oba jsou stejně chudí, sirotci jako on, věrní kamarádi a dobří kluci. Po celé čtyři roky studií, Ludvík a Norbert na technice a Ota na průmyslovce, bydlí spolu a dělí se o studentské slasti i strasti - těch slastí bylo po čertech málo, zato hojně dřiny a sebezapírání při vyučování rozmazlených, líných synků, které pracně vytáhli po prázdninové dřině z opravných zkoušek.

A co čtvrtý spolubydlící, stejně věrný a dobrý kamarád Emil? O toho nemusí mít starost. Je sirotkem jen napolo. Má dosud otce, bohatého továrníka. Také Emil bude promován na univerzitě doktorem přírodních věd. Skvělý hoch. Byl jim po celá čtyři léta pravým mecenášem, zejména když jejich kondiční "bohaté" příjmy nestačily na uhrazení zvětšelych šatů, prádla a prodřených podrážek, a ovšem také na nějaký biograf, výlet a jiná vyrazení.

Věru, sám dobrý osud svál tuto chudou trojici jako pampeliščí pýří do ochranného stínu statného Emila, který byl sice jen o dva roky starší, ale tento nepatrný rozdíl věku nijak nevařil, aby proletářský trojlístek nevzhlížel k Emilovi jako k svému tátovi a nesplynul s ním ve čtyřlístek štěstí a věrného přátelství.

Splynutí způsobila podivuhodná sourodnost těchto čtyř duší a srdcí a vzácná citová shoda, ačkoliv k ryzí lásce, bratrské důvěře a úctě přispěla snad také statná Emilova postava - zevnějšek často dělá mnoho - a též jeho stálý klid, moudrá rozvaha. Celá jeho bytost byla jakoby ztělesněním opory, dobrého strážného ducha.

Do Ludvíkových úvah dolehl z předsíně veselý halas známého Norkova hlasu - další vtipná přezdívka, kterou změnili ne zcela nevhodně drobného, rtuťovitě mrštného a bystrého Norberta v kunovitou šelmičku, již nadto odpovídala jeho hustá červenohnědá kštica - do Ludvíkova pokoje se vřítíl Norbert jako vodopád a za ním vážně vstoupil Emil.

"Lud'ó," hlaholil, "tak heleď, jaký je ten náš táta poťouchlík! Vede mě takhle po nábřeží jako guvernantka a..."

Co se vlastně stalo, Ludvík se už nikdy nedověděl, neboť příští události vpadly jako puma do dosud klidného životního běhu čtyřlístku...

Předně to byl Ota, který se objevil na prahu pokoje, zsinálý, s očima vytřeštěnými a široce otevřenými ústy, se vztyčenými pažemi a drápotivě ohnutými prsty, jako by křečovitě chtěl zachytit cosi ohromného, co se naň řítí...

"Copak je ti?" ozval se konečně do ticha Emilův konejšivý hlas.

"Svět! Celý svět!" vyřázel Ota skrčeně z hrdla.

"Neblázni, Fenku!" v Norbertově hlasu byla netajená úzkost.

A vtom už Emil přiskočil, aby vrávorajícího Otu zachytil.

"Uklidni se," říkal mu chlácholivě a vedl ho k židli. "Opět jsi povolil uzdu své fantazii. Sedni si, chlapče! Tak, Norku, natoč vodu do sklenice! Napij se, Oto! Nesmíš se tak přepínat. Krot' svou představivost."

"Člověk by z něho někdy dostal couravý psotník," bručel Norbert.

Zatím se Ota poněkud vzpamatoval. Přetřel si čelo a rozhlédl se po svých družích.

"Tak nám ukaž toho švába!" vyjel naň Norbert.

"Jakého švába?"

"Co ti vlezl na mozek."

"To není šváb. To je celý svět!" zasténal Ota.

"Což nemáš nic lepšího, čím bys vyplnil svou prázdnou lebku, než tenhle náš ohromný, kulatý blázinec?" spráskl Norek s předstíraným zoufalstvím rukama nad hlavou.

"Přestaň už, kašpare," zakročil Emil. "A ty," obrátil se na Otu, "mluv lidsky."

Otakar chvíli sbíral myšlenky a konečně začal: "Vyrobil jsem krystal podle Luďkova receptu. Má ohromný výkon. Chytíme naň celý svět a utáhne hravě dynamický tlampač jako dokonalý superhet."

"Nepovídej!" Norek pochybovačně pohlédl na druhy.

"Nepřerušuj," ozval se Ludvík. "Je to pravda. Pokračuj, Fenku."

"To je ale dětská hračka," zvolal Ota. "Ohromné NIC proti tomu, co mě napadlo potom, když..."

"... ti ten náš bláznivý svět vlezl do hlavy," vpadl Norek.

Ota se vymrštil se židle:

"Nikoli náš, jiný! Pojd'te do mého pokoje! Podívejte se," zvedl malý krystal vysoko nad hlavu: "Pomocí této maličkosti," zdůrazňoval každé slovo, "stvořím novou planetu! Nový svět!"

Otakarův strnulý postoj, zsinálá tvář, křečovitě sevřené rty, vyboulené, nepřírozeně planoucí oči... jaký div, že si trojice jeho přátel vyměnila pohled, jenž němě, ale jasně vykřikl: Zešílel!

"Vzpamatuj se, Oto!" sklonil se k němu Emil.

Ale Otakar prudce odmrštil jeho ruku.

"Vysvětlí nám... vždyť nevíme, jak může pouhý krystal... je to příliš daleká cesta k tvorbě planety..."

"Pro tvou knihomolskou duši," vpadl Ota s úšklebkem, "slepě zahryznutou do papírové teorie přítomnosti, do hmoty. Jsi jeden z těch neosvícených..."

"Tak už toho nech, osvícence, a mluv k věci," zabručel Norek.

Otovy oči zkoumavě přehlédly tváře kamarádů.

"Nevím, mám-li vůbec... nu, pokusím se. Otevřte uši i oči a napněte svůj líný mozek," řekl a spustil.

"Země je mohutný magnet, jehož severní pól je na poloostrově Boothia Felix v Severní Americe a jižní u Wilkesovy země." "Chyba, Fenku," přerušil ho Emil. "Ono se to sice tak říká, ale vpravdě je obráceně: na severu je jižní a na jihu severní pól, podle zákona, že kladné a záporné póly se vzájemně odpuzují a nesouhlasně se přitahují. A poněvadž hrot každé magnetické jehly ukazuje vždy k severu..."

"Dobře," mávl Ota rukou, "na tom nezáleží. Také je zbytečné, abych se šířil o magnetické inklinaci, deklinaci, intenzitě a všech těch veličinách, které je třeba znát k úplnému určení směru a velikosti zemského magnetismu. To zná každý školák."

"Co má tohle společného s krystalem?" ušklíbl se Norek.

"Strojaři," blýskl po něm Ota očima, "ovšem, tohle není stroj, je to svět a živly. Prospělo by ti, kdybys prostudoval elektrodynamickou teorii vesmíru. Usměňuje-li krystal elektromagnetické vlny, je samozřejmé, že je ve spojení se zemským magnetismem."

"Co vlastně zamýšlíš?" zeptal se Emil.

Ota znal až příliš dobře své kamarády a jeho bystrým očím nemohly ujít pochybnost a shovívavost, které se zračily v jejich tvářích. Zarděl se studem i zlostí a vybuchl: "Nic! Nic vám nepovím! Jste zabeďnenci!"

"No no, nebuď tak..."

"Dost!" vymrštil se z křesla. "Ani slovo! A ven! Vám je třeba hmatatelných důkazů. Podám vám je. Dejte mi pokoj! Plavte, pulci!"

Se smíchem se vyhnuli z Otova pokoje.

KAPITOLA DRUHÁ

TVŮRCE ZÁRODKU NOVÉHO SVĚTA

Díky Emilově štědrosti měl Ota svou laboratoř dobře vybavenou různými pomůckami. Kromě magnetické buzoly měl také tangentovou buzolu k měření intenzity elektrického proudu a přesný deklinální kompas i magnetický teodolit, sloučený s astronomickým teodolitem a magnetometrem, což mu umožňovalo velmi přesné měření deklinace. K měření inklinace mu sloužil výborný zemský induktor.

Ale všechny tyto a jiné nákladné přístroje předstihoval Otův vynález, jež Otakar dosud tajil, nikoliv ze žárlivosti, nýbrž proto, že dosud neměl příležitost jeho činnost úplně vyzkoušet. Byl to přes své malé rozměry dosti spletitý stroj, jehož účelem bylo zejména čerpání a zhuštění statické elektřiny až k nejvyššímu možnému napětí a využití případných výbojů, které činily několik miliónů voltů.

Byl to tedy kondenzátor statické elektřiny se schopností praktického využití výbojů. Již tato výkonnost svědčila o důmyslu mladého vynálezce.

A ještě jiný důležitý objev se Otovi podařil: základní změna původního krystalu. Ota totiž pokusy s krystalem, vyrobeným z Ludvíkovy sloučeniny, zjistil, že hmota při zapojení se statickým přístrojem vykazuje kromě už známého usměřování elektromagnetických vln slabé, ale přece znatelné schopnosti k soustředování elektrické i magnetické energie. A k dalšímu objevu dopomohla mu čirá náhoda:

Při vkládání do svorek odštípla se na jedné straně část krystalu s ostrým hrotem. Když pak byl tento nepravidelný úlomek zapojen do statického přístroje, projevil se podivný účinek: zmnohonásobená schopnost usměřovací a soustředění výbojové elektrické moci do hrotu.

Výsledek této nově prokázané vlastnosti byl jasný: Domnělý krystal se změnil v něco, co slibovalo nový směr v nekonečných možnostech elektrického i magnetického bádání. Tu jako by se Otovi odhalil nový obzor, celý svět nových možností. Poznal, že byl na chybné stezce ve své snaze o zdokonalení krystalu. Účinek se projevuje - ve hmotě. Ta je nejhlavnější, nejdůležitější. Tvar musí změnit v ostře zahrocený kužel. Ihned se dal do práce. Byla vlažná květnová noc. Ludvík s Norkem spokojeně spali v sousedním společném pokoji a také Emil ve své ložnici libě snil v náručí Morfea. Otakar se tedy mohl nerušeně věnovat svým pokusům. Dosud jen počítal. Nejprve bylo třeba řádně a pečlivě zjistit úkol matematicky, aby pak v praxi zbytečně netápal.

Konečně dospěl k výsledku. Odložil tužku, vstal z křesla a protáhl záda i údy; přistoupil k otevřenému oknu a lačně vsál do plic svěží vůni, jež se sem nesla z blízkých petřínských strání, jejichž lesnaté temeno splývalo nyní s černou, zamačenou oblohou, na které se jen matně jako bledý přízrak odrazem pasvitu odkudsi zdola zračila kopule rozhledny. Mrtvé ticho leželo nad Prahou. Ani vánek se nepohnul. Zřejmě se schylovalo k dešti, ne-li k bouři. A tuto myšlenku vzápětí potvrdil světlý zákmit, vyšlehnuvší kdesi daleko za obzorem Petřína, jenž se na zlomek vteřiny ostře narýsoval na černé obloze.

Musí si s pokusem pospíšet. Ovzduší přeplněné elektřinou by mohlo rušit jeho předpoklady.

Usedl k svému vynálezu a zapojil vedení do tangentové buzoly; její magnetická stříška se zachvěla a pak náhle poskočila o několik čárek.

"Trochu prudké," pronesl, srovnáváje ampérmetr s magnetometrem. "Asi se blíží pořádná bouřka."

Zhasl světlo na stropě a rozsvítil stolní lampu, jež neprůsvitné stínidlo dovolovalo osvětlit jen malý okruh na stolní ploše, jinak byl nyní celý pokoj v temnu, jež bylo přerušeno opětným zablesknutím. Několik vteřin po něm následoval dunivý ohlas vzdáleného hromu.

"Kvapem se blíží," zabručel znepokojeně.

Počkat až po bouře? Při hromobití se sice dobře spí, ale je také možné, že se jeho kamarádi probudí a pak by mohl být rušen v pokusu. Jsou zvědaví... Provede to. Aspoň pozná, jak působí na jeho vynález elektromagnetické vlivy při bouři. Pokus bude trvat jen několik vteřin.

Položil magnelektit, jak nazval nově vyrobený kužel, na silný gumový podklad, zvláštním přístrojem zjistil jeho polarizaci, oblékl gumové rukavice, uchopil dva kabely od statického kondenzátoru a přiložil jejich kovové tyčinky k oběma pólům.

Účinek se okamžitě projevil, jenže takový, jakého se nenadál: Kovové, přes metr vysoké stožáry s rozsoškami na statickém přístroji se rozsržely jiskrami a magnelektit se změnil v nestvůrného fialově planoucího ježka, tak oslnivého, že Otakarovi ještě dlouhou chvíli tančila před očima ohnivá kola, když kabelové tyčinky již dávno od krystalu oddálil. Musí si nasadit brýle proti oslnění. Ale musí počkat, až se rozjitřené zrakové nervy uklidní. Je jako slepý. A pokoj je naplněn ozónem, že až dusí.

Odkud se berou tak silné výboje? Magnelektit! Ano! V něm je ta síla! Předpokládal ji, ale ne tak mocnou. Konečně, tím lépe. Je jisté, že výsledky předčí rozpočty.

Mohutný blesk a téměř bezprostředně po něm mocná rána přetřaly jeho úvahy. S vytím se přihnál vítr, vzdul záclony v otevřeném okně a vchrstl do pokoje přívál deště.

Otakar rychle zavřel okno, po jehož tabulích se lily proudy vody. Teď už musí počkat, až se bouře přežene. Nelze si zahrávat s živelnými výboji elektřiny, kterou nasává jeho statický kondenzátor. Jen aby se neprobudili kamarádi. Ostatně se zajistí před jejich nežádoucí návštěvou. Opatrně otočil klíčem ve dveřích.

Prudká bouře se brzy uklidnila. Konečně vítr ustal a okno zprůhlednělo. Přestávky mezi bleskem a hromem se prodlužovaly.

Teď se do toho dá!

Podivné: kužel je neporušený. Výboje byly pouze na jeho povrchu, jak se ostatně děje při vysokém napětí. Tak, do toho! Nasadil si ochranné brýle a usedl ke stolu. Už chtěl zase spojit kužel s kabely, když...

Trumbero! ulehčil si v duchu. Máš víc štěstí než rozumu. Taková pitomost! Zapomněls položit kužel přesně směrem k magnetickým pólům. Je víc než o dva stupně odchýlen. Naštěstí je z nevodivé hmoty. Kdyby byl z kovu, shořela by gumová plotna pod ním v okamžiku a měl bys co hasit. V nejlepším případě by se celý barák dusil zápachem... takový kousek gumy ho vydá, přemýšlel, narovnáváje kužel podle magnetické střelky. Tak, pochválil se spokojeně, teď to bude správné. Směřuje poněkud šikmo, vedle okna, skoro do rohu pokoje. Kampak to letí venku? Hm, přímo k rozhledně. Je jí teď lépe vidět. Vzduch zprůhledněl. Ale je dosud zamračeno.

Otevřel okno. Svěží vzduch vproudil do pokoje. Teď se zablesklo, ale teprve po pěti vteřinách se rozrachotil hrom.

Přistoupil ke stolu. Ručička na ampérmetru poněkud klesla. Napětí v ovzduší se zmínilo.

Zkusí nejdříve vliv statické elektřiny přímo, bez kondenzátoru. Účinek byl mírný: Z tyčinek obou kabelů sršely drobné jiskry do kuželu, který svítil jako fosfor.

Zapojil hodinový strojek, který samočinně řídil reostat. Výboje postupně sílily. Hroty stožárků začínaly jiskřit a krystal už zase "ježkovatěl"...

Blesk a prudký rachot hromu vpadl jaksi silněji do jeho práce. Vrací se bouřka? Stává se to. Zapojí kužel s kondenzátorem. Ale pro bezpečnost zapne mezi dva stojánky.

Stalo se. Jenže Ota v nervózním chvatu, aby předstihl vracející se bouři, přehodil polarizaci krystalu a zapojil obrácené póly. Následek byl hrozný:

Sotvaže zasunul páčku, třeskla rána jako z pušky a její zvuk téměř splynul s oslnivým bleskem a bezprostředním hromobitím. A teď, v nastalé černé tmě, neboť stolní lampa zhasla, oslepen a obluzen třesl Otakar oči na tenoučký, rovný paprsek, který z hrotu jednoho stojánku letěl přímo poněkud vzhůru k oknu a fialově svítil jako rozžhavené uhelné vlákno žárovky.

Jako v podvědomí slyšel cloumání dveřmi a úzkostlivé hlasy:

"Fenku! Otevři!"

"Co děláš? Co se ti stalo?"

"Otevři, nebo vyrazíme dveře!"

"Proboha, snad se zastřelil!"

Dveře pod společným nápořem zapraskaly, náhle povolily a Emil v pyžamu a Luďa s Norkem v nočních košilích v pravém smyslu slova vpadli v jediném klubku do pokoje.

V sinavém pasvitu podivného paprsku zračil se Otakarův obrys v křesle jako strašidelný přízrak...

"Tak vstávejte, kluci, ať se rozpleteme!" hekal Norek pod tíží dvou těl.

V okamžiku se shrnuli kolem Oty.

"Co se stalo? Co je ti? Promluv, člověče!"

"Rozsviť!" houkl Luďa.

"Nesvítí," točil Norek marně vypínačem, "je vyražená pojistka."

"Tak ji nahraď novou!"

Norek odběhl do předsíně a po chvilce se stolní lampa rozzářila. "Tak co je?" přiběhl zpátky s otázkou.

Emil rozsvítil stropní lustr. Ota seděl jako neživá socha a křečovitě svíral opěradla křesla.

"Tak mluv, člověče!" Proč jsi střelil? Do čeho? Snad se opravdu zbláznil! Mluv, nebo tě poleju vodou!"

"Bl..."

"Neblekotej!"

"Blesk!" vyrazil Ota konečně ze sebe kloudné slovo.

"Cože? Blesk? Nesmysl! To bys přece byl..."

"Já... vlastně... nevím. Počkejte, až se trochu proberu. Vím jen, že to bouchlo, ale současně sjel venku blesk. Tak snad... Ale přece je to nemožné. Aparát je v pořádku. Jinak by ten paprsek..."

"Jaký paprsek? Ach ano, viděli jsme..."

"Zhasněte lustr!"

Norek otočil vypínačem.

"Vidíte?" vztáhl Ota ruku. "Nedotýkejte se toho! Bůh vás chraň! Hleďte!" Silný měděný plech, kterým paprsek přerušil, byl za silného prasknutí v okamžiku probit. Byla to jen nepatrná dírka, ale pozoruhodná tím, že na obou stranách, na lici i rubu byl plech kolem ní vydut. Tak ostatně působí elektrická jiskra, prorazí-li papír.

"Co to vlastně," hučel Norek, "jaký je to stroj? A co ten paprsek... Koukejte, co je to? Hvězda?" ukazoval do otevřeného okna. "Obloha je přece ještě zamračená, a jen ta jediná hvězda svítí... podivně jasně a blízko... vždyť to plane hrot bleskosvodu na rozhledně."

"Máš pravdu," souhlasil Emil. "Hoši, tohle je vzácný zjev: Eliášovo světlo. Světélkování atmosférické elektřiny, jaké se někdy jeví při bouřích."

"Není," popíral Ludvík. "Eliášovo světlo je mnohem matnější, je to spíše jen záře. Tohle je fialové a tak silné, že jasně osvětluje povrch kopule. Není tam namontována obloukovka?"

"Na hrotu bleskosvodu? Nesmysl!" vyprskl Norek. "A koukejte, ten paprsek... sleduje směr, míří přesně tam. Jenže... na mou duši, Fenku, pojď sem! Paprsek letí ne do otevřeného okna, ale vedle něho do zdi. Vidiš? Skoro do hrany pokoje. A k čertu... rozsviť, Emile!"

Oněmělí úžasem hleděli na velikou kulatou výduť, pravidelnou vychlípeninu malty i s tapetami, jako by tam byla vezděna koule větší než lidská hlava.

„Tohle si musíme blíže prohlédnout!" horlil Norek.

"Teď ta hvězda zhasla!" vykřikl Ludvík.

"Ovšem," přikývl Ota, "poněvadž jsem vypnul přístroj. Přece se nemůžeme k té bouli přiblížit, dokud do ní sálá paprsek. Teď jsme v bezpečí. Ale já už ani nemusím prohlížet. Už vím všechno. Emile, tuhle máš kapesní svítilnu. Jsi z nás nejdelší. Vykloň se z okna a posviť si na zeď baráku zvenčí. Co vidiš?"

„Tam je zrovna taková boule, snad ještě větší."

"Ano, bude o něco větší. Je to stará barabizna, malta je zvětřalá, a tedy více povolila."

"Co je to?" nechápal Ludvík.

"Vysvětlení té rány. Paprsek si tudy probil cestu."

"To povídáš tak klidně, Fenku?" obořil se naň Norek. "K čertu s tvou elektřinou! Co řekne domácí, až ten flák odpadne a ve zdi bude díra jako by tudy prolítl granát? A spadne-li ten kus někomu dole na hlavu..."

"Nestraš," usmál se Ota, "malta je snad zvětřalá, ale boule i v tomto stavu ještě dlouho vydrží. Taková stoletá omítka je z jiného materiálu než na moderních činžácích."

"Přines koště, Norku," vybídl Emil, "přesvědčím se. Odpadne-li, nikomu neublíží. Ulice je liduprázdná."

Sotvaže se zvenčí bidlem dotkl boule, sesula se omítka v oblaku jemného prachu, který se rozptýlil, dříve než dopadl na dlažbu ulice.

"Výborně!" usmál se Emil, "dole nebude ani stopy. Domácí si bude lámat hlavu, odkud se ten kulatý terč vzal. Cihly jsou jako vykartáčovány, ale neporušené. Není vidět žádnou díru. To je divné!"

"Zeď je proděravělá veskrz, jenže dírka má průměr nejvýš milimetr," řekl Ota, a dokázal své tvrzení tenoučkým drátkem, který hladce ve středu pukliny v pokoji prošel zdí. "Teď můžeme pokus klidně opakovat."

"Raději toho nech. Zboříš celý dům," starostlivě namítl Norek.

"Nesmysl. Už se víc nemůže stát. A pro takovou maličkost se přece nevzdám..."

"Co vlastně ještě..."

"Všecko. Zejména musím zjistit, v čem tkví to záření hrotu na rozhledně. Bouřka už pominula a elektřina v ovzduší má nyní normální napětí. To je velmi důležité."

"Snad bys mohl přemístit ten přístroj, aby paprsek procházel otevřeným oknem?" nabídl Ludvík.

"Ano, tak to udělej, abys snad nenatropil ještě větší škodu," přimlouval se Emil.

"Nerad bych..." váhal Ota, "nevím, zda se pak trefím do téhož bodu, ale konečně, proč ne. Pomozte mně stůl opatrně posunout k oknu. A teď si sedněte a nepleťte se mi do práce. Tohle nechápu," kroutil hlavou, prohlížíje magnelektit. "Copak?"

"Tak silný výboj, a kužel je neporušen. Už vím, proč to bouchlo. Přehodil jsem polarizaci. Mám to tak nechat? Ano. Nemůže se už nic horšího stát. A snad jsem tím právě bezděčně učinil nový objev."

Po zapojení statického přístroje s kuzelem objevil se paprsek opět, jenže mdlejší a mnohem kratší, takže nedosahoval ani k prostoru otevřeného okna. Zato prudce se rozšířel kužel.

"Pravidelný důsledek vyrovnaného napětí v elektřině ovzduší," vysvětlil Ota úkaz, "ochablé výboje statického přístroje a naopak zesílená činnost kuželu, který se snaží zdolat odpory obrácené polarizace."

"Mraky se rozptýlily," hlásil Emil své pozorování oblohy, "už také svítí hvězdy, ale pod rozhlednou je tma."

"Ovšem," přikývl Ota, "protože paprsek teď tak daleko neúčinkuje. Ale zesílím ho. Zapojím kondenzátor ve statickém přístroji, který je teď po bouři velmi nabit. Pozor!"

Sotvaže zasunul páčku, vystřelil paprsek do dálky. Jenže nyní letěl o nějaký metr výše nad hrotem bleskosvodu rozhledny, kde se však jeho přímka náhle zlomila v ostrý úhel, směřující kolmo dolů, do bleskosvodního hrotu.

"Jsi hotov," zašklebil se Norek. "Nebozíček ti cucá statickou elektřinu zpátky. Odkloň směr."

"Ani mě nenapadne," sešpulil Ota pohrdlivě rty. "Zapojil jsem ještě kondenzátor. Uvidíme, co to bude dělat. Ale hleďte

všichni ven, nekoukejte na kužel, který bude běsnit. Sám si musím vzít ochranné brýle. Pozor!"

A tu jeho druhové vykřikli současně:

"Hvězda!"

Skutečně: Nad rozhlednou se rozzářil narůžovělý kotouč, jakási malá kometa, neboť z něho se táhl světélkující řábok dolů, do bleskosvodu.

Ota zvýšil výboje.

Účinek se projevil téměř okamžitě: Objem světelného kotouče se zmenšil, ale zato velmi zesílil a zřítověl jeho jas. A ještě více překvapilo, že tento kotouč se odpoutal od bleskosvodní tyče rozhledny a jako zářící meteor letěl do dálky.

Po několika vteřinách zdánlivě splynul s hvězdným rojem na temné obloze.

Avšak zakrátko se projevil velký rozdíl mezi tímto podivným zjevem a hvězdami, k čemuž přispělo jednak uklidnění zrakových vjemů, ale ještě více kupa protřhaných mračen, která zvolna plula mimo. S údivem zjistili, že zjev, bíle planoucí jako hvězda první velikosti, stojí nyní asi ve výši mračna plujícího podél něho, jehož balvanovité okraje byly ozářeny jako mocným světlometem.

Posunutím páčky na reostatu zvýšil Ota opět napětí v předpokladu, že vytvořený uzel elektrické energie vzlétne ještě výše. Avšak místo toho byli v pravém smyslu ohromeni tím, co se nyní událo v několika vteřinách:

Z nakupeniny mračných balvanů se rychle vztáhla dvě obrovská ramena jako chapadla ohromného polypa, šroubovitě se přímo ženoucí k planoucímu elektrickému uzlu; celé mračné těleso se divoce svíjelo a valilo se překotně na zářící bod, jenž zmizel ve víru par, avšak jen na okamžik, neboť v příští vteřině letěl kolmo dolů šedý, hustý a těžký řábok, mohutný vodní sloup se strašidelně opalizující, rozvířenou hlavicí... Záhy sklesl spodek tohoto hrozného přízraku za lesnatý hřeben Petřína a hned poté bylo noční ticho přerušeno přízračným hukotem, který však brzy zanikl.

Hoši stáli jako sochy, ohromeni výsledkem. V přírodě byl nyní už opět klid.

"Co to bylo?" zmohl se Norek k otázce.

"Průtrž mračen," odpověděl Otakar stísněně. "Tohle jsem nečekal. Ani mne nenapadlo, že by takový skrček elektrické energie měl tak mocný vliv... Ale konečně je to pochopitelné, uvážíme-li spojení umělé elektřiny se statickou. Je to důkaz, že tenhle poměrně malý kondenzátor zhušťuje v sobě ohromnou sílu a je schopen velkých výbojů. Ale v několika vteřinách rozdrtit a změnit ve vodu dost velký oblak, to je přece úžasný výkon."

"Jen si ho pochval," bručel Norek. "Slyšels ten rachot. Tisíce tun vody se rázem zřítilo dolů někam na Střešovice."

Představ si ty ubohé vilky se zahrádkami. Človče, kdoví, kolik lidských životů..."

"Přestaň sýčkovat!" zarazil ho Emil. "Na Střešovice to rozhodně nespadlo. Jsou více na sever. Jen si naměř přímý směr a srovnaj s magnetickou střelkou. Bylo to přesně na západ, spíš o nějakou čárku k jihu, tedy někde na Strahově. Snad to zavalilo stadión a ten je teď opuštěný. Dovíme se to ráno."

"A co s tou hvězdou? Stále ještě září," obrátil se Ludvík na Otu.

Ota přistoupil k přístroji.

"Nech toho už, ať ještě neztropíš..."

"Teď se už nic nemůže stát," klidnil Ota Norka. "Zbývá však nejdůležitější, konečná část pokusu. Podaří-li se." Otakar jednou rukou přesunul náhle kliku na reostatu na nejvyšší napětí a druhou téměř současně vypořadil statický kondenzátor.

"Letí! Raketa! Už zmizel!" troji výkřik roztřásl napjaté ticho.

Ota přiskočil k oknu.

"Kam letěl?" tážal se chvatně.

"Přímo vzhůru!"

"Táhl za sebou jiskřivý ocas jako raketa!"

"A syčel a praskal..."

"Přímo vzhůru? Určitě? Neletěl šikmo do dálky?" hrnul ze sebe Ota rozechvěle otázky.

"Kolmo nahoru!"

"Pak jsem to vyhrál! Vyhrál na celé čáře! Hurá, kluci!"

"Nehulákej tak! Vzbudíš celý barák!" mínil ho Emil.

"Víte, vy pozemští červíčkové, kdo jsem?" stanul Ota před nimi vypjat, s bojovně vysunutou bradou a planoucíma očima. "Tvůrce nových světů!"

"Už zase trojíš?" zašklebil se Norek.

"Červe," odprskl tvůrce nových planet pohrdlivě. "Viš, co to tam letí do vesmíru? Zárodek nového světa!"

KAPITOLA TŘETÍ

PLANETIČKA V UMYVADLE

Ranní rozhlas podával zprávu o prudké průtrži mračen, která se naštěstí snesla poměrně bez větších škod na stadión a okolní pláně, do jejichž dlouhým suchem vyprahlé půdy přival vody rychle vsákl a jen nepatrná část se přelila v peřejích do silničního úvozu, kde natropila jen menší naplaveniny písku a šterku.

"Je však zajímavé," končil zpravodaj, "jaký podivný přírodní úkaz předcházela průtrži mračen. Již při předchozí bouři plál fialově hrot bleskosvodní tyče na petřínské rozhledně. Tento úkaz bylo by možno vysvětlit jako řídké, ale známé Eliášovo světlo, ale tomu odpírá jeho prudký fialový jas. Také na kulový blesk nelze soudit, neboť ten se tak dlouho na jednom místě klidně nikdy neudrží. A konečně další průběh, zvláště pak, když se světlo odpoutalo, vzlétlo šikmo do výše, stálo v poloze plujícího mračna, v nichž nesporně způsobilo náhlou katastrofu, a nakonec zmizelo ve vesmíru

jako raketa, to vše ukazuje na záhadný, dosud nikdy neviděný přírodní úkaz, jenž je podkladem ke studiu našich odborných fyzikálních a hvězdářských kruhů."

"Jen studujte," zasmál se Ota škodolibě.

"Ale teď povídej," nedočkavě ho vybědl Norek, "jak je to vlastně s tím zárodkem nového světa?"

"Až se najím," nedal se Ota rušit ve snidani.

"Zbytečně děláš drahoty," ozval se Emil. "Mně není tvé vysvětlení žádným tajemstvím."

"Rád bych tě slyšel," ohrmul Otakar rty.

"Prosím," uklonil se s úsměvem Emil, "zapomínáš, že studuji přírodní vědy, do kterých přece spadá otázka o vzniku planet. Chtěl jsem ti jen dopřát potěšení dát nám vědeckou lekci."

"Tak už nepovídej a mluv," přerušil Emila Norek.

"Musíte si vyslechnout nejdříve přednášku o hmotě," začal Emil. "Co je to hmota?"

"Tohle je otázka pro průměrného školáka," vyjel Norek dotčeně, "hmota je skupenství atomů," odříkal.

"Výborně," usmál se Emil, "takhle by skutečně odpověděl každý chlapec, ale inženýr, byť strojař, by měl odpovědět jinak."

"Jistě," vybuchl Norek zrudlý studem, "taky vám mohu posloužit dlouhou a širokou přednáškou o pojmu hmoty ve fyzice, o jejích význačných vlastnostech: prostornosti, neprostupnosti, setrvačnosti, váze, o měření velikosti hmoty podle účinku statického nebo dynamického, podle zrychlení, jaké hmotě uděluje určitá síla, o tom, že se může měnit látkově, ale nemění se její množství, že ji nelze zničit ani z ničeho vytvořit..."

"Stop!" zarazil mu Ota proud výmluvnosti. "Hmotu nelze z ničeho vytvořit," zdůrazňoval každé slovo.

"Ovšem," kasal se Norek, "to je přece jeden ze základních fyzikálních a chemických zákonů, potvrzený už v osmáctém století Lomonosovem a Lavoisierem, zákon o zachování hmoty."

"Jak tedy povstala?" vyhodil Ota trumf.

Zavládlo ticho. Konečně se ozval Ludvík:

"Z chemického stanoviska není hmota souvislá a do nekonečna dělitelná, nýbrž skládá se z částíček fyzikálně nedělitelných, z molekul, které se opět skládají z malého počtu atomů, jež nejsou schopny samostatné existence a chemickými vlivy se přemísťují z molekuly do molekuly. Avšak ani atomy nejsou jednoduché, nýbrž skládají se ze základního, prvotního množství elektrické energie, zvané..."

"Elektrony," dopověděl Ota.

"Správně," potvrdil Ludvík. "Například atom vodíku lze rozdělit na dvě části: jádro, které je těžké, a elektron, který krouží kolem něho asi jako Měsíc kolem Země. Ve skutečnosti není žádná hmota celistvá, souvislá. I nejpevnější těleso je vlastně jakousi mlhovinou, poněvadž mezi jádrem atomu a elektrony je prázdný prostor. Je tedy mlhovinou také naše tělo, které je soustavou molekulových sloučenin."

"Dobře," přikývl Ota, "ale vraťme se k mé otázce: Jak povstala hmota?"

Po chvíli ticha se rozhovořil Emil:

"Věcně a pádně na tuto otázku nelze odpovědět. Je možno jenom poukázat na zákon souvislé příčinnosti, čili kasuality a opakovat, co se říká: Vše, co je, musí mít svou příčinu v tom, co bylo už dříve. Jinými slovy nesmrtelný výrok Ben Akiby: Nic nového pod sluncem. V tom také tkví vznik a osud celého vesmíru a také naší Země. Vše je určeno časem a prostorem a řízeno příčinou a následkem. Krátce - Věčnost, nezměnitelná, nezbadatelná."

"Tedy zase jedno veliké X," ušklíbl se Ota. "Je to pohodlné, svádět luštění takových otázek na Věčnost. Víc už nevíte ničeho?"

Odpovědělo mu výmluvné mlčení.

"Emile, řekls, že podáš vysvětlení mého tajemství, tak mluv. Pomohu ti přímou otázkou: Jak povstaly planety?"

"Podle slapové teorie zaujímal prostor, kde je nyní naše sluneční soustava, hvězdná mlhovina, v níž se soustředila hmota do ohromné žhavé koule, čímž povstalo Slunce. Výbuchy, které se dosud ze Slunce dějí, vymršťovala se do vesmíru žhavá hmota, ze které část se do Slunce nevrátila a rozptýlila se do vesmíru. Z této hmoty se pak postupem věků vytvořily planety. To by tak asi bylo zhruba. Hmota je totiž všecko, co se skládá z atomů, molekul, tedy i vzduch, plyny, voda..."

"Nu dobře. Ale teď už podej vysvětlení mého pokusu."

"Bude přece jen lépe, povíš-li to sám..."

"Tak poslyšte. Teorie, že mnohá nebeská tělesa vyšla ze Slunce, je správná. Aspoň s ní souhlasím. Slunce je také hmota. Na tom ničeho nemění názor některých učenců, že Slunce je nesmírný uzel elektřiny, neboť elektřina je také hmota. Elektronová teorie praví, že hmota protonů a elektronů je zdánlivá, elektromagnetická hmota; veškerá hmota je pouze elektromagnetická a není rozdílu mezi hmotou skutečnou a zdánlivou. Věda, pátrající po pralátce dospěla k výsledku, že tou pralátkou, ze které je veškerá hmota vybudována, je - elektřina. Elektřina je nejen hmotou, ale i tvůrkyní veškeré hmoty. Je to nevyčerpatelný zdroj tvůrčí energie všehomíru. To bylo základem mého pokusu s ovládnutím a zhuštěním statické elektřiny. Pouze šťastná náhoda chtěla, že cíl výboje, totiž konec toho paprsku, se setkal s hrotem hromosvodní tyče, z níž nasál jisté množství kovových molekul. Ale nemenší zásluhu má Ludův krystal, který úžasnou mocí spoutal a usměrnil elektromagnetické vlny. Druhá část pokusu byla ještě úspěšnější. A zase přispěla náhoda, že změnou postavení přístrojů řídil paprsek výboj a opětné vytvoření zářícího elektrického uzlu už ve volném prostoru nad tyčí. Tento uzel vsál do sebe rozběhlé molekuly znova a nesmírným žářem se slilo a zhustilo z kovových molekul jakési tělísko, které do sebe a na sebe přibralo skupenství jiných atomů a molekul. Toto nové tělísko mělo už určitě váhu těžší vzduchu, ale udrželo se, poutáno a řízeno paprskem, energií elektrického výboje. Další vydatné posily různých molekul se mu dostalo z oblaku a konečně, už skoro jen zásluhou magnektitu jsem mohl těleso vyslat do vesmíru jako zárodek nové planety, nového budoucího světa."

"Proč jsi ho neudržel zde? Není to škoda, vyhodit takový důležitý důkaz do nenávratna?" zeptal se Norek.

"Žádná škoda. Mohu vytvořit jiné a lepší. Jenže ne zde."

"Kdepak?"

"O tom si promluvíme jindy. Mám nejvyšší čas jít do školy."

Snad dosud nikdy neviděli Otu v tak mizerné náladě, v jaké se toho dne vrátil ze školy. Neodpovídal na otázky, a dokonce proti svému zvyku pomíjel důsledným mlčením všechny Norkovy jízlivé vtípy a narážky.

Avšak i s nimi Norek ustal, když se Ota jen porýpal ve svých oblíbených makových koláčích, vstal od stolu a zmizel ve svém pokoji.

Tohle se dosud nikdy nestalo.

"Půjdu k němu," rozhodl se Emil. "Zůstaňte zde. Snad se mi podaří vytáhnout z něho... Tak copak je?" plácl na rameno Otu, sedícího u stolu s hlavou v dlaních jako hromádka neštěstí.

"Ale," mávl konečně Ota rukou, "stojí to všechno za starou bačkoru."

"Jakže? Jak můžeš být takovým škarohlídem, tvůrce nových světů?"

"Hloupost!"

"Ták? Co tedy byl tvůj noční pokus? Jsi snad zklamán?"

"Nejsem. To je všechno v pořádku."

"Tak co...?"

"Darmo o tom mluvit..."

"Co může být nedostižné člověku, který tvoří nové světy?"

"Neposmívej se mi!" vybuchl Ota. "Byl jsem hlupák. Snad jsem docílil jen zhuštění většího množství molekul v tělísko, které teď někde bloudí ve vesmíru nebo se už zase rozprsklo jako meteor; možná, že dopadne na některou planetu nebo ho pohltí Slunce, jako denně hltá tisíce jiných těles. To je nějaké tvoření světů? Praprostá mechanická práce."

"Podceňuješ svůj vynález, zhuštění a podmanění vlivů statické elektřiny. To se přece dosud nikomu nepodařilo. Je to velkolepý objev. Nástup na cestu, která vede do nedozírna a rozvětňuje se v nespočet jiných cest a stezek."

"Ano, jsou tu nesmírné možnosti."

"Tak vidíš."

Ota mumlal cosi nesrozumitelného. Jeho oči několikrát utkvěly na Emilovi, několikrát už nabral dech, aby promluvil, ale úmysl vždy skončil stisknutím rtů. Po chvíli se jeho rozechvění uklidnilo, ale zato se rysy jeho tváře zkřivily v bolestivý úšklebek.

"Tak mluv," pobídl ho Emil vlídně.

"Tvůrce světů!" zasmál se Ota rezavě. "Už nikdy mne tak nejmenuj! Jsem pouhý mechanik, který měl snad dobrý nápad. Vynálezavost je povinností každého mechanika, nechce-li být jen řemeslníkem. Podaří-li se mu nějaký objev, prokázal jen svou technickou zdatnost. Ale tvůrce? Tvořit znamená vyrobit z ničeho. Tvořit může jenom Bůh, poněvadž nepotřebuje k uplatnění své tvorby to nejdůležitější, co při všeobecné bídné soustavě vládne a hýbe světem."

"Aha!" vydechl Emil, který pochopil.

"Ano, peníze! Prokleté hmotné zatížení, ohavná pouta lidského ducha! Strašlivé úskalí, o které ztroskotá vždy i ten největší génius. Jen si vzpomeň na dějiny vynálezů a vynálezců. Hnus! Zločin! Chudý vynálezce měl a dosud má jen dvě možnosti: buďto se světit s objevem nějakému peněžnímu žoku, který z jeho mozku vysaje všechny myšlenky, otráví a zabije jeho ducha a nakonec chytrými lstmi a podvody, nezmocní-li se úplně vynálezu, alespoň ho okrade a oloupí buď zcela nebo z větší části o zisk; nechce-li se vydat takto na pospas, zbývá mu jen druhá možnost: vzdát se vůbec uplatnění."

"A tohle vztahuješ na sebe?"

"Nevidím, že bych byl výjimkou."

Emilovy oči se zúžily:

"Krásné!" procedil stisknutými zuby. "Myslíl jsem, že jsme kamarádi. Nyní vidím, že jsem vlastně jen peněžní žok, upír, vrah duší a lupič."

"Co to žvaníš?" vyjevil se Ota, "já přece..."

"Ale ano. Mluvíš docela jasně."

"Emile, ani mě nenapadlo... hochu zlatý! Počkej! Necukej sebou! Nech si vysvětlit! Vždyť ty ani nevíš, nemáš tušení, co vlastně... Příteli, kdyby šlo o nějakou tu stovku, jako dosud, ačkoliv i ty stovky za ty čtyři roky, spočítáme-li je, byl by to kapi..."

"Mlč! Ani slovo dál! Kolik potřebuješ?"

"Emile, poslouchej: Můj vynález má nespočetné možnosti. Zuzitkování statické elektřiny je úkol obsáhlý jako vesmír. A teď k tomu přistupuje Luďův krystal, věc na pohled prostičká, ale ve skutečnosti asi totéž jako objev nového živlu. Přes to vše je možno omezit bádání a podle toho ovšem také výsledky na pouhé hraní. K tomu by ovšem stačilo tvé kapesné, malý postupný vklad, který by v krátké době začal vynášet také nějaké ty kapitálky. Ačkoliv i tu vidím už překážku. Uplatnění krystalu je nerozlučně spojeno s mým statickým přístrojem. A dovedeš si představit rozruch, jaký objevení se mého vynálezu ve vědeckém i laickém světě způsobí. Odborníkům stačí jen náznak, aby v této věci začali hloubat a bádát dále. A co se náhodou podařilo mně, pouhému průmyslováku, může se pak snadno podařit chytřejším a zkušenějším inženýrům. Než bych se potom dostal já k uplatnění toho nejmohutnějšího, budu už mnoha a mnoha jinými předstížen a všechna další práce bude mně znemožněna konkurenčními patenty, o jejichž právoplatnosti rozhoduje často pouhá vteřina. A odvážím-li se ke sporu, budu prohlášen za podvodného plagiátora, možná, že zabít, neboť průmyslové vyzvědačství si nevybírá v prostředcích stejně jako špionáž politická."

"Dáš si vynález ihned patentovat."

"To nejde tak rychle. Jsem student, který se živí nadto jen kondicemi. Nezbyvá mně čas k podrobným popisům, výkresům a rozpočtům, které musí být přiloženy. To je práce na několik měsíců, neboť nejde o jeden nebo o dva, nýbrž o několik desítek patentů, snad o sta. Každý jednotlivý účel musí být totiž přihlášen zvlášť. A těch účelů je tolik, že je nelze ani přibližně odhadnout. Dosud znám jen ty nejdůležitější, které jsou s to v mnohém změnit tvářnost nynějšího technického i hospodářského světa. I těch je celá řada. Ale to je jen předvoj, za kterým vidím do nedozírna celou lavinu jiných úkolů. A konečně, patenty musí být zadány ve všech státech Starého i Nového světa. Víš, kolik by to stálo?"

"Deset tisíc?"

"Jsi strašně vedle, Emile. Sotva by stačil desetinásobek. Vidiš, a to je pouhý poplatek za zajištění autorského práva. A teď uvaž další."

"Postavení a zařízení továrny?"

"Ne, na to prozatím nepomýšlím."

"Bylo by také zbytečné, aby sis s tím lámal hlavu, poněvadž ti dám k použití část otcovy továrny. Co ti tedy ještě dělá starosti?"

"V noci jsem řekl, že mohu vyrobit jiný a lepší zárodek planety, ale jinde," odpovídal Ota oklikou. "Emile, ten příslib mně vyklouzl z úst ve velikášském nadšení. V té chvíli jsem totiž pomýšlel na nějaké zátiší někde v naší vlasti. Takové lesní zákoutí, kde bychom si snad postavili nějaký ten srub, v němž bychom o prázdninách mohli nerušeně pokračovat v pokusech. Ale jako na zavolanou jsme dnes ve škole podrobně probírali zemský magnetismus, zejména magnetické inklinace, isokliny a místa o inklinaci nulové na magnetickém rovníku čili aklině. Však tyto věci znáš snad ještě lépe než já. Ale zajisté jsi nepřemýšlel o tom, jaký asi je fyzikální stav v bodu, kde magnetický rovník čili aklinu protínají nebo kde se stýkají magnetické vlivy obou pólů tak, že se vzájemně ruší. Počkej, vezmeme si na pomoc glóbus, který jsi mně vloni koupil. Ale musíš mně pomoci zvednout ho na stůl, poněvadž je mnohem těžší, než byl. Já jsem totiž k němu namontoval některé fyzikální pomůcky."

Zatímco se oba pachtili s globusem, otevřely se dveře a vstoupil Norek s Ludvíkem.

"Kdo vás volal?" obořil se na ně Ota.

"Měl by sis zopakovat lekci o slušném chování," durdil se Norek. "Dosti na tom, že jsme byli nuceni poslouchat za dveřmi. Teď chceme být tady, jak se na kamarády sluší."

"Ale musíte se slušně chovat, jinak vás vyhodím," bručel Ota. "Tak dejte pozor," bezděčně napodobil přednášejícího profesora a zapojil dva kabely z podstavce glóbu se statickým přístrojem. "Tímto okamžikem mění se tento mrtvý glóbus v živý svět, zdobnělou zeměkouli, alespoň pokud se týče elektromagnetismu. Ovíví ho totéž magnetické pole jako naši Země. Také se vytvořil týž severní a jižní pól."

"Důkaz!" zvolal Norek.

"Pojď sem," zval ho Ota k oknu. "Podívej se na tento maličký kompas. Kam ukazuje štělka?"

"Jako obyčejně, k severu."

"Ovšem, poněvadž až sem nedosahuje nynější vliv glóbu, nýbrž magnetismus Země. Ale teď se přiblíží ke glóbu s kompasem tak, aby jeho spodní plocha byla souběžná k povrchu glóbu."

Asi v metrové vzdálenosti vykřikl Norek:

"Na mou duši! Štělka se odchýlila a ukazuje nyní k severu a jihu glóbu."

Stejně jasný důkaz provedl Ota s magnetkou inklinací.

"Ale to není všecko," Otovy oči planuly vítězným nadšením, "dokáži vám, že na povrchu glóbu jsou tytéž isogony i isokliny, táž nulová deklinace čili agona i magnetický rovník neboli aklina."

Z nádoby přes jemné sítko rozprášil na glóbus drobounké železné piliny, které se rychle seskupily v křivky a obrazce přesně tak, jak kreslí fyzikální teorie vlivy zemské magnetické deklinace a inklinace.

"Úžasné! Fenku, vždyť je to skvělý vynález! Praktický důkaz fyzikální teorie o zemském magnetismu. Byl bys rázem slavný, kdybys jen tohle dal vědět."

"Nestojím o slávu, Emile. Té se nikdo nenají. A ani s tím nesmím na světlo, poněvadž souvisí s tajemstvím mého statického přístroje. A pak, tohle všechno je jen hračka, která má snad důležitost jako praktické potvrzení teorie, ale v tomto stavu nemá žádného praktického prospěchu. Opakuji: v tomto stavu. Ale v dalším... Teď vám ukáži něco věcného. Právý účel, který jsem Emilovi napověděl. Bude to sice můj první pokus, ale pevně doufám, že nezklame. Pohleďte sem," ukazoval na kovovou jehlu s rozsoškou, vbodnutou do severního magnetického pólu, a druhou, stejnou, v magnetickém pólu jižním. "Spojíme-li tyto oba póly nejkratší přímkou na povrchu glóbu, vede tato přímka přes Tichý oceán a protíná sto čtyřicátý západní poledník na osmé jižní rovnoběžce. Střed této přímky je pak přesně na třetí jižní rovnoběžce. Tedy v tomto bodu," zabodl do glóbu jehlu s rozsoškou. "Není vám něco nápadné?"

"Jak by ne. Je to právě uprostřed místa, kde jako by se pilinami vyznačené isogony této oblasti vyhýbaly. A také isokliny vykazují zde prázdné pásmo."

"Správně," přikývl Ota. "Jenže isogony se nevyhýbají, nýbrž spíše se zdá, že tato oblast má nejslabší magnetické vlivy. To prázdné pásmo mezi isoklinami dokazuje nesporně nulovou inklinaci čili aklinu, magnetický rovník. Tedy by inklinací magnetka byla ve vodorovné poloze. Vymizení isogon pak znemožňuje přesné označení deklinačního stupně, alespoň teoreticky. Nelze tedy ani s jistotou říci, probíhá-li tudy agona. Ostatně zajisté tu hrají roli pravidelné i nepravidelné magnetické změny."

"Pokus se to zjistit magnetkou!"

"Pokusím. Ale předem vím, že nedosáhnu výsledku."

"Pročpak?"

"Tak malý model nelze měřit magnetkou. Tu se může projevit vliv pólů, jak jsme viděli, ale nikoliv takové podrobnosti."

To by bylo možno pouze na místě."

"Zajedme si tam."

Ota sebou škubl a chvíli hleděl upjatě na Emila. Konečně řekl vážně:

"Vidiš, tohle je také část z těch vkladů, o kterých jsem mluvil. Ano, na to všechno jsem myslel. A pravím, že ta cesta do středu Velikého oceánu by byla nezbytná. Všecky tyto tajemné okolnosti jsem tušil, a jak vidím, správně. Avšak můj pokus není u konce, ba dosud ani nezačal. Vše dosavadní byl jen úvod."

"Tak už dělej," vybafl Norek.

"Řídím se vždycky pravidlem spěchej pomalu," Ota se nedal vyrušit z klidu, "a zejména v tomto případě, kdy jde o vyřešení otázek, na něž odpověď může mít nejvážnější důsledky. Elektřina je horší než dynamit. Je nutno vše řádně předem uvážit. Často se vyskytnou netušené protichůdnosti. Například náš dohad, že očividná prázdnota na tomto místě glóbu ukazuje na nepřítomnost, nebo alespoň slabost magnetických proudů v této oblasti zemské kůle, pravda-li?"

"Ano," odpověděli sborem.

"A což, je-li tomu naopak?"

"To přece odporuje logice."

"Naopak, potvrzuje ji. Zapomínáte, co jsem vyměřil: že je to bod, kde se v nejkratší dráze střetají zemské protivné magnetické proudy. Z logického stanoviska, a soudím-li jako elektrikář, třísť se tam obě ty mocné síly, kladná a záporná, a jako nesmírná magnetická smršť letí pak od Země kolmo vzhůru do vesmíru. Proto při zemi nejsou snad vůbec, nebo jen velmi slabé magnetické vlivy. Tolik jsem vám chtěl říct, nežli se dám do pokusu."

Nařídil glóbus přesně na současnou poledníkovou polohu se Zemí a spustil hodinový stroj, takže glóbus měl nyní se Zemí stejnou rotaci; vypořádal statický přístroj a zapojil ho s magnelektitem, od něhož vedl dlouhý kabel, zakončený kovovou tyčkou.

Zvláště pečlivě zkoumal směr jehly s rozsoškou vetknutou do vyměřeného bodu na globusu a spokojeně se usmál, když viděl, že směřuje do dveří sousedního pokoje, jejichž obě křídla nyní otevřel dokořán.

"Proč to děláš?"

Ota jen němě pokrčil rameny.

"Všichni se postavte za stůl," velel, "abyste se nepřipletli do výboje. Dál! Až ke stěně! A nepřibližujte se ke stolu, dokud nedovolím! Žádné zvědavosti! Lehce by se mohlo stát neštěstí. Není to hračka. Je to velmi vážný pokus."

Obešel stůl a zapojil statický přístroj.

"Nic," zahučel Norek.

Ota posunul páčku na reostatu.

"Kužel jiskří!"

Při dalším posouvání páčky se kužel rozsršel obalem fialových jisker. Ale zároveň se vytvořil podivný zjev kolem glóbu: oba magnetické póly chrlily ze sebe sinavé proudy, které ve zdánlivém zmatku, ale ve skutečnosti v ladných křivkách ovíjely celý glóbus. Přes denní světlo bylo jasné vidět různou intenzitu jednotlivých pásem ostře ohraničených svítícími isogonami a isoklinami a podél zemského rovníku se vinula mírně zprohýbaná temná stuha rovníku magnetického, jenž jako by odděloval obě zemské polokoule. Ale ještě zajímavější úkaz se jevil nad vbodnutou jehlou v Tichém oceánu: Asi na půl nad rozsoškou ostře svítil světelný hrot, který se v úzké nálevce šířil asi do metrové dálky, kde se rozplynul. Ale od obou magnetických pólů sršely k této světelné nálevce jasné fialové přímky, které ostře jako prudké střely protínaly křivky isogon a isoklin kdesi v prostoru nad vbodnutou jehlou v Tichém oceánu.

"Tvůj dohad na magnetickou smršť je správný!" zvolal Emil.

"Ano," přikývl Ota, "tam je soustředěna největší síla zemského magnetismu, střetnutí kladné i záporné moci, které se však vybíjí v ohromné výši nad zemskou kůlí, až kdesi ve stratosféře. A celá ta úžasná energie se pak bezmocně ztrácí ve vesmíru. Věčný Bože! Tuto energii spoutat...! Ale teď pozor! Pokusím se aspoň usměrnit tuto sílu." Ota si navlékl gumovou rukavici, uchopil kabel zapojený do magnelektitu a kovovou tyčkou se dotkl zabodnuté jehly.

Prásk! třeskla rána jako z pistole. Rudý šíp nad jehlou oslnivě vzplanul a jako fialový blesk proletěl mezi veřejemi otevřených dveří.

Chvíli zavládlo užaslé ticho, až se ozval Norkův výkřik: "Hvězda v našem pokoji!"

Skutečně: Na konci dlouhého paprsku, který nyní sálal do jehly v globusu téměř ve vodorovném směru strnulou přímkou jako rozžhavený tenoučký drát, planul v sousedním pokoji asi metr nad polici u protější stěny, kde měl Ludvík zkumavky, retorty a různé lučebniny k svým chemickým pokusům, oslnivě svítící bod.

Avšak další chvíle jim nepopřála klidného pozorování:

S úlekem viděli, jak z těch různých kelímků, misek a nádržek i zkumavek s rozmanitými roztoky a směšinami vystupují výpary, které se vzájemně slučují, některé naopak s praskotem a šumotem se tříští... a nyní, jako by už také oživila sbírka nerostů, kovů a pevných chemických sloučenin a slitin... v několika okamžicích se oslnivý bod rozplizoval v kvapně houstnoucím chumlu par a dýmů, které se táhly v sloupcích a fáborech přímo k planoucímu bodu, kolem něhož tvořily pestrou spirálu, hnědou a šedou, temně modrou a fialovou, stále rychleji vířící a soustřeďující se kolem planoucího středu, jenž vřichlavě rostl a kvapem nabýval na objemu...

"Zaraz to, Fenku!" křičel Ludvík, "vždyť mně to vysaje všechny mé pracně vyrobené chemické plody!"

"Ustaň! Přeruš proud! Hleďte, jak roste! Vždyť už je to koule jako pěst! Je dobře vidět objem, jak prosvítá duhovým okruhem. Človče, vždyť od toho žáru vzplane police!" hrozil se Norek.

"Nemyslím, že je to horké," kroutil Emil hlavou. "To bychom už i zde cítili žár."

"Máš pravdu," vzpamatoval se Ludvík. "Na polici je také líh, éter a jiné výbušniny i žiraviny. Ty by už dávno hořely. Ale co je to tedy? Jak si vysvětlit ty výpary a dým?"

"Molekuly," řekl Ota pevně. "Uzel úžasně elektrické energie, která do sebe nasává molekuly z bohatého zdroje tvých chemických surovin a tovarů."

"Krásné! Výsledek čtyřleté práce bude v pekle," bručel Ludvík.

"Neskuhrej," smál se Ota, "spíše bys měl jásat, neboť tvé ubohé hračky mění nejvyšší přírodní mocnosti, tedy božstvo samo, v zárodek nového světa. Zde je důkaz pro nás, pozemské červy! Hle, roste a temní! Už nesvítí! Rudne! Teď i ten rudý svit mdlí... hasne... teď už je to hnědá koule... fábory řidnou... jen ještě z nerostů a kovů se k ní táhnou pásma... a nevím, zdá se mi... točí se?"

"Točí. A velmi rychle."

"Pojďme se podívat blíž."

"Počkejte!" vykřikl Ota. "Musíme nejvýš opatrně. Podplížit se pod paprskem. Nemám jeho účinky prozkoumané, ale je možné, že by prolétl tělem jako střela. Rozhodně varuji, abychom s ním přišli do styku!" Podlešli paprsek a seskupili se vedle podivného tělesa. Ano, bylo to těleso, koule jako pěst, která se rychle otáčela kolem své osy, sála do sebe zbytky chemikálií, nerostů, pevných sloučenin i prvků jako nenasytný moloch.

Ale ještě něco pozorovali: Vzduch v pokoji byl nápadně čistý, bez nejmenších známek prachu, ale přestože otevřenými dveřmi a oknem z vedlejšího pokoje sem proudil venkovský vzduch, jaksi těžce se jim dýchalo. Také, ačkoliv obě okna v tomto pokoji byla zavřena, vanul sem otevřenými dveřmi čilý proud vzduchu, který se točil zřejmě kolem rotujícího tělesa.

"Ta koule saje také vzduch," mýnil Norek.

"Saje z něho některé hmotné látky a snad i plyny," opravil ho Ludvík. "Rozhodně je zde složení vzduchu změněno. Otevři okna."

Proud venkovního vzduchu ho udeřil do tváře a na chvíli rozcloumal pásma, linoucí se z lučebnin. Ale záhy nastalo uklidnění, až na to, že zesílil van vzduchu přímo oběma okny.

"Samočinná vzdušná turbína," našel Norek vhodné přirovnání. Vtom se přihodilo něco zajímavého:

Zřejmě stržen průvanem, vlétl do pokoje bělásek. Úporně třepotaje křídly, marně se snažil dostat se z proudu, který ho rychle hnál ke kouli, ne však přímo, nýbrž kružnicí, která se změnila ve spirálu. Motýlova tragédie trvala jen několik vteřin: zahlédli jen bílou, spirálovitou dráhu, která se asi decimetr od povrchu koule rozstříkla v bělostnou mlhu, jež na okamžik se zabělela na obvodu koule, ale hned zmizela opět pod temným povlakem.

Chemickým zájmem puzen postoupil Ludvík o krok, ale Ota ho náhle strhl zpátky, neboť z Ludvíkova bílého pracovního pláště se vyřinul proud bělostné mlhy, která jako oblak zavířila kolem koule. S údivem pak hleděli, jak z tkaniva na ramenou a hrudi zbylo jen hrubší síťoví, které se po dotyku rozpadlo.

"Jak můžeš být tak neopatrný," plísnil ho Ota. "Mohlo to dopadnout hůře. Vidím, že se toto těleso stává nebezpečným. Jeho sací moc se kvapem zvyšuje. Skončíme. Ale jak to provést? Přeruším-li náhle proud, spadne těleso na polici a při své rychlé rotaci rozbije a rozmetá celou chemickou laboratoř. Pokusím se zmírněním proudu dostat ho dál od stěny, nejlépe nad stůl, na který postavíme umyvadlo, do něhož po náhlém přerušení elektrického proudu koule spadne." Učinili tak a Ota se podplížil do svého pokoje. Podařilo se. Stačilo, aby posunul páčku na reostatu o jediný bod a koule rychle skočila o celý metr zpátky. Po dalším posunutí o bod točila se již nad umyvadlem, které bylo třeba jen poněkud posunout. Sání molekul z látek na polici téměř ustalo.

Jakmile Ota vysunul hlavní páčku od statického přístroje, klesla koule do umyvadla, kde se s ostrým skřípotem chvíli vrtěla, až konečně zůstala tiše ležet.

Samořejmě, že se ihned seskupili nad ní.

"Nedotýkat se!" varoval Ota, "musím vyzkoušet, není-li nabita elektřinou."

Statickým voltmetrem zjistil lichost této domněnky. Ale zato se ukázalo, že koule je silně magnetická.

"Panečku, to je váha," potěškával ji Norek. "Jak jen se tak těžké těleso mohlo udržet ve vzduchu?"

"Pro mne," ozval se Ludvík, "to bude předmět k zajímavému studiu chemického složení. Podobá se meteoritu, ale jen na pohled. Povrch je drsný a do hloubky velmi pórovitý. Prohlédneme si to lupou. Je to celý labyrint propastí, roklí a tunelů. Teď bych to spíše přirovnal k pemze, k lávovité vyvřelině. Au!" vykřikl a rychle pustil těleso do umyvadla.

"Copak?"

"Vždyť to pálí!" třepal Ludvík rukou.

"Nesmysl. Je jen mírně vlažný," namítal Emil, uchopiv těleso do dlaní. Ale už po několika vteřinách ho se zasyknutím pustil. "Na mou duši, pálí. Povrch je vlažný, ale z vnitřku sálá žáry, jakési podivné horko, nehmotné, asi jako při umělém horském slunci."

"Pak je jen jediná možnost," pokrčil Ota rameny, "že totiž v tomto umyvadle leží skutečný zárodek nové planety."

Jenže... pak je to zároveň nesmírně důležitý objev, který staví na hlavu dosavadní teorii, která učí, že jádro naší Země se skládá ze žhavých látek, ztuhlých následkem ohromného tlaku."

"Tato nauka se mi také nezdá docela jasná," připouštěl Emil.

"Ano," dotvrzoval Ota, "není logická. A tato kulička ji vyvrací. Podává důkaz o tom, co jsem před chvílí řekl: že totiž pralátkou veškeré hmoty je - elektřina. Je nesporné, že tohle těleso povstalo z uzlu elektrické energie, která na sebe nasála obal molekul různých hmot. Elektrická energie je nyní uvězněna v krunýři. Nezmenšena žije tam a bude žít, dokud se krunýř nespotřebuje. Ale ten bude spíše přibývat, neboť myslím, že těleso nasává i teď neustále molekuly ze svého okolí."

"Máš pravdu, je silně magnetické."

"Nu," mýnil Ota, "jeho magnetismus by snad ani tak nepůsobil, jako spíše jeho vnitřní elektrická síla."

"A teď mne napadá," zvedl Emil oči, "ta pórovitost... vždyť to je skutečně velmi podobné složení jako u naší planety. Pak lze lehko pochopit, že se v určité, ale rozmanité hloubce zemské kůry tvoří žhavá jezera zemského magmatu,

prameny sopek. Je úžasné, čeho jsme docílili s tvým glóblem, Fenku! Ovšem, nebyl to jen glóbus, jakých se prodává na tucty."

"Ovšem," přikývl Ota hrdě. "V jeho dutině je celý spleť stroj a mimo to je spojen s různými fyzikálními přístroji. Pak je tu součinnost se statickou elektřinou. Ale to všechno by nebylo nic platné bez Ludkovy hmoty, neboť jen tou jsem docílil ovládnutí magnetického pole glóbu, soustředění všech jeho magnetických vlivů do onoho bodu v Tichém oceánu, usměrnění magnetických vln a vymrštění veškeré síly."

"Počkej!" přerušil ho Emil výkřikem. "Vymrštíš tu sílu. V noci provedls podobný pokus, jenže s mnohem větším účinkem, neboť ten zárodek se tvořil až nad petřinskou rozhlednou, pak až kdesi v oblacích a konečně letěl kamsi do vesmíru."

"Zapomínáš, že v noci to byl přímý účinek statického přístroje na ovzdušnou elektřinu Země."

"Pravda, Fenku. Kdežto tohle byla operace s magnetickou silou glóbu," přiznal Emil. "Je tedy přirozené, že se zárodek tvořil ve vzdálenosti hm... počkejte, hoši, teď mě napadá... Norku! Vezmi si papír, tužku, logaritmické pravítko, sedni si tuhle k oknu a počítej: Průměr Země na rovníku činí 12 756 kilometrů. Pod to napiš průměr Měsíce 3 472 kilometrů. Sečti."

"16 228 kilometrů," hlásil Norek.

"Vzdálenost Země od Měsíce obnáší 384 392 kilometrů. Děľ toto číslo součtem obou průměrů. Výsledek?"

"23 687."

"Tímto poměrovým číslem znásob průměr Země."

"302 151 372."

"Čeho?"

"Kilometrů."

"Metrů, truhlíku! A víš, co to je?"

"Ne..."

"Jdeme dál. Znásob tímto poměrovým číslem průměr Měsíce. Kolik?"

"82 241 264."

"Sečti tato dvě čísla."

"384 392 636."

"Metrů, čili 384 392 kilometrů, což činí vzdálenost Země od Měsíce. A poněvadž jsme počítali s poměrem velikosti Země a Měsíce, znamenají tyto dva výsledky..."

"Dosah zemského a měsíčního magnetismu od povrchu do vesmíru," dopověděl Ota.

"Správně, Fenku," přikývl Emil. "Ale to je ovšem jen teoretický výpočet. Ale přesto myslím, že bude podkladem k praktickému zjištění dosahu magnetického pole glóbu. Je tu totiž závažná otázka: Proč se tato koule utvořila právě v téhle vzdálenosti od glóbu?"

"Máš pravdu, Emile. Tím také zjistíme, je-li magnetická síla glóbu stejnoměrná s magnetismem Země."

"Ano, Fenku. Jaký přesný průměr má glóbus?"

"Třicet centimetrů."

"Norku, děľ průměr Země 0,30. Hotovo?"

"Ano."

"A nyní děľ tímto poměrovým číslem metrový dosah zemského magnetismu, jak jsme ho vypočítali. Jaký je výsledek?"

"Sedm metrů a deset centimetrů."

Mezitím Ota už měřil pásovou ocelovou mírou vzdálenost od povrchu glóbu k místu, kde se těleso původně nad polici tvořilo.

"Sedm metrů devadesát," hlásil výsledek.

"Tak to nesouhlasí," zabručel Emil.

"Ale ano, souhlasí," usmál se Ota.

"Jakpak? Osmdesát centimetrů rozdíl. Vždyť to je v poměru k zemskému magnetismu na metry miliónový rozdíl."

"Nevšímlí jste si, že paprsek nedosahoval až ke kouli. Končil asi metr před ní."

"A co z toho soudíš?"

"Je přece jasné: ten rozdíl činí vlastní magnetismus koule."

"Hrom do toho! Jasně jako slunce. Tak jsme to vyhráli!"

"Ano, Emile. Jenže se tu ukazuje povážlivá okolnost," Ota se tvářil starostlivě. "Těch osmdesát centimetrů je příliš mnoho v poměru k sedmi metrům a dokazuje to, že tímto způsobem vytvořené těleso má v poměru k Zemi mnohem větší magnetickou sílu. Ale je to pochopitelné, uvážíme-li, že jsme tuto kouli vyrobili úžasnou magnetickou smršťí. Abyste lépe pochopili, znázorním vám, jak asi by vypadal takový pokus v přírodě, kdybychom ho provedli s příslušným zařízením v tom místě, kde jsem zabořil jehlu. Předpokládáme, že je v tom místě v Tichém oceánu nějaký ostrůvek, kde jsme postavili potřebné zařízení a vyrobili materiál, hlavně dostatečně velký krystal. Takový výboj by musel způsobit na celé zeměkouli strašlivou magnetickou bouři, nesmírné povětrnostní poruchy. Vůbec si ani nedovedu představit následky. Jen s určitostí mohu tvrdit, že takový pokus by působil asi jako ohromná vývěva, která by náhle vsála do sebe značné množství zemského magnetismu a pak jako nesmírná dmuchavka vymrštila tuto nasátou sílu do vesmíru."

"Myslíš tedy, že by došlo k přírodní katastrofě?" tážal se Ludá.

"Nemohu předvídat následky," pokrčil Ota rameny.

"Každopádně by se projevila silná porucha povětrnostní," mínil Emil. "Ale je mnoho jiných otázek, z nichž nejdůležitější je, neměla-li by taková magnetická smršť nějaký vliv na sopky, na které podle teorie zemský magnetismus značně působí."

"A což porušila-li by se zemská rotace, nebo dokonce by se vyšinula zeměkoule ze své dráhy?"

"To už je zase příliš fantastický nápad, Norku," usmál se Emil. "Rozhodně by se projevil silné elektrodynamické poruchy, ale ty by jistě netrvaly dlouho. Jako při každé smršti by se rozbouřené živly rychle opět uklidnily. Avšak nechme planých úvah. Nemají cenu, poněvadž jsou to jen dohady. Promluvme si věcně. Fenku, Luďo, váš objev je nedocenitelný zejména pro přírodní vědu. Věc musíme vyzkoušet. Beru ji za svou."

"Chceš tím říci..."

"Ano! Pojedeme tam, do Tichého oceánu!"

"Všichni?"

"Ovšem. Luďa je nepostradatelný k výrobě hmoty a Norek povede stavbu strojních zařízení."

"Kdo to bude platit?"

"Řekl jsem, že беру věc za svou. Je to má povinnost."

"Ale dovedeš si představit ty výlohy?"

"Dám do toho celý svůj podíl. Doufám, že stačí."

"Kolik?" zeptal se Norek zvědavě.

"Milión."

"Milión!" vydechl Ota.

"Je-li to málo, myslím, že s patentováním můžeme počkat, až jak se pokus vydaří. V přírodě se mohou vyskytnout nepředvídané překážky, které by nám pak vynesly jen zklamání a ostudu. Je tu ovšem otázka, nehledíš-li na mne jako na peněžní žok a upíra..."

"Mlč!" vykřikl Ota. "Což nedokazuje mou úplnou důvěru k vám všem, když jsem vás už zasvětil..."

"Všecko v pořádku, Fenku," poklepal Emil Otu na rameni. "Jde však o to, je-li v tom místě nebo aspoň poblíž nějaký kousek země."

Počkej. Emil odešel do svého pokoje a vrátil se s velkým atlasem. "Zde mám podrobné námořní mapy Velikého oceánu. Tak to je sto třicátý osmý západní poledník, třetí jižní rovnoběžka. O něco níže, od šestého stupně začínají Markézy. Je to jedenáct ostrovů, řídce obydlených asi pěti tisíci Polynésany, statnými lidmi světle hnědé pleti, s nízkým čelem a rozpláclym nosem."

"Divoši?"

"Ovšem. Misionářské pokusy ztroskotaly."

"Jaké je podnebí?"

"Horké a vlhké. Ale pro Evropany dosti zdravé."

"Stačí, Emile. Pro náš pokus nevhodné. Nikoliv proto, že leží o nějaký ten stupeň jižněji, zemské magnetické póly mění svou polohu a střed mezi nimi nelze tedy přesně určit. Ale my musíme být někde na zemi, která je bez majitele. Musíme být jisti před zvědavou civilizací."

"Chápu. Jsou ještě takové neznámé ostrůvky. Zejména v Tichém oceánu, daleko od lodních drah je jich hodně. A celá tato oblast leží na tisíce kilometrů vzdálena od světové lodní plavby. Ale na této mapě nevidím k rovníku nic vyznačeno. Počkej, podíváme se na nějakou podrobnější mapu," listoval Emil v atlasu. "Tu je! Část od Samoy na východ. Zde jsou Markézy. A nad nimi... hurá!"

"Není to mušinec?"

Emil blýskl po Norkovi očima:

"Člověče," zavrčel, "ty jsi naprostý analfabet ve čtení map. Copak nevidíš jemné čárky kolem té tečky?"

"To může být okrasa."

"Copak vidíš poprvé námořní mapu? Takových mušinců je zde víc, jenže dále k severu a východu. Jsou to ostrůvky objevené výzkumnými výpravami, ale bezejmenné. Většinou pusté skalnaté nebo korálové útesy, nebo malé zemičky, zarostlé neprostupnými pralesy, písčité nebo močálovitě pouště, o které žádný stát nestojí. Tahle tečka, právě v místě, jak potřebujeme, znamená ostrůvek, obehnaný korálovými bariérami. Tedy přírodní pevnost, pro nás jako stvořená..."

"... abychom tam uměli hladý a žízni," ušklbl se Norek.

"To není jisté. Skalnatá ani písčité poušť to není. Ty jsou označeny šedě a čtverečkem. Tohle je černý kroužek. A každý badatel se musí něčeho odvážit. Bojíš-li se, zůstaň doma. Tak co říkáš, Fenku?"

"Jsem rozhodnut."

"A vy dva?"

"Také!"

"Ujednáno. Do prázdnin chybí něco přes měsíc. Připravíme se a v půli července vyjedeme."

KAPITOLA ČTVRTÁ VZÁHADNÉ MOCI

Slunce se klonilo k obzoru, když bachratý, těžkopádný nákladní parník přistával v Taiošan, hlavním městě Nuku Hiva, největšího z ostrůvků markézských.

Když pak byla konečně tato neohrabaná námořní bedna připoutána k přístavní hrázi, nastalo vyloďování nákladu. Jenže tentokrát byl houf řvoucích a halasících domorodých pomocníků na hrázi překvapen zcela rozdílným vzhledem a tvarem vykládaného zboží, než jaké sem tento starý parník už po dlouhá léta pravidelně dopravoval z ostrovů Samoa, Továryšských a Paumotu.

Udiveně kroutili kučeravými hlavami a cenili bílé zuby, když místo obvyklých beden a žoků zvedal lodní jeřáb z paluby železnými obručemi spjaté svazky hrubě přitesaných klád a stromových kmenů, prken a rámců, v nichž nebylo těžké

poznat součásti rozloženého srubu. Ale jejich údiv rostl ještě více, když jeřáb skládal na přistavní hrázi ohromné bedny s podivnými značkami, jímž podobné, jen velmi zřídka, snad jednou za několik let se zde objevovaly, přijímány ponejvíce zdejší vojenskou posádkou, k nimž se nikdy nesměli ani přiblížit. Avšak dnes tu nebyl vojenský dozor a bodři Polynésané zvědavě okukovali a ohmatávali důkladné obaly, pobité železnými pásy a kováním, jež neproniknutelně skrývaly tajemný obsah.

A údiv vyvrcholil, když po spuštění můstku vystoupili na hráz čtyři mladí běloši v oděvu z nažloutlého surového hedvábí, s tropickými helmami na hlavách, s koženým opaskem, na němž byla zavěšena dvě pouzdra s těžkými revolvery, a pokročili vstříc podobně oděnému bělochu, jež domorodci dobře znali jako velitele zdejší vojenské posádky.

Z dalšího pozorování byli však vyrušeni kapitánovou výzvou na palubu, neboť nyní konečně došlo k vyloštění obvyklého nákladu.

Čtenář se už jistě dověděl, že ona čtveřice jsou naši přátelé, kteří vykonali dlouhou cestu na druhou polokouli Země. A byla to plavba velmi daleká:

Z Hamburku na západ do Panamy, kde se museli se svým nákladem přeložit na jiný parník, který plul na sever, do San Franciska; odtud opět jinou lodí přes Honolulu do Samoy, kde byli přijati na palubu nákladního parníku, který je po zastávce na ostrovech Tovaryšských a Paumotu dopravil konečně na Markézy. Takto vykonali jen z Panamy skutečnou okružní cestu přes 15 000 kilometrů, kdežto přímá linka z Panamy na Markézy nečiní ani polovičku. Ale nebylo možno jinak, neboť tato oblast je na tisíce kilometrů vzdálena od světové lodní plavby a jen od ostrovů Samoa čili Plaveckých je pravidelné spojení s Markézami.

"Cestovatelé?" oslovil je důstojník otázkou.

"Ano."

"Dostal jsem vaši rádiovou depeši z Tahiti. Samozřejmě jsem ochoten vám pomoci. Našel jsem pro vás plachetnici, jakou žádáte. Je to sice stará bedna, ale důkladně stavěná. Plavbu pět set mil, jak žádáte, spolehlivě vydrží. A dostanete ji skoro zadarmo. Byla totiž zabavena naší torpédovkou při námořní čistce mezi ostrovy Čočkovými a Tubuai. Podlouníci a trochu také piráti, víte? Mohl jsem ji už několikrát prodat mnohem dražší, ale nechci, aby se opět dostala do podezřelých rukou."

"Máme tedy štěstí, veliteli."

"Ano, šťastná náhoda. Domorodci by vás okradli. Jsou prohnání."

"Je to některá z těchto?" ukázal Emil na několik člunů s rohožovými plachtami.

"Kdepak. To jsou rybářské lodice Polynésanů. Pojdte, dovedu vás k ní. Kotví v zátocě za tím chobotem, dobře hlídána z naší tvrze."

Za chvilku spatřili dvoustěžník, nad kterým jim srdce poskočilo radostí. Sice to nebyla žádná závodní loď, neboť na svou délku byla až příliš široká, ale už na první pohled bylo vidět, že je důkladně stavěná a odolná proti vlnobití. Avšak jejich radost byla ihned zkalena obavou z ceny. Velitel sice řekl, že ji prodá lacino, ale toto slovo má velice široký význam...

"Co stojí?" Emil se nemohl zdržet otázky.

"Až si ji prohlédnete," odpověděl důstojník, pokynul jim, aby vstoupili do člunu, jehož zámeček na silném řetězu zatím odemkl.

Prohlídka zvýšila jejich nadšení, ale také obavu.

Kromě společné kabiny pro mužstvo byly tu tři kajuty účelně a dosti pohodlně zařízené. Rozsáhlé prostory v lodním trupu umožňovaly uskladnění mnohem více zboží, než potřebovali. V kormidelníkově budce nechyběl lodní kompas a v kapitánově byla zásoba námořních map a různé fyzikální přístroje. Jinak byly všechny prostory prázdné, vymetené a vyčištěné.

"Co říkáte?"

"Což o to, hodila by se nám," smál se Emil, "jen se bojím ceny."

"Myslím, že zbytečně, neboť cena byla pevně stanovena jen jako náhrada vojenských výloh naší torpédovky, dopravního a za hlídání do dneška."

"Kolik?" vyhrkl Emil ze sebe nedočkavou otázkou.

Důstojník vyňal z kapsy zápisník:

"Přesně devatenáct tisíc šest set osmnáct franků."

Hoši vytřeštili oči. Je to možné? Vždyť za takový pakatel by v Praze stěží dostali slušnou jolu.

"Nu, je vám to mnoho?"

"Naopak, veliteli, žasneme."

"Ano, šťastná náhoda. Půjdeme do tvrze. Vystavím vám příslušné listiny a potvrzení."

"Ale jak dostaneme na loď svůj náklad z přístavu?"

"I v tom vám pomohu. Ve vojenském přístavu právě kotví dva hlídkové parní čluny, které po částech dopraví váš náklad z hráze na loď, která, jak vidíte, má také jeřáb. Zaplatíte jen příslušný poplatek a dáte nějaké spropitné vojákům."

Toho večera byli hosty velitele a na prostých vojenských kavalcích spali jako dudci po více než dvouměsíčním kolébání na moři. Osvěžení a posílení vyslechli ráno zprávu, že jejich loď je připravena k odplutí. Snad, že šetřil tajemství domnělých cestovatelů nebo z nezájmu, velitel nijak nevyzvídal směr ani cíl a účel jejich plavby. Jen projevil obavu, vyznají-li se v řízení plachetnice sami, bez odborné posádky. Ale jeho pochybnost se rozplynula, když viděl, jak zručně spouštějí plachty, upevňují lanová a zvedají kotvu...

Plachty se vzduly v čirém vzdušném proudu vanoucím od pobřeží a loď s Norkem u kormidelnického kola vyplula

klidně ze zátoky na širé moře a namířila k západu.

"Ale už jsme dost daleko. Zahnu k severu."

"Až ti dám rozkaz."

"Cože? Rozkaz?"

"Emil má pravdu!" okřikl Ota Norka. "Zaplatil loď, je tedy jeho a on je tu kapitánem."

"Nejde mi o to, hoši," snažil se Emil zabránit rozkolu. "Myslím, že by nebylo na místě..."

"Kázeň na lodi musí být," přerušil ho vážně Ludvík.

"Snad se neporveme. Chci jen proto plout dále na západ, až nás nebudou moci z ostrova pozorovat, aby nevěděli, kam vlastně plujeme. Podle námořní mapy je na severu jen ten ostrůvek, jinak na tisíce mil jenom širé moře. A nemůžeme vědět, nemá-li tam zdejší vojenská posádka nějaký zájem."

"Ano," souhlasil Ota, "to je závažná domněnka a chytrý nápad. Někdo také musí být velitelem na lodi. Ty se k tomu hodiš nejlépe, Emile."

"Dobrá," svolil Emil. "Rozdělíme si činnost. S oklikou, kterou děláme, máme před sebou při rychlosti této plachetnice asi tři dny plavby. Norek s Otou se budou střídát u kormidla a Luďa se mnou u plachet. Souhlasíte?"

"Rozkaz, kapitáne!" zvolali sborem.

"Střídání vždy po šesti hodinách."

"Správně!"

"Já se současně ujmu hlídky ve stožárovém koši a Luďa bude kuchařit."

"Proti tvé hlídce v tom čapím hnědž nic nemám, Emile, ale proti Luďovu kuchaření rázně protestuji!" křičel Norek.

"Pročpak?"

"Že se ptáš, člověče! Vždyť je to šílenství a hotová naše sebevražda, udělat chemika kuchařem! To bychom jedli pěkné blebtaniny a pili krásné kapaliny!" vychrlil ze sebe Norek důvody.

"Kormidelníku, pozor!" velel Emil. "Kurs přímo na sever!"

"Rozkaz, kapitáne!"

Jenže rozkaz byl vyplněn až příliš ochotně. Norek otočil kolem tak náhle, že loď se téměř položila na levý bok a jen mříže dřevěného zábradlí zachránily všechny tři členy lodní posádky před sklouznutím do vody. Vyděšen touto přílišnou poklonou, otočil Norek rychle kolem zpátky, čímž však způsobil nejen narovnání trupu, ale náhlý přemet na pravý bok.

"Hrom do tebe!" ječel Ludvík. "Co to děláš? Copak jsme na americké houpačce?"

"Ta stará rachotina je jankovitá."

"Nesmysl! Má citlivé řízení, což je právě výhoda, není-li kormidelník zbrklý," plísnil ho Ota. "Otoč jen o jednu loukoť vlevo. Nejsme na Vltavě a tohle není jola."

"Bůh a všichni svatí s námi, kdybychom se dostali do bouře," zamumlal Ludvík starostlivě.

"Byl by to tanec," přikývl Emil. "Dostávám z toho strach. Jsme přece jen úplní laikové a s mořem nejsou žerty. Neměli bychom se vrátit a přijmout nějakého zkušeného lodivoda?"

"Ne!" odmítl rázně Ota. "Co s ním potom, až přistaneme? Nemůžeme přece zasvětit cizího člověka do svých prací."

"Pravda, jenže tu jde o život."

"Musíme se toho odvážit. Máme štěstí, že jsme dostali tuto loď. Nejsme hloupí. Každý z nás má jakési znalosti, aspoň teoretické. Zojména ty, Norku, jako strojař. Vyzná-li se v řízení takové plachetnice mnohý prostý, nevzdělaný námořník..."

"Milý Fenku," usmál se trpce Ludvík, "vzdělání je velmi široký a potměšilý pojem, přimíchá-li se k němu praxe.

Například skutečný námořník nemůže být nevzdělaný, má-li jen nějaké námořnické zkušenosti, které jsou pravidelně cennější než škola, která může dát jen teoretické základy. Ale rozhodně jsem pro to, abychom pluli dál. Nemůžeme připustit cizince do našeho úkolu."

"A co ty?" obrátil se Emil na Norka.

"Jedeme dál!"

"Ahoj!"

Ostrov Niku Hiva se nyní jevil na východě už jen jako hřbet nějakého obrovského netvora spícího na hladině a od něho k severu se zračily obrysy několika menších.

Loď plula dosti rychle, nakloněna na levý bok, jak se vítr opíral do vydutých plachet a mezi nimi pak s jednotvárným, svištivým šumotem proudil od zádi k přidi.

"Změříme si rychlost plavby," řekl Emil.

"Čímpak?"

"Tímhle," rozvínoval Emil provaz, stočený kolem železného sloupku na okraji paluby.

"Hleďte," vysvětloval, "jsou na něm uzly v přesné vzdálenosti 15,4 metrů. Na konec lana přivážeme ochranný pás a hodíme na hladinu. Pás zůstane na hladině a loď popluje dále. Lano se bude popouštět. Uvidíme, kolik uzlů ujedeme za 15 vteřin. Tak se totiž měří plavba námořnický. Máš stopky, Fenku. Dej pozor! Když řeknu teď, spustíš stopky a přesně po patnácti vteřinách zavoláš."

Spustil konec lana na hladinu.

"Teď!" vykřikl. A pak na Otův pokyn vytáhl provaz na palubu. "Deset uzlů. Slušná rychlost. Tři sta osm metrů za minutu."

"Za hodinu osmnáct a půl kilometrů," počítal Ota, "za čtyřicet hodin přes čtyři sta kilometrů."

"To můžeme být u cíle asi zítra večer."

"Mohli bychom, počítáme-li, že náš ostrov je odtud vzdálen asi pět set kilometrů. Ale to nelze předpokládat."

"Proč? Přece podle mapy..."

"Totiž o vzdálenosti ostrova nepochybují, nýbrž o tom, že se tato rychlost stále udrží. Jen si vzpomeňte na mrtvé bezvětrí za plavby ze Samoy až skoro na Markézy vždy od poledne až do soumraku. Mohlo by sice být také naopak, ale to si není co přát."

"Ba věru. Zažili jsme už několik bouří, a ačkoliv jsme byli na zaoceánském obru, byl to divoký tanec."

"Co dělá tlakoměr?" volal Emil na Norka.

"Žádné strachy," slyšeli odpověď.

Slunce stoupalo do výše a žhnulo jako výheň, avšak jeho žár byl značně zmírněn průvanem mezi plachtami, které mimoto skýtal příjemný stín.

Moře bylo podivuhodně klidné, jen nepatrně zryhované pravidelnými řadami výdutí, místy rušenými zčeřenými, rychle se měnícími plochami, v nichž odraz slunečního světla tvořil oslnivé obrazce, z kterých občas se vznesl roj létajících ryb, označující svou dráhu duhovou sprškou. V rozryté, do dálky se klínovitě šířící brázdě za kormidlem se vynořovaly černé, košaté ploutve dvou žraloků, kteří hladově následovali loď.

Avšak všechny tyto a podobné výjevy jim už zevšedněly, znali je dobře ze své dlouhé plavby.

"Teď si vzpomínám," zvolal Emil, "musíme vybalit některé potřebné věci. Zejména zásoby pro kuchyni. Je už skoro deset hodin a čas, aby se Luďa ujal své kuchařské činnosti."

"Jen abych to uměl."

"Ale ano. Není přece žádné umění uvařit uzené maso, ohřát nějakou zeleninovou konzervu, opéct kousek slaniny, ukvedlat nějaký ten moučník..."

Výbalování bylo ve chvílce skončeno, neboť vyňali z bedny jen nejnnutnější přístroje a ze zásob jen tolik, co bylo třeba na dva dny.

Všichni společně v kormidelnické budce číškou vína pak připili zdaru své pouti, svého úkolu...

"Skandál, kluci!" odtrhl Norek číšku od rtů.

"Copak se ti stalo?" lekl se Ota.

"Vždyť jsme zapomněli na hlavní věc! Hanba! Takový nevděk! Smrtelná urážka! Kulturní skandál!"

"Neblázni! Co ti zase vlezlo na mozek? Tak mluv, člověče!"

"A to jsi ty vinen!" sápal se Norek na Emila. "Inu, ukázals nejlepší způsobilost budoucího profesora: zapomětlivost."

"Ticho!" zahřměl Emil. "Co si to dovoluješ, kormidelníku? Urážet kapitána!"

"Pěkný kapitán, který ani nezná jméno své lodi."

"Cože? Ach..." Emil se pojednou rozesmál. "Proto tedy tvá komedie. Ale tentokrát, chlapečku, ses pořádně zmýlil. Loď byla pokřtěna už včera večer."

"Bez nás?"

"Bez kmotra?"

"Inu, ovšem, ta jankovitá obluda je tvoje. Pak si ji ale také sám ovládej!" Norek pustil kormidlo, ale hned ho zase chňapl, neboť loď se povážlivě zakymácela.

"Jaks ji pokřtil?"

„Že se ptáš," uškíbl se Norek na Luďu, "zajisté podle sebe: Emilka."

"Noel!"

"Noel?" rozchechtal se Norek. "Přiléhavé jméno pro tu starou Noemovu archu."

"A vidíš, mně nic takového ani nenapadlo."

"A co tedy?"

"Začáteční písmena našich křestních jmen."

"Na mou duši!" zvolal Norek překvapeně. "A já jsem první."

"Tak vidíš, povstale, usmál se Emil, "a za to bys byl málem vyvolal revoluci."

Loď plula po celý den za příznivého větru k severovýchodu. V noci se vítr sice zmínil, ale přece vanul dostatečně, takže pluli rychlostí šesti uzlů.

Zato ráno se pravidelný van změnil v přerývaný, nárazový dutí, které se pak náhle ustálilo v dosti prudký vítr opačného směru.

Tento náhlý obrat jim dal co proto, neboť museli rychle přemístit plachty, zejména kosatku.

Rychlost lodi se pak zvýšila na dvanáct uzlů a vydržela nerušeně až do setmění, kdy vzduch znehybněl a moře jako by zolejnatělo.

"Nelíbí se mi to," vražil Emil starostlivě čelo.

"Ano, zdržíme se."

"Zdržení mi nedělá starosti, nikdo nás nehoní. Ale ten obrat větru a nyní to zmrtvení... slunce sice pěkně zapadlo, ale je dusno. Nedivil bych se, kdyby nás zastihla bouře."

"Jak jsme daleko od našeho ostrova?"

"Soudím, že asi sto kilometrů."

"Kdybychom se aspoň trochu hýbali," zatoužil Ota, "ale ležíme na vodě jako mrtvá velryba."

Není divu, že obavy z bouře jim zaplašily spánek, a tak je svítání zastihlo na palubě. A s rozbřeskem dne probudil se také vítr, který čile nadmul mrtvé visící plachty.

"Aby do toho!" rozlítl se Norek, "mohli jsme se krásně vyspat. Teď musím převzít kormidlo od Fenka, který půjde spokojeně na kutě. Zase tvoje zásluha," loupal zarudlýma očima po Emilovi, "slavný prorok povětrnosti."

"Nu," usmál se Emil provinile, "o jednu noc snad nebude tak zle. Vyspíš se teď."

"Vždyť musím vystřídat Fenka."

"Zastoupím tě, abys nevyčítal."

Ale vtom Emil zmlkl nad podivným přírodním úkazem, který se objevil na východě.

Místo obvyklého rudého slunce vyhoupl se nad vodní obzor opalizující, duhovými barvami hrající kotouč, z něhož do bezmračného blankytu vějířovitě sršely dlouhé ohnivé šipy, které končily oslnivě planoucími hlavicemi. Jako očarováni hleděli na zčeřené moře, které stejně jako nebeská báně tonulo v pohádkovém zbarvení. Avšak zjev trval jen chvilku; koulavité konce šípů se náhle rozstříkly a světelný vějíř zšedl; několik vteřin tkvěl na obloze jako nesmírná ruka s příšernými, hroživě rozšířenými spáry, které se rychle přes zenit dloužily k západu, kde se hadovitě zasnívají a zmizely v bílém oparu, jenž pojednou jako záplava kypícího mléka se vzdul nad obzor. V příštím okamžiku celý zjev zmizel a slunce zalilo širý kraj ostrým jasnem.

A vtom vítr náhle ustal. Vzduch jako by ztuhl a moře znehybnělo.

"Teď jsme v kaši," zabručel Norek.

"Jen aby ta kaše příliš nevzkypěla," Emil se tvářil starostlivě.

"Už zase chceš prorokovat?"

"Tentokrát se bojím, že správně. Vlastně by to bylo jen zdržení mé předpovědi. Hled'te," ukazoval Emil k západu, kde se nyní bílý opar změnil v hradbu, jejíž lem se ostře lišil od oblohy, která nápadně zešmolkovatěla. "Na spánek nemůžeme nyní ani pomyslit," řekl zbytečně, neboť všechna únava se rázem rozplynula.

Z dlouhé plavby Tichým oceánem měli už dosti zkušeností. Nebylo poprvé, co viděli podobné, na pohled nevinné mraky, z nichž pravidelně zakrátko povstala silná bouře. Ale dosud nikdy nepředcházela taková hra slunečního světla, která, jak zejména Emil věděl z teorie, je obvyklou předehrou například k samumu na Sahaře. Ale zde, uprostřed velkého oceánu je rozhodně něco neznámého. Že by snad magnetické vlivy? Blíží se k magnetickému rovníku a k ostrovu, jenž jim má potvrdit, co dosud nikdo neodhalil?

"Haló!" vyrušil ho z úvah Otův výkřik, "pojd'te se podívat, co provádí kompas."

Vběhli do kormidelnické budky. S údivem viděli, jak dosud vždy citlivá a neklidná magnetická střelka tkví nyní strnule, jakoby vykloubena z ložisek. A stejně podivně se chovala magnetka inklinální, která zde, v bezprostřední blízkosti magnetického rovníku měla být skoro ve vodorovné poloze, čněla svým jižním pólem šikmo do výše, jen o málo méně, než jak se jeví inklinální úhel ve střední Evropě, což bylo podivné, neboť zde se měl spíše poněkud nad vodorovnou rovinu vychylovat pól severní. Ale ještě podivuhodnější byla strnulost této inklinální magnetky, jež jako by byla udržována v této poloze mocnou magnetickou silou.

A neméně úžas vzbudilo, když zjistili, že kompasová střelka je nesporně odchýlena od správného normálního směru, neboť její hrot ukazoval o několik čárek více na západ.

Zaujati těmito záhadnými jevy nezpozorovali další div, na který je pojednou upozornil Ludvík výkřikem:

"Vždyť plujeme!"

Skutečně: loď čile brázdila téměř nehybnou hladinu a zanechávala za sebou dalekou, klínovitě se šířící stopu.

Jak je to možné? Vždyť se ani vánek nehne, plachty i vlajka na hlavním stožáru splihle visí...

"Co nás to žene?" zamumlal Norek.

"Nežene, ale táhne nás," opravil ho Ota. "A hled'te, jedeme přímým směrem, kam ukazuje hrot magnetky. Je tedy tažná síla někde před námi."

"Fantastický nápad," usmál se Ludvík.

"Naopak, prostá skutečnost," řekl Ota pevně. "A také už vím, kde je ta síla."

"Kdepak?"

"Náš ostrov. Vzpomeňte si na předpokládanou magnetickou smršť. Všecky tyto úkazy a jevy nasvědčují, že jsme se octli v oblasti, která je dosud zcela neznámá přírodovědcům a snad lidstvu vůbec. Zapadlé zákoutí, kam možná dosud nikdy se nedostalo žádné plavidlo a možná že ani lidská bytost.

"Hled'te na obzor!" vykřikl Ludvík. "Ta hráz bílých mračen na západě se teď rozšířila na jih a rychle postupuje dále k východu."

"A před námi na severu už také vystupuje nad obzor bílý opar," ukazoval Norek.

"Ano," přikývl Emil, "je to podivné. Jako by se obzor kolem nás uzavíral hradbou bílých par."

"A my jsme vlečeni do středu," dodal Norek.

"Ale jak je možné, že dřevěný koráb podléhá magnetismu?"

"Je na něm dost železa. A také kovový náklad strojů."

"A což zemská přitažlivost?" ozval se Ota. "Tě přece podléhá všechno, co je lehčí vzduchu. Ba i ten vzduch, dokonce i nejjlehčí plyny, neboť jinak by se zemská atmosféra rozplynula do vesmíru."

"Máš pravdu," souhlasil Emil. "Působí-li zde takovou silou zemský magnetismus, je možné, že je tu také jakýsi nevidaný vliv zemské přitažlivosti. Avšak hled'te, buď se vítr od severu. Musíme vhodně seřadit plachty."

"Myslím, že se mylíš," namítl Ota. "To není vítr, ale průvan, vzbuzený rychlostí lodi. Pohled'te jen, jak se za námi vodní brázda čepí."

"Norku, změřit rychlost," velel Emil. "Lud'o, upravíš se mnou plachty."

"Bude lépe, svinete-li je," radil Ota, "aspoň se přesvědčíme o té tažné síle."

Lano ukázalo osm uzlů, tedy tolik, kolik dosáhli při dosti ostrém větru. A nic nebylo, když byly všechny plachty svinuty. Bylo jisté, že Noel je tajemnou silou tažena vpřed.

Delší chvíli zachovala si loď stejný směr, jak šlo soudit podle stopy. Bylo cosi tísnivého v této tajemné, neviditelné síle.

"Pokus se vybočit!" volal Emil na Otu, který ochotně pohnul kormidlem.

Ale účinek překvapil.

Noel se naklonila na bok, ale přímá stopa se nezměnila v oblouk, jak očekávali, nýbrž přímka se udržela. Rozdíl byl jen, že se brázda rozšířila na celou délku lodí, před níž přehrazená vodní spousta způsobila takové vlnobití, že Ota byl přinucen výchytku ihned napravit.

"Nedá se nic dělat!" volal. "Jsme ve vleku, z něhož není vyvážnutí."

Chvilku později upozorovali, že brázda za lodí šumí mocněji, a provaz potvrdil zvýšenou rychlost na jedenáct uzlů.

"Hurá!" zajásal Norek.

Ale Emil se tvářil starostlivě:

"Nelíbí se mi to! Neobávám se, že bychom najeli na mělčinu, neboť zde je jistě všude hloubka, ale ta vzrůstající rychlost je nebezpečná. A bude-li se ještě dále zvyšovat? Nemůžeme být už daleko od našeho cíle, který je podle mapy obrouben pásmy korálových útesů. Narazíme-li na ně, rozbijeme se se vším všudy na třísky."

"Podivné je, jak plujeme," dodával Ludvík, "bez kymácení, klidně jako parník na řece. Mám takový tísnivý pocit... strašidelný dojem..."

"Dvanáct uzlů!" hlásil Norek.

"Snad největší rychlost, jakou kdy dosáhla tato kocábka."

Avšak po chvíli byla tato rychlost předstížena Norkovým křikem:

"Patnáct uzlů!"

A zanedlouho poté hlásil Norek ještě o čtyři více.

Šumivá brázda za lodí se změnila v dlouhatánský, vířící klín, po obou stranách lemovaný bíle vzpěněnou do výše stříkající hrází divokých vln, hučících a rachotících...

"Země přímo před přídíl!" rozlehl se Otův výkřik.

Skutečně.

Na klidné, zrcadlovitě lesklé čáře severního obzoru zračil se oválovitý temný obrys, jako by tam daleko na hladině spala velryba.

Avšak jejich radost, že se konečně blíží k cíli své dlouhé cesty, byla zkalena, ba změnila se v úděs novým úkazem: zád' lodí klesala k hladině a před' naopak vystupovala do výše.

Loď se hnala rychlostí závodního motorového člunu. Její trup se chvěl, dunivě sténal a praskal...

"Copak se nemůžeme vymknout z tohoto hrozného vleku?"

"Jsem docela bezmocný," odpovídal Ota od kormidla.

"Bojím se, že se ta rachotina rozsype!"

Norkova obava byla oprávněná a sdíleli ji všichni, když se Noel hnala jako splašený kůň.

Emil odběhl na příď, kde s dalekohledem na očích pozoroval temnou ostrovní oblinu, která jako by jim rychle plula vstříc.

Po chvíli už ani nepotřeboval dalekohled; pouhým okem bylo stále jasněji vidět korálová pásma, jež jako pestré, bílé a fialové, černě i krvavě rudě žíhané hradby zdánlivě v nepřerušném kruhu ovíjela ostrov. Ještě hrozivější byla skaliska, hadovitě čnicí nad hladinu jako obrovské, vyhlodané zuby. Věru, dojem byl tak příšerný, že hrůzou nebyli schopni slova.

A jejich děs nijak nemírnila, naopak zvyšovala zrcadlovitě klidná hladina, bez nejmenší stopy obvyklého příboje kolem těchto tvrdých hradeb a divoce rozeklaných hrotů a hřebenů. Tento podivný, mrtvý klid přírody i živlů působil jako nesmírný přízrak zakletého kraje, v němž od věků vládne - smrt!

Tělesně i duševně ztuhlí, zmrazení hrůzou třeštili oči na pitvorné útesy, z nichž prvé už se přehnalý kolem nich vzad, podobné zvětralým, vodou vylouhovaným a sluncem vyběleným kostrám jakýchsi obrovských netvorů, zalitým nesmyitelnými, slunečním žářem vysušenými proudy krve...

A už se jim řítila celá ta pekelná hrůza vstříc.

Jako šílenec hnala se Noel mezi zpřerývanými hadovitými skalisky, jakoby chapadly nesmírného polypa, jež se v divokém přívalu rozvířeného, ohlušivě hučícího, rachotícího a řvoucího vodního klínu za lodí svíjela jako oživlá, potápěla se pod traskající a stříkající pěnu a vynořovala se v zuřivém zápasu.

Jako by se řítily do jícnu ze spánku vyrušené, rozvzteklé nesmírné krakalice...

"Hradba!" vyrazil kdosi z nich ze sebe chroptivě.

Ano, loď se řítila přímo k hradbě, čnicí kolmo do výše dobrých desíti metrů; příšerný útvar, bílý, černě, fialově a žlutě žíhaný, se zubatým, rozsochatým lemem nahoře, zalitým karmínovými pruhy... strašidelná dolní čelist s vyceněnými, čerstvou krví zbrocenými zuby...

Není spásy! Roztříští se na padrt'!

Ale tu, sotva sto metrů před touto obrovskou, příšerně vyceněnou dásní smrtí, loď v plné rychlosti zahнула vpravo, a hnala se podél hradby. Podle rozvířené stopy za sebou plula nyní v ladném oblouku, který však, jak po chvíli seznali, se od hradby vzdaloval. Avšak tím nebylo nebezpečí o nic zmenšeno, neboť zato byli vlečeni mezi rozsetými hroty úskalí, z nichž mnohé byly skryty jen na stopu pod hladinou. Těžko říci, byl-li to šťastný osud nebo řízení tajemného živlu, jež vedlo šílený běh lodí tak, že se dosud hladce převlékala mezi touto zjevnou i skrytou zkázou.

Příšerná dáseň se rychle vzdalovala, takže zadoufali, že přitažlivá vlečná síla se změnila na odpudivou hnací. Aniž by to vyslovili, jednomyslně se vzdali přistání u tohoto hrůzného ostrova. Rádi obětují zmar svého cíle, jen když vyvážnou ze spárů smrti, jež se jim ukázala nevyhnutelná.

Avšak - proč se let lodí nemíří? Proč pluje Noel stále v ladném oblouku, bez nejmenších výchylek, bez kličkování v bludišti těchto hrozivých skalisk? A což ta stále zdvižená příď?

Ne, nejsou hnání! Jsou vlečeni jako dřívě!

Ale kam?

Záhy se jim dostalo odpovědi: Oblouk lodní dráhy zahrnul opět - k ostrovu. Jenže nyní se k němu blížili od východu. A přitom...

"Střelka kompasu směřuje strnule k západu místo k severu!" volal Ota.

"Tedy k ostrovu?"

"Ano. Stále se k němu točí."

"Jak si to vysvětlit?" žasl Norek.

"Celý ostrov je snad veliký magnetovec," pokrčil Emil rameny. "Soubor magnetitu. Magnetická hora."

"Nemyslím, že by tento důvod byl správný," odpovídal Ota. "Jak bys pak vysvětlil naši podivnou plavbu? Magnetit může mít vliv na kompas, ale ne na takové vlečení lodi."

"Zase letíme k podobné hradbě!" děsil se Ludvík.

"Bohu poručeno!"

Ano, nemohli jinak, než se odevzdat do Jeho vůle...

Hrůza skončila jako poprvé: Noel se v bezprostřední blízkosti kamenné stěny ostře odchýlila a opět se vzdalovala, tentokrát k severu, opsala parabolu a vracela se zase, nyní k východní části ostrova.

"Což budeme takto věčně kroužit jako Měsíc kolem Země?" hrozil se Ludvík.

"Není vyloučeno," přikývl vážně Ota. "Mně se totiž už vysvětluje: jsme vlečeni ve směru magnetických silokřivek, jejichž přitažlivá síla je k našemu štěstí vždy v bezpečné vzdálenosti od překážky jakýmsi záhadným vlivem změněna na odpudlivou. Nebude-li něčím tato jednotvárnost přerušena, stala se Noel skutečně až do svého zániku jakýmsi satelitem tohoto strašného ostrova. Avšak hleďte, nemýlím-li se, je před námi v hradbě mezera."

"Ano, je tam průsmyk," potvrdil Emil, hledě triedrem. "A míříme přímo do něho. Ale je to úzká průrva s kolmými stěnami, hladkými jako zeď. Obávám se, že uvážneme..."

"Měření je můj obor," vytrhl Norek dalekohled Emilovi z rukou. „Proklouzneme-li, bude to zázrak!" zvolal přiškrčeně.

"Skulina je sice krátká, sotva padesát metrů a přímá jako podle pravítka, ale pro naši bachratou kocábku hotová past."

"Spustíme gumový člun!" vykřikl Ludvík.

"Pozdě!! Je v bedně. Než ho vybalíme..."

"Skočme do vody!" Norek přiběhl k zábradlí, ale tu zachroptěl hrůzou, vytřeštil oči na několik velikých žraloků, jasně se rýsujících v průzračné vodě.

A Noel se hnala divoce přímo do skuliny...

KAPITOLA PÁTÁ

SBOHEM, NOEL!

Brzy ani nepotřebovali dalekohled, aby viděli, že jen zázrakem by mohli proklouznout. Průrva byla sice v ústí o něco širší než Noel, avšak nemohli doufat, že proplují přesně středem, a sebemenší odchylka musí způsobit styk boku se skalní stěnou, ostré tření, které při rychlém běhu lodi bude nevyhnutelnou katastrofou. Mimo to se zdálo, ač-li nebylo perspektivním klamem, že se na druhém konci štěrbina úží. Pak by ovšem byla loď rozdrčena a všecko by kleslo do mořské hlubiny, která zde, jako u všech korálových útesů, je jistě značná. Jejich těla pak slupnou žraloci...

Avšak pojednou... není to přelud rozdívočelých nervů?... šílený let se mírní. Ano, není to klam: příd' lodi sklesla. Hukot a jakot vody za lodí tichne...

Projíždějí hrůzným špalírem balvanů a drti, houstnoucí k ústí průsmyku (snad zbytek zřícené stěny, kterou jako by nesmírný obr svou ohromnou sekýrou rozt'al) - sténavý vzlyk se jim vydral ze sevřených plic, když Noel vplula do průrvy... Jen asi metr vedle boků se rychle šinuly vzad kolmé skalní stěny s trhlínami, z nichž některé se rozšiřovaly v temné, tajemné jícný jeskyň... Podivné: pluli přesným středem, jakoby řízeni zázračným lodivodem.

"Ke kormidlu, Oto!" probral se Emil z ustrnutí. "Teď už to snad půjde."

Ota vběhl do budky a sevřel loukotě. Avšak zatím loď už projela průrvou do rozsáhlé laguny...

"Pohádka!" zazněl nadšený výkřik ze čtverých úst.

Oči cestovatelů uviděly hladinu jako nesmírný křišťál, číře průhledný do závratné hloubky. A k tomu prozáření tohoto nesmírného křišťálu shora sluncem, planoucím z lazuritového kruhu oblohy, vroubeného bělostným opalizujícím lemem tajemných par...

Celá ta ohromná křišťálová plocha se zrcadlovitě klidným povrchem ležela tu jako nesmírný dýmánek, vsazený do báječného věnce z krvavě rudého karneolu, zlatožlutého topasu, zeleného chrysoprasu, bílého a šedého chalcedonu, fialového ametystu... směle tak možno označit celistvý, kolmý a hladký lem skalisk kolem.

A uprostřed této laguny, jejíž průměr byl jistě několik kilometrů, stkvěl se ve smaragdově zelené nádheře ostrůvek, lemovaný zlatožlutými písčínami, a v jeho středu se nad bujným houštím do výše snad dvou set metrů tyčil homolovitý kopec, hladká lesklá skála jako mohutná mohyla z černého mramoru, nahoře uťatá.

Odleskem písčín se moře kolem ostrůvku třpytilo jako roztavené zlato, zeleně se zrcadlily houštiny a hrozivě černě se do hlubiny vbodával vrch...

Hrobové ticho zde vládlo. Kromě podivného hemžení a víření pestrého mořského dna nebylo tu ani stopy po životu ani ve vodě, ani ve vzduchu.

Když se konečně vymanili z prvního obluzení, všimli si, že loď - stojí. Těch asi padesát metrů, tak byli nyní daleko od skalní štěrbiny, popojela setrvačností, ale teď byla hladina kolem nich klidná a nehybná jako zrcadlo.

"Copak je?" znepokojil se Emil. "Což jsme uvázli na mělčině?"

"Kdepak!" mávl rukou Norek, hledě přes roubení paluby. "Pod námi je hloubka nejméně patnáct metrů; tahle bedna nemá ani poloviční ponor. A dno je rovné jako stůl."

"Napneme plachty!"

"Zbytečná práce, Emile. Vzduch se ani nehne."

"A voda též. Ani známky po nějakém mořském proudu. Jsme jako ve stojaté louži. Ano, holoubkové, jsme opravdu v louži."

"Hledte, jak se ta pestrá krása na dně hemží!" volal Ludvík nadšeně.

"K čertu s tou krásou!" vybuchl Norek. "Tě se nenajíme. Člověk jí žaludkem, a ne očima."

"Hladem neumřeme."

"Ty skrovné zásoby strávíme brzo. A ty krásné korály na dně nejsou žádnou stravou, i kdybychom je mohli vylovit. Na ostrůvku snad něco bude, ale jak se tam dostat?"

"Máme přece člun," namítl Emil.

"Budiž. Ale to zde budeme věčně?"

"Odtáhneme člunem loď k ostrůvku."

"Výborně, Emile, to mě nenapadlo!" vzpružil se Norek.

Ale jejich radost zchladil Ludvík:

"Jak se ale jednou dostaneme odtud?"

Tato otázka zůstala bez odpovědi...

Konečně se ozval Ota, který mezitím k nim přistoupil:

"Nemá smyslu, abychom loď táhli člunem k ostrůvku. Jak vidět, jsou tam všude písčiny. Rozhodně bychom uvázli někde daleko od pobřeží. A my potřebujeme nezbytně přistát těsně k vysokému břehu, kam bychom mohli vyložit naše těžké stroje, které náš malý člunek neunes."

"Už to mám!" vykřikl Ludvík.

Vzhlédli k němu s nadějí.

"Uděláme si vor z klád a prken našeho rozloženého srubu a jeřábem naň naložíme stroje."

"Totiž vždy jen jednu bednu, nejvýš dvě," vpadl Norek. "Víc jich vor také neunes. Příliš zdlouhavé."

"A předčasné," dodal Ota, "neboť dříve musíme ve člunu obhlédnout pobřeží ostrůvku."

"Správně," přikývl Emil. "Spustíme tu lodičku. Ale nejdřív zakotvíme Noel, aby se nám snad přece nezatoulala."

Vykonáno, a po chvíli plula loďka k vábnému ostrůvku.

Emil na přídí mohl dobře pozorovat mořské dno, rovné jako stůl. Když se však přiblížili k ostrůvku asi na půl kilometru, Emil náhle vykřikl:

"Zastavte!"

Vesla rázem strnula.

"Zaberte dvěma tempy zpátky!" A když se hladina kolem nich uklidnila:

"Hleďte!" ukazoval dolů, kde květnatý koberec dna končil ostrou hranou, oddělující temně zelenou, nedohlednou hlubinu.

"Tohle nechápu," bručel Norek. "Spíše bych byl čekal mělčinu u pobřeží."

"Pak se nevyznáš v korálových útvarcích," usmál se Emil. "Korálové útesy jsou pravidelně obklopeny velkou hlubinou."

"Útesy ano, ale tento bujný ostrůvek není přece útesem."

"Je otázka, čím je a jak povstal. Nesporně jsou útesy kolem, ta kruhovitá skalnatá hradba, kolem níž staví živí koráli pod vodou nové pásma. Proto ta rovná plošina. Zde stavba končí, a je tedy kolem ostrůvku normální mořská hloubka. Sice to nemohu tvrdit, ale mám dojem, že ostrůvek je o mnoho starší než tyto okolní korálové hradby. Doufám, že nabudeme jistoty, až si ho řádně prohlédneme. Ted' dál!"

Přiblížili se už asi na sto metrů, ale moře se nejevilo mělkější. Teprve těsně u břehu zpozorovali srázný, téměř kolmý výstup dna.

A zároveň zjistili nový podiv: okrově žlutá vrstva pozvolně se svažující k moři nebyla písčinatá, nýbrž celistvá, tvrdá skála.

Výstup v tomto místě byl nemožný, poněvadž nebylo nablízku ničeho, k čemu by člun připoutali. Nezbylo než hledat vhodnější místo k přistání. Konečně našli krátký, ale přece dostatečný výklenek, kam mohli vniknout aspoň přídí.

Emil vyskočil na břeh s lanem v ruce a přidržel loďku, z níž šťastně vyskákali i ostatní.

První, co zaujalo Emila, byla žlutá skála, na které stáli:

"Řekl bych, že je to jakýsi druh žuly podle zrnitosti, ačkoliv zbarvení svádí na okr. Rozhodně je to velmi tvrdý kámen. Je podivné, že nijak nezvětrává, slunce naň nepůsobí. Ani špetky prášku nikde vidět."

"Možná, že ho pravidelně spláchne mořský příliv," mínil Ludvík.

"Může být, ačkoliv zde je příliv jistě velmi klidný. Uvidíme večer."

"Myslím, že do večera není daleko," ozval se Norek.

Teprve teď si všimli, že slunce se sklání a noří se pod okraj par, jež nezměněně a nehybně stály do výše jako obrovský dutý sněhobílý válec.

"Vrátíme se," rozhodl rázně Emil. "Myslím, že toto místo je vhodné k přistání lodi a vyložení nákladů. Noel se bude moci bokem přiblížit až těsně ke břehu, který zde srázně spadá do hloubky."

"Jen abychom nenarazili," staral se Norek. "Skála je tvrdá a ta dřevěná rachotina by náraz sotva snesla. Povlečeme ji loďkou. Bude to perná práce, ale až se ten neohrabanec dostane do pohybu, půjde to už lehko. Budeme veslovat všichni čtyři. Až se přiblížíme k ostrovu, vrátí se Fenek na loď a ujme se kormidla, poněvadž Noel se pak bude šinout jen setrvačností, a bude záležet jen na tobě, Fenku, abys tu těžkou, starou loď správně bokem dostal ke břehu, kde ji pak připoutáme lany a zakotvíme."

"Snadno se to říká," kýval Ota hlavou, "ale hůř dělá."

"Proč?"

"Hloupá otázka od tebe, strojaře, který má vědět, že přirazit dřevěný bok tak těžké lodi k tvrdé skále není žádná hračka."

"Vždyť se bude plížit jako hlemýžď," namítl Ludvík.

"I to stačí, aby se bok poškodil, ne-li prolomil. Nezapomeňte, že Noel nebude vlastně nijak ovládána. Bude to těžký, bezmocný kolos. Kormidlo málo pomůže, neboť čím volněji loď pluje, tím slabší je účinek kormidla. Kdybychom aspoň mohli použít nárazových tlumičů, jako když loď přiráží k molu. Ale ty nám nejsou nic platné, protože bok přijde zde do styku se skálou pod hladinou, tedy pod čarou ponoru, což je tím povážlivější. Je chyba, že nemáme patřičné zkušenosti. Měli bychom uvažovat..."

"Zbytečně," přerušil ho Emil netrpělivě, "nikam by to nevedlo. A podívejte se na slunce. Za nějakou hodinu bude tma a pak bude náš úkol ještě těžší."

"Mohli bychom vše odložit na ráno?" navrhl Ota.

"Chytráku," vyprskl Norek. "Ráno bude příliv, moře se v nejlepším případě zvedne a pak budeme zase muset několik hodin čekat."

"Do člunu!" velel Emil. "Provedeme to!"

"Dobře," bručel Ota, "jsi kapitánem. Je to tvá odpovědnost."

Kotva s řinkotem vzlétla. Nasedli do člunu a zabrali vesly.

Chvilí trvalo, než se Noel dala znatelně do pohybu. Ale pak to šlo lépe, takže si Norek pochvaloval radostným - hip - hip!

Asi sto metrů před pobřežím se Ota vyšplhal po lanu na loď a chopil se kormidla. Noel sice velmi zvolna, ale přece jen si dala říci a změnila přímý směr na boční, ale pak stanula.

Trojice ve člunu opět zabrala vesly a koráb plul se vzrůstající rychlostí asi dvacet metrů podél břehu k vyhlédnutému místu.

"Stop!" volal Ota na veslaře.

"Ještě jsme daleko," namítl Emil.

"Bodejť, jsme rádi, že to jede," vztekal se Norek, "není to žádná slast rozjíždět takovou těžkou obludu."

"Přestaňte!" křičel Ota. "Já zde musím vědět, jsme už blízko!"

"Tak dej pozor!" Norek odpoutal lano od člunu. "Vytáhni ho na palubu!" volal. "Tak, a teď ukaž, co umíš!"

Člun, zbaven vlečné přítěže, plul rychle k břehu a Noel se zvolna blížila k vyhlédnutému místu, kam už také po břehu běžela trojice.

Zdálo se, že přistání se hladce podaří. Noel se klidně blížila bokem... deset metrů... šest... tři... teď už se Otovi břeh sklonil pod roubení paluby... ale břeh se ještě šinul vzad... už chtěl Ota mávnout kormidlem, aby couvl a zmínil tření, když se udál náraz. Ne však bokem, neboť trojice na břehu viděla, že lodní bok je skoro metr od skály; koráb musel najet na dno kýlem, buďto na mělčinu, nebo spíše na ostrý skalní hrot, který čněl pod hladinou.

Náraz byl prudký, a podle toho, že loď po dotyku, který působil jako náhlá a mocná brzda, se ještě asi o metr pošinula vpřed, než pak stanula jako pevně zakotvena, a ještě více podle praskotu a rupnutí, které se dunivě ozvalo až ze spodní části trupu, muselo dřevěné obití kdesi dole u kýlu - povolit.

Na chvíli všechny zavalilo děsivé ticho, ale pak bylo přerušeno jakýmsi ostrým sykotem v lodním trupu, který se rychle vzrůstal a měnil v šumivý hukot. Noel se třásla jako v zimnici...

"Proboha!" vzlykl kdosi z nich.

A k dovršení hrůzy - trup trhavě poklesl.

"Potopí se! Vyskoč na břeh!" křičeli na Otou.

Ale ten stál u kormidla jako socha, sice zbledlý, ale klidný.

"Dost času," procedil stisknutými zuby. "Jsme nabodnuti. Tak rychle se loď nepotopí. Spíše musíme hledět, abychom zachránili, co se z nákladu zachránit dá. Jinak jsme nadobro ztraceni. Všichni na palubu!" velel.

"Co tam?"

"Zbabělci!" Ota seběhl z budky a zmizel v podpalubí.

"Fenku! Neblázni! Co chceš..."

"Neskuhrej!" okřikl Emil Norka. "Všichni za ním! Rychle!"

Vyšplhali se na palubu, která se nyní poněkud naklonila na bok k moři, a běželi ke schůdkům do podpalubí. Ale právě když se Emil chystal k sestupu, srazil se na schůdkách s Otou, jenž se vracel.

"Co je?"

"Dira! Těsně vedle kýlu. Ale je už dost ucpána skalním hrotem. Voda se sice dere dovnitř, ale doufám, že loď vydrží, dokud nevyložíme aspoň nejnnutnější. Luďo, k čerpadlu! Vy dva mně pomozte zvednout poklop! Tak. A teď: Norku, dolů, do skladiště! Budeš zavěšovat hák od jeřábu na řetězy beden. Nejdříve stroje. Neboj se, tam ještě voda není. Já budu pracovat s jeřábem Emile, na břeh! Vezmeš si tenhle hák a budeš bedny skládat na břehu, co možno nejdál."

"A což když je zaplaví příliv?"

"Strojům neuškodí. A ty bedny s lučebninami nejsou tak těžké, odvěčeš je výše. Jsi přece silák. Už ať jsi tam!"

A do jednotvárného zvuku čerpadla, s nímž zoufale zápolil Ludvík, zněly Otovy další rozkazy:

"Norku! Nejdříve ty malé bedny a soudky s lučebninami. Jsou na štěstí svázané provazy vždy po několika kusech. Zahákni vždy aspoň dva svazky. Hotovo?"

"Ano."

Ota rychle natáčel rumpál a první náklad se vynořil, přenesl se přes palubu a klesl k Emilovi.

"Rozřež provaz a odnes ty bedničky výše!" zvolal na Emila.

Jako všude v tropech změnil se den v noc, jako když sfoukneš lampu. Štěstí, že měli nejchoulostivější náklad v bezpečí. Také stroje v důkladných bednách, podle předpisu o zámořské dopravě neprodyšně a vodotěsně uvnitř vyplechovaných, byly už vyloďeny a zbývaly už jen svazky rozloženého srubu, když jejich vlídný osud, lze-li tak říci o jejich povážlivém stavu, jako by si řekl - dost!

"Ludů," volal Ota, "nech už toho čerpání a vyskoč na břeh. Norku, zavěs se na jeřáb, vytáhnu tě vzhůru. Tak! Zatáhni první svazek těch srubových klad a pomůžes mi s jeřábem. Bude to těž..." dunivá rána a praskot mu přetály řeč. Vrak sebou škubl a nakloněný bok sklesl k moři tak náhle, že jen rumpál, jehož se oba drželi, je zachránil před sjetím z paluby.

"Seskočit na břeh, rychle!" vykřikl Ota.

A sotvaže se sesuli po nakloněném boku jako po skluzavce, rozlehl se nový, ještě silnější rachot, po němž se vrak v pravém smyslu roztrhl na kusy, z nichž většina klesla ke dnu, a dřevěný zbytek v beztvaré tříšti se houpal na rozvlněné hladině.

"Requiescat in pace!"

"Nech si tu latinu!" osopil se Norek na Emila. "Srub je v pekle!"

"Není," těšil ho Ota. "Je to přece dřevo, nepotopí se. Ale teď ho lovit nebudeme. Je tma jako v pytli. Ráno ho přivlečeme loďkou. A možná, že nám ho vyplaví příliv. Do práce, hoši!"

"Co chceš ještě? Vždyť jsem už jako zmlácený," stěžoval si Norek.

"Nefňukej," vyjel naň Emil. "Ota má pravdu. Nemůžeme zde nechat ty bedny jen tak. Příliv by je roznosl. Jsou tam sice železné stroje, ale také hodně vzduchu. Lehčí odvalíme výš a tyto dvě velké přivážeme lanem ke stromům, jen asi dvacet kroků výše, kam jsem složil chemikálie, zbraně a střelivo, šaty a potraviny... a vůbec - dělej! Já tě naučím!" Teprve k půlnoci byli hotovi. Nanosili suchého klestí a mořské trávy, zažehli oheň a po chvíli si pochutnávali na ohřátých konzervách. Ani o vodu nebyla nouze; vydatný pramen zurčel vlídně opodál.

Teprve nyní, po nasycení a napojení, pocítili únavu, ba naprosté tělesné i duševní vyčerpání, jež se projevilo tak mocně a náhle, že ani nevystihli svůj vstup do říše snů...

"Vstávat!"

"Co... co je? Co tě čerti berou?" vyjevil se Norek.

"Žádní čerti! Slunce. Koukejte!" ukazoval Emil na východní oblohu.

A věru bylo se nač dívat:

Jako včera stála kolem nad kruhem korálové hradby strnulá clona sněhobílých par, ve výši lemujících blankytné nekonečno. A touto sta metrů vysokou clonou prosvítal na východě veliký duhový kruh a v něm opalizovala do trojúhelníku tři slunce.

"Copak to? Jsme snad na jiné planetě?"

"Nevzdělanče," řekl opovržlivě Emil k Norkovi. "Tento vzácný, ale snadno vysvětlitelný úkaz je podmíněn právě tou clonou mlhy."

"Tak proč řveš jako..."

"Nemáš smyslu pro krásu," odpověděl Emil kousavě. "Co by mnozí za to dali, kdyby jim bylo dopřáno vidět tak nádherný lom slunečních paprsků, úkaz mnohem vzácnější než fatamorgána, svisle krajkovitá severní záře a všecky ty jiné úžasné a tajemné přírodní jevy."

"Nu, je to krásné, ale vraťme se raději k našemu stavu, a ten je setsakr..."

"Podívej!" přerušil Norkovu kletbu Ludvík, "moře hodně stouplo. Bedny plavou. Dobře, že jsme je přivázali."

"Ale už zase opadává," ukazoval Norek na dosud mokré pruh skalního svahu. "A tamhle plavou skrovné pozůstatky naší ubohé Noely. A tam... na mou věru, to jsou svazky našeho srubu. Pěkně děkuju! Skoro půl kilometru daleko. Fenku, notně ses zmýlil v naději, že nám je příliv vyplaví. Budeme mít pernou práci, než je lodičkou dotáhneme k břehu."

"Co je to tam?" ukazoval Ludvík na podivný výjev na hladině, kde se zvedaly, převalovaly a zpět klesaly dřevěné trosky rozpadlé Noel.

"Chobotnice," odpověděl Emil, hledě triedrem. "Obrovský netvor. Hraje si s těžkými trámy, jako by to byla polínka. Proto zde nejsou ryby. Zdaleka se takovému polypu vyhnou. Měli bychom ji zneškodnit."

"Však na ni dojde," zamumlal Ota.

"Celé tělo mě bolí od toho pumpování," postěžoval si Ludvík.

"Nic naplat, přátelé," vyskočil Ota. "Jak vidět, dmutí moře je v této laguně podivuhodně klidné. Musíme se okamžitě dát do práce a dopravit srub k břehu, dřív než hladina klesne na normální stav odlivu."

"Aspoň posnít..."

"Nacpal ses před chvílí," šťouchl Emil Norka do žeber. "Dělej! Plav!" hnal ho do člunu.

Doprava se jim podařila včas, alespoň tak, že když odliv skončil, zůstaly svazky ležet na břehu, odkud pak hoši celý rozložený srub po částkách odnesli výše do bezpečí.

Pak si dopřáli snídani a kratičkého odpočinku.

"Dřeme se jako voli," bručel Norek a vytahoval si třísku z dlaně, "a všecko je to pro kočku."

"Jakou kočku?"

"Ani pro kočku by nebyl život, jaký nás zde čeká, poněvadž zde jistě není ani myši. Jsme kdesi, kde už ani lišky nedávají dobrou noc. V pasti, ze které se už nikdy nedostaneme."

"Ale ano, dostaneme," řekl Ota klidně.

"Jakpak? V téhle lodičce? Chtěl by ses vydat v takové skořápce na oceán? Kdybychom aspoň měli Noel."

"Také by nám nepomohla. Magnetické proudy by nás nepustily z moci."

"Magnetické proudy. Abys věděl, nevěřím tomu. Kdoví, co nás to tahalo. Spíše okruhy nějakých mořských vírů."

"To se ještě ukáže," neztrácel Ota klid. "Noely nemusíme příliš litovat. Ledaže by nám poskytla na nějaký čas útulek. Ale podnebí je zde jak vidět i v noci teplé, a bude-li třeba, přespíme opět venku, než si postavíme srub."

"A pak?"

"Splníme úkol."

"Chiméry! Vidiny! Přeludy!"

"Jak to mluvíš? Měls zůstat doma, když máš takové názory," rozčilil se Ludvík.

Emil vyskočil ze země:

"Vstávat!" velel. "Vybalit pilky, sekyry, kladiva a porazit tenhle stromek. Je hezky rovný a kulatý. Nařezat z něho tři válce. Na těch ty dvě těžké bedny hezky pojedou. Už ať řežeš, nebo já nařežu tobě. Já ti dám světobol!"

Norek poslechl. Věděl, že s Emilem nejsou žerty.

Konečně byly stroje také v bezpečí.

O něco výše našli planinku porostlou hustým, mechovitým drnem, do něhož se nohy bořily jako do kyprého koberce. Místo bylo jako stvořené pro srub, bylo chráněné hustým křovím, dosti vysokým, aby chata nebyla viditelná z okolí. Konečně o to ani nešlo, neboť ostrůvek zajisté nebyl obydlen. Aspoň dosud nenašli ani stopy po lidském tvoru, ba zdálo se, že zde není ani zvíř. Rozhodně tu nebyli ptáci. Tento poznatek je sice znepokojil, neboť by byl vážným nebezpečím pro možnost lovu, tím více, že jak se zdálo, ani laguna nehostila nic jedlého; ale na tyto starosti nebylo nyní kdy.

Do večera srub stál kromě střechy, kterou doplní ráno.

Noc uplynula opět nerušeně a příští den jim zabrala pilná práce s dokončením stavby chaty a umístěním strojů.

Chata byla přízemní, rozdělená na dvě části, z nichž jedna sloužila jako společná ložnice, kuchyně i obývací pokoj, v druhé byly stroje i Ludvíkova chemická laboratoř. Z této místnosti bylo možno po žebříku vystoupit do čtyřhranné vížky, která byla rozhlednou a současně mohla posloužit k obraně proti nevídaným vetřelcům.

Jinak bylo zařízení velmi prosté: V pravém smyslu slova "rozkládací" stůl, skládací židle a lehátka, která také plně nahrazovala postele, nějaká ta polička na stěně a skoby. Umyvadlo nepotřebovali, jako koupelnu měli přírodní, stále tekoucí vodu v nedalekém pramenu, kde si časem vyhloubí tůňku. Zato jako zdánlivý přepych byl tu elektrický varič a osvětlení. Otův přístroj dokázal z bezedného pramene ovzdušní elektřiny vytvořit stálý zdroj proudu.

Malá okna byla zasklena jasně průhlednou hmotou a nadto opatřena hustou sítí proti moskýtům, jež se však ukazovala zbytečně, protože jak se zdálo, nebylo tu vůbec žádného hmyzu.

Srub měl tedy zařízení prosté, ale účelné a důmyslné a poskytoval také jisté pohodlí.

V tomto ohledu mohli být spokojeni.

Avšak již příštího jitra, když se osvěženi vydatným spánkem probudili s pocitem zdravého hladu, ukázalo se, že nejen samými konzervami živ je člověk...

Jednak se jejich nebohaté zásoby povážlivě sevrkly, ale horší byla jednotná nechut' k této jednotvárné stravě. Proto všichni radostně uvítali Emilův návrh, aby se vydali na obhlídku svého nevelikého panství. Hlavní bod programu: lov. S karabinami přes rameno a zásobení střelivem kráčeli do nitra ostrova.

Čím dále tím více nabývali pevnější přesvědčení, že na ostrově nejsou žádní lidé. Všude byla panenská, člověkem nedotknutá příroda, až příliš bujná spleť tropického křoví a stromů s hojnými girlandami lián. Přibývalo květů, v nichž převládaly různé druhy orchidejí, a ohromných rostlin cibulovitých, vydechujících do nehybného vzduchu těžkou, omamnou vůni.

Všude byl naprostý, tíživý klid a mrtvé ticho.

"Ráj!" vydechl Emil.

"Dej pokoj!" utrl se naň Norek. "V ráji přece byla všechna možná zvířata, i lvi a tygři, a k tomu ještě byli krotcí a kultivovaní, civilizovanější než nynější mnozí Evropané. Zde nejsou ani mušky..."

Prásk! fiů - kulka hvízdlá Norkovi kolem nosu.

Zůstal stát jako sloup. V pravém uchu mu zvonilo výstřelem vypáleným z bezprostřední blízkosti...

Přemáhaje strnulost, otočil hlavu a vytřeštěně hleděl na Emila, z jehož karabiny se plazil tenký sloupek šedého kouře.

"Je-jestě sto-stojím," vykoktal, třepaje malíkem v zalehlém uchu, "ale položím se," plácl sebou do trávy, "když ukládáš o můj život," dodal plačtivě.

"Nech toho, komediantě!" zubil se Emil. "Tobě to neplatilo. To víš, na tebe budu plýtvat střelivem."

Emil už běžel do houštiny a ostatní samozřejmě za ním.

Asi po dvaceti krocích uviděli zvíře v posledním tažení.

"Srnc!" zvolal radostně Ota.

"Srnc to právě není," poučoval Emil, "ale nějaký paroháč jistě."

"Sajka."

"Nevzdělanče," ušklíbl se Emil na Norka. "Sajky jsou z čeledi antilop, tedy dutorohých, kdežto tohle má parůžky. Ale jak to, že je má lopatkovité a rozvětvené jako u losa?"

"Snad je to mladý los," mínil Norek.

"Prosím tě, mlč, když chceš mluvit. Losi žijí v severní Evropě a vůbec na severu, a ne v tropech. Také to není mládě, ale dospělý kus podle zubů."

"Ať je to cokoliv, jen když bude k jídlu," rozhodl Ludvík a svázal úlovku nohy do kozelce. "Je dost těžký. Navlékneme ho na pušku a vrátíme se."

"Nepodíváme se dál?"

"Jsem pro to, abychom další prohlídku odložili. Budeme mít co dělat, abychom zvíře stáhli a připravili k obědu," odůvodnil Ludvík svůj návrh.

"Dobrá," připojili se ostatní dva, "ostrov nám neuteče."

"Nezdá se vám podivné, že jsme přišli na zvěř hlouběji v nitru ostrova, zatímco na pobřeží není živého tvora?" napadlo Emila cestou ke srubu.

"Máš pravdu," souhlasili, "je to skutečné záhadné."

Čekaly na ně ještě větší záhady, které se jim pak náhle vysvětlily...

KAPITOLA ŠESTÁ ODSÁVANÝ MĚSÍC

Pochutnali si znamenitě, a hodně zbylo, co Ludvík jako zásobu uložil do elektrické ledničky, která jim také prokazovala výbornou službu při chlazení pitné vody.

Po obědě se vydali opět na obhlídku týměž směrem, jakým šli ráno.

Už když přicházeli k místu, kde ráno ležel zastřelený paroháč, byli překvapeni bzukotem, podobným bzukotu včelího roje. A pak stanuli neodvažující se blíže: Nad místem vířilo a kroužilo hejno jakéhosi obrovského hmyzu, jehož tělo bylo podobné u nás leckde v bahniskách hojně splešťuli, ale jen tvarem, neboť tento hmyz byl skoro na píd' dlouhý. Průhledná křídla se leskla na slunci jako perleť. Za letu se hmyz vzájemně napadal, a tu pak pravidelně dvojice, zahryznuta do sebe, padala k zemi.

Většina však byla v trávě, kterou hustě pokrývala zejména tam, kde dosud mokvala loužička krve, vyroněná z těla zastřeleného paroháče.

Nepotřebovali vysvětlení; znali tyto tropické vodní štíry ze sbírek exotického hmyzu v pražském muzeu, ačkoli ti byli o hodně menší.

"Pasou se na krev," prohodil Emil.

"Pojďme odtud, ať se nedají do nás," pobídl Ota s oprávněnou obavou.

Opatrně obešli nebezpečné místo.

"Tak vida," obrátil se Emil na Norka, "stále jsi toužil po muškách. Zde je máš. A pořádné. Ale je podivné," uvažoval, "proč se rojí zde, v nitru ostrova, a ne na pobřeží, když žijí ve vodě a nejsou žádní vytrvalí letouni, spíše jen poletují jako naše splešťule blátivé. Že by uprostřed ostrova byla voda?"

Potvrzení jeho domněnky přišlo záhy.

Křoví před nimi náhle prořídlo a otevřel se výhled do širé stepi, vlastně močálu, kde bezhraničná, bujnou ostřicovou trávou a rákosím, síťovitým a džunglovitými trsy vysokého bambusu porostlá místa se střídala s loužemi a tůňmi, spojenými hadovitě se vinoucími stružkami a koryty. Byla to dosti rozlehlá proláklina, asi dvě stě metrů široká, ohraničená vlevo i vpravo zvednutými břehy, které zajiště skýtaly vydatnou pastvu zvěři, již tam také bylo hojně. Ale to všechno nebylo nic pozoruhodného. Zato jejich zájem, ba úžas vzbudil pohled přímo, kde se zdánlivě ze samé bažiny tyčila vysoká homole, černá jako uhel, s uťatou špicí, jak ji už viděli z lodní paluby. Jenže nyní ji viděli zblízka, zdála se na dosah, ačkoliv její pata byla jistě přes dvě stě metrů daleko.

Nicméně mohli jasně rozeznat, že tento podivný útvar není hladký, jak se domnívali při pohledu z lodi, nýbrž jeho pravidelně zaoblený povrch je svisle hustě rýhován.

"Podivné! Úžasné!" mumlal Emil. "Vyhlíží to spíše jako umělá mohyla než jako přírodní útvar." A náhle se rozhodl:

"Půjdeme tam. Obejdeme tu bažinu a..."

"Počkej!" zastavil ho Ota. "Co když je to magnetovec?"

Nebylo to vyloučeno, přestože to znělo příliš fantasticky. Nikdo nikdy neslyšel, že by se někde na zeměkouli vyskytl magnetovec v tak obrovské velikosti a celistvý, jakoby slit v homoli dvě stě, snad více metrů vysokou. A co ty pravidelné podélné rýhy? Nu, to by se konečně dalo jakž takž vysvětlit, magnetit často tvoří pěkné osmistěnné krystaly... a vždyť zde viděli už jiné záhadné věci a zažili podivnosti a záhady... například ta tajemná mlhová clona, obklopující a zahalující zevně korálové hradby a všechny ty divy uvnitř, dosud se tyčí nezměněné a nehybně...

"A teď mě napadá," řukl se Ota do čela, "to naše parabolické rejdní s lodí kolem útesů. Jistě je to magnetit. A pak bylo nebezpečné se mu přiblížit s naší kovovou výbrojí, neboť má silnou přitažlivost. Odložme prohlídku. Půjdeme tam zítra bez zbraní a také z kapes i oděvů odstraníme všechno kovové. Mimo to si s sebou vezmeme kompas, magnetograf a magnetometr, abychom mohli všechny jevy a účinky náležitě měřit. Přístroje jsou v mosazných pouzdrech a na mosaz magnetická přitažlivost neúčinkuje."

"Dobře. Ale nesmíme zapomenout na lana."

"Máš pravdu, Norku. Bez nich bychom se vzhůru sotva vyšplhali. Ačkoliv i tak pochybuji. Je to strašně srážné."

Vraceli se oklikou podél močálu a Ludvík se přesvědčil, že voda je sladká. Ostrov měl tedy až přebytnou zásobu pitné vody. Také zjistili, že v bažinách je hojnost statných ryb, které se vynořovaly z hloubky na hladinu. Jejich jídelní lístek se opět zpestřil. Jistě nebude těžko některou chytit na udici.

Pojednou Norek zděšeně vykřikl:

"Had!"

Skutečně: před nimi se v husté trávě jaksi neobratně plazil temný, lesklý tvor, přes metr dlouhý, silný jako paže...

"Vždyť je to úhoř!" zvolal Emil. "Hleďte na ty ploutve za žaberními otvory. Jenže nemá hřbetní ploutev jako náš říční úhoř, ale zato má od ocasu až skoro k hlavě ploutev vespod. Pozor! Tohle je..."

A vtom se stalo:

Norek chňapl po úhoří. Ale jen se ho dotkl, zavyl a v křečovitém přemetu se svalil do trávy.

"Tu máš, splašenče! Dostals ránu, vid'? Dobře ti tak. Máš se lépe vyznat v zoologii a byl bys včas poznal, že je to úhoř elektrický. I kdyby nebyl, neudržel bys ho, vyklouzl by ti. Musí se to dělat takhle," Emil uhořel rybu pažbou pušky do hlavy. "Teď už se nemusíš bát ho vzít."

Na zpáteční cestě se setkali s několika kusy podivné zvěře, podobné zakrslým tapírům, s krátkými, chobotnatými nosy. Byli překvapení, jak tato zvířata byla krotká. Udiveně a zvědavě na ně hleděla z bezprostřední blízkosti a jejich chobotky se směšně protahovaly, krčily a sály poprvé lidský pach; potvrdovalo to jejich domněnku, že ostrov nemá lidských obyvatel.

Bez nehody se dostali do srubu.

"Jen si nemohu vysvětlit, proč zde není skutečně ani mušky," uvažoval Emil. "Všecko živočišstvo jako by se tomuto pobřeží vyhýbalo."

A vysvětlení se jim dostalo ještě téhož večera...

Už když se slunce klonilo k západu, měli podivný pocit mravenčení na rukou a obličejích, které zesílilo při setmění a rozlezlo se po celé hlavě.

"Hrom do toho! Máme snad vši!" vrčel Norek. Ale sotvaže se dotkl vlasů, ucukl s bolestivým výkřikem.

A také ostatní s údivem zpozorovali, že z Norkovy bujné kšice, zježené jako chochol rozčepýřeného papouška kakadu, završel do jeho prstů proud fialových jisker.

"To jsou ty vši," ozval se Ota po chvilce ušaslého ticha. "Elektřina. Ovzduší je nabitě elektřinou. A je to pořádně silné napětí."

"To by vysvětlovalo, proč se tomuto místu živočichové vyhýbají," chápal Emil. "Ale jak odůvodníš, že elektrické napětí je jen zde, a ne dále od pobřeží?"

"Na to nemohu prozatím odpovědět. Ale není jisté, že se i tam úkaz projevuje, jenže asi mnohem slaběji. To zjistíme později. Prozatím nám nezbývá, než vycházet z nauky o magnetických silokřivkách. Prostor kolem magnetu, ve kterém se jeví působení jeho sil, se jmenuje magnetické pole. Abychom mohli vidět směr těchto sil čili magnetických silokřivek, položíme na tyčkovitý magnet skleněnou desku, posypeme ji železnými pilinami a lehce na desku poklepeme. Piliny se seskupí v pravidelné paprskovité křivky. To je pokus v malém. Ale my jsme zde v končině, která se naprosto vymyká všeobecné nauce o magnetismu, v bezprostřední blízkosti živelné síly, která působí jako stálá, odvěká smršť, nekonečný zdroj magnetických cyklonů. Počkejte," ťukl se do čela, "pojdme do strojovny, uděláme pokus s magnetem a pilinami. Jsem zvědav, jak se tu silokřivky seřadí."

Užasli nad výsledkem: Piliny se rozjely po skleněné desce a konečně se ustálily, místo paprskovitě od pólů a obloukovitě kolem středu tyče, v jednotný, vysoko nakupený, ostře ohraničený val. Na první pohled to byla přímka, ale při pohledu z boku shledali, že je přece poněkud ohnuta do oblouku.

Toto seskupení se utvořilo dříve, než Ota přiblížil magnet těsně pod skleněnou desku, tedy očividně tajemným vlivem v ovzduší. Jakmile se však póly magnetu dotkly vespod skleněné desky, val se rozstříkl a jako v kaleidoskopu, ale šubavě a zřejmě pracně vytvořily se obvyklé magnetické silokřivky, avšak přece se jevil rozdíl: Na straně směřující do středu ostrova byly silokřivky protáhlé, takže tvořily paraboly čili kuželosečky s velkou lineární výstředností; naproti tomu křivky na druhém boku byly nápadně zploštělé.

A sotvaže Ota oddálil magnet, seskupily se piliny opět v předešlou hrázku.

"Podivné kejkle," kroutil Norek hlavou. "Co tomu říkáš?" obrátil se na Otu, který však jen pokrčil rameny.

Vyšli před srub a usedli do křesel.

Večer byl teplý, skoro dusný. Nad kruhovitou hradbou par žlutě svítil úzký srp první měsíční čtvrti.

Dlouhou chvíli vládlo ticho...

Pojednou vybuchl Norek:

"Tohle není k vydržení. Hotová všivárna! A bojím se podrbat, abych zase nedostal ránu. A podívejte se, kluci, vždyť máte vlasy zježené jako hřebíky."

"Nechchtej se," zabručel Emil, "tvé nejsou o nic lepší."

"Nepřestane-li to, nezamhouříme po celou noc oči," postěžoval si oprávněně Ludvík.

"A vším je vinen Fenek!" vyskočil Norek zuřivě s křesla. "Člověče, proč vejříš tak vyjeveně na ten měsíc? Proč raději trochu nenamáháš tu svou hlavu? Co chceš vyčíst z toho pitomého měsíčního srpku? Ten ti neporadí."

Ale Ota si přemnul čelo a vydechl:

"Už mně poradil."

"Vyklop tu moudrost!"

"Je to právě Měsíc, který nás začíná mučit. Opakuji, začíná, neboť čím více bude postupovat, tím hůře bude s námi. Při úplňku pak budeme muset utéci jako všichni ostatní živočichové do nitra ostrova, nechceme-li se vydat ve smrtelné nebezpečí."

"Mluv přímo! Uveď důvody!"

"Vlivy Měsíce na pozemské živly jsou přece známy. Například dmutí moře, počasí a jiné. A také nelze popírat, že působí na lidské a zvířecí, vůbec živočišné nervy a tělesné i duševní děje. Stejně je nepopíratelné, že má vliv na zemský magnetismus. A tu jsme právě u jeho hlavní podstaty. Jenže se nám zde ukazuje něco, o čem přírodní věda dosud neví a co znamená velmi cenný objev, který nám byl umožněn právě jen tímto koutem světa."

"Zajímavý názor," řekl Emil po chvilce úvahy. "A nelze ho docela odmítnout. Ale jak ho chceš dokázat?"

"Pokusím se."

Následovali Otu do strojovny. Ota otočil vypínačem, aby rozsvítil žárovky. Avšak místo světla kmitla se na rozvodní desce s ostrým prasknutím fialová jiskra.

"Pojistka je fuč!"

"Není. Je automatická. Jen se samočinně vypojila. Ale to, znamená, že statický přístroj čerpá z ovzduší přemíru elektřiny, kterou nemůže patřičně ovládnout," Ota vypojil a zasunul vyraženou pojistku.

Když však opět otočil vypínačem, ihned zase zhasl, neboť žárovky vzplanuly tak oslnivě, že v nejbližší vteřině by se byla jejich vlákna spálila.

"Krásné! Nebudeme moci ani svítit," bručel Norek.

"Ale ano, budeme. Jenže musím přepojit na akumulátory."

Avšak ukázalo se, že ani akumulátory nebyly v normálním stavu. Žárovky sice vzplanuly, ale světlo bylo prudké a znatelně se chvělo. Teprve když Ota vypojil přívod elektrického zdroje ze statického přístroje, světlo zklidnělo.

"Veliké napětí v ovzduší," mumlal starostlivě. "Akumulátory mají příliš silný nabíjecí proud. Byl nejvyšší čas, že jsem je vypojil. A teď se pokusím o ten důkaz. Musíme si však obléct gumové skafandry, poněvadž je možné, že vyvolám silné elektrické výboje. Chci totiž nejprve pustit ovzdušní elektřinu řádně žilou."

Oblékli celistvý kaučukový úbor i s rukavicemi, s kuklami na hlavu a přezůvkami, takže byli dobře chráněni před případnými výboji z ovzduší i ze země.

"Vyjděte před chatu," velel Ota, "abyste mohli pozorovat účinky venku. Já budu sledovat vlivy uvnitř. Pak si o tom pohovoříme."

Když pak Ota ve strojovně osaměl, spojil kondenzátor s Teslovým transformátorem a pak odhodlaně přesunul páku vedení proudu do generátoru. Mohutný rotor se za zvuku, který se podobal mocnému výdechu uvolněného obra, roztočil. Strojovnou se rozšířila vůně ozónu. Přes dokonalou izolaci Ota téměř bolestně cítil rychle stoupající napětí kolem sebe.

Stiskl páku od kabelu, který sváděl ovzdušní elektřinu do země. Téměř okamžitě se mu ulehčilo, a také rychlý běh rotoru se zmínil. Ota vyběhl z chaty:

"Sejměte rukavice a kukly!" volal na své druhy.

"Mravenčení ustalo."

"Stroje dobře odsávají," usmál se spokojeně Ota. "Zkusíme, jak daleko působí do okruhu. Obejdeme chatu."

Seznali, že zmírnění elektrického napětí bylo jen v okruhu asi desíti metrů. Ale i tak mohou být spokojeni, neboť jsou zbaveni trapného pocitu, který jítřil nervy a znemožňoval klidný odpočinek a spánek.

"A mimoto pracují stroje s použitím nejnižší možné energie. Až posunu páčku reostatu do dalších poloh, jistě se okruh rozšíří."

"Kluci," vytasil se Norek s radostným nápadem, "vždyť tohle je vlastně znamenitá, bezpečná ochrana do dalekého okolí. Žádný tvor, od člověka až po komára, se k našemu paláci nemůže přiblížit. Jsme obklopeni sice neviditelnou a nehmatatelnou, ale nezdolnou hradbou, zejména, zvýší-li se napětí v okolí, jak Fenek prorokuje."

"Máš pravdu," souhlasil Fenek, "ale to ještě není důkaz o působení Měsíce."

"Hned vám ho podám," řekl Ota sebevědomě. "Zůstaňte zde. Nepřibližujte se k chatě, dokud vás nezavolám," nařídil a zmizel ve sruhu.

Rotor se točil v klidných, pravidelných obrátkách. Ota pozorně prohlédl gumový koberec, pokrývající celou podlahu strojovny, a zvýšil svou zemní izolaci silnou kaučukovou plotnou, na kterou se postavil.

Teď pozor! Má zapojen svodič ovzdušní elektřiny do země. Tedy odsává. Nyní musí zapojit k tomu naopak nasávání, tedy přívod do rozsochy pod vízkou. Tím okamžikem se čerpací nároky na stroje zmmohonásobí. Při nejnižším stupni reostatu bude zdroj ještě do jisté míry omezen, ale i tak se značně rozšíří s rozdílem, jaký je na příklad mezi studní a jezerem. Budiž. V tom nelze předpokládat nebezpečí. Teprve zesílení reostatem v Teslově transformátoru bude hrát důležitou roli. A s tím zatím počká.

Zasunul páčku od kabelu do rozsochy.

Rotor temně zabručel a zvýšil obrátky. Cívky ve statickém přístroji jemně jiskřily...

Chvilku počká, nezmírní-li se tyto jevy. Avšak stav se neměnil.

Nic naplat, musí se odvážit: posunul páku reostatu o jeden dílek.

Rotor zavyl a rozběhl se jako oř bodnutý ostruhou.

Další díl na reostatu: přiměřeně zvýšený účinek.

Opět dva díly: nyní letěl rotor tak rychle, že se citelně chvěla celá podlaha. A zároveň slyšel volání svých druhů:

"Anténa jiskří!"

"Kterým směrem?"

"Šikmo vzhůru!"

"K Měsíci?"

"Ne. Do středu ostrova."

"Pak je to vliv té homole. Musím ho překonat."

Už chtěl opět posunout reostat, když ho napadlo, že by rotor sotva snesl další zvýšení obrátek, což by nezbytně následovalo. Zabrzdil ho není za těchto okolností možné, ale lze ho zatížit vyšší elektrickou energií. A to se stane, když... ano, jediný správný postup: zesílit napětí v Teslově transformátoru.

Účinek byl velkolepý: Rotor se dunivě rozhučel a jeho šílený běh se kvapem zmínil; kolem jeho černého povrchu se vytvořil mlhovitý, sinavě fosforeskující věnec, z něhož do středu se silným praskotem sršely fialové jiskry.

"Co dělá anténa?" křičel Ota oknem na své druhy.

"Jako dřive. Jenže jiskření zmohutnělo a prodloužilo se."

"Do středu ostrova?"

"Ano."

"Přidám."

Postupně dosáhl napětí miliónu voltů. Ale to byla hranice, kterou nemohl překročit, neboť jeho asynchronní motor se nebezpečně zahřál a výsledek byl, že z antény se táhl stále ještě do středu ostrova, do dálky asi dvacíti metrů sinavě planoucí, ostře zahrocený kužel.

Ota vyšel z chaty.

"Dál to nejde?" tázal se ho jízlivě Norek.

"Jde. Ale budu muset zapojit tu měděnou spirálu."

"Nu a...?"

"Pak skočí napětí na stonásobek hned zpočátku. Reostat je na čtvrtém odporu. Postoupím-li výš..."

"Budeš dělat konkurenci Perunovi hromovládnému."

"Zcela správně, Norku. A toho se právě bojím, poněvadž tu pak nejde jen o ovládnutí tak ohromné síly elektrického živlu, ale také o zvládnutí a spoutání možných výbojů, o nic slabších než přírodní blesk."

"Máš přece svodič do země."

"Ano, ale pochybuji, že stačí zhltnout tu sílu. Měl by se rozvětvit. Nesmíme zapomínat, že se spirálou budeme sát elektřinu až z hranice zemské přitažlivosti a zároveň z okraje přitažlivosti moci Měsíce. Panečku, to znamená bleskosvod skoro dvě stě tisíc kilometrů vysoký."

"Tak toho necháme?"

"Nerad bych. Jen se nechci ukvapit... počkejte! Teď mě napadá... Ano, tak to udělám: Snížím naopak reostat na první odpor, vypnu asynchronní motor, poněvadž by to nevydržel, a zapojím spirálu přes Teslův transformátor. Uvidíme, co to bude dělat. Bude-li to možné, budu pak s reostatem postupovat, pokud to půjde. Hlaste mně ihned každý účinek."

Ota se vrátil do srubu.

Jakmile zapojil, rozzářil se modravý věnec kolem statického přístroje. Po posunutí páčky reostatu na další odpor slyšel hlášení:

"Proud z antény se prodloužil k homoli!"

Na třetím odporu:

"Fenku, pojď sem! Tohle musíš vidět!" volal Emil.

A věru, stálo to za podívanou: Od rozsochy se táhl do středu ostrova modře svítící obrovský šíp, jehož hrot v dálce planul fialově tak mocně, že jasně osvětloval temeno i svahy homole, která se zračila nad nehybnými křovisky a stromovím jako černý, lesklý přízrak.

"Vyhlíží jako kometa," našel Ludvík vhodné přirovnání.

"Čert vem kometu," bručel Ota. "Je to sice hezký zjev, ale ruší mé předpoklady, poněvadž výboj se stále více blíží k homoli místo vzhůru do atmosféry. Bude to marné, sílu té magnetické hory už asi nepřekonám."

"Jsi tedy v koncích se svou teorií o měsíčním vlivu."

"Zdá se," přikývl Ota zamyšleně. Ale po chvilce řekl: "Nevzdám se! Dokáži vám, že mé stanovisko je správné."

"Jak chceš přemoci tu černou horu?"

"Uvidíte. A nejen, že ji přemohu, ale poslouží mně jako převod, asi jako pastorek k žentouru, mám-li mluvit strojařsky," uškříbl se Ota na Norka a vykročil k chatě.

Snad ani sám netušil, jaké divadlo poskytne svým druhům, když začal posunovat páku reostatu.

Ohromením neschopní projevů viděli, jak se oslnivě planoucí hrot šípů rychle blíží k utátemu temeni homole... teď se ho dotkl. Rázem vzplanulo to místo jako nesmírná oblouková lampa a v zápětí dolehl k nim ostrý rachot, jako by se na temeni kopce rozběsnilly stovky kulometů. Přitom se dotykový bod rychle rozlézal na obě strany a za silícího rachotu vzplanula celá plochá strana černého kužele.

Tvar šípů se nyní obrátil: u antény se zúžil a jeho svit jaksi zeslábl, kdežto u homole se rozšířil a jeho nyní fialový jas zesílil.

Celý kraj byl zalit nevýslovně ostrým, magickým světlem.

A pojednou vyšlehl z celého temene téměř kolmo vzhůru obrovský fialový sloup, který se kvapem dloužil, zahrocoval... z planoucí hlavičky se na všechny strany rozšlehalý celé uzly blesků... hromový rachot rozvlnil vzduch tak prudce, že se rozzmítaly koruny palem i křoví, a vzdušná vlna, letící od středu ostrova, naše pozorovatele téměř srazila k zemi.

"Sopka!" zachroptěl Ludvík zděšeně.

"Přestaň!" křičeli na Otu.

Avšak náhle nastalo uklidnění. Vzdušný vír a hromový rachot zmizel v dáli; planutí na temeni pohaslo; uzly blesků ve výši prořídly. Ale zato hrot ohromného výboje letěl nyní jako raketa vzhůru, do nezměrné výše Nekonečna...

"Je to tak?" slyšeli klidnou otázku Oty, jehož příchod ve svém ohromení ani nepostřehli.

Ano, bylo tomu tak: sinavý řáb, jako nesmírný přízrak, příšerný, strašidelný zjev, tkvěl nad zšeřelou krajinou, nad černými, strmými svahy obrovské mohyly a jeho hrot, až kdesi nad okrajem zemské atmosféry, směřoval přímo - k měsíčnímu srpku.

"Zdatný pastorek, co?" triumfoval Ota.

"Úžasné," přiznal Norek. "Ale teď už to přeruš. Vždyť to musí být vidět v celém Tichém oceáně, a jistě to vzbudí poplach. Není radno, abychom přitáhli pozornost na toto místo."

"Máš pravdu," uznal Ota a vrátil se do srubu, aby přerušil proud.

Avšak jakmile jej vypojoil, slyšel výkřik:

"Meteor!"

Vyběhl z chaty.

Z nesmírné výše se řítilo k zemi do běla rozžhavené těleso, jehož objem kvapem rostl. A zdálo se, že padá přímo na ně...

Strnulí hrůzou hleděli na zkázu, která...

Otovi šlehla hlavou vzpomínka na útvar nad Petřínem...

"Do srubu!" vykřikl.

A sotvaže doběhli pod střechu, zablesklo se a zaburácel hrom, po němž následovalo svištění a ostrý třeskot, jako by na okolí a srub shůry vysypal někdo fůru štěrku.

A pojednou všechno utichlo.

"Co to bylo?" vzmohl se Ludvík na otázku.

Zpustošené křoviny opodál při pobřeží, zavalené kupou černého štěrku, z něhož několik menších kusů dopadlo také na střechu srubu, na štěstí důkladně stavěnou, jim dalo odpověď: Ano, meteor, který šťastným řízením jejich osudu ve výši se rozprskl, jak se často stává.

Ale odkud se vzal meteorit právě v této chvíli?

"Myslím, že se neklamu, řeknu-li, že jsem ho vyrobil."

"Jak to?"

"Vzpomeňte si na tu kouli nad Petřínem."

"Máš pravdu, Fenku," připouštěl Ludvík. "A dovedu si také vysvětlit jeho velikost. Temeno homole mu poskytlo hojnost materiálu."

"Můžeme se přesvědčit," nabídl Norek. "Venku už je teď klid. Prohlédneme si ty střepiny."

"Ale opatrně! Budou ještě horké. Nabereme je na lopatku."

Emilovo upozornění bylo správné. Kolem chaty se plazila pásma dýmu, který čpěl do doutnajícím dřevě a trávě a pachem příznačným při tavení železné rudy. Nebylo radno vydat se dál od srubu, neboť mohli šlápnout na některý žhavý kus a přinejmenším spálit obuv.

Na štěstí leželo několik kousků těsně před prahem, mohli je sebrat na železnou lopatku. Když je hodili do kotlíku, byli v okamžiku zahaleni oblakem par a voda ještě chvíli vřela.

Ale vtom pocítili zápach doutnajícího dřeva a pojednou se nashromážděná pára osvětlila rudými zákmity odkudsi shora. Zvedli hlavy...

"Proboha, vždyť nám hoří střecha nad hlavou!"

"Honem pro vodu!" chápal se Emil džberu.

"Neplašte se zbytečně," zasáhl Ludvík. "Vodou bychom poškodili elektrické stroje. Je to jen nějaké ohnisko vzniklé žhavými střepinami. Snadno ho udusím chemickou bombou." A už vystupoval po žebříku do vížky s pytlíkem hasicích bomb. Nebylo to tak zlé. Střecha doutnala jen na dvou místech a na jednom už kryt prohořel, neboť zde se do spáry zasekla žhavá střepina meteoritu. Tři bombičky stačily na uhašení.

Ted' si mohli v klidu prohlédnout vychladlé střepiny.

"Zajímavá hmota," mnul Emil úlomek. "Podle povrchu a váhy soudím na hojný obsah železa. Tedy značně podobné železitým meteoritům, jaké se vyskytují v horninách na příklad v Bohumilicích a Broumově. Ale také je tam hojně uhlíku, což je pochopitelné, neboť uhlík je častým druhem železné rudy."

"Kdybychom v nich tak našli diamanty," zatoužil Norek.

"Vyloučeno, vždyť je to struska, slitina, která povstala velkým žářem, a nemůže být většího žáru nad elektrické výboje, které tohle vytvořily. Děmant je přece čistý uhlík, shořel by na popel."

"Provedu suchou analýzu," rozhodl se Ludvík.

Výsledek jeho rozboru byl jednodušší, než očekávali: železná ruda a uhlík a jen slabé, až nápadně nepatrné stopy jiných nerostných příměsí.

"Pochází-li tato hmota skutečně z oné homole, pak bude velmi zajímavé si ji prohlédnout. Je to skutečně podivuhodně čistý magnetovec, ale s hojným obsahem uhlíku. Ba zdá se, že uhlíku je polovina," končil Ludvík svůj chemický posudek.

"Zítra se tam podíváme."

KAPITOLA SEDMÁ FARMÁŘI

Ota snil, že je na koncertu pražské filharmonie. Jenže to byl podivný koncert:

Množství hudebníků, seskupených kolem ohromných varhan, třímalo v rukou nástroje, o jakých četl v dobrodružných románech s dějem u Nam-Namů, Mašukulumbů, Makaraků, Ababúů a jak se všechny ty kmeny lidojedských obyvatel nejtemnější Afriky jmenují. Ba mnohé z těchto "hudebních" nástrojů budily přímo děs a hrůzu: místo trub a fléten, helikónu a klarinetů, foukali tito hudebníci do dutých kostí a hnátů a dokonce do lidských lebek.

A ti hudebníci! Nestvůry! Lidé se zvířecími hlavami! Paroháči, chobotnatci, vepři, psi a kočky, lvi a tygři...

Strašný koncert! Řev a bučení, kvikot a rochání, štěkot a mňoukání...

A u dirigentského pultu rozhazuje rukama i nohama... je to Norek? Ano, je to Norek, zsinálý, s rozcuchanými vlasy... oči vyboulené, vyceněné zuby... a chechtá se jako blázen. Vždyť je skutečně šílený!

"To je psina!" hučí to v obecnstvu. "Jen ty spleštle aby se sem nenahnuly... hady nevidět... to je papoušek... roje much... cikády... divoká ovce a tam běží..."

"Bééé!" šílený Norek mu zabečel do tváře a vyplázl jazyk.

"Uličníku! Ty budeš..." rozeřval se Ota, "naučím tě způsobům!" A vši silou ho praštil do brady, tvrdé jako kámen a zavyl bolesti: "Búúú."

Vytřeštil oči na Norka, sklánějícího se nad ním: "Co... co to děláš? Co bučíš jako vůl, blázne?"

"Já jsem blázen? Ty blázníš! Řveš jako tur a mlátíš do pelesti. Koukej, jak sis odřel kotníky!"

"Mé! Kvik! Roch-roch!"

"Co to... k čertu..."

"Zvířátka, chlapečku! Celý zvěřinec tu máme. Jen se pojď podívat," zval ho Emil k oknu.

"Pěkné nadělení," mnul si Ota rozespale očima. "Proto se mi zdálo... a co vlastně... jak se sem..."

"Tvoje vina. Vyděsils je svým nočním pokusem. A není divu. Kolem homole to muselo pěkně řádit. Ted' nemůžeme z chaty. Jsou hrozně rozdivočelí. Prozatím to nevádí, máme trochu vody v zásobě, ale k večeru..."

"Večer tu bude zase pusto," mávl Ota rukou. "Měsíc začne účinkovat a zvěř se vrátí, odkud sem přišla. Celkem je to zajímavé. Jsme teď skutečně jako v ráji. Také motýli jsou zde, krásní a pestří. A vážky a šídla."

"Ale též roje much a komárů. Jen aby se nám sem nenahrnuly ty splešťule a škorpióni," staral se Ludvík. "Utiší-li se do odpoledne ta zvěř, mohli bychom si chytit některou z těch divokých koz," vyslovil nápad.

"K čemu?"

"V kuchyni nám chybí mléko."

"Správný kuchař," pochválil ho Emil. "Jsou tu také lamy a ovce. A tamhle to zvíře by se nám hodilo za tahouna. Snad by se dalo také osedlat. Což bychom si zde zřídili malou farmu?"

"Výborně," schválili návrh. "Ale jak je chytíme? Neumíme vrhat laso. Třeba se uklidní a pak budou krotká."

Tato naděje se splnila již během dopoledne. Zvěř se klidně pásala na bujných trávách a porostu kolem chaty a některá dokonce zvědavě nakukovala do oken. Lidský pach ji zřejmě nijak nedráždil. A její důvěřivost také neporušilo, když vyšli ze srubu.

"Šťastný dobrýtro!" vysekl Norek poklonu statné rudošedé koze s dlouhou bradou a ohromnými vztyčenými a nazad zahnutými rohy, která před ním stála jako socha.

"Bek!" vyhekla krátce.

"Bek? Snad halfbek?" vztáhl Norek ruku po kozím podbradku.

"Dej mu pokoj," vykřikl varovně Emil. "Vždyť je to..."

Ale kozel se už Norkovi představil sám: "Bek-bek!" vyštěkl zlostně, zadupal, sklonil hlavu a v příštím okamžiku přeletěl Norek přes kozlí hřbet a rozplácl se v trávě jako žába.

A tu se přihnala kozlova manželka se dvěma roztomilými kůzlaty. Její vzhled byl mnohem mírumilovnější: byla o poznání menší a rohy měla sice u kořene silné, ale mnohem kratší.

Kozel se obrátil opět k Norkovi:

"Bek!" pobízel klidně k pokračování zápasu.

"Dej pokoj," ustoupil Norek moudře z nerovného boje.

"Kluci, do práce!" zvolal Ota. "Norku, přines tu velkou cívku drátu. Zajmeme si potřebná zvířata."

"Jak prosím tě... snad je nechceš chytat do ok?"

"Nemudruj. Ohradíme si raně."

Práce jim šla rychle od ruky, neboť kolem srubu bylo hojně silných kmenů. Během odpoledne byl prostor asi padesát kroků v poloměru kolem chaty obehnán drátem, což prozatím stačilo. Zvěř je krotká a není obavy, že by tuto ohradu přeskočila, zvláště když tu měla nadbytek vydatné pastvy a také hustého křoví, které jí skýtalo dobrý a klidný útluk. Do ohrady zabrali dostatečnou část pramene, takže měli postaráno o napajedlo. Později, bude-li třeba, nahradí drát tyčkovým plotem. O dříví neměli nouzi.

Když pak přehlíželi výsledek, byli plně spokojeni. Kromě Beka, jemuž jméno už zůstalo, a jeho rodiny uvázl v ohradě párek srnců či snad gazel, několik kusů drobné zvěře podobné medvídkům, dvě psovitě šelmy, cosi mezi kojotem a australským divokým psem dingem, houfek ovcí, nad jejichž kmenovou příslušností si Emil marně lámal hlavu, a nejcennější: jednokopytnaný hřebeček, tři klisničky a hříbátko. Rozhodně to nebyli osli, spíše jakýsi druh poníků nebo malých mezků.

"Tak bychom byli hotovi," oddechl si Ludvík.

"A kudy odtud polezeme?"

Tu máš! Zapomněli na branku. Ta dá dosti práce a dnes už jim nezbyvá času, neboť slunce se už utápí v mlžném okruhu, a také zvěř by se snad plašila boucháním, bez něhož se sbíjení tyček neobejde.

"Dnes už beztak nikam nepůjdeme, uděláme branku zítra," rozhodl Ota. "Ale napadá mě jiná věc. Zvěř za ohradou se stále ještě zdržuje kolem. To se mi nelíbí. Jednak je to lákadlo pro naše zajatce, ale povážlivější je, až začne zase působit Měsíc. Dnes bude účinek silnější, než byl včera, poněvadž Měsíc přibývá. Mohl bych sice vlivy opět odsát, ale to by byla velká chyba, protože by se pak všechna zvěř kolem nás usadila trvale. A ještě horší je to s hmyzem. Už teď jsou zde roje much a moskytů, které se přirozeně táhnou za zvěří. Pak by se sem slétla i havěť, o které dosud nevíme."

"Je to pěkná brynda. Nezamezíš-li tomu strašnému mravenčení, zjančí se v širokém okolí všechno živé, ať v ohradě nebo mimo. A my to také nevydržíme. Co tedy dělat?"

Ota chvíli přemýšlel. Konečně zvolal:

"Už to mám! Napneme od rozsochy anténní lanka hvězdčicovitě k drátům ohrady."

"Co tím chceš docílit?"

"Doufám, že tak celé ohraničené prostranství izolujeme při odsávání. Budeme zde jako pod přiklopem. Ale je nejvyšší čas dát se do práce," Ota spěchal k otevřeným dveřím srubu.

Nedospěl ještě ani k prahu, když k němu z nitra chaty dolehla rána a třesk nádobí. Skokem byl uvnitř.

"Hrom do tebe! Jedeš ven!" slyšeli Otův křik.

Vřítli se za ním.

"Hleďte, co provedl ten drzý čokl," ukazoval Ota na střepy porcelánové mísy a zbytek gulášové omáčky na podlaze,

kteřý rychle zmizel, smýván a drhnut jazykem psa, jenž se nijak nedal rušit ve svém hodování.

"Ty zrzoune!" rozlítíl se Ludvík. "Marš ven!"

Psisko labužnický chlemtalo dále.

"Neposlechněš?"

"Bodejť by poslechl," smál se Emil. "Copak rozumíš česky?"

"Porozumíš tomuhle," uchopil Ludvík koště.

"Nedráždí ho," varoval Emil, "je to divoch, vrhne se na tebe."

Avšak hafan klidně přičichl ke koštěti, které mu zřejmě nelahodilo, pohrdavě odfrkl, vyčítavě vzhlédl na Ludvíka, vycenil bílé zuby, snad zlostí nebo smíchem, a pak jeho červený jazyk pokračoval v drhnutí potřísněné podlahy.

Když byl konečně hotov, zavrtěl vděčně oháňkou a olizuje se prohlížel si zvědavě nevidané zařízení doupěte těchto podivných dvounohých tvorů.

"Zdá se být vnímavý. Myslím, že si z něho vychováme dobrého hlídače," doufal Emil.

"Tak ven, hoši!" vyrušilo je Otovo volání. "Budu už hotov s montáží. Zatím spojujte lanka s dráty ohrady. Dbejte, aby vzdálenost byla co možná stejnoměrná. Celkem bude lanek od rozsochy dvacet. Podle toho síť rozdělíte. Za chvíli sejdou a pomohu vám. Jen si pospěšte. Nejdéle za hodinu musíme být hotovi."

Skončili práci právě včas. Západní lem mlhové hradby zrůžověl a pokožka na rukou a obličej začínala sice jemně, ale přece jen citelně svědit. Také zvířata v ohradě jevila už nepokoj a uklidnila se, jakmile Ota uvedl statický přístroj v činnost.

Stáli před chatou a pozorovali účinek na zvěř mimo ohradu. Záhy se dostavil.

Nejprve zmizely roje much a moskytů a pak se rozutekla zvěř. V okolí chaty se pozvolna rozhostilo spokojené ticho.

Zvěř v ohradě se klidně pásla a na malém paloučku se ukládala ke spánku koží rodinka.

Bylo příjemné večereť před chatou, kam si vynesli stůl a křesílka.

Musí postavit stáj pro ty poníky, aby se snadněji ochočili a zdomácněli. Stejně je nutný chlívek pro koží rodinku s oddělením pro kozla, který by jistě nestrpěl dojení své družky. Ostatní zvěř může volně pobíhat v ohradě.

Ale i to už je práce na několik dnů. Nic naplat, nelze ji odkládat. Prohlídku homole musí odložit. Neuteče jim.

A něco postrádají: drůbež.

Je podivné, že tu nejsou ptáci, jak se aspoň zdá. Dosud ovšem dokonale neprohlédli bažiny kolem homole, snad tam přece budou nějaké divoké kachny a husy.

"Kdepak je náš Dingo?" vzpomněl si Ludvík na psa. "Jak to, že ho neláká vůně naší pečeně?"

"Dopoledne tu byli dva. Jeden asi pak odběhl, ale druhý rozhodně zůstal v ohradě. Pochybují, že by utekl. Asi někde slídí," mnil Emil.

A v tom se pes přihlásil, totiž jeho přítomnost ohlásil kozel výstražným "bek!", po němž se vyřítil proti křovisku, u něhož si hověla koza s přítulnými kůzlaty. V příštím okamžiku se do kozlova zuřivého bekání mísil štěkot a bolestné zavýtky psa, který vyrazil z křoví s úzkostlivým kničením a hnál se přímo k nim, pronásledován rozzuřeným obráncem svých dětí. Přiběhl tak prudce, že málem porazil Otů s křeslem. V pravém smyslu slova se mu schoulil do náruče.

"Napráskal ti, vid'š? Dobře ti tak. Zde si budeš muset nechat zajít chuť na kozlečích. A vůbec se musíš vzdát svých dravčích choutek, šelmo psovitá. Tu máš kostičky, je na nich ještě dosti masa. Musíš se zcivilizovat, divochu."

Příští tři dny uplynuly v pilné práci stavbou stáje a chlívků.

S přibývajícím Měsícem se citelně zvyšovalo elektrické napětí v ovzduší, jež se postupně stále více projevovalo i v denní době, takže odsávání museli udržovat v nepřetržité činnosti.

Za těchto okolností nebylo ovšem ani pomyšlení na vycházku z ohrady. Chtěj nechtěj museli odložit prohlídku homole, až se toto napětí zmírní, tedy po úplňku, ne-li ještě později. V ohradě bylo dosti zvěře, a neměli nouzi o čerstvé maso.

Mimo to bylo v blízkém okolí hojně jedlých plodů, divokých banánů, datlí, kokosových ořechů a také dva chleboně, jejichž nasládlé bochníky jim dobře nahradily moučník. Tyto dary štědré tropické přírody byly jim snadno přístupné, když Ota náležitě zesílil odsávání, takže ve dne působilo i do žádoucího okruhu mimo ohradu.

Zvěř, která dosud neznala člověka, a proto byla už od počátku krotká, zdůvěřivěla ještě více a Dingo se rychle měnil z divocha v přítulného, učenlivého psa.

Svého "domácího vězení" využili k náležitěmu uspořádání farmy, takže těch dalších čtrnáct dní, kdy minula poslední čtvrt', jim uběhlo bez nudy a s výsledkem, nad nímž měli pochopitelnou a zaslouženou radost.

Farmu obehnali tyčkovým plotem s brankou; koníci měli svou stáj, koza s kůzlaty svůj chlívek s přepážkou pro kozla a Dingo měl svou boudu, ve které se mu zřejmě zalíbilo; jednu část prostranství u pramene vymýtili, srovnali a zryli, a nyní čekala na osivo, které si přivezli a které ještě chtěli získat ve vnitrozemí. Tato pole, jak hrdě nazvali záhony, důmyslně zavodní stroučkami, odvedenými z tůňky vyhloubené v korytu bystřiny, jež jim bude také koupelnou. S pýchou přehlíželi výsledek své práce.

Prožitou měsíční fázi potvrdila se také Otova teorie o tom, že působení elektromagnetických vln je v tomto kraji nejen spojeno s vlivem Měsíce, ale i to, že účinky se nejsilněji jeví na vnějším okraji silokřivky, který právě místem jejich farmy v nejvyšším bodě oblouku probíhá. Zároveň Ota pokusy se stroji zjistil, že při měsíčním úplňku tryskají z temene homole do vesmíru nepřetržitě magnetické smrště s takovou silou, že mu dá mnoho bádání, jak ten měsíční živel ovládnout.

S úbytkem Měsíce se tyto výboje postupně mírnily a napětí v okolí farmy sláblo, až s novým Měsícem zaniklo docela. Nyní se konečně mohli vydat na prohlídku tajemného vrchu.

Vypravili se časně ráno, vybaveni lany a fyzikálními přístroji.

Obešli bažinu a po zvýšeném přírodním valu, který činil podivný dojem umělého, do ladného oblouku k úpatí homole stavěného mola, kráčeli ke kopci.

Už když se blížili, byli příjemně překvapeni četnými hloučky vodního ptactva, většinou brodivého, na první pohled podobného volavkám, avšak pro svá zakrnělá křídla spíše velkým kivi. Bylo tu však i několik zcela odlišných ptáků, jež by se svým zavalitým tělem a vzpřímenou postavou mohli spíše přirovnat k africkému marabu, jenže jejich vzhled byl ještě obludnější a hrozivější: z veliké, široké hlavy čněl zoban tvaru svršku veliké boty, uprostřed po délce rozdělené švem. Obludný pták, větší než pelikán, zaklapal čelistmi, že znělo jako známá velikonoční klapačka.

"Balaeniceps rex," našel v paměti Emil jeho vědecké jméno, "Němci mu říkají Schuhschnabel, tedy česky botozobec. Ale podle přírodopisu žije tato nestvůra v bažinách středoafričských, jenže je poněkud jinak zbarven. Bude to tedy nějaká ornitologům dosud neznámá odrůda. Vůbec jsou všichni tito bahňáci i ostatní vodní ptactvo odlišná od známých druhů. Jsou podobní ibisům, kivi, husám a kachnám, ale jen zhruba, a všichni mají zakrnělá křídla, neschopná letu. Tím se ovšem vysvětluje, proč se odtud nerozprchli při tom živelném řádění za našeho pokusu. Ale jak tu mohli vydržet?"

"Museli," pokrčil Ota rameny. "A pak si myslím, že zde, v těsné blízkosti spodní části homole, výboje ani neúčinkovaly, poněvadž všechna ta síla byla svedena a soustředěna na proud z rozsochy nad naší chatou na vrchol kopce."

To znělo pravděpodobně. Ať jakkoliv, budou moci aspoň některé druhy vzít na svou farmu. Snadno je chytit. Ptáci jsou úplně krotcí.

Ale tu již plně zaujala jejich pozornost homole. Bujná tráva tvořila kolem příkrého svahu ostře vyznačený lem, z něhož se vzhůru tyčil černý masív, zrnitý a lesklý, jehož celistvost byla rozbrázděna pravidelnými rýhami, dole skoro dva metry širokými, k temeni se sbíhajícími, pokud to nebyl perspektivní klam. Tyto mohutné brázdy byly asi metr hluboké se zaoblenými okraji.

"Vyhlíží to jako ohromná forma na bábovku," řekl Ludvík.

"Rozhodně je to magnetovec," tvrdil Emil, "a úžasně čistý, bez nejmenších příměsí jiných zemin, ovšem kromě uhlíku. Nikde na svahu není ani známky po rostlinách."

"Ale tudy se nahoru nevyšplháme," řekl Norek. "Straň je příliš srázná a povrch je sice drsný, jsou to hrubé krystaly, ale ne tak veliké, aby se bylo oč rukama nebo nohama zachytit. Vzhůru je svah skoro kolmý. Zřítit se po tomto struhadle, sedře nás na kost. Tam já nepolezu."

Uznali, že má pravdu.

"Obejdeme tu homoli. Snad najdeme jinde vhodné místo," navrhl Ludvík.

"Počkejte," zastavil je Ota. "Nesmíme ztrácet čas obcházením, které se mi zdá zbytečné. Mám totiž nápad. Ty pravidelné rýhy nejsou náhodné. Jsou vytvořeny magnetickými proudy, které od věků tryskají ze země od úpatí k temeni. Celá tato hora je vlastně magnetickou vyvěřelinou, něco podobného vyvěřelině sopečné. Zdroj je někde hluboko v zemské kůře. A musí to být rozsáhlá oblast, z jejíhož středu se vyřinula tato homole. Očividně působí magnetický živel na celém povrchu v pravidelném okruhu stejnou silou. Ale na dvou místech musí přece být rozdíl, nemyslíte?"

Pokrčili bezradně rameny.

"Vždyť je to tak logické," usmál se Ota. "Jsme tu právě uprostřed, kde se v nejkratší přímce stýká vliv a moc magnetických proudů severního a jižního pólu. Tento styk dvou protivných mocí způsobuje zde neustálý magnetický vír, který za přispění Měsíce v době jeho změny, kdy spěje k úplňku, sílí v magnetické smrště tak mocné, že na povrch homole působí skutečnou fyzickou silou, což nejlépe dosvědčuje nejen sám vznik tohoto homolovitého útvaru, ale i ty kolmé brázdy. Je vám to jasné?"

"Přijatelná teorie," souhlasil Emil, "ale nevysvětluje..."

"Ta dvě místa," doplnil Ota. "Zapomínáte," zvýšil hlas, "že právě v tomto bodu musí kromě toho víru a kolmých smrští působit nemalou silou vodorovné proudy obou magnetických pólů."

"Teď jsem doma!" vykřikl Emil. "Chceš říct, že stráň přesně na sever a jih musí jevit hlubší vryp."

"Ano," přikývl Ota, "jenže..."

"Vždyť my stojíme teď přesně na jihu," vpadl mu do řeči Ludvík.

"To je právě chyba," usmál se klidně Ota.

"Pročpak?"

"Poněvadž zemské póly nejsou přesně na jihu a severu. Jen si vzpomeňte na přímku, jak jsem ji vedl na glóbu.

Odchyłka v tomto místě vykazuje přes deset stupňů na větrné růžici, a poněvadž jsme na jižní polokouli, tedy směrem na západ. Proto musíme jít kousek vlevo."

Záhy se ukázalo, že Otovy předpoklady byly správné. Zdánlivě stejnoměrná hloubka brázd se postupně zvětšovala, až konečně stanuli před korytem, jehož obě strany se v hloubce několika metrů sbíhaly v ostrém úhlu, a mimo to byly ostře rýhovány do hloubky několika decimetrů vodorovným směrem, asi jako podklad ozubené dráhy.

Zde měli bezpečný výstup na temeno, zejména v ostrém úhlu, kde budou moci usednout a odpočinout si, jestliže se ovšem výše tento útvar nezmění. Avšak tato obava se rozplynula Otovým vysvětlením, že vodorovné rozčlenění mohlo povstat jen účinkem mocných vrstev horizontálních magnetických proudů, které zajisté působí po celém boku homole, v nejhorším případě vzhůru poněkud mírněji.

"Dáme se do toho," pobídl Norek.

KAPITOLA OSMÁ MAGNETICKÁ SOPKA

Šlo to dosti snadno, asi jako po žebříku.

Zrnitý, lépe řečeno zkrystalizovaný povrch se nedrolil, naopak tvořil pevnou slitinu, podivuhodně čistou, bez nejmenší stopy prachu, jejíž drsnost skýtala spolehlivý podklad pro nohy i ruce. Krystaly byly sice dosti ostré, ale tuto

nepříjemnost zmírily gumové rukavice, které si navlékli. Jedinou obtíží bylo slunce, které jim nemilosrdně pražilo do zad. Zaliti potem dopřáli si zastávky. Opatrně se obrátili zády ke stěně a usadili se na krystalovou přičel. Byli ve výši asi sto metrů.

Už odtud mohli přehlédnout celou jižní část ostrova až na pobřeží, kde se na mýtině mezi bujnou zelení křovin tulila jejich chata, dále se vinul široký oblouk mořské laguny, ohraničený pestře žíhanou hradbou korálového věnce a za ním se tyčila bílá, tajemná, neprůhledná clona par. Krátký, ale přece velmi zajímavý obzor.

"Jsem zvědav na rozhled, až budeme nahoře," prohodil Emil.

Žlab se nyní znatelně zužoval, a když jim zbývalo už jen asi padesát metrů k temeni, museli se šplhat jednotlivě za sebou.

"Odpočinek!" velel Emil, který byl nejvýše.

Usadili se v půlkruhovitých výklencích jako v pohodlných křeslech. Byli tak uříceni, že dlouhou dobu bylo slyšet jen jejich rychlé, sípavé výdechy.

"Panečku, není to hračka," ozval se konečně zdola chraplavý Ludvíkův hlas.

"Bojím se," slyšeli shora Emila, "že výš na nás čeká ještě horší námaha. Koryto se úží a naopak velmi prohlubuje. U temene už to není půlkruhovitý žlab, nýbrž úzká a hluboká rýha, jejíž oba boky se v ostrém úhlu sbíhají. A také ty stupně jsou už teď řidší a mělčí a nahoře, jak vidím v dalekohledu, mizí docela. Tenhle kousek nám dá pořádnou práci."

"Snad nebude tak zle," povzbuzoval Ota. "Dokud budeme moci, polezeme výš, abychom se dostali co nejbližší k temeni, a pak nám pomohou lana."

"Jsi horolezec," volal Norek zdola na Emila, "vysoukáš se na temeno a hodíš nám lano."

"To je jediná možnost. Zpočátku to ještě půjde, ale asi deset metrů k temeni je už štěrbina tak úzká, že do ní nevměstnáš tělo. Jak se potom dostanu vzhůru, když povrch mimo tu brázdou je hladký jako sklo, a štěrbina je sice drsná, ale jak vidím dalekohledem, jsou krystaly mnohem drobnější a jistě budou ostré jako nože."

"Obleč si rukavice."

"Jen by mně překážely. Musím mít cit v rukou, protože jen na ně budu odkázán. Snad mi také trochu pomohou kolena. Vyhlíží to tím hrozivěji, čím déle koukám..."

"Tak nekoukej a lez! Přece se nevrátíme, když jsme už tak daleko."

"To nemyslím. Ale... kdybych se zřítíl, strhnu vás svou tíhou všechny dolů. Pak by z nás zbyly jen kosti."

"Bohu poručeno. Nevidím jiného východiska. Musíme vzhůru."

"Ovšem. Musíme vidět temeno."

"Ano, je to nezbytné k našemu úkolu."

"Jste tedy zajedno?"

"Vzhůru!" vykřikli současně.

Se vzrůstající námahou se vyšplhali asi o dvacet metrů výš; ale dál už to nešlo, neboť stupně, jak hlásil Emil, zmizely nadobro.

"Usaďte se, jak nejlépe můžete!" volal Emil dolů. "Pokusím se lézt vzhůru."

S úzkostí hleděli, jak namáhavě a zvolna se roznožmo a rozpažmo souká vzhůru mezi skoro kolmými boky, jež se stále více zužovaly...

Teď se už opírá lokty a kolena...

Sprška drobných krystalů jim znemožnila další pozorování.

A zatímco Emil v posledních několika metrech zápasil se smrtí, která ho obletovala jako vetřelce, jenž chce hoře a živlům vyrvat tajemství, sypala tato tajemná hora Emilovým druhům přímo do klína...

"Co je to?" smetal Norek z kalhot i hustých kučeravých vlasů do dlaně jako mák drobné, ale též větší krystaly, v nichž se sluneční paprsky lámaly v duhový třpyt.

A v tom se ozval užaslý výkřik Otův:

"Démanty! Shora se na nás sypou démanty!"

"Na mou věru, zdá se, že je to tak," připouštěl Ludvík.

"Zdá se? Jen se podívej."

"Vidím. Mají krásný vnitřní lom světla."

"No tak!"

"Milý Norku, není všechno démant, co se třpytí; také mě neuvádí v pochybnost nepravidelné a zaoblené, jakoby slité tvary, neboť tak se vyskytují vždy v surovém stavu a teprve chemickým rozbořem bude možno bezpečně zjistit..."

Ludvíkovu řeč přerušil Emilův výkřik. Ulekaně zvedli hlavy: Emil stál na temeni jako socha, s pažemi široce rozepjatými. "Co je?" volali úzkostlivě.

Dlouhou chvíli nedostali odpovědi.

"No tak, mluv!"

Konečně socha oživila: paže se spjaly, přitiskly k hrudi a s mocným výdechem zaznělo jediné slovo:

"Krása!" rozdělené vzlykem nejvyššího nadšení.

"Tak nestůj," volal Norek. "Hod' nám lano, ať můžeme nahoru."

"Musím ho někde upevnit. Počkejte chvíli." Emilova postava zmizela z okraje. Po chvíli se objevil opět s kotoučem svinutého lana v ruce:

"Pozor!" lano sjelo k nim. "Jeden po druhém!" upozorňoval.

Nebyli schopni slova, když stanuli na temeni. Dech se jim tajil nad úchvatnou krásou, jaká se pod nimi prostírala.

V obrovském kruhovém lemu mléčných par, jako v nesmírném opálovém rámu, v jehož mohutném, duchovitě nadýchaném tělesu sluneční paprsky tvořily ladné křivky a ornamenty duhových barev, oslnivě planoucí a stále se

měnící zlatá a stříbrná ohniska, z nichž vyšlehovaly a vířily pestré proudy a peřeje jako výrony roztavených kovů z pecí, třepotala se a chvěla modrozelená hladina moře, obklopujícího ostrov, jenž tu ležel se svými houštinami, úskalími a písečnými nánosy, tůněmi a jezírky i travnatými lučinami jako smaragdový a chalcedonový, akvamarínový i achátový klenot, do jehož středu vsadil Tvůrce této úžasné krásy nejúchvatnější kouzlo: horu.

Mohutný kužel s podivnými stráněmi, strmými, kolmo pravidelně paprskovitě zřýhovanými stráněmi, jak nyní viděli, duhovitě třpytnými, až zrak přechází...

A uprostřed tohoto ohromného démantového vzduší stkví se tu ve stometrové výši koruna všeho toho kouzla - nový div:

Přesně kruhovitá rokle, jakoby nesmírným soustruhem vytočená, s černými, úžasně vyhlazenými svahy, protkanými rudými, růžovými, zlatistými a stříbrnými žilami, srážně spadajícími nálevkovitě do hloubky dobrých dvaceti metrů, kde dno tvořila zrcadlově klidná hladina vody... avšak - je to voda?

Je možné, aby tato absolutně klidná, mrtvě strnulá plocha, přestože leží hluboko na dně nálevky a je tedy chráněna před přírodním pohybem vzduchu, byla vodní hladinou?

Tato pochybnost vznikla u všech současně, podporována nadto zbarvením domnělé hladiny, jež barvami, třpytem a leskem jako by vášnivě závodila s démantovou krásou svého mohutného nálevkovitého lemu, jehož odraz se proti všem geometrickým a optickým pravidlům a zákonům těsně na okraji očividně násilně tlumil a lámal v uzoučkou obrubu. Zato však bez jakéhokoliv přechodu hýřil kruhovitý povrch svou pohádkovou, nevylicitelně ladnou krásou, ale též hrůzou, pravou pohádkovou, jež není dokonalá bez luzných vil, něhy a krásných kouzel, ale také litých saní a démonů zla.

A když tak chvíli hleděli, začaly jejich oči teprve vnímat překvapující skutečnost, že celá tato zdánlivá hladina není vodorovná, nýbrž mísovitě se prohlubuje do středu, sice ne příliš, ale přece znatelně. Vlastně ani nebylo možno odhadnout toho prohloubení, neboť změna barev a prudký, téměř oslnivý lesk, čím upřeněji hleděli, tím šálivěji působil na zrakový vjem, takže nakonec vše působilo jako nehmotný, kouzelný přelud, pestré optické kouzlo.

Jako na povel se vzájemně chopili za ruce v nutnosti opory proti závratí, kterou náhle pocítili. Bylo jim, jako by celá ta dosud mrtvě pod nimi ležící pohádka náhle pozbyla hmotnosti a změnila se v kouzelný přelud, jakési ďábelské mámení, vířící nad pekelným bezednem...

"Je mi mdlo," hlesl Norek a odstoupil od příkrého, hladkého srázu. Ludvík ho zachránil, že se nezřítíl pozpátku ze zevního svahu, neboť okraj nebyl ani dva metry široký.

"Je to zvláštní dojem," potvrdil Emil. "Posaďte se. Musíme si zvyknout a hledět střízlivě. Jsme trochu jako hypnotizováni. Teď máme aspoň pocit pevnější půdy pod sebou. Nejprve se musíme zbavit toho hypnotického opojení a jít na to střízlivě. Nejlepší cesta je vědecká, ačkoliv nevím... přiznávám se, že tenhle div... bude těžko najít vysvětlení..." koktal bezradně.

"Je to hmota nebo plyn?" zeptal se Norek.

"Plyny jsou také hmota," odsekl Ludvík. "Navrhuji, abychom se na chvíli zahleděli jinam. Pak se nám snad zbystří zrak."

"Máš pravdu," přikývl Emil. "Hled'te, jak je odtud vidět naši farmičku," ukazoval, když se obrátili zády ke kráteru. "Dál mimo ostrov na moře nekoukejte. Příliš se třpytí."

Po chvíli klidu řekl:

"Teď to zkusíme."

Nyní jasně viděli, že pestrý povrch je hmota hladká jako sklo, do středu mírně prohnutá jako ohromná mísa. Naprosto však nemohli odhadnout, je-li to tekutina, nebo pevná hmota.

"Lehce to zjistíme," řekl Ota. "Hodíme dolů nějaký kámen."

"Kde ho vezmeš? Celé temeno je jako z jediného kusu. Jen vrstev drobných krystalů je tu hojně. A jsou podivuhodně naneseny, stejnoměrně, jakoby posypány obrovským rozprašovačem. Ale to mne nepřekvapuje. Je to výsledek magnetických smrští."

"Mám nápad!" zvolal Ludvík.

"Ven s ním!"

"Sníme si konzervu a prázdnou krabici hodíme dolů. Bude se hezky kutálet po hladkém srázu."

Návrh jim znamenitě prospěl. Plechovka sjela po svahu, narazila dole na hranu záhadné hmoty a - pak hleděli s vytřeštěnými očima a zatajeným dechem na další děj.

Plechový váleček jel po své ploché straně jako po skle. Zpočátku přímo do středu, ale už po několika metrech ladnou křivkou odbočil a šinul se podél okraje se vzrůstající rychlostí, jakoby hnán vlastní silou, vpřed. Jeho jízdu začal provázet podivný zvuk, jemný houslový tón, který z počáteční střední výšky pozvolna stoupal, jak se zvyšovala rychlost plechovky, která opisovala kruh kolem srázu. A záhy uviděli, že kruh se mění sice nepatrně, ale přece ve spirálu. Při druhém oběhu jela krabice nejen mnohem rychleji, ale znatelně dále od okraje a nezanechávala za sebou žádnou stopu. Avšak potom nastala změna. Zvuk se zvýšil na pronikavý hvizd a váleček nyní letěl tak rychle, že mohli vnímat jen jeho dráhu jako spirálu. A tato dráha se značila fialově planoucí stopou, jen zvolna mizící od okraje, ale zato tím intenzivnější, čím více a rychleji se letící předmět přibližoval ve své spirále ke středu...

Nyní už letěl předmět tak rychle, že viděli jen jeho dráhu, která na ploše, jež nápadně ztemněla a ztmavěla, rýsovala hustou spirálu, do středu se stále více jasnící, že její fialový svit začínal oslňovat. Přitom se do dosavadního hvizdu začal mísit praskot, který rychle sílil. A současně se rozzařoval letící váleček tak, že se podobal meteoru, zanechávajícimu za sebou roj fialových a červených, modrých a žlutých jisker a s třeskem a rachotem sršících blesků... Zbývalo už jen několik metrů do středu.

Tento zbytek dráhy trval jen několik vteřin a ukončení tohoto úžasného reje bylo takové, že naši hrdinové ještě dlouho

potom seděli ohromeni, neschopni slova ani pohybu.

Několikametrový obvod uprostřed plochy či mísy vzplanul jako ohnivý kotouč, uzel a vír sršících blesků. A pojednou z jeho středu vyšlehl kolmo vzhůru fialový, tenký, ale nesmírně vysoký paprsek, na jehož hrotu plála hlavice jako hvězda, která se v ohromné výšce rozprskla.

Celý tento fenomenální zjev ukončila pak tak mohutná hromová rána, že celé temeno hory se zachvělo.

A pak - zmizelo všechno.

Kotlina pod nimi i vůkolní příroda, vše se klidně usmívalo v záplavě tropického slunce, v klidu a míru. Nikde nebylo znát nejmenší změny. Avšak přece.

Mísa pod nimi - nyní dobře viděli její tvar - byla sice bez nejmenší poskvrny, lesklá jako dřívě, ale - ztratila svou luznou pestrost. Zšedlá, do středu ztemnělá téměř do černa, činila nyní chmurný dojem ohromného parabolického zrcadla, do jehož středu byl vsazen temný předmět. Avšak tato změna pozvolna mizela: z temného centra jako by vyvřel temně rudý proud, který se paprskovitě šířil k okrajům, ohnisko jasnělo a rozehrálo se duhovými barvami, které vlnovitě se rozlily po celé ploše. Zakrátko rozzářila se mísa ještě nádherněji a svůdněji než dřívě.

Zatím se čtveřice probrala z ohromení. Prvý se ozval do ticha Norek s otázkou na Otu:

"Jak vysvětlíš ten cirkus?"

"Myslím, že se nemýlím, soudím-li na elektromagnetickou sopku," odpověděl klidně Ota a díval se triedrem do středu mísy.

"Jakživ jsem neslyšel o elektrické sopce," bručel Norek. "Co o tom soudíš ty?" obrátil se na Emila.

"Můj úsudek zde nemá váhy," krčil Emil rameny. "Jsme v kraji, kde všechna dosud známá přírodovědecká teorie i praxe ztrácí význam, neboť je to s ní jako na cizí planetě. Zde vládou nebo aspoň převládají elektrické a magnetické vlivy. Všecko ostatní je podřadné. Proto nemohu proti Fenkovu dohadu nic namítat, ačkoliv zní neslýchaně. Musím to přijmout jako nový objev. Je-li elektřina a zemský magnetismus živeli, o čemž nepochybují, proč by jako jeho příbuzný živeli nemohl mít sopku? Ostatně jsme zde už podobný úkaz zažili pokusem z našeho srubu. Teď se nám jen dostalo jistých podrobností."

"Ale kde je ta plechovka?" tázal se Ludvík.

"Ani stopy po ní," odložil Ota triedr od očí. "Mám nyní potvrzen svůj dohad, že skončila svůj šílený rej někde ve stratosféře, roztříštěna v atomy, ač-li vůbec nějaké po ní zůstaly."

"Co by se stalo, kdyby se někdo z nás sešplhal dolů po lanu?"

"Nech si zajít chuť, Norku. Myslím, že by skončil zrovna tak, jako ta škatulka. Jenže vzhůru by vzlétla jen hromádka jeho vysušených vybilých kostí, poněvadž všechno ostatní by v tom úžasném kolotoči bylo z něho vysáto a rozmetáno jako v odstředivce," mnil Ludvík.

"Jen bych rád věděl, jaká je to hmota tam," ukazoval Ota dolů, když pojednou krátký stín jejich těl zmizel.

Vzhledli vzhůru: dosud čistá obloha byla zkalena mléčně bílými parami, které jako těžký příkrov se zvolna snášely dolů. Viděli, že tyto páry se táhnou souměrně ze všech stran od mlžné hradby, která obklopovala obzor kolem ostrova, takže temeno této okrouhlé hradby se nyní nahoře spojilo a tvořilo nad celým ostrovem ohromný zvonovitý příklop. Bylo mrtvé ticho, vzduch znehybněl. Vše jako by strnulo v tíživém dusnu...

A než se vzpamatovali z údivu - utonuli v mlze tak husté, že bezděčně zatápali rukama kolem sebe. Prožívali nový div, tentokrát do jisté míry následkem předchozího elektrického fenoménu.

Mlžná spousta sklesla na dno kráteru, a když se dotkla mísy, připravila jim divadlo, nad kterým, přestože byli téměř v okamžiku mokří až na kůži, se jim ježily vlasy.

Za ohlušujícího praskotu a sykotu změnila se celá mísa pod nimi ve strašlivý jícen fialových a růžových, modrých i bílých blesků, nad nimiž se roztančily plamenné jazyky a vířivé ohnivé kolotoče...

Peklo! Jícen pekla!

A už také k nim začaly došlehovat horké vlny...

Uvaří se zde!

Pudově se odplížili od vnitřního okraje, ale i tady se zalykali horkem. Ludvíkovi se naštěstí podařilo v tom neprůsvitném obalu nalapat lano, zaklesnuté za skalní výstupek:

"Sem!" křičel, "za mnou! Držím lano! Sesuneme se níže do spáry. Tam snad budeme trochu chráněni."

Podařilo se jim to, ačkoliv i tu byli jako v horké parní lázni.

Záhy se praskot a sykot mímil a okolí jasnělo. Bílý příklop řidl a začal jim shora prosvítat nebeský blankyt.

Praskot a sykot v kráteru náhle ustal a obzor kolem nich se zjasnil. Až na mokro, kterým se v záplavě slunce lesklo celé temeno hory jako po prudkém lijáku, bylo vše jako dřívě: obloha bez mráčku a kolem ostrova ostře narýsované mlžné hradby. Zato však byl podivuhodný pohled dolů, kde jen několik metrů pod nimi jako by kypělo moře vřelého mléka, jehož pobřeží tvořil lem vysokých, strmých skal z bílého mramoru. Celý ostrov utonul v této ohromné mléčné tůni, z jejíhož středu čněl jen černý kužel jako čokoládová bábovka, vsazená do ohromné mísy sladké šlehačky.

Avšak tento příjemný zjev netrval dlouho. Záhy se ozval šelest, nyní zdola, který rychle sílil v hukot, a mléčná houšť kvapem řidla. Protkanými mezerami viděli, jak se na okolí kolem hory řítí spousta vody, klidný, ale vydatný lijavec.

Konečně i to skončilo a výhled se náhle zjasnil.

"Takovou paseku dovede spáchat plechovka od konzervy," chechtal se Norek.

"Podíváme se ještě, jak to vyhlíží v kráteru teď," navrhl Ota.

Vyšplhali se opět vzhůru.

Nikde nebylo ani stopy po parách. Vzduch byl docela čistý a z kráteru číselo na ně omamná vůně ozónu. Největší překvapení jim však způsobil pohled na dno.

To už nebyla svůdně krásná mísa. Byl to nesmírný uzel, klubko obrovských hadů, fantastických ještěřů a oblud, kteří

se smršťovali a protahovali, svíjeli se a vířili, bleskurychle se plazili k okraji, odkud jako by načerpali nových sil, a obrovskými skoky vraceli se do středu.

Avšak jen několik vteřin byla jim dopřána tato podívaná:

Náhle pocítili na hlavě, obličeji a rukou svědivé trnutí, které se rychle stupňovalo až k nesnesitelnosti. A když v údivu pohleděl druh na druhu, viděli místo obvyklých tváří jakési strašidelné přízraky, mrtvolně zsinálé obličeje, v nichž všechny lidské rysy se změnily ve strnulé masky jakýchsi démonů...

S děsem hleděl druh na druhu. A v nejbližších vteřinách příšerný dojem vyvrcholil, když celé jejich postavy - začaly světélkovat. Přes sluneční záplavu jasně viděli husté roje fialových jisker, které vířily kolem nich, s jemným praskotem se usazovaly na celém povrchu těla, prorážely oděvem, který jakoby zmizel, stravován roji této úžasné světélkující spousty, jež jako by se probíjela z jejich těla oděvem na povrch...

S každou vteřinou nabývaly jejich postavy vzhledu fantastických příšer, lidských ježků, jejichž prodlužující se ostny kvapem tryskaly ze svých hrotů modravé a zarudlé jiskry...

A jejich obnažené ruce a tváře... kostry!

Ve smrtelné hrůze a děsu viděli své ruce, bezmasé spáry, v úděsné obraně se vztahující proti holým, strašidelným lebčím, obaleným jakousi fosforově světélkující mlhovinou, s důlky, v nichž příšerně zářily vytřeštěné oční bulvy, jediné, co zdálo se zachováno...

Skrčený chrapot a zoufalý skřek vydral se jim z hrdla.

"Klid!" vyrazil Ota násilně. "Prosté elektrické vlivy. Nesmírné napětí v atmosféře působí jako rentgen. Jsme na okraji elektromagnetické smrsti, vyvolané předchozími událostmi. Jen se vzájemně nedotknout. Došlo by k výboji, který by nás okamžitě usmrtil. Napětí je tak ohromné, že se v našem těle ani nemůže rozložit v potřebné smrtelné ampéry, a kníty působí jen na povrchu pokožky."

Otovo technické vysvětlení uklidnilo jejich rozjitřené nervy a zájem se obrátil opět na dno kráteru, které toho věru zasluhovalo.

Duhová, měnící se a vířící pásma, podobná zmítajícím a svíjejícím se hadům, ještěrům a jiným obludám, měnila se nyní v pravidelné kruhy, zpočátku klidné, ale záhy se rozvíjející v pohyb, který zřejmě směřoval do středu. A souměrně se stoupající rychlostí měnilo se zbarvení v dýmavý třpyt, zprvu kalný, ale kvapně nabývajícím na zářivosti, která rychle vrcholila v oslnivost...

Nyní se střed kráteru vzdal v oblínou, jež rychle nabývala na obvodu, temeno se zvedalo, rozpuklo se paprskovitě jako ohromné dýmavé poupě; a střed tohoto fantastického květu se rozhořel růžově planoucím ohniskem, točícím se a koulejícím...

Zvolna a těžce stoupala do výše ohnivá koule a vlekla za sebou oslnivě třpytný sloup...

Ale tu se dosavadní mravenčení jejich pokožky rychle stupňovalo, takže jim hrozilo tělesné strnutí a nemožnost jakéhokoliv pohybu, ochrnutí nervů.

Naštěstí vystihl Emil ještě včas toto nebezpečí: "Pryč odtud! Dolů!" vykřikl.

Byl skutečně nejvyšší čas. S velkou námahou a vypětím veškeré své vůle se dopotáceli k lanu, po němž se chtěli sesouvat do zevní spáry. Avšak tu se projevila obtíž, ne-li osudná překážka: jejich ruce pozbyly síly, ba hmatové schopnosti. Marně se snažili sevřít lano potřebnou silou, neboť strnutí už příliš působilo.

A když i nejsilnější z nich Emil chroptivě zasténal: "Nemohu!" klesli do jemného, dosud zvlhlého prachu těsně nad zevním srázem, odevzdání do vůle osudu, který se rázem - smíloval.

S údivem cítili, že jako zázrakem ustalo mravenčení a vrátily se jim tělesné síly a duševní svěžest.

"Vždyť mně nic není!" chtěl se Norek zvednout.

"Ležet! Ani se nehýbat!" varoval Ota. "Výboje jdou těsně přes nás," vysvětloval. "Kdybychom se jen posadili, proletí naší hlavou a tělem jako blesk do zvlhlé půdy. V okamžiku by z nás byl škvarek. Doufám, že magnetická smršť brzy přejde a nebezpečí skončí."

"Hleďte vzhůru!" zvolal Ludvík.

Byl to skutečně velkolepý pohled. Do nedozírné výše se tyčil sloup, který ve slunečním jasu opalizoval, a jeho hrot duhově zářil jako meteor. Pozvolna opalizování zespod mdlelo, obrysy se rozplývaly, až konečně i zářivý hrot kdesi v závratné stratosféře pohasl a pak se rozplynul beze stop.

Tím okamžikem pocítili, jako by byl odstraněn neviditelný a nehmatatelný, ale až příliš citelný příkrov nad nimi, který je dosud tížil jako pověstná strašidelná můra. Avšak přes tuto zřejmou úlevu Ota varoval:

"Vyčkejme ještě. Dosud tomu nevěřím. Vztyčením stali bychom se svody ovzduší elektřiny. A stačí i slabé napětí, aby se stykem s vlhkou půdou rozložilo a mnohonásobilo."

Šířící se vůně ozónu potvrdila správnost této domněnky. Až teprve když se vzduch rozvlnil a zavanula k nim svým dechem příroda z okolí hory zdola, měli jistotu, že na temeni hory nastal opět přirozený atmosférický stav a nebezpečí magnetické smrště minulo.

Avšak ani teď se úplně nevzdali opatrnosti. Po břicho se připlazili k lanu, po němž se sesoukali do spáry.

Slunce už zapadlo, když se vrátili do své farmy.

KAPITOLA DEVÁTÁ ZVUKY SMRTI

Ke spánku se uložili ihned po večeři, příliš unaveni zážitky, o nichž věděli, že jim poskytly cenné zkušenosti a směrnice pro jejich práci a k provedení vyčleněného úkolu.

A tak už příštího jitra, sotvaže vyšlo slunce, byli v plné práci. Nebylo třeba jednat o rozvrhu, ten byl už dávno

stanoven. I epizoda, která se do něho včera vmísila v podobě diamantů, byla rychle vyřízena chemickou zkouškou Ludvíkovou:

Ano, byly to diamanty. Čistá zrna, jejichž hrstka činila z nich boháče, mnohonásobné milionáře. Ba jejich bohatství bylo nezměřitelné a nepředstavitelné, neboť byli majiteli celé diamantové hory.

Budíž však k jejich chvále řečeno, že toto závratné bohatství je nijak příliš nepřivedlo z míry.

Řekli jsme, že celý čtyřlístek byl v práci; v zájmu pravdy dodejme, že k odborné práci byl vlastně přinucen jen Ota, který se s takovou vášní pustil do rekonstrukce dosavadních a vývoje nových strojů a přístrojů, že veškeré dotazy a zvědavá nahlížení Emila i Norka do své elektrické svatyně chvíli prostě pomíjel a konečně vyřídil rázným vyhazovem Norkovy strojnické protesty a námitky odbyl slovy:

"Zavolám tě, až na tebe dojde. Teď se mi tu nepleť, a basta."

Nezbylo tedy Emilovi a Norkovi než se ujmout sedlačiny v ohradě a lovu zvěře, nutné k zásobení kuchyně, o což se svorně rozdělili.

A Ludvík? Ten se vytratil z farmy, aniž by vyčkal oběda, když od časného jitra po několik hodin strávil ve své laboratoři nad výpočty a chemickými formulkami, které se na jeho papírech hromadily a množily jako toxiny ve zkažené krvi, takže Norek, když Luďovi přes rameno nahlédl do této spousty značek a cifer, znechuceně zabručel: "Piplavá práce!" a s opovržením k Luďovu uspokojení vyšel z laboratoře. Avšak tato piplavá práce měla pro jejich společný úkol nesmírnou důležitost, jak se ukázalo později.

Ludvík totiž mezi diamanty našel několik krystalů, které se už na první pohled lišily. Měl dosti odborných znalostí, aby vytušil, co mu potvrdil chemický rozbor, jenže se v této látce, přesněji řečeno ve směsi, vyskytlo jakési X, příměsěk prvku, který mu byl dosud zcela neznámý.

V podstatě to byla Seignettova sůl se všemi příznaky podvojného vinanu sodno-draselnatého včetně dávky uhlíčitanu sodného, jenže po důkladném rozboru místo chemicky náležité značky $C_4H_4O_6KN$ a plus $4H_2O$ a jiných obměn, vycházelo mu vždy něco zcela jiného. Ale nejzajímavější přitom bylo, že se splňoval Ludvíkův předpoklad, že krystaly budou mít stejně vysokou působnost na elektromagnetické vlny. Tato podivná sloučenina slibovala dokonce nepoměrně mocnější vlivy.

A proč by ne? Vždyť je vlastně samozřejmé, že všechny látky a hmoty, z nichž se ta magnetická hora skládá, musí obsahovat zmnohonásobené soustředění veškeré reakce, odezvy na vlivy zemského magnetismu i statické elektřiny. Vždyť je to, jak správně řekl Ota, magnetická sopka, a je přirozené, že její tělo je vlastně tvůrcem a hmotnou podstatou tohoto živlu.

Jde nyní jen o to dobýt větší kus této látky v celistvosti a z něho pak vyrobit krystal, čím větší, tím lépe a s ním pak učinit ve spojení s Otovými přístroji nový pokus, o jehož zdaru Ludvík nepochybuje.

A právě za tím účelem se Ludvík vytratil z farmy, aniž by něco řekl svým druhům. Nebyl si jist, že se mu podaří najít větší kus, a také ze samolibosti: chtěl kamarády svým trumfem překvapit.

Ozbrojen krumpáčem blížil se k úpatí hory. Obešel močál. Byl už jen několik metrů od cíle, když těžký nástroj na jeho rameni náhle zlehkl. Copak to? Vždyť ho neztratil, přece třímá v ruce násadu...

Sotvaže pokročil, krumpáč se zvedl z jeho ramene - rychle se obrátil v domněnce, že někdo s ním tropí žerty. Avšak až na vodní ptactvo neviděl živého tvora.

A nyní se nástroj sklonil a jeho těžká železná část směřovala přímo ke stráni hory, kam jako by ji kdosi neviditelný značnou silou táhl.

Ludvík se vzpamatoval z údivu: magnetická síla.

Jak bude moci vládnout nástrojem, když ho stráž přisaje k sobě jako polyp? Už teď, na dálku dobrých osmi metrů, má násadu co držet. Vrátit se s nepořízenou? Ne. Tak snadno se nevzdá. Jen odstoupí a pokusí se přiblížit jinde, kde snad magnet nebude tak silný. Vydal se na obchůzku.

Obchází je horu dlouho nepozoroval změnu. Nástroj, jehož násadu pevně třímá v rukou, docela pozbyl váhy a Ludvík musel stále odolávat prudké přitažlivosti.

Konečně se změna projevila: železný špičák na konci násady nabýval tíže a začínal se pozvolna sklánět k zemi, až pak násada v jeho rukou dostala svislý směr. Když však pokročil blíže k hoře, projevil krumpáč opět sice slabší, ale přece citelnou přitažlivost.

Ludvík kráčel dále. Přitažlivost se zřejmě mírnila. Napadlo ho, aby se při další chůzi pozvolna přibližoval k úpatí. A tu shledal, že přitažlivá síla se nemění. Tak postoupil až jen asi na dva metry ke stráni... a pak ještě blíže... a pojednou nástroj v jeho rukou sklesl do svislého směru, ačkoli Ludvík se horské stráně téměř dotýkal.

Stanul. Jak si tohle vysvětlit?

Pochopil, když se rozhlédl: Podle slunce stál nyní přesně u východního úbočí, tedy právě v bodu, kde se stýkal vliv severního a jižního pólu tohoto ohromného magnetu. Oba vlivy se zde tedy vzájemně ruší.

Začal od jihu, kde přitažlivost byla nejprudší. Zde přestává docela. Ale toto mrtvé pásmo musí být uzoučké, a za ním musí začínat působení severního pólu. Přesvědčí se.

Vykročil - a hned pocítil účinek, jenže se projevil opačně: železný špičák se začal od povrchu hory odklánět. Čím dále k severu, tím bude odpudlivá síla mocnější.

Zajímavý poznatek. To bude něco pro Otů.

Ale nesmí se zdržovat. Je jisté, že se s nástrojem může přiblížit k hoře jen v tomto mrtvém pásmu, kde také jediné bude moci s ním pracovat.

Vrátil se a teprve nyní věnoval pozornost útvaru hory.

Podivné.

Vždyť to mrtvé pásmo je očividně vyznačeno. Od úpatí vzhůru až na temeno se táhne skoro dva metry široký pás,

plochý, hladký a lesklý, jako by do této ohromné zryhované bábovky byl vložen dlouhý skleněný, celistvý pruh. A vrstva musí být velmi silná. Je to průsvitné, ba dokonale průhledné, ale přesto nelze dohlédnout dna. Není vyloučeno, že tato vrstva dosahuje až do nitra hory, nebo ji protíná na dvě stejné polovice. Ano, tak to bude, neboť zajisté je stejná vrstva i na západě. Touto izolací lze si také vysvětlit rozdělení obou pólů tohoto obrovského magnetu. Sice se to přičítá magnetové teorii, ale viděli zde už jiné divy a překvapení.

Sklo. Sklo je ovšem dobrý izolátor. Ale - je to sklo? Kde se tu vzalo? Inu, vzaly se tu již jiné věci...

"K čertu, jaký jsem to chemik?" zabručel. "Jak mohu být tak povrchní a určit látku jen podle oka, aniž bych ji prozkoumal? A co vlastně... proč tu stojím jako kůl? Proč jsem přišel? Co je mi do skla? Hledám přece onu sloučeninu a ne... počkat! Což, je-li to ona?"

Ludvík zvedl krumpáč, ale zaváhal. Bylo mu líto porušit, rozbít ten krásný, lesklý pás... nic naplat, musí to být. Vědě za obět' padly jiné věci, cennější. Zde, dole se pokusí vytesat potřebný kus, kvádr asi půl metru do čtverce. Asi takhle velký...

Hrot krumpáče, jak jím Ludvík jemně jel po lesklé ploše, zanechal zřetelnou rýhu.

"Není to sklo!" zvolal překvapeně, "je to měkké. Stačila by na to větší kudla. Ale přece bude nutno tesat krumpáčem, abych se dostal do hloubky. A pak zadní strana... Jaká pomoc bude nutno obtesat větší prostor kolem. Do toho!" rozmáchl se k ráně.

V téže době seděli Luďovi druhové u oběda a současně naslouchali zprávám, které ze sebe chrlil rádiový přijímač. Dusili se smíchy, když americký zpravodaj udýchaně hlásil úžasný přírodní div, podle úsudku některých přírodovědců jakýsi meteor, jemuž však odporují jednak radiotelegrafické zprávy domácích i cizozemských povětrnostních stanic, zejména pak líčení lodí, které v té době pluly v oblasti Tichého oceánu.

Všecky zprávy meteorologických pozorovatelů se shodují v tom, že některé pozorovací přístroje vyznačily atmosférické poruchy takové síly, že jim v meteorologických dějinách a zápiscích není pamětníka. V odborných kruzích jsou vážné obavy o následky této záhadné přírodní katastrofy, přestože v ovzduší vládne od ukončení zjevu až dosud úplný klid a normální, obvyklý stav, ale to právě je označováno za nebezpečný příznak - klidu před bouří.

Odpoledne, tedy za jasného dne, vynořil se nad střední oblastí Velikého oceánu světelný sloup s tak silně planoucí hlavici, že v této záři zmatnělo slunce. Zpočátku zvolna stoupal zjev do výše, ale až snad na okraj zemského ovzduší, kde se hlavice roztříštila a celý zjev se rázem rozplynul.

Takto úkaz líčí rádiová zpráva z Taiošanu, hlavního města ostrova Nuku Hiva na Markézách, s dodatkem, že záhada se musela udátí nepřilíší daleko na sever od Markéz, poněvadž v Taiošanu bylo slyšet chvíli po roztříštění zářícího kotouče silný výbuch.

V podstatě shodně zní zprávy z okolních ostrovů a lodí, jakož i ze západních pobřežních měst Střední, z části i Jižní a Severní Ameriky, dokonce až ze San Franciska, kde ovšem pro značný odklon povrchu zeměkoule byla katastrofa viditelná jen ve svém nejvyšším bodu.

Byl to meteor? Kolmý vzestup, o němž vzhledem k souhlasným zprávám z ostrovů, lodí a zejména z Taiošanu nelze pochybovat, vyvrací tento dohad. Ale stejně tak se odborníkům jeví nemožnost sopečného výbuchu. Meteory totiž zpravidla prolétnou vodorovně podél okraje zemské atmosféry, a dopadnou-li na Zemi, pak ovšem směrem shora, kdežto tento zjev vzlétl naopak od zemského povrchu kolmo vzhůru. Sopečný výbuch je pak dostatečně známý, aby se mohl k tomuto úkazu přirovnat.

Nuže, co to bylo? Tato otázka letí světem a věhlasní meteorologové jsou právem vrrr - vr - vr - rrr - rozharašili se divoce tlampač.

"Vrtáci!" zavyl Norek a koulel se smíchy po podlaze. "Jen to do - dopověz!" vyřázel ze sebe sténavě.

V tomto okamžiku totiž Ludvík ryl hrotem krumpáče do lesklé plochy.

"... lodní výprava na sever od Markéz, která snad přinese žádoucí vysvětlení," končil americký zpravodaj.

Smích rázem ustal. Trojice hleděla na sebe, znehybněla, se vzrůstajícími obavami...

"Lodní výprava!" promluvil konečně Emil. "To by nám tak scházelo."

"Nejde o nás, spíše o tu výpravu," namítl Ota. "Sem se s větší lodí nedostanou. Neproklouznou tím úzkým kanálem. Ztroskotají. Byla by to pro ně čirá sebevražda. Musíme je varovat."

"Jakpak?"

"Vysílačkou."

"Jen se opovaž. Prozradil bys nás a poštvál celý vědecký svět."

"A politický také," přidal se k Norkovi Emil, "poněvadž všechny státy budou závodit, aby se zmocnily tohoto dosud neznámého, ale divotvorného ostrůvku."

Námítka byla věru oprávněná. Ale co tedy? Přece nemohou vědomě a s klidným svědomím připustit, aby loď, snad i více lodí plulo do záhuby.

A tu do jejich úvah vpadlo něco strašlivého.

V tomto okamžiku se totiž Ludvík rozmáchl a jeho krumpáč se zaryl do sklovité hmoty.

Z tlampače vyrazil zvuk, který nelze vyličit. Téměř ani nebyl vnímatelný sluchem jako spíše celým tělem, všemi nervy. Měli přímo pekelně mučivý pocit, jako by jejich hlavou, trupem a všemi údý prolétlo na sta žhavých střel. Byla to tak přišerná a rychlá bolest, že z jejich úst nevyšel ani sten. Jako bleskem zasažení zhroutili se na podlahu s pocitem okamžitého zastavení srdeční činnosti a naprostého ochrnutí celého těla...

Smrt?

Záchvat trval jen zlomek vteřiny a jediný orgán, mozek, přes svou okamžitou stejně bolestnou křeč neumdlél, naopak

se zbystřil, jako by nebezpečím smrti zburcován do střehu.

A to jediné bylo jejich záchranou, neboť v nejbližší vteřině, kdy tlampač vychrlil ze sebe zvuky, které předčily ohlušující směs řevu všemožných rozlícených šelem, jekotu sirén, rachotu a praskotu pušek a hukotu i hřmění děl - (Ludvík totiž vrtěl násadou, aby uvolnil bodec krumpáče, pevně vězíci ve hmotě) - jejich drásaný mozek jako pověstná devíticásá kočka šlehl do jejich zmrtvělého těla i nervů, takže rázem vyskočili, jako by dostali mocný elektrický výboj. Tygřím skokem byl Ota u přijímače a rychlým hmatem vypojil proud.

Všecek děs rázem ustal.

A byl nejvyšší čas, ačkoli neměli tušení, že v nejbližším okamžiku jim hrozí tatáž muka, neboť Ludvík již zvedl krumpáč k nové ráně.

Teprve nyní, v nastalém klidu a vědomí bezpečí, projevil se následek zmučených nervů: téměř v mdlobě klesl do křesla. Dlouhou chvíli bylo ticho, než se konečně ozval Ota: "Nevím, jak si to vysvětlit, ačkoliv..."

"Jen dopověz," hlesl Emil mdle, "je to jediné možné vysvětlení: zvuk smrti."

"Ano," přikývl Ota. "Podle teorie jsou zvuky, které vraždí stejně jako hmotná střela nebo mocné, po delší dobu trvající působení X-paprsků, tedy rádium nebo rentgen."

"Ani nemusíme jít tak vysoko. Například mnohý nesnese zaskřípění zubů nebo skřípot obráběcího nože na tvrdém kovu, hrotu na skle a podobně," uváděl správně Norek. "Měli jsme na technice posluchače, který při takových vrznutích skoro padal do mdlob. Ale tohle bylo, panečku, něco jiného. Příšerné!" otrásl se.

"Ale kde se to vzalo v přijímači? Nezničilo to lampy?" vzpomněl si Emil.

Ota přistoupil k přístroji a vztáhl ruku na zapojovací páčku.

"Nech to být!" vykřikl Norek varovně.

"Jak se jinak přesvědčím?" Ota odhodlaně zasunul páčku. "Lampy jsou v poř..." v mučivé křeči se bezděky zachytil kabelu a klesaje na podlahu, vytrhl zástrčku z přijímače, čímž k záchraně své i svých druhů přerušil nový, stejně prudký výboj.

Vzpamatovali se sice opět brzy, ale...

"Už toho mám dost! Sáhneš-li ještě na tu potvoru, přerazím tě v kříži!" zuřil Norek.

"Nemusíš ani hrozit," bručel Ota. "Ani mě nenapadne ji pokoušet. Dostal jsem to tentokrát naplno, víc než vy oba, poněvadž jsem stál nejbliž. Mám levé rameno, jako by mě byl někdo praštil obuškem," mml si levou paži.

"Svlékni plášť, podíváme se," vybídl ho Emil.

A když se Ota obnažil, viděli na jeho paži - drobounké kapičky krve, jako by zevní okraj pokožky byl propíchnán jehlami. "Kost není zasažena. Výboj postihl jen zevní okraj. Doufám, že ani svalstvo vážně neutrpělo. Máš štěstí, Fenku. O kousíček dále, mohl z toho být rozklad svalstva i kosti. A kdyby to bylo zasáhlo hrud', plíce, dokonce srdce, byl bys teď už mrtev. Ale co to k čertu znamená?"

"Ultrakrátké vlny," řekl Ota klidně. "Ultrakrátké vlny, objevené Langevinem. Vznikají například ve vodě. Působí velmi prudce. Je přece známo, že výbuch malé petardy ve vodě zabíjí do širokého okruhu všechno živé, ryby například roztrhá na kusy. Sluchem je nelze vnímat. Ale tohle je první případ, že se v takové síle objevují ve vzduchu a že jsou šířeny rádiovým přijímačem. Kdo je vysílá? A kam? Jen na nás? Tomu nevěřím, poněvadž by nás musel vysledit, a to považuji za nemožné. Ale pak zbývá jediná možnost, že je někdo vysílá do celého světa. A to by ovšem bylo strašlivé. Hromadná vražda civilizovaného lidstva. Kdo je ten netvor?"

"Ať je to jakkoliv, s přijímačem je konec!" rozhodl rázně Emil.

A oba souhlasili. Budou sice nyní úplně odříznuti od světa, ale nelze jinak. Nemohou pro světské zprávy vydávat všanc svůj život.

A zatím ten nevinný, bezděčný vražedný netvor dokončil zdárně svou práci a s vytesanou krychlí na rameni se vracel do sruhu.

"Kde se touláš celý den?" volal mu Norek vstříc. "A jaký to vlečeš balvan, ty moderní Sisyfe?"*

"Daleko od Sisyfa," odpálil Ludvík Emilovo přirovnání, "tahle krychle bude mít pro nás nesmírný význam," dodal hrdě.

"Co je to?" shlukli se kolem něho.

"Krystal, jak vidíte."

"Kdes to vzal?"

"Pracně vytesal z té homole," mávl Ludvík rukou k severu.

"Vytesal... z homole!" Ota chňapl Ludvíka za rameno:

"Kdy... kdy to bylo?"

"Co blázníš? Samozřejmě dnes."

"Odpoledne?"

"Ano, asi před dvěma hodinami jsem začal a..."

Tři páry očí hleděly do jeho udivené tváře a pak si trojice vyměnila němý, ale výmluvný pohled: To je on!

"Vrah!" vyštěkl Norek.

"Cože? Jaký vrah? Zbláznili jste se?" rozčilil se Ludvík.

"Pověsit ho!" ječel položertem Norek. "Nebo aspoň mu pořádně napráskáme! Takhle nás ztýrat! Málem by nás byl zabil!" sápal se na zděšeného Luďu.

"Přestaň, nebo tě uspím!" rozpráhl se Ludvík k ráně. "Co vám to zase sedlo na mozek?"

"Nějaký ten výprask by ti neškodil za tu muka," smál se Emil, "ale nevědomost hřichu nečiní, ačkoliv neznalost zákona zločince neomlouvá. Sedni si a pojez, my už jsme večeřeli. Pak si promluvíme."

"Tak povídejte," pobídl Ludvík, když odložil prázdný talíř.

Vylíčili mu své utrpení.

"A vy myslíte, že to zavinilo mé dlabání? Jak to chcete dokázat?"

"Snadno," mávl Ota rukou. "Dokonce ti mohu říci postup tvé práce. Nejdříve jsi vyryl krumpáčem obrys krychle."

„Jak to víš?"

"Poněvadž jsme tvé rýsování až příliš slyšeli. Vřelo a rachotilo to v tlampači jako... a pak přišly ty rány. Naštěstí jsme zažili jen dvě, poněvadž jsem včas přístroj vypojil."

"Ale jak jsi přišel na nápad..."

"Samozřejmě. Máme už přece dosti důkazů o tom, čím ta hora vlastně je: ohromným kondenzátorem zemského elektromagnetismu a nasavačem ovzdušní elektřiny naší planety. Je tedy samozřejmé, že každé porušení celistvosti této hmoty se projeví v elektromagnetických vlnách."

"A když jsme se šplhali na vrchol?"

"To nebylo rušení celistvosti, násilné lámání balvanu, jaké jsi provedl ty. A potom: celá hora snad ani není tak citlivá, spíše její místo, kde se vyskytuje tato krystalovitá hmota. Kdes na ni přišel?"

Ludvík vypověděl podrobnosti.

"Tak je to tedy. Je to krystalový pás od úpatí k temeni, přesně na východ, kde se ruší severní a jižní magnetická přitažlivost. Tedy jakási izolace obou pólů. Považuji za jisté, že týž pás se vyskytuje na západě. O tom se přesvědčíme. Myslím, že se nemýlím v předpokladu, že tato krystalová vrstva prostupuje celou horu a dělí ji na dvě polovice až ke kráteru, kde předěl mizí. Ale pak, Lud'o, objevils věc nesmírné důležitosti: Předmět, v němž se soustřeďují a z něhož se vysílají do všech končin naší planety elektromagnetické vlny. Tato krystalová vrstva v hoře je zdrojem, z něhož vyvřá a šíří se všechna ta podivuhodná usměřovací energie. Je to nesmírný objev. Nedocenitelný pro... hm... počkat..."

"Copak?"

Avšak Ota neodpovídal. Jeho ruce křečovitě svíraly opěradla křesla... celé tělo strnulo v napjaté nehybnosti... oči hleděly vyteřštěně do neurčita jako na děsivý přízrak... tvář zesinala...

"Co je ti? Vzpamatuj se!" zatřásl jím Emil.

Ota si promnul čelo:

"Snad nebude... tak... zle," mumlal a vrávoravě vstal z křesla. "Přesvědčím se," těžce vydechl a přistoupil k přijímači. Konečně se lampy rozžhavily. Avšak všechny pokusy, aby dosáhl spojení s některou stanicí, selhaly. Přístroj zůstal - němý. Hrozně němý!

A tu Ota konečně promluvil:

"Bojím se, že ty zvukové střely způsobily pohromu v širém světě. Doufám, nutím se doufat, že jen na rádiových přijímačích a ne na..."

"... lidských životech," dopověděl Emil za váhajícího Otu, který němě přikývl a dodal:

"Prakticky nebyly dosud vyzkoušeny, tohle by byl první případ, ale podle teorie jim dálka neubírá síly. Jsou to ultrakrátké vlny, které mají průbojnost jako pevná hmota."

"Nemůžeš chytit žádnou stanicí?" zeptal se rozechvěně Ludvík.

"Jak vidíš, nemohu. Že se mi nehlásí stanice ve středu a na východě americké pevniny, mne ani tak neznepokojuje, tam je teď půlnoční doba. Také chápu mlčení Evropy, kde je ještě daleko do svítání. Ale proč je němá Austrálie, Oceánie, Indie a Asie, kde je teď čirý den? A ještě více je mi trapné mlčení severoamerického západu, zejména San Franciska, jehož poledníková poloha od nás zde je v poměru asi jako Paříž ku Praze. Je tedy nyní v San Francisku ještě daleko k půlnoci, a proto k nočnímu vysílání vhodná doba. Musíme počkat na evropské jitro. Snad nám některá evropská stanice podá vysvětlení."

"Jak dlouho?"

Emil se sklonil nad glóblem, jehož rotace, souhlasná se zeměkoulí, byla řízena přesným strojkem:

"Asi dvě hodiny."

"Proboha!" zasténal Ludvík.

Na spánek nebylo samozřejmě ani pomyšlení. Snad nikdy dosud netrpěli taková duševní muka jako v těch dvou hodinách. Zvlášť Ludvík, jehož výčitky svědomí vláčely opravdovým očistcem, ba peklem: Vrahu! Zabils tisíce, snad milióny nevinných lidí! Dábský hlas drásal nelítostně jeho srdce i duši...

Ubohý hoch byl už téměř na pokraji nervového zhroucení, když konečně...

Po šelestech, hvízdotu a vytí se ozvaly známky mluvy, zpočátku koktavé, přerušované praskotem, ale konečně srozumitelné...

... lýcháný, nevysv... elný zjev... dali už včera zprávu, měl podle radiotelegrafických depeší, které nerušeně došly z amerického západu přes Londýn, dohru, která prý se stala zkázou a hrobem nespočetných...

"Ježišmar..." zaúpěl Ludvík.

... radiopřijímačů, vlastně tlampačů v celé Severní, Střední i Jižní Americe, jejichž jemné ústrojí bylo zničeno strašlivými otřesy záhadných elektrodynamických povětrnostních zmatků, které působily v kmitovém řádu elektromagnetických vln dosud neslychané smršť.

Úlevný výdech zavanul srubem. Avšak zpráva pokračovala:

Naštěstí byla Evropa ušetřena této hmotné pohromy, poněvadž katastrofa se udála kolem druhé hodiny noční podle evropského času, tedy v době, kdy rádiové přijímače nejsou v provozu. Proto také nemůžeme v této chvíli věrohodnost zprávy kontrolovat a vzhledem na zkušenosti s americkým blufem ji podáváme našim posluchačům s náležitou výstrahou. K tomu nás zejména nutí v poslední chvíli došlý dodatek: V oblastech severoamerického západního pobřeží, zejména v San Francisku a v Kalifornii a podle tam došlých zpráv prý také v Oceánii, Austrálii, Sundských ostrovech a ve východní Asii utrpělo prý mnoho posluchačů těžký nervový otřes, někteří dokonce

viditelné krevní výrony na pokožce a stav, který se podobá místnímu, lékaři však doufají, že jen dočasněmu ochrnutí svalstva a nervů. Jde prý o účinek dosud v praxi neznámé ultrakrátkovlnné smršťe, přesněji řečeno o "zvuky smrti", jež jsou v poslední době předmětem odborných zájmů a bádání. Přes všecku teoretickou přípustnost zavánějí tyto údaje pověstnou fantazií amerického Divokého západu tím spíše, že z jmenovaných krajů chybí do této chvíle věrohodné potvrzení. Na rádiové evropské dotazy nedošla totiž dosud odnikud z Dalekého východu ani z Oceánie odpověď. Či je právě toto mlčení - důkazem? Doufejme, že budeme moci podat objasnění v nejbližších hodinách... končil evropský zpravodaj.

"Nervové otřesy a krevní výrony na pokožce. Tedy jen následky, jaké jsme zakusili my. Ochrnutí bude zajisté jen dočasné, zrovna jako u Oty," těšil Emil Ludvíka, který seděl jako hromádka neštěstí.

"Jaká pomoc, musíme vyčkat dalších zpráv."

Uplynula další mučivá hodina, když se evropská stanice hlásila znovu. A nyní potvrdila americkou zprávu v plném rozsahu a končila potěšitelným zjištěním, že nikde nebylo lidských obětí, naopak, postižení se rychle zotavují. Záhadný přírodní zjev se stává předmětem bádání odborných kruhů celého světa. Zotavení a posilnění spánkem naplánovali další postup svých prací.

Nejdříve musí Ludvík vyrobit z přinesené krychle dvě přesně stejné čtvercové desky se seříznutými rohy a mikrometrem zjistit jejich co nejpřesněji stejnou sílu, aby bylo dosaženo jejich naprosto souhlasného sladění. Ota zjistil elektrické osy a Ludvíkovi se tato práce bezvadně podařila.

Obě desky pak převzal Ota, který na obě plochy těchto ploten připevnil tenké kovové pláty. Tím vyrobili dva stejné hustiče elektřiny, z nichž jeden poslouží jako přijímač a druhý jako vysílač.

Zatím skončil Ludvík chemický rozbor zbylé hmoty suchou i mokrou cestou: hmota obsahovala dva naprosto neznámé prvky kromě příměsí, obvyklých u Seignettovy soli.

Emil i Norek jevíli ovšem zájem o tyto práce, ale Ota všechny jejich otázky pomíjel mlčením, až se pak rozhodl oba zvědavce zaměstnat:

"Vyzkoumej podrobně nynější povětrnostní stav," uložil Emilovi, "a ty," obrátil se na Norka, "smontuj rozsochovitou anténu. Dva metry vysokou tyč, železnou kouli s metr dlouhými hroty a izolovaný podstavec."

"Ale..."

"Žádné ale! Víš, kde jsou součástky. Už ať jsi hotov!"

KAPITOLA DESÁTÁ ZROZENÍ PLANETY

Ještě před svítáním vyslal Ota do éteru tuto zprávu:

"Pozor, pozor! Vědecká badatelská společnost činí pokusy na elektromagnetických vlnách a ovzdušní elektřině. Aby se předešlo nehodám, snad ještě horším nežli se neočekávaně a nedopatřením udály včera, žádáme, aby v zájmu vlastní bezpečnosti všechny vysílací i přijímací stanice, státní i soukromé na celé zeměkouli počínaje přesně dvě hodiny od této chvíle po dobu dvanácti hodin byly vypojeny z provozu. Pozor, pozor! Žádáme rozhlasové stanice, které tuto naši výstrahu přijaly, aby ji neprodloužily a postupně hlásily jiným státům a zemím. Pozor, pozor! Aby byla přesně vyznačena nebezpečná doba, vyšleme pět minut před počátkem pokusů a pět minut po ukončení silně rachotivý zvuk. Přesto doporučujeme, aby si stanice lhůtu prodloužily. Pozor, pozor! Varujeme nejdůležitější loďstvo i letectvo před plavbou severně od Markéz v okruhu šesti set mořských mil čili nejméně tisíc kilometrů. Tato oblast leží ostatně daleko od lodních drah a je tedy úplně neznámá a neprozkoumaná. My jsme zjistili, že je zamořena elektromagnetickými poruchami a smršťemi. Každá loď i letadlo, které překročí vymezené pásmo, pluje nebo letí neodvratně do záhuby. Pozor, pozor! Celá tato zpráva budiž ihned rozhlášena."

"Chyťte vyřízeno," pochválili Otu. "Nepravíš, že jsme v této oblasti a dáváš celému světu výstrahu."

"Ať si z toho vyberou," dotvrdil Norek.

"Těž chvíle této depeše je vhodně volena," liboval si Emil, "neboť nyní je už v celé Americe, Africe a Evropě den. Kromě toho může být výstraha ihned vyslána do převážné části Asie. Zbývá jen Austrálie a východní Asie, kde je teď půlnoc. Ale přesto se už i tamější vysílačky postarají, aby všechny včas varovaly."

"Ale proč takové přípravy?" tázal se Norek.

Jeho otázka zůstala bez odpovědi; Ota se jen usmál.

Chvilí poté, sotvaže se trochu rozednilo, vyšla malá karavana z farmy. Byla to skutečná karavana, neboť za čtyřmi muži následoval stejný počet koníků, obtížených těžkým nákladem. Také jejich lidští průvodci nesli na bedrech značnou tíži. Bez nehody dospěla výprava k úpatí hory. Dbali, aby se nepřiblížili hranici magnetického vlivu, jenž by se mohl stát nebezpečný jejich kovovým součástkám.

Proto bylo vedení svěřeno Ludvíkovi, který měl v tomto ohledu už zkušenosti.

Konečně na stráni spatřili hladký pás, jenž se v odlesku slunce, rýsujícího se za mlhovou hradbou jako narůžovělý kotouč, třpytil jako do černého mramoru vsazená stříbrná stuha.

Nyní se mohli směle přiblížit těsně ke stráni.

Sňali náklad z koníků, které pak Emil odvedl dále od hory a na dlouhá lasa je upoutal ke kmenům, aby se mohli volně pást. Ostatní se chvatně dali do práce.

Po půl hodině stálo už před izolačním předělem hory nové zařízení: Jen asi tři metry od úpatí přijímač s novým Ludvíkovým krystalem, za ním v odstupu dvou metrů stejně vybavená vysílačka s rozsochovitou anténou. Vedle ní byl uzemněný přístroj na ovládání statické elektřiny s kondenzátorem.

Ota rozvinul dva kabely od přijímače; konec jednoho vsunul do dírky, kterou vyvrtal do černé, magnetitové hmoty

hory vedle izolačního pásma na jižní polovici, a konec druhého kabelu do dírky na severní části. Tím byly oba póly tohoto ohromného magnetu spojeny a celá magnetická síla sloučená v přijímači.

Poté spojil kabelem přijímač s anténou, a druhým anténu s vysílačkou.

Nyní zbývalo už jen zapojit proud, aby přístroje byly uvedeny v činnost. Ale tu si Ota vzpomněl na důležitý úvodní pokus:

"Emile, vezmeš s sebou svinuté lano a vyšplháš se na temeno hory, kde smyčku zaklesneš za nějaký vhodný výčnělek, a rozvinuté lano nám spustíš dolů. Pošlu ti po něm vzhůru některé antimagnetické předměty, které pak hodíš do kráteru."

"To se mám nechat opět ztýrat."

"Neboj se. Ručím, že se ti nic nestane."

"Jakpak ne! Začne týž cirkus."

"Nic nezačne. Věci se ani nehnu, poněvadž budou antimagnetické, kdežto ta konzervová krabička byla ze železného plechu, tedy magnetická."

"Proč tedy mám..."

"Ačkoliv jsem si naprosto jist, chci mít praktický důkaz. A kdyby se přesto daly předměty do pohybu, máš dost času se po lanu spustit dolů. Ale to je vyloučeno. Nemyslíš jsem, že jsi takový strašpytel. Kdybych mohl, provedl bych to sám, ale musím být zde, u strojů." Emil po něm šlehl očima, přehodil si lano přes plece a už se korytem šplhal vzhůru.

"Vystřel z pistole, až ty věci hodíš do kráteru. Pak lano spust' a sestup. Šťastnou cestu!" volal za ním Ota.

Dopadlo to, jak Ota předvídal. Emil se vrátil šťastně dolů a hlásil, že všechny předměty, několik větších kamenů, kusy dřeva, několik odpadků gumy a kousků olova, které naházal do kráteru, vše zůstalo nehybně ležet a plocha, pestře, oslnivě planoucí jako dříve, se chovala zcela netečně.

"Nyní," řekl Ota, "můžeme přistoupit k jádru pokusu. Hlášená doba dvou hodin od výstrahy už uplynula. Vyšleme onen rachotivý zvuk."

Přerušil kabelové spojení s horou a železným bodcem své hole přejel přes lesklou izolační hmotu. Z přijímače vyrazil zvuk jako rachot rozběsněné strojní pušky.

"Teď vyčkáme pět minut," pohlédl na hodinky. "Zatím se připravte. Vzdalte se tímto směrem," ukazoval přesně k východu, "usedněte tamhle k tomu křoví. Ať se cokoliv děje, neodcházejte. Zejména neodbočujte, abyste se nedostali do okrajového magnetického vlivu, který se velmi zvýší. To asi dva metry široké pásmo přesně na východ od krystalového pásu nám zaručuje bezpečí, poněvadž tvoří izolaci. Tak běžte. Já zůstanu u vysílačky."

"Co vlastně budeš dělat?" zvídal Norek.

"Přivedu do knítu celou horu!"

Vzdalující se trojice stanula v úžasu.

"Človče, počkej!" křičel Emil zděšeně. "Uvaž následky! Takové zemětřesení bude okamžitou zkázou celého ostrova a nám hrobem."

"Žádné zemětřesení!" volal klidně Ota, "budou to jen elektrické kníty s náležitým útlumem, který bude řízen mým vysíláním vln do ovzduší. Jen už hleďte, ať jste, kde jsem vám určil, ani ne tak pro vaši bezpečnost, jako spíše abyste mohli odtamtud dobře pozorovat děj nad temenem hory. To je prozatím vaším jediným úkolem. Jen opakuji: ať se děje cokoliv, nehnout se z místa!"

Ota vyčkal, až se jeho druhové usadili před křovím, a pak zavolal:

"Pozor, zapojuji!" Seřídil kliku reostatu na statickém přístroji na nejnižší bod stupnice a přistoupil k vysílačce.

Na první stisk páčky vyrazil z přijímače dunivý zvuk, po němž téměř v zápětí následoval výkřik jeho druhů:

"Světelný sloup nad vrcholem!"

A při dalším vysílání mísily se do živelného hukotu výkřiky, jež však Ota v mocném dunění a rachotu nemohl doslechnout:

"Roste do výše!"

"V hlavici nese všechny předměty, které jsem hodil do kráteru," zjistil Emil triedrem.

Ota posunul kliku reostatu:

"Letí jako blesk vzhůru... hlavice zmizela v nedohlednu!"

Avšak potom, přestože Ota zvýšil reostatem napětí na nejvyšší míru, neprojevil se viditelný účinek.

Ale Ota nebyl překvapen. Vypojil vedení a pokynul svým druhům k návratu.

"To je všechno?" zeptal se Norek zklamaně.

"Prozatím," přikývl Ota. "Splnilo se, co jsem očekával. Provedl jsem důkaz, že antimagnetické hmoty leží v kráteru nehybně a teprve vysíláním se vytvoří elektromagnetická bouře, která je vynmrští do vesmíru jako nové meteority nebo snad zárodky nových světů. Ale to je jen první část pokusu. Druhá musí dopadnout jinak. Abych vám to vysvětlil:

Touto krystalovou izolací na východě by hora tvořila jediný obrovský magnet, jehož oba póly se dotýkají hrany tohoto krystalového pásu, kladný vlevo, záporný vpravo, jak už dokázal Ludkův krumpáč svou přitažlivostí a naopak odpudivostí. Avšak jsem přesvědčen, že stejný pás je na západě. Pak by tedy každá polovice hory tvořila stejný, samostatný magnet. O tom se musíme přesvědčit, poněvadž je to nesmírně důležité. Naším pokusem jsem totiž spojil tyto dva magnety v jeden, takže zde je nyní hřbet, kdežto kladný a záporný pól teď hraničí s krystalovým pásem na západě, jejichž elektrickou polarizaci spojujím."

"Jak to chceš provést, když máme jen jednu vysílačku a jediný přijímač?" namítl Norek.

"Nezapomeň, že tohle není obyčejný magnet. Zde působí nejen umělý, ale ještě více zemský magnetismus, a nadto vlivy statické i ovzdušní elektriny... Je to tedy nadmagnet, dosud v teorii i praxi nepoznaná síla, o které možno smělé říci, že je to nově objevený živel."

"A co si slibuješ od tohoto spojení?"

"Konečný výsledek, čili všecko."

"Vysvětlí nám to."

"Dosud jsme zkoušeli sílu obrovského přírodního materiálu ležatého, kónického pásu, jehož obě pólové hrany jsou na západě odděleny krystalovým izolačním pruhem. Nad tímto ležatým magnetem je pak kráter, jediný kruh, v němž se všecka ta síla slučuje. O účinku kráteru jsme se už dostatečně přesvědčili. Ale dnešní pokus jsme učinili na hřbetu magnetu, kde jeho moc a vlivy jsou nejslabší. Je otázka, co se zatím dalo na západě, v okolí jeho obou pólů. Ale myslím, že celkem nic zvláštního, leda by tam byly v blízkosti pólů nějaké magnetické předměty, na které by byla zdvojnásobená přitažlivost působila."

"Podíváme se tam."

"Ovšem. Máme na pokusy ještě spoustu času od výstrahy světa. Pojdme. Cestou vám objasním konečný účel další snahy o podmanění elektromagnetického živlu. Nepotřebujeme druhý přijímač ani vysílačku. Ke spojení obou pólů na západě stačí prostý silný kabel, například tohle," přehodil si Ota přes plece svitek silného měděného lana s gumovou izolací. "Pak se vrátíme sem, neboť pak bude lhostejné, odkud budeme operovat. Místo dosavadní podkovy budeme mít potom uzavřený kruh, jehož celý povrch bude tvořit miriády pólů. Mým úkolem pak bude, pomocí statického přístroje..."

"Rozdělit činnost kladnou a zápornou."

"Správně, Norku. Ovládnout plně a neomezeně přitažlivost a odpudivost."

"Hochu, to je příliš odvážné!" zastavil se Emil. "Přinejmenším může postihnout celý svět elektromagnetická porucha, ne-li celá série katastrof. Člověče, není to hračka štvát, ba zaživa pitvat živel, který drží pohromadě celou zeměkouli, do jisté míry udržuje její koloběh, a je tedy součástí celé sluneční soustavy."

Na chvíli zavládlo tíživé ticho, neboť Emilova námitka byla oprávněná.

Konečně promluvil Ota:

"Nemyslím, že by účinky byly tak zlé, ačkoliv pokus nesporně způsobí značnou změnu v poloze obou zemských magnetických pólů. Ale vždyť tyto změny se dějí snad od samého stvoření naší planety. Jsou pravidelné a vznikají působením paprsků alfa a beta, které přicházejí ze Slunce a pohybem horních vrstev zemské atmosféry, nebo nepravidelné, jež souvisejí se sluneční činností. Tyto odchylky se dějí vodorovným směrem a činí někdy ve střední Evropě vzdálenost 5°, což je vzdálenost asi jako z Plzně do Ostravy. A přece se nejeví žádné zvláštní povětrnostní poruchy. Je tu ovšem podstatný rozdíl: Tyto výkyvy mají přírodní podstatu, totiž živelnou snahu přiblížit k sobě magnetickou rotační osu a v jistém směru jsou jakýmsi přírodním regulátorem, kdežto my zde na živlech pácháme opravdu násilí. Avšak je tu také podstatný opačný rozdíl: Jak jsem již řekl, dosud jsme zkoušeli moc a sílu magnetu ležatého, kdežto po spojení obou pólů na západě se rázem ležatý magnet změní ve stojatý. Bude to uzavřený kruh. A tu se naskytá velmi důležitá, rozhodující otázka: Kde bude v tomto kruhu kladný, přitažlivý pól a kde záporný, odpudivý? Bude-li odpudivý na spodní hraně, máme vyhráno."

"Pročpak?"

Ota se však vyhnul odpovědi.

"U pólů nelze předpokládat ani nejmenší odchylku v nynější poloze magnetické osy ve směru vodorovném, jak se obvykle děje, nýbrž - kolmo vzhůru, bude-li totiž kladný pól na hořejší hraně."

"A bude-li na spodní?"

"Pak by magnetická síla obou zemských pólů zesílila působnost do hloubky zemské kůry."

"Krásné! Co myslíš, co tomu budou říkat sopky?"

"V tomto případě, bude-li některá sopka, rázem zmrtní."

"A v opačném?"

"Tu ovšem při náhlém zvýšení přitažlivé síly do vesmíru a odpudivé do středu Země by snad mohlo dojít k sopečným výbuchům. Ale nemyslím, že by byly nějak zvlášť prudké. Jsme zde daleko od sopečných území, ostrov je všude izolován oceánem a pak, náš pokus nebude tak dlouho trvat, aby mohl vzbouřit celý sopečný živel."

"Ale přece připouštíš nebezpečí."

"Nu... nemohu ho vyloučit. Ale tomu se nelze vyhnout. Bez nebezpečí nejsou velké objevy. Jsme na místě. Správně jsem to předvídal. Je tu zrovna takový pás. A jak vidět, náš pokus zde neměl žádné zhoubné účinky. Nejsou tu tedy v okolí hory magnetické hmoty. Dáme se do práce."

Zdalo se, že spojení obou pólů nemá žádný vliv na okolí ani na atmosférický stav. Nepozorovali nejmenší změny.

Avšak když se vraceli na východ, upozornil Emil na mlhovou hradbu, která se značně snížila; kromě toho i na tu dálku bylo zřejmé, že zhoustla tak, že její dřívější, alespoň částečná průsvitnost činila nyní dojem bílého porcelánového válce, jehož hořejší hrana se nápadně ostře rýsovala na nebeském blankytu.

"Tedy přece vlivy v atmosféře," kýval Ota hlavou, "jenže se projevují teprve v určité výši. Zesílený tlak vzduchu nad naším ostrovem. To znamená, že hořejší hrana magnetu působí nyní odpudivě a spodek naopak přitahuje do vnitra Země."

"Nesmysl!" vyjel Emil. "Pleteš si magnetismus s gravitací."

"Nepletu, kamaráde. Dobře vím, co je to gravitace, která se jeví přitahováním hmot k Zemi. Víím, že se zemskou přitažlivostí nemá zemský magnetismus nic společného. Také dostatečně znám Newtonův zákon o všeobecné gravitaci, vzájemném přitahování všech hmot ve vesmíru, i Keplerův o pohybech nebeských těles a odchylkách, způsobených vzájemnou přitažlivostí planet. Všecky tyto nauky a zákony mám v patřičné úctě. Ale můžeme se jimi vázat? Co ví všecka světská věda o našem statickém přístroji, o zvládnutí zemské i ovzdušné elektřiny? Co je jí známo o našich krystalech, jejichž některé prvky jsou nám samým dosud záhadou? Co ví o magnelektitu? Co vůbec o tomto

ostrově a zejména o této hoře? Vždyť nám samým je to vše dosud převážně tajemstvím. Uvážíme-li všechny okolnosti, v jakých jsme se tu ocitli, čím nám mohou být pak všechny ty světu dosud známé nauky a zákony? Jen teorií, dohady...

A konečně: Co se ví o počasí? Podle teorie je počasí souhrn meteorologických prvků v určité době na určitém místě, jež se časem mění; je podmíněno zejména rozdělením tlaku vzduchu a závisí na pohybu tlakového minima, cyklon-oblastí nízkého tlaku. To je tak asi celá nauka v kostce. A v praxi? Je přece všeobecně známa spolehlivost předpovědí o počasí. Nauka o počasí souvisí úzce s meteorologií, naukou o fyzikálních zjevech v ovzduší. Předmětem jsou teplota a tlak vzduchu, vznik, směr a síla větrů, vlhkost vzduchu, světelné zjevy a - zjevy elektrické, elektřina v ovzduší, změny potenciálu, ionizace čili štěpení plynových a elektrických částic a bouře.

Jsou též bouře magnetické, které vznikají náhlými poruchami zemského magnetického pole a souvisí se změnami na Slunci, se severní září a jinými úkazy.

A tu dospíváme k dalším důvodům a důkazům, které jen nám a jen v tomto koutku Země umožnila příroda provést v praxi. Žádnému smrtelníku se dosud nepodařilo vyvolat takové magnetické bouře, ba smrští jako nám. Vždyť si v pravém smyslu se zemským magnetismem hrajeme.

Ale pozor: dosud jsme prováděli pouze magnetické výboje, až na poslední pokus na východním úpatí hory, který už byl spojen s činností našeho statického přístroje, a vlastně už i několik předchozích. To už nebyly jen magnetické, nýbrž elektromagnetické zásahy.

A o ty mně právě jde. Spojíme-li tento ohromný magnet a přírodní kondenzátor, může v něm být zhuštěna, ne-li všechna, tedy značná část magnetického živlu naší planety. A ve spojení s naším statickým přístrojem stává se nesmírným přírodním elektromagnetem, neboť jeho motorickou silou je - zemská i ovzdušní elektřina. A spolu se živlem naší planetární elektřiny dostaneme moc, která nás rázem přivede k cíli."

"Rázem? Nemožné!"

"Ano, rázem!" opakoval Ota. "Jsme na místě. Nyní se už nemusíte vzdalovat. Zůstaňte u mne. Nebezpečí elektromagnetických sil a případných výbojů bude teď nejmenší v těsné blízkosti hory a vysíláním ze statického přístroje se zmenší ještě více, zato se zvýší na okraji okruhu."

"Kde je ten okraj?"

"Tvoří ho mlhová hradba. Hned zpočátku jsem to tušil, nyní jsem si jist. Dokazuje to její náhlé zhuštění při změně magnetu. Přijímač vypojím. Nebudeme ho potřebovat a mohl by výboji utrpět. Zato spojím horu přímo s vysílačem a odtud svedu kabely do statického přístroje. Hotovo," končil Ota. "A teď si rozdělíme role: Emile, triedrem sleduj, jak se bude chovat mlhová hradba. Norek bude pozorovat temeno hory. A Luďa bude bedlivě sledovat krajinu, kam až dohlédne. Všichni budou okamžitě hlásit případné změny, abych, bude-li třeba, mohl včas zasáhnout. Musím všechnu svou pozornost věnovat přístrojům. Upozorňuji, že to, čeho se teď odvážíme, není žádná hračka."

Otova pravice stiskla páčky vysílačky a levice posunula reostat na kondenzátoru z nuly na první stupeň.

"Mlhová hradba se snížila!" hlásil Emil.

"Žádná změna," znělo pozorování obou ostatních.

"Správně," přikývl Ota. "Chtěl jsem se jen přesvědčit, že přitažlivost působí směrem dolů. Teď vyzkoušíme opak."

"Jak to chceš docílit?"

"Přehodím spoje ve statickém přístroji."

"Ale pak..."

"Ano, rázem!"

"Šílenče! Zadrž!"

V úděsném rachotu a hukotu, který se dral na povrch odkudsi z nesmírných hlubin zemské kůry, snad až ze samého středu Země, zanikly zoufalé výkřiky hochů, kteří se v šílené hrůze a smrtelném děsu semklí v klubko, jež pak jakási nesmírná síla srazila k zemi.

Křečovitě zaryli prsty a zabořili tváře do trávy, aby neviděli, co se kolem nich a nad nimi děje.

Ticho, které náhle nastalo, nepřispělo k jejich uklidnění, naopak, zvýšilo a utvrdilo je v dojmu - smrti!

Ano, jsou mrtví! Cítí, jak jejich těla pozbývají tíže, hmotnosti...

Jsou to už jen jejich duše, nehmotné fantomy bez váhy a tíže... stále lehčeji se odpoutávají od země... vždyť teď už musí vztahovat paže, aby jejich křečovitě sevřené prsty udržely trsy trávy, poslední hmotné částičky Matky Země, od níž je celá jejich tělesná schránka již odpoutána, vlaje bez váhy a tíže podivně nad zemí...

Co se to děje? Jaký je to podivný stav? Duše bez těla? Vždyť ruce jim dosud slouží... svalstvo v pažích se napíná... a teď - těla se opět snášejí k zemi... tíže se vrací...

Leží tváří k zemi, vdechují osvěživou vůni trávy a mechu...

Otevřeli oči. Oslnivě fialový svit a narudlý plápol se podivně mihotá v zelené trávě...

Vzhlédli.

Strašidelný obraz je ohromil tak, že ani sten nevyšel ze sevřeného hrdla.

Nad nimi se k indigově modrému nebi tyčí černý kužel hory, z jehož vrcholu tryská do nesmírné výše fialový světelný sloup, jenž se nahoře šíří ve fantastickou korunu rudých plápolů, které jako ohnivá koruna nesmírné palmy srší z fialové planoucího kmene. Indigové nebe tvoří kolem této ohnivé koruny ponuře temný kruh spočívající na ohromném, mléčné průsvitném a v odlesku nesmírného ohňostroje opalizujícím válci... ano, to je ta mlhová hradba, poněkud prořídla, ale zato vzrostlá do závratné výše... A kde je slunce? Zmizelo. Indigový okruh nahoře temní... černá... tím ostřeji září světelný zjev a vystupují obrysy hory a okolí.

A teď - co... kdo je to? Jak mohli dosud přehlédnout ten temný stín, černou siluetu, sestavu obrysových čar lidské postavy, tyčící se téměř na dosah před nimi, příšerný zjev, strnulý, mrtvolně nehybný? Jeho černý obrys se ostře odráží od jasné fialové záplavy v pozadí a rudých, plamenných výšlehů a výše...

Přelud? Ne, skutečnost!

Neboť nyní strašidelný přízrak pohnul pravou paží a jeho ruka spočinula na stolci, u něhož stál.

V tom okamžiku vzlétl ze stolce sinavě zářící blesk, dlouhý tenký paprsek vzhůru k temeni hory, vbodl se do spodku světelného sloupu nad horou, v němž se rozběsnil oslnivě planoucí kotouč. Téměř současně se celé ovzduší otřáslo hromovou ránou. A hned potom se úžasný ohňostroj nad horským vrcholem rozplynul a vše utonulo ve tmě a mrtvém tichu.

Tajili dech hrůzou a mžikáním se snažili zbavit se rudých a zelených kol, jež jim v náhle nastalém temnu tančila před očima...

Znenáhla čirá tma ustupovala šeru. Postupně začali rozeznávat okruh oblohy... hvězdy...

Uchvátil je nový děs: s pocitem závratí viděli, jak hvězdy se rychle šinou po obloze, jako by tam, v nesmírné výši letěly roje osvětlených letadel... Řítí se na ně vesmír? Nebo naopak se vyšinula zeměkoule ze svého pravidelného koloběhu a letí kamsi do propasti bezedného Nekonečna?

Okruh oblohy se jasní... hvězdy blednou, jejich svit mdlí... Přisvit vníká shora okruhem, plaší temno dole kolem nich...

A plaší jejich děs...

Rozeznávají už...

Vždyť... ta domnělá příšera...

"To jsi ty?"

"Kdo jiný?" odpovídá klidně Ota. "Dlouho jste si pospali. Či to byla mdloba? Ani bych se nedivil. Bylo to trochu silné na lidské nervy. Snad jsem chybil, že jsem vás na to nepřipravil. Nu, už to máme za sebou. Doufám, že jste zdraví."

"Co máme za sebou?"

"Zrození naší planety."

"Jaké planety?"

"Planety LEON!"

KAPITOLA JEDENÁCTÁ PRVÁ OPERACE LEONA

Dlouhou chvíli naň hleděli němě.

Zešilel? Nezdá se. Jeho tvář byla klidná. Jen o něco bledší než obvykle, ale to je pochopitelné. Vždyť oni jsou na tom ještě hůř se svými otřesenými nervy, ačkoliv se té hrůze poddali, kdežto on...

"Cos vlastně dělal po dobu té katastrofy?" zeptal se Ludvík.

"Pracoval. Přece jsem nemohl pustit z rukou takovou operaci. Co by z nás teď už bylo, kdybych byl jen na okamžik ztratil hlavu jako vy, kteří jste ji zavrtávali do země. Můj stav byl v té kritické chvíli jiný než váš, poněvadž jsem předem znal průběh," hovořil Ota klidně, nespouštěje oči z fyzikálních přístrojů na rozvodové desce.

Vstali se země.

"Pověz, co se vlastně..."

"Počkejte! Teď ještě nemám kdy. Jsme už sice mimo ovzduší, ale dosud jsme nepřekročili hranice zemské přitažlivosti."

"Co to blábolíš?" vyjel naň Emil. "Jak jsme mimo ovzduší, když dýcháme týž vzduch a nehnuli jsme se z místa? A jaké překročení zemské přitažlivosti?"

"Milý přírodovědce, to, co dýcháme, už není atmosféra zemská."

"Cože?! Jaká je to tedy?"

"Naše vlastní. Naší planety. Planety LEON."

"Jaký Leon? Kde jsi vzal to jméno? Snad přiznáš, že se poněkud vyznám v planetách. Nikdy jsem neslyšel..."

"Doufám, že přijmete tento křest naší planety," vpadl Ota s neochvějným klidem Emilovi do řeči. "Už dávno jsem se předem pro to jméno rozhodl, neboť je nejen věcné, ale i vtipné. Je k počtu nás všech čtyř a spravedlivě, stejnoměrně rozděleno."

"Jak to?"

"Inu sestava počátečních písmen našich křestních jmen."

"Na mou duši!" řekl Ludvík, "obměna naší nebožky Noel."

"Nevím, čemu mám věřit," ozval se rázně Emil. "Všechno se naprosto přičí přírodním zákonům. Vždyť je to nesmysl!"

Naprostá nemožnost! Chceš tvrdit, že jsme se s tímto územím odělili od Země a..."

Ota náhle zvedl paži a ukazoval vzhůru.

Ztuhli úžasem.

V denním světle, které zatím nastalo, viděli, že kruh nebeského blankytu, ohraničený ve výši parami opalizujícími nad horou, které jinak tvořily kolem celého obzoru obal v podobě duté báně, začíná v nesmírné dálce zabírat obloukovým okrajem jakési ohromné nebeské těleso, pestrou, pohádkově zbarvenou a zářící planetu.

Hrůzokrásný zjev se šinul vůči hledně dál přes okruh...

A nyní už viděli, jak za nesmírnou, indigově temnou, ale zároveň místy nevidanými barvami jakési ztemnělé duhy hýřící oblinou, vystupuje ostře vyznačený lem překrásné, pestrobarevné mozaiky, jejíž jas jako by světélkoval...

A tento obrys... nelze pochybovat, to je...

"Země!" vydechli v nejvyšším úžasu.

Ano, byla to Země, jejich rodný svět, který se v dálce mnoha tisíc kilometrů šinul nad nimi jako luzný přízrak.

Za temnými, ale ve svých hlubinách jako černý dým hrozivě a tajemně průsvitnými pláňmi Velikého oceánu zračila se nyní, jak dosud znali z map, území Mexika, střední a severní část Jižní Ameriky...

"Teď už věříš?" Ota se obrátil na Emila.

"Ne! Nevěřím! Nemohu uvěřit. Provádíš s námi nějaké kejkle. Tohle může být nějaký optický klam. Přiznej se, kluku, nebo tě spráskám!" sápal se naň Emil.

"Tak je to! Lynčovat šarlatána!" rozječel se Norek.

Avšak hned opět ztichli, když dosavadní světlo očividně mdlelo a shora, jako odraz stále více se temnící zeměkoule klesal na kraj tísnivý stín.

Co se to děje?

"Optický klam. Lynčovat šarlatána," usmál se Ota trpce.

Soumrak kvapem houstl ve tmě.

A tu se Ota rozhovořil:

"Jak vidíte na svých hodinkách, uplynuly teprve tři hodiny od našeho startu. A přece v této době už podruhé zde nastává noc. Tím není vinna Země, jejíž temný obrys, odvrácený od Slunce právě vidíte mizet na opačné straně okruhu, nyní posetého hvězdami. Země nijak nezměnila svou rotaci a koloběh. Rychlé střídání dne s nocí zavinuje velikost naší planety, jejíž průměr nebude větší než nějakou desítku kilometrů. Není to tedy planeta v pravém smyslu označení, nýbrž malá planetoida, asteroid.

Teorie tvrdí, že všechny malé planetky, kterých je ve vesmíru, zejména v pásu mezi Venuší a Marsem, na tisíce, nejsou schopny udržet si vlastní atmosféru, poněvadž nemají k tomu dosti gravitační síly."

"Doufám, že nechceš popřít tento správný důvod," zabručel Emil.

"Nechci, kamaráde. Uznávám toto pravidlo. Ale každé pravidlo má výjimky. Takovou výjimkou je náš LEON. To dokazuje už nepopiratelná skutečnost, že dosud žijeme, dýcháme též vzduch jako dříve na Zemi a také naše tíže, jak vidět, se nijak nezměnila, a nevidíme také žádné změny v okolí. Jsem jist, že ani ta mořská laguna kolem našeho ostrova a skalní hradba, která lagunou obkličuje, nedoznaly změn, ledaže tvoří hranici obvodu Leona. Ostatně dosud neznáme velikost naší nové planety.

Udrželi jsme si tedy nejen bývalou atmosféru, vodu i souš, ale též podnebí. Změnila se jen doba dne a noci, která se značně zkrátila. Kdyby to mělo zůstat trvale, mohlo by to ohrozit naše zdraví a snad i život, poněvadž pozemšťan by dlouho nesnesl tak rychlé střídání práce a odpočinku. Také ostatní tvorové by zde brzy vyhnuli. Proto musíme i v tomto ohledu Leona vrátit normální stav."

"Jak to chceš provést?"

"Snadno. Ale pošlete další vysvětlení. Když jsem přehodil pól, působila magnetická síla hory, spojená s mocí statické elektřiny, jak jsem předvídal, opačně: odpudivě vespod a přitažlivě vzhůru. Výboj byl tak mocný a náhlý, že rázem vyrvál ze zemské kůry celý masív, ba komplex, soubor, soudím, že ohromný balvan, jehož celistvou nerozdělností drží pohromadě právě ta magnetická moc hory. Hranici tohoto urvaného území tvoří tedy hranice magnetického vlivu. Porovnáme-li magnetické silokřivky, tvoří kolem pólů skoro dokonalou kouli. Můžeme tedy právem předpokládat, že LEON má kulovitý tvar. O tom se ostatně brzy přesvědčíme.

Odpudivou silou vespod jsme byli živelnou prudkostí vymrštěni do vesmíru rychlostí, o jaké si nemůžeme ani učinit představu. Že si přitom tenhle poměrně drobný úlomek Země udržel atmosféru a celá naše příroda prožila tuto úžasnou katastrofu v klidu, lze si vysvětlit právě tou náhlostí a rychlostí, ale ještě spíše vlivem a mocí téhle magnetické hory a elektřiny, která zejména daleko předstihla mé předpoklady. Tvrdím, že naše planeta je nejen kondenzátorem magnetismu, ale baterií, akumulátorem, ba nesmírným generátorem, nevyčerpatelným zdrojem a strojem na vlastní výrobu elektřiny. O tom se ještě přesvědčíte.

K udržení atmosféry a vůbec celistvosti LEONA přispívá též jeho rychlá rotace. Do jaké míry, budeme muset vyzkoušet. Ovšem velmi opatrně, abychom nepřivedli svůj nový domov i sebe do okamžité zkázy. To je též jediné, co mně dosud činí starosti."

"A kam vlastně letíme?"

"Předčasná otázka, na kterou v této chvíli nemohu odpovédět. S jistotou ani nevím, udál-li se náš start jen vlivem statickou elektřinou soustředěné a zhuštěné záporné síly magnetické - jak víte, je Země nabitá zápornou elektřinou - tedy nesmírného výboje odpudivé moci, nebo působila-li zároveň přitažlivost některého jiného nebeského tělesa. Jisté je pouze to, že za tři hodiny od našeho startu jsme se vzdálili od Země," Ota se odmlčel a chvilku pozoroval měřicí přístroje na rozvodové desce, "ano, zachováváme stejnou vzdálenost," řekl spíše pro sebe.

"Tedy stojíme?"

"Ano. Totiž..."

"Proč?"

"Je to má vůle. Přerušil jsem další vzestup, poněvadž se nechci řídit někam naslepo. Reostat mně umožnil vyrovnat odpudivost a zemskou gravitaci."

"Jak jsme daleko od Země?"

"Mohu-li se spolehnout na měřiče, tedy asi padesát tisíc kilometrů. Ale jed bych na to nechtěl vzít, poněvadž dosud se žádný pozemšťan do této polohy nedostal a měřidla nejsou v takovém cestování též dosud vyzkoušena. To nám ukáže teprve naše další pout'. Mimoto my ve skutečnosti nestojíme, nýbrž LEON je v této chvíli jakýmsi satelitem Země, asi jako Měsíc, kolem níž obíhá. Nevím ovšem, jakou drahou, zdali kruhovou nebo eliptickou."

"A to takhle zůstaneme?"

"Ne. Podíváme se hlouběji do vesmíru. Ale jak jsem řekl, nechci, abychom letěli naslepo. Kromě toho musíme učinit některá nutná opatření: prohlédnout si LEON, prozkoumat jeho obvod."

"To bude zajímavé."

"Ano, bude to zábavné. Ale před zábavou má přednost práce. Abychom nemuseli k řízení naší další pouti odcházet z

chaty až sem, musíme postavit kabelové vedení od úpatí hory do našeho srubu. Dále bude nutné, abychom postavili na temeni hory čtyři rozsochaté stožáry, stejnoměrně od sebe vzdálené tak, aby elektromagnetický vliv kráteru byl na ně stejnoměrně rozdělen. A celá ta moc musí být spojena. Jak to provedeme, musím si ještě řádně promyslet a závisí na úkolu spoutat a umrtvit na čas elektrickou činnost v kráteru, poněvadž by bylo neúčinnější postavit do jeho středu ústřední stožár. Zdá se to neproveditelné, ale doufám, že se podaří. Ostatně uvidíme, jak kráter nyní, po osamostatnění LEONA vypadá. Ale to všechno ani tak příliš nespěchá. Je dosti času. Ale to je též důvod, proč jsem prozatím označil LEON za trabanta, oběžníka Země. K práci potřebujeme klid a vědomí, že se neřítíme, kam bychom nechtěli, třeba do náručí zkázy. Jediné, co spěchá, je..."

"Už se opět dní!" ukazoval Norek na jasnící se okruh nad horou.

"Ano, to je právě, co vážně ohrožuje naše zdraví a rušilo by naši práci," bručel Ota. "Proto se musíme ihned pokusit o nápravu."

"Těžký úkol."

"Nemyslím, že těžký, ale je v něm vážně nebezpečí. Norku, běž na západ, vytáhni kabel z děr, vlastně stačí jen jeden konec, nezáleží na tom, který, a vrať se sem. Pospěš si, abychom zachytili dobu středního nebe. Neboj se. V tom není nic nebezpečného, poněvadž já zde budu držet statickým přístrojem sílu v rovnováze."

A zatím Ota pokračoval:

"Teď už je v podstatě lhostejné, změní-li se náš elektromagnet či generátor ze stojatého opět na ležatý, poněvadž zemské pouto už značně ochablo, a doufám, že jeho vliv mám dostatečně v moci, abych manipulací s reostatem udržel LEON v dosavadní poloze k Zemi. Naše planetka se nesmí překulit k Zemi bokem, tedy stranou, kde bude odstraněn nyní kabel. To by znamenalo, že by nad námi zvítězila síla ležatého elektromagnetu, která by nás povážlivě, ba osudně připoutala k Zemi. Mohlo by se stát, že bychom se bleskurychle zřítili k zeměkouli a jako meteor prolétli její atmosférou."

"Shofeli bychom a nakonec se roztržili v atomy."

"Ovšem."

"A co tedy chceš docílit?"

"Nejdříve udržet polohu k Zemi."

"Tos už řekl."

"Ostatní přijde. Nesmím se rozptýlit. A nezbývá nám už čas na hovory. Musím pozorně sledovat přístroje. Norek už bude u cíle a... každá zmeškaná vteřina může přivodit naši okamžitou zkázu."

Ota náhle ztichl. S očima vytřeštěnými na přístroje sevřel kliku reostatu. Sluneční svit prorážející mlhovou clonou zesílil, jako by clona řídla, ale shora naopak padal dolů jakýsi stín a Emil zvedl hlavu:

"Země nad kráterem!" vykřikl zděšeně. "Stmívá se náhle!"

"Co se lekáš? Naopak, měl bys jásat, neboť pak je vše v pořádku," řekl Ota klidně, aniž by jen na okamžik odvrátil oči od přístrojů.

"Prvou část jsme vyhráli," oddychl si.

"Jak vidět, Země nad námi nyní nepostupuje dále přes okruh. To znamená, že jsme změnili rotační polohu LEONA k Zemi, kam teď stále směřujeme výbojovým hrotem našeho elektromagnetu. Podle měřících přístrojů se však k Zemi nepřibližujeme a také se jí nevzdalujeme. Zachováváme tedy dosavadní ekliptickou dráhu, čili oběh kolem Země. To je v pořádku.

Ale teď dejte pozor! Luďa upne oči na Zemi nad námi a vy dva pozorujte mlhovou hradbu, za kterou se Slunce, jak jsme je ještě před chvilkou viděli prosvítat, ztratilo. Změnou naší polohy jsme se totiž od Slunce odvrátili, takže zapadlo pod obzor. Kdybychom v této poloze měli setrvat, záhy by na této části LEONA zahynula všechna příroda, poněvadž by se v tomtéž krátkém čase střídalo šero s nocí a chlad s mrazem. Slunce by nám už nikdy ani nezasvitlo."

"Proboha, nehrej si se smrtí!"

"Proč se lekáte? Všecko se změní. LEON bude nejdokonalejší ze všech nebeských těles. Pozor, začínám!" začal Ota s další operací.

Země nad nimi se pozvolna přesunula přes okruh.

Slunce se vynořilo nad obzor a stanulo téměř nad okrajem mlžné hradby, kterou jako by rozřízlo, neboť v její průsvitné cloně zela nyní zdola od obzoru kolmo vzhůru ostrou přímkou vyhraničená mezera, dosti široká, aby jí slunce mohlo zalévat celý kraj plnou mocí svého světla i tepla.

"Hotovo," pronesl Ota sotva slyšitelně. Dlouho bylo ticho. Byli tak ohromeni, že se ani neodvážili k otázkám. Avšak Ota se rozpovídal sám:

"Použil jsem elektrickou LEONOVU moc, kterou jsem vyslal ke Slunci. Obě tyto elektrické síly se spojily ve společný proud, aniž by došlo k výboji."

"Nevyčerpá se LEON? Přece sluneční zdroj je nepochybně mocnější."

"Nevyčerpá se. Spíše myslím, že LEON posílí, jako ohromný akumulátor se ještě více nabije elektrickou energií. Ale hleďme na tuto okolnost prozatím prakticky. Znamená, že jsme docílili délku dne, jaké si budeme přát, neboť hleďte: Slunce se ani nehne ze své nynější polohy. Směr rotace LEONA se změnil a ke Slunci naše planeta udržuje stejnou polohu, což potvrzuje, dokud nepřeruším toto elektrické pouto. Můžeme si nyní učinit délku dne i noci, jak budeme chtít. Samozřejmě, že ji přizpůsobíme, jak jsme zvyklí na Zemi."

"Mám námitky," ozval se Emil. "Chci věřit, že se ti podaří vládnout délkou dne vzájemným připoutáním elektrického proudu, který nyní srší z obou magnetických pólů hory na západě k Slunci. To je umožněno právě spojením těchto pólů s elektrickou energií sluneční. Dobře. Ale budeš-li chtít, aby nastoupila noc, musíš proud přerušit?"

"Ano."

"Jak chceš potom udržet rotaci naší planety tak, aby noc trvala dvanáct hodin? Vždyť už jsme zažili vystřídání v půl druhé hodině, které se opět vrátí, jakmile proud přerušíš."

"Z logického stanoviska máš pravdu, Emile. Ale jsem si téměř jist, že i tento poslední pokus se mi podaří. Všecko závisí na usměrnění a regulaci, úpravě elektrické síly. Žádné starosti, půjde to."

"Čím odůvodňuješ svoji jistotu?"

"Správnou manipulací elektřiny kladné a záporné, jejíž rozdělení nám umožňují naše přístroje," řekl sebejistě Ota.

"Pak ovšem bude LEON rájem! Jak krásně září to slunce! Mnohem jasněji než na Zemi. A přece nežhne, vysílá jen příjemné teplo."

"Napadá mě," ozval se Ludvík, "jaké bude naše podnebí při dalším oběhu kolem Země?"

"Pravda!" zvolal Emil. "Je-li naše dráha eliptická, zažijeme čtvero ročních období. Možná, že jsme v poloze podzimu nebo jara. Což když se v letním období budeme péci a v zimním naopak zmrzne všecko na kost?"

"To není vyloučeno," připouštěl Ota, "ale i tomu můžeme zabránit."

"Jakpak?"

"Nejsme k Zemi připoutáni natrvalo. Jak jsem už řekl, záleží na naší vůli, jak dlouho chceme být jejím satelitem. Prozatím mně to vyhovuje, poněvadž jsme jaksi v bezpečí, jisti, že se neženeme slepě do neznámého vesmírného labyrintu.

Tento stav nezbytně potřebujeme k práci, k technickému zdokonalení LEONA, a abych tak řekl, k operativním zákrokům, jichž je třeba, abychom toto novorozeně zbavili dětských nemocí a tělesných nedostatků."

"Vida," uchechtl se Norek.

"Nesměj se," bleskl Ota po něm očima. "A do srubu! V mé laboratoři je velká cívka tenkého izolovaného kabelu.

Vezmeš s sebou koníka. Konec kabelu ovineš zatím kolem anténního stožáru nad srubem, zapojení si provedu sám, až se tam vrátím. Cívku naložíš na koníka a rozvineš kabel od srubu až sem."

"Proč já..."

"Mlč a běž, lenochu! Vždyť je to montérská, a tedy tvoje práce."

Norek sice bručel, ale poslechl.

Podle jejich hodinek se chýlilo k večeru, avšak LEON nezměnil svou polohu k Slunci. Nepozorovali žádné změny v přírodě a ovzduší.

V té době už Ota dokončil trvalou montáž kontaktů kabelu do úpatí hory a spojení na izolovaný drát, který Norek rozvinul od chaty k hoře.

Nyní však musel Ota přerušit elektrický proud, poněvadž se s přístroji museli vrátit do farmy. Dříve ovšem byl kabelem na západě opět změněn horský magnet ve stojatý.

To samozřejmě způsobilo, že nastoupili svou původní rychlou rotaci. Avšak krátká denní doba necelé hodiny, která z "polední" polohy planety zbývala k setmění, jim stačila, aby se při definitivním umístění drátu, jež bylo nutno vést nad zemí, k čemuž jim výhodně posloužily vyšší křoviny a koruny stromů, dostali přes močálovitou oblast do bezpečnějšího území, kde si mohli dopřát osvěžení jídlem a krátkým spánkem.

Sotvaže se rozednilo, pokračovali v práci, která nyní už šla mnohem rychleji vpřed, usnadněna hojností vhodných stromů.

Dospěli k chatě v nejpříhodnější čas, kdy Slunce se šinulo přes nejvyšší bod své dráhy.

Zapojení drátů k přístrojům v chatě provedli v několika minutách a Ota nyní už bez obavy posunul klikou na reostatu.

Avšak vtom... co se to děje...?

Slunce sletělo z výše a zapadlo za obzorem. Rázem nastala tma, hned ji vystřídal sinalý svit, který zaplavil krajinu kolem srubu.

A současně se rozpoutalo peklo:

Zvěř a dobytek, vyjící a ječící děsem, rozpadl se po ohradě a přes celé okolí farmy, jako by se hnaly roje démonů a běsů...

Leč vše trvalo jen několik okamžiků, neboť naštěstí se Ota rychle vzpamatoval a rázem strhl páku reostatu zpátky.

Než mohli svými vjemy náležitě zachytit a prožít tu hrůzu - snad největší dávku jí dostal Norek, jenž vyhlížel oknem a viděl též příčinu té sinavé záře: mrtvolnou tvář Země, která se jako strašlivý přízrak náhle objevila nad horou a závratnou rychlostí se opět přesunula - vzlétlo Slunce opět do dřívější výše a polohy...

Šílený zmátek ustal.

"Pardon," vydechl Ota úlevně. "Nedopatření... vlastně opomenutí... člověk musí na všecko pamatovat..." koktal Ota provinile. "Zapomněl jsem změnit horský magnet opět na ležatý. A tato maličkost by byla změnila naši planetu za několik minut v rozžhavený meteor, kdybych se nebyl včas vzpamatoval a nepřerušil katastrofální gravitační sílu Země, ku které jsme už málem letěli. Nu, jak vidět, byl k tomu vykojení jen náběh, který minul bez následků. Norku, jsi dobrý jezdec. Na koně! Zasuneš opět kabel na západě. Pospěš si. Do setmění můžeš být zpátky."

Když se pak Norek po vykonaném úkolu vrátil, provedl Ota poslední "operativní zákrok", aby LEON zbavil "dětské nemoci."

Poslední operace? Ach, ne! Ještě mnoho jich bude třeba, aby toto novorozené batolátko, malinký poutníček, jenž se s tak hříšnou odvahou vyrval z klínu Matky Země a pustil se do toulky v Nekonečnu, dospěl a vybavil se a vyzbrojil tak, aby mohl úspěšně čelit moci a síle těch mnoha a mnoha obrovských světů a nespočetným, nepředstavitelným nástrahám nekonečného a bezedného propastna...

Avšak netrapme těmito výstrahami naše mladé hrdiny. Vždyť vidíme, že jejich síly jsou vyčerpány. Dopřejme jim nyní zaslouženého odpočinku po těžké práci, jež očividně přivedla jejich nervy na pokraj zlomu. Mohou klidně spát spokojeni, že se podařilo docílit denní i noční doby, na jakou byla jejich lidská bytost zvyklá na rodné planetě, Zemi.

KAPITOLA DVANÁCTÁ VPASTI, ALE...

Probudili se ještě za tmy a téměř současně, s drásavým pocitem - hladu.

Copak má znamenat ta zuřivá revolta jejich žaludku? Je prázdný, ovšem. Ale vždyť světélkující ručičky na jejich hodinkách ukazují teprve půl třetí. Usnuli k desáté po vydatné večeři. Jak je možné, že žaludek zpracoval tak bohatou nálož za necelých pět hodin? A proč také Dingo, neméně večer nasycen, teď vyje jako hladový vlk a škrábe na dveře? "Kluci," ozval se Norek, "vsadím se, že jsme prospali celou noc a den a ještě skoro celou noc."

"Bude to tak," souhlasil Ludvík. "Zjistit se to ovšem nedá."

"Nu," protáhl se na svém loži Emil, až pelest povážlivě zapraskala, "den sem, den tam, z toho nás hlava bolet nemusí, jen aby v téhle tmě nebylo něco horšího."

"Copak?"

"Co když Fenkovy operace selhaly a jsme s touhle zemskou štěpinou kdesi..."

Rázem byli na nohou.

Ota rozsvítil žárovku: Prvý uklidňující důkaz, že elektrická potence jejich planety je v pořádku.

Přiskočil k automaticky řízenému glóbu.

"Tak žádné strachy. Zde máme neomylný kalendář," ukázal na přístroj dokonale měřící zemskou ekliptiku. "Pravdu má Norek. Prospali jsme dvacet osm a půl hodiny."

"Luďo, uvař snídani. A honem!" svíral si Emil s bolestným šklebením břicho. "A pusťme sem toho psa! Ta bestie nemá ani špetku hudebního sluchu! Jakživ jsem neslyšel tak falešné árie."

Rozednění, sice náhlé, což odpovídalo malému objemu LEONA, přišlo přesně v očekávanou chvíli a Slunce zvolna vystupovalo nad obzor a štěrbínou v mlhové stěně nerušeně zalévalo kraj svým plným jasem a blahým teplem.

Zpozorovali také, že ani v noci se teplota valně nesnížila, byla vystřídána jen mírným, příjemným chladkem.

Rozhodli se, že toho dne si dopřejí pracovní klid k náležitému zotavení nervů, což bylo moudré. Budou jen pozorovat průběh dne a jak se budou chovat živly a příroda. Procházku v okolí zjistili všude klid. Zvířena se klidně pásla a ptactvo poletovalo a plovalo na močálech jako obvykle.

Také mořská laguna ležela klidně, ba nápadně nehybně, podobná širokánskému, obloukovitě na strany do nedohledna zahnutému pruhu zrcadla, jež hrálo duhovými barvami a oslnivě se třpytilo v odlesku slunečních paprsků. Jako pestrý a mohutný rám tyčila se za ním jako dříve hradba strmých skal.

Avšak přece tu byla změna. Zpozoroval ji Emil triedrem: Průrva, kterou proklouzli s lodí - zmizela. Skaliska se sesutím nebo jinou mocí scelila.

Nemilá věc. Jsou teď uvězněni na ostrůvku. K přeplavbě laguny by si snadno udělali nějaké plavidlo, dříví je tu nadbytek. Ale je otázka, najdou-li někde možnost, kde by mohli přešplhat ty kolmé a hladké skalní stěny. Jinak je nemožné, aby prohlédli obvod své planety.

Uzavření průrvy bylo ovšem dílem moudré přírody, neboť jinak by se těmi přírodními vraty laguna rozlila po celé spodní části LEONA, což by mělo zlé, ne-li katastrofální následky. Jednak by bylo rozbouřené moře způsobilo strašlivé vlnobítí, ne-li okamžitou záplavu ostrůvku, ale i - což je ještě horší - zničení elektromagnetické síly LEONA. Laguna, jako jsou pravidelně všechny kolem korálových útesů, je jistě velmi hluboká a její vodní spousty by snad rázem proměnily celý jeho útvar v pevné sice jádro, ale obalené vodní hlubinou, z níž by snad vyčníval jen vrchol hory. Ani netušili, v jakém byli nebezpečí. A dobře, že netušili, snad by jim přešla odvaha hrát si s takovým živlem. Podivné, jak si příroda sama pomáhá. Nebo jim chtěla přispět?

"Budeme muset podniknout obchůzku kolem celého ostrova, abychom propátrali obvod toho skalního věnce," rozhodl Emil.

"Vrátíme se," navrhl Norek. "Už jsme beztak propásli čas k obědu. Jsou už skoro dvě hodiny. Ale co je tohle?" ukazoval na Slunce.

Stanuli udiveně. V poledne si dobře všimli, že sluneční kotouč byl téměř kolmo nad nimi. Za ty další dvě hodiny měl tedy postoupit ještě výš, vlastně překročit zenit a sklánět se na opačnou stranu, na západ, kdežto je tomu opačně: Slunce se vrací, odkud vyšlo, a téměř se už opět dotýká horější hrany mlžné stěny.

"Jaký je tohle blázeň?" bručel Norek.

"Samozřejmost," usmál se Ota. "Přece víte, že jsme elektromagneticky připoutáni k elektrické sluneční moci a to oběma póly ležatého horského magnetu na západě. Zaprvé si tedy pletete východ se západem podle zemského měřítka. My zde teď nemáme vpravdě ani západ, ani východ a vůbec světové strany. Slunce vychází ve skutečnosti na západě a tam také bude zapadat."

"Co je to za pletence? Proč rušíš světový pořádek?"

"Nelze jinak, alespoň prozatím. Nemohu se odvážit k většímu výkyvu. A vůbec je to nemožné, poněvadž bychom museli pravidelně o půlnoci a v poledne měnit horské magnetické póly. Chceš-li si tuto práci vzít na starost, Norku, budiž."

"Ani mě nenapadne. Ať si Slunce klidně zapadá, kde je mu libo. Ale co mluvíš o výkyvech?"

"Spojil jsem reostat na kondenzátoru se statickým přístrojem a hodinovým elektrickým strojkem glóbu. Klika reostatu samočinně postupuje po jistý stupeň až do půlnoci a pak se zase vrací. V poledne se to opakuje. Regulací elektrického proudu jsem dosáhl, že LEON dělá od dvanácté hodiny noční svými magnetickými póly Slunci poklonu, kterou končí přesně v poledne, kdy se opět začne vzpřimovat. Vpravo a vlevo se neodchýlí ani o vlas."

Obchůzkou ostrova zjistili, že tvoří téměř pravidelný kruh. Vzhled byl všude stejný: jednotvárná rovina, jen nepatrně

zvlněná pahorky, na níž se střídaly lučiny s hájky a bažiny s písčiny. Ze středu tohoto pestrého koberce tyčil se černý kužel hory.

Avšak jejich pozornost byla více upjata ke skalnímu věnci, který ovíjel vnější okruh laguny. A tu byli zklamáni ve své naději, že se jim podaří objevit někde místo, kde by mohli tyto přírodní hradby přelézt, neboť všude tvořily celistvou hráz, vysokou, kolmou a hladkou.

"Ani kočka by se nevydrápala vzhůru," zabručel mrzutě Norek.

K večeru byli s prohlídkou hotovi.

"Co teď?" hlesl Ludvík, když usedli na verandě.

Emil mlčky vstal a vešel do chaty. Po schodech vystoupil do věže a triedrem znovu prohlížel zasutou skalní průrvu.

Po chvíli se jeho tvář rozjasnila úsměvem.

"Kdo hledá, najde," a rychle seběhl ze schodů.

"Mám to, hoši!" volal radostně.

"Co máš?"

"Odtud, zdola není vidět. Ale z věže jsem objevil v té suti tunel. Je docela dole a doufám, že dosti prostorný, abychom jim proklouzli na nějakém plavidle. Ale musí být úzké. Nejlépe by se hodilo kánoe, ale to neumíme vyrobit."

"Jak by ne!" zvolal Norek. "To přece není žádné umění, dovedou-li to Indiáni a Eskymáci. Musíme si však připravit materiál. Nástroje máme, dříví je tu dost. Chvilku to potrvá, ale za několik dní budeme hotovi."

"Nevadí. Nic nás nehoní. Ráno se do toho dáme!" rozhodl Emil.

"Plavidlo nebude na škodu," ozval se Ludvík, "vyhneme-li se místu, kde sídlí ta chobotnice, která by nás slupla jako malinu. Ale ten tunel... jak víš, Emile, že je to tunel? Může to být jen výklenek, který je dále zasut. Tunelem by voda proudila."

"Právě, že proudí."

"Člověče, nestraš!" vyskočil Ota se židle.

"Myslím, že není třeba se děsit. Hloubka v tunelu není jistě taková jako v laguně. Mimoto bylo dno jistě zvýšeno sutinou. Bude tam mělko. Kdyby propust byla hluboká, klesla by za tu dobu hladina laguny už značně. My ale žádný znatelný pokles nepozorujeme. Viděl jsem také, že proud není prudký. Proto ta trocha vody nezpůsobí na druhé polokouli žádnou větší záplavu. Naopak myslím, že nějaký potok, vlastně mořský průplav jen prospěje," končil Emil.

"Budiž," přikývl Ota, "ale musíme si pospíšet se stavbou loďky. Musíme mít jistotu. Záplava na dolejší části LEONA by mohla být jeho elektrické potenci osudná. Zatím vyřídím tu chobotnici."

"Jakpak?"

"Zabiju ji."

"Čím chceš zabít tak obrovskou hydru?"

"Setmělo se. Právě je vhodná doba. Vylákám ji na hladinu. Pojdte do věže."

Ota zapojil elektrický proud do silného světloometu ve věži. Kužel ostrého jasu dopadl na hladinu laguny a do značné hloubky prosvítil vodní vrstvu. Světelný kruh pozvolna postupoval. Ze všech stran se do něho hrnuly ryby a z temné hlubiny se vynořovala podivná, příšerná fauna.

Pojednou jako blesk prošlehl tímto shlukem dlouhý had, přisáváje k sobě oslepené tvory vodního království... druhý... třetí obrovský plaz...

Zesílené světlo objevilo v hloubce černé tělo, veliký, ostnatý žok, z něhož zlověstně planuly jako talíře veliké, zelené oči...

"Přines statický přístroj, Emile. Pospěš si, dokud se netvor nevzpamatuje z oslepení a nezkalí vodu svým černým výměškem!" volal Ota.

V minutě byl Emil zpátky s přístrojem, který Ota postavil na stolec.

"A teď zažijeme podívanou," řekl skoro pro sebe.

Seřídil reostat na nejvyšší napětí, nařídil výbojovou tyčku právě mezi ty dva zeleně planoucí kotouče a stiskl páčku.

V tom okamžiku vyrazil z laguny vysoký sloup vody a vzduch se rozvlnil hromovou ránou.

Dlouhou chvíli, dokud se rozvlněná hladina neuklidnila, nemohli pozorovat účinek. Až konečně uviděli, že vysoko nad vodu se strnule tyčila strašlivá ramena netvora, jejichž tenké, protáhlé konce se chvěly ve smrtelné křeči, která však náhle pominula, a choboty mdle sklesly do vody.

A pak se nad lagunou rozhostil klid a mír. Ani stopy nebylo po dvou zeleně planoucích netvořích očích; jejich démonický svit zhasl.

Ještě ráno, když vyšli na břeh, bylo zřetelně vidět široký okruh černého zákalu, který obluda vyronila v poslední smrtelné křeči. Teprve příští noci klesl zákal do hlubiny a světlomet odhalil nestvůrné mrtvé tělo, rvané dravou mořskou faunou. Brzy z něho nezbude ani sousta. Nemusejí se obávat, že se vynoří na povrch a hnilobným zápachem jim bude otravovat vzduch.

"Mám radost," usmál se Ota, "že můj první pokus s paprsky Smrti se podařil a prakticky dokázal, co jsem dosud jen předvídal. Možná, že nám někdy poslouží k obraně při naší pouti vesmírem," dodal v té chvíli bezděčně; netušil, že tento dodatek je vpravdě prorocký...

Pilná společná práce měla za výsledek, že už čtvrtého dne byla kánoe hotova a připravena k plavbě. Nebyla to kánoe v pravém smyslu, plavidlo se spíše svou štíhlostí a délkou podobalo říčnímu závodnímu člunu. Dno bylo ploché a ponor tudíž malý. K tomu se rozhodli, poněvadž na klidné laguně se nemuseli obávat vratkosti a kým by mohl ohrozit jejich plavbu mělčinami, jež se daly předpokládat v tunelu i za ním, kde vodní tok bude asi plytký.

"Zítřka, ještě před východem slunce vyplujeme," řekl Emil, když spustili člun na vodu a připoutali ke kůlu.

"Dnes už na nic ani nesáhnou," bručel Norek a vytahoval si z dlaně zadřenou třísku.

"Já taky," dotvrdil Ludvík. "Podívej se na ty puchýře," strkal Emilovi dlaně pod nos.

"Ručičky jako miminko," dobíral si ho Norek.

"Jak budu veslovat?"

"Jmenuji tě kormidelníkem," těšil ho Emil. "Tam se neudřeš. Dovedeš to?"

"Samozřejmě."

Ale nebylo to tak samozřejmé. Ludvík měl kormidlo v ruce kdysi jako chlapec. Ale což se k tomu mohl přiznat?

Sotvaže se na obloze ukázal první náznak úsvitu, odrazili s Noelkou, jak Emil člun pokřtil, od břehu.

"Jak se to točíš?" vykřikl Emil na Ludvíka, když loďka zahrnula vlevo, místo opačně.

"Já jsem... myslil jsem..."

"Nemysli a obrať! Pomalu! Vždyť nás převrhneš. Máš ty vůbec ponětí o kormidlování? Nu, konečně. Tak je to správné. Pozor! Tempo! Ráz - dva - ráz - dva -"

Rozednilo se.

"Poslyšte, teď si všímám, že plujeme k východu," promluvil Ludvík do jednotvárného tempa.

"Nesmysl. Slunce přece vychází..."

"Ticho v lodi!" povelil Emil rázně. "Mluvit má právo jen kormidelník. Ale věcně a stručně."

"Však je také věcné, co chci říci. Ten tvůj tunel, Emile, jak teď vidím, je přesně proti tomu krystalovému pásu, z něhož jsem vytesal krychli."

"Skutečně. Ale co je na tom důležitého?"

"Je to velmi důležité," ozval se Ota. "Vysvětluje to, proč se průrva sesula. Při našem startu musela tím směrem působit elektromagnetická síla. Jakási odnož výboje, která vynutila uzavření okruhu zevnějších skalních hradeb. Opravdu, byl to moudrý zárok přírody, který nás zachránil od nesmírné katastrofy."

"Blížíme se. Ano, je tam otvor. Už pouhým okem vidět, že tam proudí voda. A je dosti široký a vysoký, abychom projeli. Pozor, Luďo! Stále rovně. Zahneš k tunelu, až budeme kolmo před ním. Ráz - dva - ráz - dva - teď! Správně. Nyní pevně drž přímý směr. Nepopust', jinak se rozbijeme o skálu. Ráz - dva - ráz - dva... ráz - dost! Vesla do člunu! Držet, Luďo! Drž! Nepovol! Už jsme..."

Vlétli do tunelu jako střela. Luďovo kormidlo bylo bezmocné. Člun si sám našel dráhu na ostrém hřbetu proudy uprostřed toku, na němž balancoval jako na ostří nože.

V čiré tmě, která je pohltila, neviděli ani na píd' kolem sebe. Bylo jen slyšet svist vzduchu a zlověstný mlaskot vody, narážející na dno člunu...

Uchvátil je děs, který smrtelnými spáry sevřel jejich hrdla, že nemohli ze sebe vydat ani hlásku, tím méně vykřknout nápady, jež se drásavě vyrojily v jejich mozku.

Což snížili-li se tunel a oni narazí hlavami na skálu? Roztříští se v tomto letu jako zralé makovice. A co jestliže klenba vůbec zmizí podvodou a budou vtaženi kamsi do podzemí? Vždyť není vyloučeno, že tento proud se řítí kamsi do útrob LEONA. Proč je tohle nenapadlo dříve. Jaký to provedli šílený hazard. Teď už jsou bezmocní. Posvítit si? Mají kapesní elektrické lucerny. Ne! Nesnesli by v plném jasu hledět v tvář tak příšerné smrti...

Pudově se schouli ke dnu loďky. Rozvířené nervy náhle ochably. Sladkobolná křeč jim sevřela srdce a hrud'... jakási milosrdná mdloba...

Matný pablesk odkudsi z dálky před nimi... rychle se zvětšující bod ve světlou, nepravidelnou poloterč...

"Á-ááách!" vyrazili z prsou osvobozující výdech... a už prolétli temným jícnem s pocitem Jonáše, kterého vyplivla velryba.

Smáli se - a slzy jim tekly z očí...

Nebylo třeba, ba ani nemohli veslovat, ani kormidlovat. S nezmenšenou rychlostí letěli jako závodní motorový člun po vzdušném středu toku.

Krajina kolem až k obzoru, přiměřeně zmenšenému malým obvodem LEONA, tvořila podivuhodné, pravidelně zryhované vlny, které se k obzoru obloukovitě rozbíhaly a naopak k toku hustě sbíhaly, takže celý kraj činil podivný dojem povrchu ohromné lastury, známé z přírodopisu pod jménem hřebenatka jakubská.

Lasturovitý útvar byl celistvý, bez nejmenších stop nějakého přerušení a kazu. Nechtělo se jim věřit, že by příroda mohla vytvořit tak dokonalou pravidelnost, jež by v této nedohledné rozloze byla stěží proveditelná i nejdokonalejším inženýrům. A celá tato celistvá hmota, kterou nebylo možno nazvat hlínou ani horninou, byla jakoby pod nesmírným kadlubem, slévarenskou formou odlita z černého kovu nebo vytesána z ebonitu, vulkanizovaného kaučuku.

Jinak nebylo nikde ani stopy po rostlinách a živočiších.

Ale mýlil by se, kdo by soudil, že krajina byla jednotvárná. Právě naopak, působila nejvš romanticky, ba pohádkově.

Byla to poušť, ano, ale byl to v pravém smyslu ohromující, záračný výtvar přírody, který však Ota zcela střízlivě vysvětlil:

"Jak jsem předvídal: zaoblený okraj vlivu magnetických silokřivek."

Ještě větší podiv budil tok, jedovatě zelený, sklovitě průsvitný, čirý, s úžasnou rychlostí letící mezi pravidelně zaoblenými břehy, celistvými jako z černého, hlazeného betonu, v přesné přímce, která se ztrácela za oblinou obzorové čáry, jež tonula v náhlé tmě. A tato živá, zelená stuha tvořila jakoby páteř nesmírné lastury, od níž se na obě strany stejnoměrně rozbíhala obloukovitá žebra. To bylo celkem vše, co viděli. Zdánlivě málo, ale ve skutečnosti velmi mnoho, zvážíme-li otázky: Kam plují? A jak se dostanou zpátky?

Nebylo ani pomýšlení, že by se mohli vrátit tunelem. A stejně tak je nesmělo ani napadnout, aby se pokusili zastavit prudkou plavbu člunu.

Mimoto - náhle se setmělo.

Pluli v čiré tmě. Sevřela je nová tiseň.

Kam se ženou?

Začali litovat své odvahy a lehkomyšlnosti. Ve svitu kapesních luceren mohli vidět jen do malé dálky, že jsou unášeni nezměnnou rychlostí přímým korytem, úzkým sotva tři metry, jež - kam a jak vyústí?

Tato otázka zaujala celou jejich mysl, všechny vjemy a smysly. Ale hned za ní se vyrojily jiné, stíhané hrůznými dohady. Strhnou je peřeje do hlubiny, do rozsáhlé rokle, jež se plní vodou? To by konečně snad ani nebylo tak katastrofální, neboť v tom případě mají jakousi naději, že plavidlo peřejím odolá, nepřevrhne se, neroztříští.

Ale což ukončí-li jejich cestu vodopád, po němž se stěmhlav zřítí do hloubky, do vodních vírů a pěny, nebo na ostré hroty skalisk, čnicích ze dna propasti?

A ještě příšernější možnost: vplují nějakým sopouchem do nitra LEONA, kam se sice dostanou živi, ale - zaživa do hrobu, bez naděje na vysvobození.

Jejich hrůza stoupala každou vteřinou. Děs byl utvrzován skutečností, že rychlost proudu se nijak neměnila, neochabovala, což bylo důkazem, že jejich cestu ukončí jen jeden z uvedených nápadů. Bůh dej, aby to byl první - peřeje!

Ale proč? Jaká je v tom výhoda? Co prospěje, podaří-li se jim vplout do tůně, která se pozvolna naplní, a voda se pak začne rozlévat... kdy to skončí? Jak dlouho vydrží bez jídla a pitné vody, když jejich zásoby vystačí nejdéle na dva dny? Není lepší zemřít náhle nežli dlouze zmírat v mukách hladu a žízně v této chladné, věčně temné poušti?

Jakou mají naději na vysvobození? Zpátky nemohou ani plavidlem, ani pěšky. Je zcela nemožné, aby zdolali ten strašný proud v tunelu nebo přešplhali kolmou, hladkou stěnu. A poněvadž skalní hradba kolem laguny je všude stejná, nepřešplhají ani kdekoliv jinde.

Ano, návrat je nemožný. Jsou v pasti, ze které není vyvážnutí. Ať jakkoliv, má je v drápech - Smrt!

Cítí už její hrobový pach, van jejich perutí... slyší její krutý, vítězný chechtot, lačný cvakot čelistí... to už nemlaská voda o dno jejich člunu, to Smrt už chlemtavě střebá krev z jejich tepen a srdce...

Jak dlouho pluli, vlastně letěli rychlostí závodního auta? To nemohli ani přibližně odhadnout. Třikrát se nad nimi smíloval spánek, po němž procitli osvěžení. Ale byly to tři noci? Kolik hodin ve spánku i bdění? Tři dny a noci podle pozemského měřítka? Vůbec to nebylo možné určit. V rozechvění a děsu ztrácí člověk pojem o čase. A vždyť se ani nemohli oddat spánku současně. Střídali se ve hlídkách a tím ještě zvýšili zmatek...

V dále před nimi se obzor světlí. Radost? Naopak, děs se zvýšil, neboť nyní už zhasla poslední jiskérka naděje. Nad obzor se rychle vynořuje celistvý útvar skalního věnce, k němuž se přímo ženou... do tůně, rokle nebo na dno propasti. Vše jedno! Brzy bude konec!

Krutá Smrt chce zvýšit jejich muka, posvítit jim na své běsy.

Avšak co to?

Zelená přímka proudu míří kolmo do skalní hradby, která se v tom místě od shora až dolů, jak nyní vidí, liší od ostatního celistvého masívu. Je to opět zkrabatělé navrstvení balvanů, pod jakým propluli do tohoto černého pekla...

A nyní se už obzorová čára zvedla a přiblížila tak, že jasně vidí, jak zelený tok mizí v černém jícnu pod nakupenými balvany...

"Kluci," jekal Norek užasle, "vždyť my jsme se vrátili."

Nesmyslný nápad, ovšem. Jak by se mohli vrátit, když byli hnáni...

Vlétli do díry tak náhle, že je náraz vzduchu srazil na dno loďky. S ostrým hvizdem fičel nad nimi průvan, takže se ani neodvážili zvednout hlavu, což je bezděčně zachránilo, neboť místy Emil bolestně vyhekl, když hrana balvanu nemilosrdně pohládila jeho záda.

Pojednou nastalo utišení kolem nich, a když se odvážili otevřít dosud hrůzou zavřené oči, plula loďka poměrně klidně - na hladině laguny, za kterou se na ně v plném slunečním jasu vlídně a jaksi čtverácky usmíval jejich ostrov.

"Jak jsme se sem dostali, ke všem čertům?" rozhlížel se Norek udiveně.

"Neklej, pohane! Nedostali jsme se ke všem čertům ale naopak od všech čertů," volal ho Emil k pořádku.

"Veslovat!" velel.

Ale těžko splnit rozkaz, když z vesel zbylo jediné. Ostatní se ztratila, asi smetena vzdušným vírem v tom tunelu.

Ale stačilo to k přeplutí laguny.

Vysvětlení bylo snadné.

Propluli na východě, obepluli planetu a podobnou průrvou se na západě vrátili zpátky. O tom nejlépe svědčilo, že nyní měli slunce za zády. Skalní věnec musel mít původně týž průsmyk na východě i na západě, který na obou stranách spojoval lagunu s oceánem, dokud LEON byl ještě součástí Země.

Mocný vodní živel si udržel spojení obou těchto přírodních vrat, což mu bylo usnadněno tvarem spodní polokoule a snad i vlivem magnetismu planety.

Silný proud toku je rovněž odůvodněn zejména gravitační silou LEONA a též přitažlivou mocí Slunce a v nynější jejich poloze i Země a snad i Měsíce. Vždyť dutí zemských moří přičítá věda přitažlivosti Slunce a Měsíce. Není také nic divného, proudila-li prudce voda v úzkém korytu kolem planety z jednoho konce moře čili laguny a vracela-li se na protilehlém konci zpátky. Leckde na Zemi se děje totéž. Ostatně si jen vzpomeňme na mořské proudy a na skutečnost, že při průkopu Panamského průplavu bylo shledáno, že hladina moře stála na jedné straně zbylé zemské šije o několik metrů výš než na druhé. Po konečném proražení se rozdíl jen zdánlivě vyrovnal. Vodní proud je tam dosud stále velmi silný. Dosud stále podemílá vykopaniny, takže se často sesouvají a musí být opravovány a vyztužovány hrázi.

KAPITOLA TRINÁCTÁ
VOSÍ HNÍZDO

Po této cestě kolem světa zasedli všichni čtyři hrdinové k poradě. Slova se ujal Ota:

"Chci slyšet vaše zásadní rozhodnutí o otázce: Máme setrvat v nynějším oběhu kolem Země, nebo se pustit dále do vesmíru?"

"Do vesmíru!"

"Pryč od Země!"

"LEON nesmí být v područí!"

"Dobře. Odvážnému přeje štěstí. Volnost ve vesmíru je krásný pojem. Avšak je nutné uvážit všechny výhody i nevýhody. Nesmíme být lehkomyšní. Každá samostatnost je zatížena velkou odpovědností. Jsem povinen vám vyložit všechno, co je pro i proti.

K cestě do vesmíru nás na prvním místě nutí základní podstata našeho úkolu: dokázat, že toto těleso je schopno naprosté neodvislosti, vlastních podnětů a počínů, iniciativy, krátce, že se svou vlastní mocí plně vyrovná svým velikým druhům. Ale to samozřejmě zároveň znamená, že se vzdává jejich jakékoliv ochrany. Dosud jsme do jisté míry pod ochranou naší rodné planety, Země, kam se kdykoli můžeme vrátit. A podle útvaru na spodní části naší planety mohu směle soudit, že jak hladce jsme se odpoutali, tak snadno by se nám elektromagnetickou potencií LEONA podařil návrat dokonce na totéž místo, do téže polohy, neboť dosud jsme docela nepřetrhli vzájemné gravitační vlivy. Avšak nemohu to zaručit, odpoutáme-li se úplně. Alespoň v nynějším stavu LEONA musím o tom pochybovat. Přes všechnu svou elektrickou a magnetickou moc, která se v tomto odštěpku Země podivuhodně soustředila a zhustila, je LEON capartem. Je to nadějný cvalík, zdravý a silný, ale je to batole, sice poslušné, ale nemyslím, že dosti výbojné, a bojím se, že naň čekají ještě mnohé dětské nemoci.

To neznamena, že nad ním lámu hůl. Naopak. Chci jen střízlivě posoudit jeho stav, abyste řádně pochopili nejdůležitější, co vám chci nyní říci.

Odpoutáme-li se od vlivu i ochrany Země, dostaneme se do sfér, kde na nás budou působit jiná nebeská tělesa, větší i menší, jejichž moc, dobrá i zlá, je nám naprosto neznámá."

"Protestuji!" zvolal Emil.

"Neuznávám," usmál se klidně Ota. "Přírodovědecké teorie nás už mnohokrát zklamaly. Ale nechci zasahovat do přírodovědy. Chci uvést jen jediný důvod ze svého oboru.

Teoretická odpověď na otázku, co je to elektřina, zní: Elektřina je pralátka, skládající se z oddělených, nesmírně malých atomů, tak zvaných elektronů a protonů, z nichž je vybudována veškerá hmota. Je tedy elektřina hmotou. Ba víc: je to základní pralátka, hmota všech hmot.

Může někdo tvrdit, že hmota na jiných planetách a vůbec nebeských tělesech je shodná s hmotou na Zemi? A může tvrdit, že je prahmota čili přesněji řečeno elektřina na ostatních planetách v podstatě táž jako na Zemi?"

"To... ovšem..."

"Tak vidíš. Je přece možné, že elektřina například na Venuši, Marsu a jiných světech se projevuje docela jinak. Možná, že na těchto planetách, které jsou Zemi poměrně blízko, jen nějakými odchylkami, ale i ty by stačily, aby elektřina LEONA, zděděná od Země, dělala potíže při snaze o vzájemný kontakt, ne-li dokonce naprostou nemožnost, nebo naopak náhlé sloučení výbojem, který by znamenal náš okamžitý konec, popřípadě naopak pohromu pro dotyčnou planetu, jež by přirozeně přivodila zmatek a katastrofu ve sluneční soustavě. Tu bychom se snadno a rychle stali nejen sebevrahy, ale též vrahy rodného světa."

"Krásně nám líčíš výsledky," bručel Norek. "Zkrátka, máš teď z toho strach."

"Mýlíš se. Jen prostě uvažuji: A teď vám dokážu, že jsem pevně odhodlán, stejně jako vy, trváte-li na svém rozhodnutí."

"Ano! Trváme!"

"Vraťme se tedy k LEONU. Capart musí vzrůst."

"Co to povidáš?"

"Vzroste. Jeho veliká gravitační a elektromagnetická síla přisaje na sebe miriády drobných meteoritů, jichž bloudí ve vesmíru nespočet. Je v naší moci a vůli, jak dalece budeme chtít pokrýt spodek LEONA cizí hmotou, jež mu bude zároveň jaksi ochranným krunýřem. A současně velmi důležitou výhodou: postupně bude nám tím umožněno zjistit případné rozdíly elektřiny v nasátých tělesech a prozkoumat je, popřípadě přizpůsobit naší elektřině.

A pak musíme LEONA řádně vyzbrojit. Ne však zbraněmi, jaké jsou známy na Zemi. Ty by nám nebyly pranic platné, neboť my se budeme muset bránit proti nesmírné moci živlů a síle, náporům i útokům tajemných světů, proti nimž je LEON hmotným objemem v poměru asi jako hrášek proti melounu. Avšak tento hrášek má v sobě takovou energii, že ho lze přirovnat ke kuličce tak prudké třaskaviny, že o ní dosud marně sní všichni pozemští chemikové. Nadto má tato třaskavina tu úžasnou vlastnost, že svými výboji se nevyčerpá a nijak neutrpí, dokud se nevyčerpá jeho bezedný zdroj - Slunce.

Malou ukázkou své síly nám LEON už předvedl s chobotnicí. Ale to byla maličkost. Asi jako výstřel z pistole, kdežto my potřebujeme dalekonosná děla, taková, aby jejich střela spolehlivě a smrtelně zasáhla byť sebevětší nebezpečí na neomezenou vzdálenost."

"Utopie," zabručel Norek.

"Není to utopie," pokračoval klidně Ota. "Řekl jsem, že náš maličký kojenec saje svou životní energii ze Slunce. Jsem jist, že LEON zmohutní a vyspěje díky sluneční energii, která je ve skutečnosti nepředstavitelná.

Uvažme jen, že ze sluneční chromosféry, čili barevného povrchu, vyšlehují jazykovité a stromovité útvary, zvané protuberance, jež dosahují výšky až téměř půl miliónu kilometrů rychlostí mnoha tisíc kilometrů ve vteřině. Ale to nejsou výboje elektrické. Alespoň věda tvrdí, že obsahují hlavně vodík, hélium a vápník, tedy plyny. Přiznejme, ačkoli je to jen teoretický dohad. Ať jakkoli, jedno je jisté: Základ veškeré energie tvoří - elektřina.

Dosud se přes všechna úsilí pozemské vědě nepodařilo spoutat a zužitkovat sluneční energii. Jsem přesvědčen, že se to podaří nám. A pak bude naše planeta pravým LEONEM, zdatným badatelem v Nekonečnu, jemuž nebude moci býti nic utajeno!" končil Ota nadšeně.

"Krásné, ale jak chceš provést tu výzbroj?" tázal se Emil.

"Začneme ihned. Norku, zhotovíš přesné technické nákresy na vodní turbínu."

„To je široký pojem. Záleží hlavně na síle proudu."

"Tu přece znáš."

"Jápk?"

"Což nechápeš?"

"Snad nemyslíš ten tunel?"

"Ovšem."

"Ano, tu sílu kdyby bylo možno spoutat..."

"Proč ne?"

"Blázne!" vybuchl Norek. "Máš vůbec zdání o strojích? Víš, jaké turbíny by bylo třeba na tu sílu? Copak jsem Bůh, abych tvořil z ničeho? K čemu nám budou čmáranice na papíru, když nemáme materiál? Kdepak vezmeme tu spoustu železa, oceli, bronz a jiných kovů? A kde a čím odlejeme litinu, obrobíme, smontujeme a dopravíme..."

"To vše je má starost," vpadl Ota klidně do přívalu otázek. "Chci jen výkresy. Ovšem netroufáš-li si na ně..."

"Netroufám? Vždyť je to pro mne hračka."

"Nuže, zahrej si."

"Nejsem děcko! Nezlob mě! Aspoň pověz..."

"Dost času, až budeš hotov s výkresy. Pak vyložím poslední trumf. Dokáži vám všem, co zmůže LEONOVA elektřina," vstal Ota od stolu.

Týden plynul v pilných pracích, protože Ota chytře dovedl zaměstnat každého, aby měl pro sebe klid.

A po celou tu řadu dní byl Norek v chatě sám, zahloubán nad výkresy. Nešlo jen o turbínu. Ještě dříve než s ní byl hotov, uložil mu Ota jiné strojní konstrukce. Sám pak vždy od časného jitra až téměř do soumraku kdesi bloumal, jak mu vytýkali, zkoumal okolí hory, její úpatí a stráně, dokonce se jednoho dne vyšplhal na temeno, kde dlouho stál, zdánlivě zasněn nad duhovou krásou kráteru, jež měnila své zbarvení a světelné obrazce, jak nyní neklamně zjistil, podle odklonu planety od Slunce. Avšak rozhodně to nebylo odleskem slunečních paprsků, tedy jev optický, nýbrž zcela určitě tu působila - elektřina.

"Právě to jsem očekával," řekl si radostně, "nyní budu moci patřičně a účelně využít proudů a výbojů..."

Také Emil s Ludvíkem nebyli po celé dny ve farmě. Podle Otova příkazu vyjížděli na člunu známým již tunelem na spodní část planety, vybaveni dlouhými tyčemi a lany, na nichž byly pevně přivázány železné kotvy, s jejichž pomocí zabrzдили plavbu v toku a na vyhlédnutém místě zakotvili člun.

Účelem těchto výprav bylo geologické zkoumání hmoty na celém tomto dosud neznámém území, jež Emil vhodně pojmenoval Terra incognita (Země neznámá), a přesný chemický rozbor. Samozřejmě, že oba byli povoláni k této práci, jež po rozsáhlosti oblasti nebyla snadná a nemohla být skončena za jediný den.

Konečně byli všichni se svými úkoly hotovi. A když pak zasedli, aby si pověděli o výsledcích, shledali s údivem, že všechny práce přinesly velmi důležité poznatky a jako by kouzelným světlem rázem ozářily jejich dosud zatemnělou budoucnost, alespoň pro nejbližší dobu.

A všechny tyto příznivé vyhlídky korunoval Ota svou závěrečnou řečí:

"Zjistil jsem, že elektromagnetická potence LEONA se zvyšuje příklonem kráteru ke Slunci a odklonem jí naopak ubývá. To je velmi důležitý poznatek, který má dalekosáhlý význam. Dokazuje, že kráter tvoří přímý vysílač i přijímač vzájemné elektromagnetické moci LEONA a Slunce. Je to čerpadlo i chrlič. Je to velká výhoda, ale zároveň i značné nebezpečí. Jako čerpadlo je v pořádku. Ale jako chrlič musí být zvládnut, spoután. Této moci musíme postavit hráze. Abychom tyto meze mohli správně vystihnout - bude totiž třeba několikerého odstupňování - musíme se dostat úplně z dosavadního gravitačního vlivu Země. A proto..."

"Odstartujeme?"

"Ano."

"Kdy?"

"Ihned."

"Vždyť je noc, jsme tedy od Slunce odkloněni. A právě jsi řekl, že při odklonu je potence LEONA zeslabena," namítl Emil.

"Lehká pomoc. Přikloníme se."

"Nepohrávej si s takovými náhlými přemety!"

"Nebude to tak náhlé. A dám si pozor. Pojďme do věže," vyzval Ota.

Teprve když vystoupili do kupole, viděli, že Ota sem přemístil statický přístroj.

V dále nad temenem hory vyplňovala téměř celý okruh vroubený mlhovým rámcem kulatá Země; z chmurného, olovnatě temného nekonečna Atlantického a Indického oceánu vystupoval ostře mozaikový obrys Afriky a o odstín mdlejší útvar Evropy se skandinávským psem...

"Měli bychom se rozloučit," hlesl Ludvík dojatě.

"Doufejme, že jen na čas," snažil se Ota zmírnit tíseň.

"Sbohem, Matko!"

Zsinalá tvář měsíčního úplňku se šklebila na Evropu, která stejně jako ostatní světadíly se zmítala v úžasných

povětrnostních zmatcích.

V lidové hvězdárně na Petříně seděl ve své pracovně, jež sousedila s ústřední kopulí, z níž vyčníval ohromný hvězdářský dalekohled, za svým rozlehlým stolem ředitel hvězdárny RNDr. Stanislav Roubal. Byl tak zabrán do své práce, že si málo všiml návštěvníka, svého starého přítele a spolupracovníka, profesora Jindřicha Smrže, schouleného v klubovém křesle u hřejícího plynového krbu.

Ticho, trapné a tíživé, bylo spíše ještě zmrtevováno jemným, jednotvárným sykotem krbu a tlumeným šumem, jenž sotva slyšitelně sempronikal ze sousední kopule, přerušován v pravidelných minutových přestávkách basovou výzvou starého kustoda: "Další!"

Všecky tyto zvuky, vlastně pazvuky působily jako chmurná ukolébavka.

Profesor Smrž hlasitě zívá:

"Jak dlouho ještě budeme čekat?" jeho otázka zněla spíše jako nevrlý projev nudy.

Ředitel stiskl na svém stole zvonítko.

"Kolik ještě?" zeptal se kustoda.

"Třicet."

Dr. Roubal mávl unaveně rukou a kustod opět zmizel za zavřenými dveřmi.

"Třicet," opakoval bručivě profesor. "Tedy ještě celou půl hodinu. K ukousání. Zbytečná ztráta času kvůli zvědavým laikům, kteří..."

"Nejsou to tak zcela zvědaví laici, Jindro. Je to zbytek výpravy posluchačů přírodovědecké fakulty. Ta půlhodinka nás už nezabije," klidnil ho ředitel.

Chvilí zavládlo opět ticho, až se pak nesl pracovní tichý, tísní a steskem prochvělý profesorův hlas:

"Strašné, co prožíváme. Je sotva po žních. Brambory a řepa jsou ještě v zemi. A takové chladno. Už skoro čtrnáct dní nevystoupil teploměr ve dne nad pět stupňů, přestože obloha je bez mráčku a slunce po celé dny svítí. Ale ovšem, jen svítí. Jako lucerna. Zubaté, chladné jako v lednu, a ne počátkem září. A to léto, milosrdný Bože! Hotový bláznec.

Prosincová chladna, za níž z Vltavy vystupovala hustá oblaka páry, která se ve výši nějakých dvaceti metrů srážela v ledové krupky, hustě pršící k zemi. A nad tím šmolkové nebe, z něhož se šíleně smálo poblázněné slunce. Sotva zašlo, místo ochlazení - dusné vedro, jako by peklo se rozdulo svým suchým, vražedným žářem. A pak bouřka. Ale jaká! To nebyly blesky. Obloha jako vymetena, hvězdy planuly, měsíc jako rozžhavené zlato. Na každém bleskosvodu planula na hrotu rudá koule, Eliášovo světlo. A pak se rozběsnilo peklo nad celou Prahou: jako by tisíce bomb se rozvířilo v ovzduší. Vzduch i země se chvěly v té příšerné živelné kanonádě. Když to přestalo, rázem klesl teploměr ze čtyřicítky na nulu. A příští den - žhnulo slunce jako plamen pod dmuchavkou. Co to jen bylo požárů ze samovznícení! Kolik slunečních úpalů, odvážil-li se někdo lehkovážně do jeho sálajících paprsků."

"Není to jen v Praze. Všude v Evropě. Ba ve všech světadílech totéž. Zprávy, pokud ovšem docházejí, poněvadž vysílačky účinkují jen občas, sdělují stejný stav téměř na celé zeměkouli. Posledních čtrnáct dní se tato porucha jaksi ustaluje."

"Ano, ustaluje se. Jenže nad takovým ustálením nemůžeme jásat. Příteli... z toho kouká recidiva, návrat - ledové doby!" profesor téměř zalkal.

"Nu, nesmíme zoufat. Nejsem takový škarohlíd. Dělán si naději na zlepšení. Posilnily mne zprávy odborníků v elektřině. Zejména Tesla, který se po dlouhé době dal opět slyšet."

"Co soudíš?" profesor vyskočil z křesla a přiběhl k řediteli.

"Což o tom nevíš?"

"Ne. Nečetl jsem... nediv se... těch zpráv bylo tolik..."

"Shoduji se v tom, že povětrnostní zmatky způsobila tajemná katastrofa, která se udála kdesi v Tichém oceánu, podle jistých známek severně od Markéz, které byly zle postiženy náhlou mořskou smrští."

"O tom vím, také několik lodí, které v té době pluly blíže Markéz, bylo poškozeno. Naštěstí nebyly lidské oběti. Domorodci na Markézách a vůbec v Oceánii vyprávějí o záhadné oblasti Věčné Mlhy, která prý byla severně od Markéz a nyní zmizela. Samozřejmě, že si vytvořili hned příslušnou pohádku o zlých bozích, kteří v té mlhovině sídlili a rozhněvani na lidské lodi, jež se všetečně přibližovaly jejich božskému sídlu, seslali na celou Zemi katastrofu a přesídlili jinam. Ale to jsou hlouposti. Civilizovaný člověk přece nebude věřit povídání divochů."

"O těch bozích je to ovšem pohádka. Ale jisté je, že v tom místě byla dříve stále hustá mlha. A byla to oblast, které se zdaleka vyhnula každá loď. To místo označovali všichni lodníci za prokleté, přinejmenším za tajemné. Víš, co chceš říct. Také já neberu námořnické zprávy příliš vážně, vím, že se často podobají myslivecké latině. Ale jisté je, že se tam katastrofa udála. Jaká, to je ovšem dosud otázka, jež, myslím, že se nikdy nevyjasní."

Ale vraťme se k odborníkům v elektřině: Soudí, že v tom místě byl nějaký ostrov, který se propadl do hlubin. Nebyl by to žádný div. Stalo se už víckrát. Mohl to být též vulkán, sopka, kterou bezprostředně po výbuchu pohltilo a zadusilo moře. Asi jako část Krakatoa. Tato věc spadá do našeho přírodovědeckého oboru. Jenže je tu nový objev, který nelze přezírat. To místo totiž tvoří střed nejkratší čáry, jež spojuje oba zemské magnetické póly. A tu se přírodní věda přikloňuje k úsudku odborníků v elektřině: že tam se totiž styk obou zemských magnetických pólů projevoval způsobem, o němž nemělo lidstvo a příslušné vědecké kruhy dosud tušení. Byl prý to uzel, který držel rovnováhu zemského magnetismu. Ten nyní zmizel. A proto teď ty povětrnostní poruchy. Nelze popřít, je prokázáno, že zemský magnetismus je spjat s meteorologií."

"A co to Vosí hnízdo?"

"To je problém, kamaráde. Velká otázka. Přece víš, že přírodovědecká obec je rozdvojena v úsudku."

"Vím. A hájím názor, že Vosí hnízdo nemá s tou katastrofou nic společného."

"Nevím. Nejsem si jist. Ale není podivné, že se projevilo bezprostředně po té katastrofě? Tím nechci říci, že je to onen ostrov, byl-li tam nějaký vůbec, který vzlétl do vesmíru. Ale může to být opačně: Katastrofa se udála gravitačním vlivem nějakého asteroidu nebo většího meteoru, který se náhle přiblížil k zemi, ale na štěstí uvázl a teď obíhá jako náš trabant."

"Také mě to napadlo. Jenže..."

"Račte, prosím," zval oba učence kustod do kopule.

"Chválabohu," ulevil si profesor.

Ředitel zasedl k menšímu astrokopu a přenechal svému hostu velký dalekohled.

"Stále totéž," hovořil profesor pro sebe. "Bílý, na straně ke slunci růžově opalizující obal. V něm temně modrý okruh, do středu zelený kroužek a uprostřed černý bod. Všecko jasně vidět. Stando, na mou duši, nabývám stále pevnějšího dojmu, že ten vnitřek je mořská laguna, jež obklopuje zelený ostrov. Ale ten černý střed? Dosud soudí všichni na sopečný kráter. A ten bílý obal? Hm! Stando!"

"Copak?"

"Vyprávěls mně o mlžné oblasti nad Markézami. Nezdá se ti, že ten obal jsou páry?"

"Může to být."

"Ale pak... co když je to přece... ale nesmysl! Nemož..."

Profesor náhle ztichl. S otevřenými ústy třeštil oči na zjev.

"Vidíš to?" vyrazil z hrdla otázku.

"Vidím," potvrdil ředitel. "Naklonil se na bok. A teď - není to kráter, není to propast. Naopak, je to hora! Kuželovitá hora. A nyní... směřuje temeno té hory přímo k Slunci. Bo... bóó - že! Viděls to, Jindro? Ten strašný výšleh! Přímý a dlouhý až kamsi pod zemský obzor... A teď... co je to? Vidíš něco?"

"Nevidím. Snad jsme oslněni tím výšlehem. Ne! Nejsme! Teď už není pochyby! Zmizelo! Vosí hnízdo... zmizelo!"

Tisíce a tisíce lidí denně umírá, tisíce a tisíce se jich denně narodí. To je koloběh doby v mraveništi na kouli, jejíž jméno je Země.

Vesmír lze zcela dobře srovnávat. Čím jsou lidé na Zemi, tím jsou Vesmíru ty myriády Světů. Také se rodí a hynou...

Nekrolog? Ne! Nechci pronášet nad LEONEM pohřební řeč.

LEON jistě nezahynul. Příroda je sice přísná, ale není a nikdy nebude vrahem.

Konec I. Dílu

Díl 2.

KAPITOLA PRVNÍ VLÚNĚ BÍLÉ SMRTI

Celý svět mobilizoval.

Avšak nikoli k válce. Proti válečným běsům byla celá zeměkoule na nedozírnou dobu skvěle ochráněna.

Světová mobilizace zvala všechny příslušné vědecké síly bez rozdílu národností i lidské rasy k obraně proti povětrnostnímu stavu, který zachvátil celou Zemi.

To už nebyla povětrnostní porucha, jak ještě před týdnem označovali meteorologové pravidelně denní náhlé střídání veder, jimiž jako by dul jícen samého pekla, s mrazy, které rozbujelou letní přírodu rázem měnily v mrtvou poušť. Bylo to povětrnostní šílení od července do počátku září. Jeho pravidelná jednotvárnost byla zpestřena nevidanými výboji ovzdušní elektřiny, při nichž hroty bleskosvodních tyčí planuly jako rudé lampy a země se chvěla výbuchy nespočetných kulových blesků. A nejpodivnější bylo, že za celou tu dobu ani při náhlých výměnách žáru v mráz, ani při elektrických bouřích se vzduch nepohnul. Ovzduší jako by bylo mrtvé.

Tento stav byl všude stejný, od obou polárních kruhů přes všechny oblasti, moře i souše. A přitom bylo nápadné, že všechna tato povětrnostní střídání se děla v ostře a přesně vymezených pásmech, širokých 5° a přímo spojujících oba zemské póly.

Zdálo se, že tento bláznivý stav, jenž nejen hospodářsky, ale i zdravotně ohrožoval veškeré lidstvo i zvířenu, se konečně uklidňuje. Už déle než týden byl svět ušetřen pekelného žáru a šílené kanonády elektrických výbojů. Ale zato nevystoupila denní teplota ani v rovníkových krajích nad 5° nad nulou a v noci vždy o stejný počet stupňů klesla pod bod mrazu.

Všemu civilizovanému lidstvu utkvěla v mysli děsivá vzpomínka na ledovou dobu.

Je tohle její návrat?

Pochopitelně, že tato hrůzná otázka mohla přivést celý svět do zmatku a zoufalství, jehož důsledky by musely vyvolat všeobecnou zkázu nebo zánik lidské civilizace.

Proto ta mobilizace všech schopných učenců a odborníků, v jejichž duševní a odborné znalosti skládalo zoufalé lidstvo své poslední naděje, že se podaří objevit způsob úspěšné obrany proti běsnícímu živlu, jenž by umírající přírodě vrátil životní zdroj - teplo a zachránil lidstvo před neodvratnou záhubou.

Samozřejmě že to nešlo náhle. Míjely týdny, ba vystřídal se měsíce bez nejmenší změny.

Vánoce. Svátky míru a poetického kouzla...

Mír? Ano. Všude vládl, po celé zeměkouli. Ale jaký to byl mír: duševní agónie, umírání; letargický stav tupého odevzdání se osudu. Lidstvo mělo dojem, že skomírá v ohromné společné hrobce.

A zdálo se, že není úniku z této strašné kobky. Jen smrt může ukončit tato muka.

Toto klidné, mrtvé počasí se nezměnilo ani v lednu, s jehož koncem mizela poslední špetka naděje v obrat.

Po celou tu dobu beznadějného utrpení bylo lidstvo povzbuzováno jen vyhláškami, jejichž obsahem bylo heslo: Trpělivost!

A co též budilo pozornost?

Rádiové přístroje, tato skvělá spojka v mezinárodním styku, už od léta náhle ochably a jen občas a skrovně projevily jakýsi omezený účinek, nyní už zmrtvěly nadobro. Stejně tak vysílačky. Mezinárodní rozhlas, bezdrátová telegrafie byly mrtvy. A značně ochabla výroba elektřiny. Dynamo i generátory v elektrárnách musely pracovat s mnohonásobnou silou, aby bylo jakž takž dosaženo potřebného množství elektrického proudu. Tento stav byl odborníky přísně tajen, protože by veřejnost ještě více poděsil. Nešlo však zastřít skutečnost, že není-li mrtvé, rozhodně je vážně porušeno elektrické a magnetické vlnění, které je základem bezdrátové služby.

Věhlasní badatelé všech civilizovaných národů se sdružili ve Světový svaz pro zkoumání zemské elektřiny a magnetismu, jehož česká odbočka v Praze nesla zkrácený název SEMS.

Bylo by nesprávné vinit tento vědecký útvar z byrokratismu. Všecky odbočky ve všech světadílech i s evropským ústředím pracovaly obětavě do úpadu, ve dne v noci. Nebylo vinou svazu, nedospělo-li se dosud ku kladnému výsledku. Snad největší vina tkvěla v ochromení bezdrátového spojení a značném zeslabení telegrafie i telefonie, jejichž výkonný okruh se smršťil na pouhých dvě stě kilometrů, takže depeše na větší dálku musely být posílány po etapách. Mimoto byl úkol svazu velmi složitý. SEMS byl postaven před záhadu, se kterou neměla věda žádné praktické zkušenosti, a teorie se rovnala matným dohadům.

Země onemocněla.

A z toho vyplynuly další závěry:

Neznámým způsobem, záhadnou katastrofou byla Země připravena o značnou část své elektrické i magnetické síly.

Bylo nutné vrátit Zemi do normálního stavu - vyléčit ji.

Každý lékař musí nejdřív stanovit diagnózu, rozpoznat nemoc. Teprve pak může předepsat lék. Zrovna tak musel postupovat SEMS: Zjistit příčinu, podstatu a způsob katastrofy a zlomit nebo alespoň zastavit její dosavadní i další vlivy a pak najít způsob léčby.

Vzápětí po tomto usnesení zmobilizovala ústředna svazu lodní i pozemské výpravy, aby prozkoumaly souše i moře, zejména oblasti v Tichém oceánu severně od Markéz, kde se stala ona tajemná katastrofa.

Výsledky nebyly valné. Pozemské výpravy zjistily, co už bylo vlastně známo: Podivuhodně stejné povětrnostní poměry mezi oběma zemskými póly; měřicí přístroje potvrdily úbytek elektrické a magnetické síly. To bylo vše. Stejný výsledek měly vědecké lodní výpravy. Jen jedna zpráva tu vzbudila pozornost: Tajemná oblast severně od Markéz - přesněji řečeno na severo-severovýchod - zahalená věčným závojem neproniknutelné mlhy - zmizela. Mlha se rozplynula. Poněvadž se tomu kraji dříve každá loď zdaleka vyhnula, nelze říci, co původně halila mlhová hradba. Nyní se v těch místech vlní moře jako jinde, bez nejmenších stop viditelného ohraničení, jež by bylo známkou nějaké podmořské činnosti či vlivů.

Avšak přece se tam projevilo něco, co vedoucí výpravy považuje za hodné zmínky: Fyzikální měřicí přístroje, zejména magnetická střelka projevovala v té oblasti zmatený neklid, takže nebylo možné spolehlivě určit polohu zemských magnetických pólů. Tento zmatek byl zjištěn v okruhu, jehož průměr činil přesně třistaosmnáct kilometrů.

Ve stejném rozsahu byly současně s náhlými změnami teploty zaznamenány prudké nárazové vzdušné víry, po nichž vždy zavládlo tísnivé znehybnění vzduchu. Tu jsme měli pocit, jako bychom se octli v neprodyšně uzavřeném prostoru. Dýchání bylo obtížné a sluchové vjemy se snížily tak, že vzájemné hovory i rozkazy lodních důstojníků zněly hluše. Výstřely z pušky vyzněly jako tlesknutí do dlaní, bez jakéhokoliv ohlasu a ozvěny. Moře v takových místech leželo mrtvě jako kovová plocha, ohraničená podivuhodně přesným kruhem.

Pravý opak nastal, když loď vplula do pásma vzdušných vírů: I klidný hovor se přerývaně rozléhal. Některé slabiky byly zdušeny, jiné vyzněly jako řev urvaný od úst, jenž, jak bylo měřením zjištěno, letěl spirálou a vracel se zpět, neslyšitelný mimo tuto dráhu. Samozřejmě, že tato okolnost působila na průzkumné lodi mnohá nedorozumění a zmatky. V těchto pásmech mělo moře podivný vzhled, jaký podle lodníků nebyl dosud nikdy a nikde vídán a který bylo možno odůvodnit prudkými nárazy vzdušných vírů: V přesně vyznačeném pásmu z hladiny tryskaly kolmo vzhůru do výše skoro dvou metrů šroubovitě homole, jako by v hlubině vybuchovaly nespočetné třaskavé náboje nebo plyny, avšak bez detonací. Celé pásmo se podobalo nesmírné ježkovité obludě, divě se svíjející kolem lodi.

Zpráva vědecké výpravy končila zjištěním, že byl porušen a uveden ve zmatek zemský magnetismus, jehož oba póly ztratily na dosavadní stabilitě. Důsledek této poruchy se projevuje v chaosu a oslabení statické elektřiny a samozřejmě též v povětrnostním řádu.

Tím byl úkol fyzikálních znalců skončen. Další práce náležela elektrotechnikům, kteří, jako všichni technické, si nelibují v debatách. Jsou to muži činu.

Ale jsou to také lidé, kteří žárlivě střeží autorské právo na plody svého ducha. Svět je tak vychoval. Kdo jen trochu zná dějiny různých velkolepých vynálezů, pochopí.

Je přece nespočet těch, kteří chytráctvím nebo podlými lstmi, peněžními úklady či přímo pustým násilím oloupili autora o jeho vynález tak mazaně, že slepá spravedlnost se svými nestvůrně pokroucenými paragrafy musela hájit zloděje místo okradeného. Tito duševní piráti pak tyli a dosud tyjí v bohatství, přepychu a slávě, kdežto jejich oběť, skutečný původce geniální myšlenky, ač-li nebyl vůbec odstraněn ze světa, živoří v bídě.

Ano, tak chápou mnozí lidé obchod: chytrácky napálit, upírsky vysát a odhodit. Každý způsob a prostředek je jim

vítán.

Technikové měli dobrou školu. Tvrdou a krutou, ale poučnou.

Proto všechny naléhavé výzvy SEMS, aby se odborníci v elektrotechnice účastnili společných porad nebo se alespoň semkli ke společné práci, vyzněly naplano. Odevšad docházely do SEMS stejné odpovědi: Technika je věda práce, a ne planých hovorů. Těm se nic nevyrábí. A nedáme se spoutat. Jsme živá věda. Nejsme hovor, jsme práce. Pracujeme. A je nutné počkat na výsledky.

A tak plynul čas...

KAPITOLA DRUHÁ

RAJSKÝ KOUTEK

Musíme se nyní vrátit znovu do okamžiku, kdy se náš podařený čtyřlístek po zvolání "sbohem, Matko", vyloupil z povrchu matky Země.

A není vyhnutí, musíme tam, kam máme nejméně chuti: do země věčného sněhu a ledu, kam se neodvážili ani v arktickém podnebí zrození a zdomácnění pobřežní domorodci; do samého lůna bílé smrti, jejíž království v rozloze přes 2 180 000 čtverečných kilometrů je dosud obydleno několika tisíci Eskymáky a hrstkou Evropanů. Do samého středu Grónska.

Neboj se, příteli! S plnou důvěrou vstup do tohoto podivného letounu torpédovitého tvaru bez vrtule, nosných ploch i obvyklého podvozku, jen se dvěma vidlicovitými tykadly na hrotu. Vyhlíží to jako ohromný černý brouk s hrozivě rozevřenými kusadly, vid'?

Pohodlně se usad' do měkkého křesla. Toho pavoukovitého netvora vpředu se neboj. Ale nedotýkej se ho! Je to sice pouhý stroj, ale pilot. Robot, ovšem. Ale velmi citlivý a nedůtklivý. Bůh tě chraň před jakoukoliv všetečností! Těžce bys ji odpýkal!

Šťastnou cestu!

Vystup, jsi na místě.

Sen? Pohádka? Zázračný přelud?

Nikoli, je to skutečnost:

Zelený ráj! Luhy a háje; jezírko, v němž se zrcadlí nebeský blankyt; opodál obklopena ladnými květinovými záhony hrdě se vypíná přepychová vila s hvězdáfskou kopulí; za vilou rozsáhlý, smaragdově zelený koberec stepi, z jehož středu vystupuje asi dva metry vysoký, zřejmě uměle vyrobený podstavec, hladký a černý kotouč či válec v průměru snad sto metrů a nad ním... jaký je to div? Jak je možné, aby se tato ohromná koule vznášela bez jakékoliv opory? Nehybně tkvěla ve vzduchu? Balón naplněný héliem nebo vodíkem či jiným lehkým plynem? Proč není upoután?

Takového obra nelze přece vyvážit tak přesně, aby udržoval stále stejnou polohu.

Jaká je to hmota? Je to mnohostěn, který se skládá z průsvitných, ba číře průhledných tabulí skla, ale je to sklo? Jimi je uprostřed zřetelně vidět podivně opalizující kvádr, z něhož na všechny strany paprskovitě vybíhají k vnitřnímu okraji jakési přímé válce, které spojuje stejně opalizující spirála, jež počíná vespod, rozvíjí se těsně za průhledným obalem vzhůru a končí na temeni, z něhož vyčnívají tři dlouhé kovové tyče, ukončené rozsochami.

Spirála je poseta čímsi, co se podobá okrouhlým oknům lodních kabin.

Celý ten úžasný div se leskne a třpytí jako nesmírný diamant v paprscích slunce, jež září a hřeje...

Je možné, aby tento zelený ráj, v němž mimo jehličnatého lesíku a středoevropského rostlinstva bují i palmy a tropická květena, byl ve středu Grónska? A co ty ledové, bílé a duhově planoucí srázy a stráně kolem?

Může to slunce zde v Grónsku stát přímo v zenitu, kolmo nad hlavou? Není to podvod? Nejsme někde na zemském rovníku?

Ale co ten ledový rámeček? Začarovaný kruh.

V jedné z opalizujících žil, které spojovaly kvádr ve středu obrovské koule se spirálou, objevily se stíny, jež matně a rozplizle prosvítaly. Přesto však bylo zřejmé, že jsou to tři postavy, které aniž by pohnuly nohama, šinou se rychle jako po skluzavce tímto mdlé průsvitným tunelem, jenž se od kvádru prudce sužuje k poslednímu spodnímu závitu spirály. Tam v několika vteřinách dospěly. V nezmenšené rychlosti sjely postavy v průsvitném nitru spirály až ke spodnímu konci.

Tu se ze spodního povrchu koule vynořil krátký žebřík a po něm vystoupili na podstavec tři muži, od hlavy až po paty zahalení do celistvého obleku, který se velmi podobal potápěčskému skafandru, jenže byl celý i s kuklou a botami z kaučuku.

Když došli na okraj podstavce, seskočili na trávník a kráčeli k domu. Když se vzdálili od podstavce na dvacet kroků, stanuli a sňali kukly z hlavy.

Vždyť jsou to naši dobří známí:

Inženýr Arne Farin, MUDr. a RNDr. Pavel Horák a strojní inženýr Petr Brada.

Podařený trojlístek, který ohromil celý svět svým velkolepým výletem do vesmíru.*

Arne i Pavel se nijak nezměnili za tu dobu. Jen Petr přibral, zmužněl a zesílil. Zcela se vyrovná svým statným druhům. "Uf!" oddychli si a stáhli ze sebe gumový oblek.

"Jediné, co se mi nelíbí, je vstup a výstup," bručel Petr a zamyšleně hleděl na podstavec.

"Je trochu nepohodlný," souhlasil Arne. "Ale to už nelze změnit. Gumový oblek je nezbytný v mezeře mezi podstavcem a letounem. Vždyť je tam stále napětí několika milionů voltů. Bez dokonalé izolace by došlo k výboji, po němž by z našich těl nezbyly ani atomy. Ostatně je to jen chvilka. Všude uvnitř koule a též kolem podstavce od jeho úpatí jsme

úplně v bezpečí."

"Je to geniální výtvar," poklepal Pavel Petrovi na rameno.

"Co ti mám dát, lichotníku? Víš, že nemám ani vindru a peníze zde vůbec neplatí," šklebil se Petr.

"Nevtipkuj. Však dobře víš."

"Oba víte, že mé zásluhy jsou pochybné. Snad jen základní myšlenka, původní návrh, který Nemo seškrtal a doplnil. Z mého návrhu zbyla jen základní část."

"Ale nejdůležitější. Sám Nemo to řekl."

A Petr zvažněl: "Je-li kdo génius, je to Nemo. A druhý je Arne. Čím by byla tahle koule bez elektrického ústrojí, které jí v pravém smyslu vdechlo duši? A kdo to všechno vytvořil? Arne. Sám Nemo byl v mnohém směru na rozpacích, přestože se v elektřině skvěle vyzná. Ale je už příliš stár, aby jeho vele duch stačil modernímu a budoucímu pokroku. Arne je jeho zdárným následovníkem a nástupcem. Vždyť to, čím letoun vybavil, jsou skutečné divy a zázraky."

"Přiznáváš?" obrátil se na Arna.

"Ne"

"Pak jsi neupřímný."

"Mýlíš se, Petře. Jen nevidím žádné divy a zázraky v samozřejmých výsledcích své práce, ve svých teoretických předpokladech. Víš, kamaráde, miluji zlatou střední cestu: všichni jsme učinili, co bylo v našich silách. Ty jsi dal základ, který Nemo svou genialitou zdokonalil. Ale jen v podrobnostech. Hlavní konstrukce zůstala zachována podle tvých výkresů a rysů. Je to tak?"

"Nu, ano, ale..."

"Elektrickou výbavu pak provedl více Nemo než já. Vy oba nevíte o těch mnohých a dlouhých poradách mezi mnou a Nemem. I mou práci Nemo v mnohém opravil a zdokonalil. Je to vele duch. Jeho duše je stále mladá, úžasně svěží, zázračně důvtipná. Ostatně nejsme ještě hotovi. Dosud chybí výbava chemické laboratoře a elektrická výzbroj."

"Nemova vzducholod' je s tím už na cestě."

"Ano. Zítra připluje," přikývl Arne. A pojednou se jeho vážná tvář rozjasnila: "Hled'te na ten krásný obrázek," ukazoval k cestě parku, kde se objevil otevřený kočárek se záprěží dvou bělostných, parohatých sobů.

A v kyprém objetí nachově červených polštářů trůnila jako královna z pohádky mladá žena s dítětem po boku, oba zahalení do hermelínu.

Petr přiložil dlaně k ústům a zavolal:

"Pe-tří-ku!"

Z hermelínového balíčku se třepotavě vzepjaly ručky a dětský hlásek jásavě odpověděl:

"Ta-tí!"

Spřežení odbočilo z parkové cesty a hnalo se k mužské trojici tryskem, jaký jen dovolovaly krátké nohy sobů. Dvouletý capart vřískal rozkoší.

"Sed'! Nešij sebou, nebo zastavím!" slyšeli přísný hlas mladé matky.

Petr nedočkavě spěchal vstříc.

"Nazdar, Majlejdý," zdravil Pavel Petrovu ženu.

"Zas už?" tvářila se hněvivě. "Nekomol mé jméno. Nejsem anglickou mylady, jsem česká Milada. Jak jste daleko s prací?" tázala se Arna.

"Petr je v podstatě už hotov. Chybí jen některé drobnosti."

"Na to už snad stačí Jirka. Kdypak přijede?" Miladiny oči se upřely na Arna, který pokrčil rameny.

"Nemo nám dosud neoznámil jeho odlet."

"Ó je!" povzdechla.

"To přece není k zoufání," usmál se Arne. "Nemovo letadlo zde přistane od startu za několik hodin. A proč vlastně odtud spěcháš, Milado? Přece tu máš Petra i dítě, oba věrné kamarády. Ivára Solstada a Amundsena, který je milý a zábavný člověk. A je zde jako v ráji."

"Ani Eva nechybí," Pavel čtverácky mhouřil oči.

"Nevtipkuj," usmála se trpce. "Ano, jako v ráji..." hovořila zasněně. "Právě proto. Všecko je tu umělé. Celá příroda. I to slunce, které sice, musím uznat, mile svítí a hřeje, snad lépe a účinněji než ten pravý vládce našeho vesmíru, ale je to umělé těleso, sice zázračné, ale přece jen výtvar Nema, člověka. Jsem tu již skoro dva roky. Připadám si jako pampeliška chovaná v nádherném skleníku."

"Nežehrej," vtiskl jí Petr polibek. Snadno zde vydržíš ještě nějaký ten den. Na české louky a lesy a letní teplo v Čechách se mnoho neteš. Přece víš, jak to už téměř půl roku v celém světě vypadá."

"Není to lepší?"

"Není."

"Proč Nemo nepomůže?"

"Prozatím to není ani v jeho moci," ozval se Arne.

"A kdy bude?"

"Těžko říci."

"Není to návrat do ledové doby?"

"Na to mohu určitě odpovědět záporně. Podle zjištění Nemových přístrojů byl Zemí vyrván důležitý uzel, v němž byla soustředěna a zhuštěna valná část zemské elektrické i magnetické síly."

"Vyrvána?"

"Ano. Vyrvána a odnesena do vesmíru."

"Jak je to možné? Kým? Ví o tom svět?"

"Neví. Pokládá to za přírodní katastrofu."

"A zatím...?"

"Byl to lidský čin."

"Cože? Jak to víš?"

"Z Nemovy zprávy."

"Jak mohl dovolit takový zločin?"

"Neukvapuj se, Milči. Strpěl to jen z vědeckého zájmu."

"Ták? To má být omluva? Pro Nemův vědecký zájem má nyní celé lidské pokolení trpět a strádat?"

"Uklidni se. Nebude to tak zlé. Nemohu to říci přesně na den, ale s jistotou mohu podle Nemových zpráv určit dobu, kdy se Zemi vrátí normální povětrnostní stav."

"Kdy?"

"Nejdéle koncem dubna."

"Tedy za dva měsíce?"

"Ano. Nehrozí tedy zkáza. Snad jen opoždění sklizně, ale ani to není jisté."

"Jak to můžeš tvrdit?"

"Máme důkazy."

"Jaké? Podezřívám Nema, že si libuje v tomto trápení lidstva."

"Milado!"

"Počkej! Nech mne domluvit. Řekl, že Zemi byla uloupena převážná část elektřiny. Proč s ní Nemo plýtvá?"

"Neplýtvá."

"Jakpak ne? Což není plýtváním tohle jeho slunce, celý tento kouzelný ráj, elektrické stroje a zařízení v paláci, v té ohromné kouli, jejíž nesmírnou tíží udržuje nad podstavcem jen stálý elektrický proud, úžasné elektrické stroje, přístroje a jiné mnohé vymoženosti v letounu, běžící chodníky, kouzelná osvětlení... A jeho vzducholodi?"

A co teprve všechna ta čarovná, ohromující zatížení v jeho světě, nekonečném, mnohokrát rozlehlejší než celý povrch světové souše, snad i moří, neboť jeho svět má několik horizontů v zemské kůře. Byla jsem tam přece s vámi, na vlastní oči jsem viděla ty divy a úžasy, jejichž životem je skoro výhradně zemská elektřina. Proč ji neuvolní? Proč ji tak sobecky poutá?"

"Miluško, to je maličkost proti nárokům, které nyní klade Země na zdroj elektřiny, jenž jí má vrátit dřívější normální život. A Nemo nepoutá elektřinu sobecky pro sebe. Naopak, poutá ji pro Zemi."

"Tomu nerozumím," poškubla rameny.

"Vysvětlím ti to," pokračoval Arne klidně. "Pamatuješ se na ten obrovský kondenzátor na čtvrtém horizontu v Nemově světě?"

"Ovšem. Nesmírný obr, jehož vrchol nelze dohlédnout."

"Je deset kilometrů vysoký."

"Je dosud v činnosti?"

"Jistě."

"Jistě," Miladiny oči vítězně zasvitly. "Vždyť bez něho by celé Nemovo démonicky geniální panství bylo mrtvé."

"Při nynějším soustředění elektrické moci ano."

"Při nynějším soustředění?"

"Není tomu tak dlouho, co byl postaven."

"Mám tě, kde jsem tě chtěla mít, Arne!" zvolala, jista svým vítězstvím. "Žádný lidský čin, uloupení elektrické moci kdesi v Tichém oceánu, jak se bájí. A říká-li to Nemo, pak je to výmluva. Ten kondenzátor je vinen! Už po léta vysává Zemi, jako nesmírný upír pije její životní mízu."

"Opět se mýlíš," Arne se nedal vyrušit z klidu. "Omlouvám tvůj názor, že Nemo se vymlouvá. Neznáš ho tak dokonale jako my."

"Důkazy!"

"Snadno ti je dát, jen mne klidně vyslechni a nepřerušuj. Ten kondenzátor pracuje už hezkou řadu let, aniž by se byla projevila na zemském povrchu nejmenší změna v počasí a elektromagnetickém řádu vůbec. Kdyby se nyní uvolnil jeho obsah, rozplynula by se tato elektřina v zemské kůře asi s takovým účinkem, jako když by lékař vpravil do žíly obru, jenž se svíjí ve smrtelných křečích naprosté bezkrevnosti, jedinou malou injekci zdravé krve, kterou by jinak zachránil umírající novorozeně."

Řekl jsem, že do dvou měsíců se Země vrátí do dřívějšího stavu. Trvám na tom. Ale to nebude zásluhou pozemských odborníků na elektřinu, kteří marně bádají, nýbrž zásluhou Nema, jenž dokončuje se svými spolupracovníky a armádou robotů rozsáhlá sací zařízení elektřiny ze samotného zemského jádra, kterou pak téměř rázem vyplní zemskou kůru i vzdušný obal naší planety. Tak je to, Milado. A nyní ti vysvětlím tu katastrofu, která se udála nad Markézami: Vědci tonou v dohadách stejně mlhovitých jako ta celému světu záhadná oblast, která se prý propadla do hlubin oceánu. Pravdou je pravý opak, jak zjistil Nemo."

"Nemo je skutečně vševědoucí."

"Nepochybuj o tom," ozval se Petr, když viděl Miladin ironický úsměv. "My tři dobře známe zařízení, které umožňuje, aby viděl i slyšel všude a vše, co se mu zlíbí. Není to zázrak, jen nejvyšší zdokonalení jinak světu známé televize a využití elektromagnetických vln vůbec. A musím uvést podle pravdy, že hlavní zásluhu na tomto úžasném objevu má Arnův otec, který..."

"To je vedlejší," řekl Arne. "Nemovy důmyslné přístroje prozradily, že od loňského jara se cosi děje v oblasti severoseverovýchodně od Markéz. Začal pátrat svým vševídem. Zpočátku měl značné obtíže, poněvadž obraz byl

neustále zakryt mlhou hustou jako mléko. Postupně shledal, že tato mlha tvoří jakousi hradbu, která v kruhu obaluje dějiště a nahore končí nápadně ostrou hranou. Marně vysílal zesílené zvědné paprsky. Nemohl mlhou proniknout. Těž žádný zvuk nemohl zachytit. Bylo jen jisté, že mlžná hradba obaluje jakousi záhadnou oblast, snad nějaký sopečný ostrov.

V této domněnce ho posílily výbuchy, spíše však podivné světelné úkazy, které na několik minut vytryskly do stratosférické výše. Přitom nabyl pro své tělo nepříjemné, ale pro své bádání vítané zkušenosti: totiž dosti bolestivé pocity, jaké dává náhlý styk s přemírou elektrických výbojů, ale současně měl důkaz, že nejde o přírodní sopku, nýbrž o elektrický fenomén. Chytře využil elektrické síly nashromážděné po těchto výbojích nad tajemnou oblastí, upravil patřičně přístroj - a dostal se shora do středu oblasti. Měl vyhráno."

"A co to bylo?" Milada byla zřejmě zaujata.

"Ostrov. Rajský koutek, obklopený lagunou, orámovaný skalní hradbou. Vše opodál bylo obaleno shlukem par. Uprostřed ostrůvku se tyčila černá homole."

"To bylo to vosí hnízdo, jak o něm psali hvězdáři?"

"Ano, Milado. A je to vhodné přirovnání."

"Ale jak se dostalo do vesmíru? Přece nechceš říci..."

"Právě tak. Celý ostrov vzlétl i s obalem par do vesmíru, kde nějakou dobu v určité vzdálenosti od Země vytrval a pak náhle zmizel. To byla ta katastrofa, která odňala Zemi převážný díl elektrické síly. Abych ti to vysvětlil: To místo totiž tvořilo zeměpisně přesný střed nejkratší čáry, jež spojuje oba zemské magnetické póly, a fyzikálně dosud nepovšimnutý a neznámý důležitý uzel elektrické i magnetické síly naší planety."

"Proč Nemo dovolil takovou loupež?"

"Z vědeckých důvodů. Byla tam totiž čtveřice mladých lidí, geniálních odborníků, jejichž úžasný pokus nechtěl Nemo rušit. Tím méně, když sledoval jejich činnost a vyslechl, co zamýšlejí. Jsou to tvůrci nového světa."

"Nemo ví všechno?"

"Zná dokonce jméno té nové planetky."

"Jak se jmenuje?"

"Planeta Leon."

"Podivné jméno."

"Jen zdánlivě. Ve skutečnosti je vtipné. Skládá se z počátečních písmen křestních jmen stvořitelů: Ludvík, Emil, Otakar, Norbert."

Chvilí bylo ticho.

"A kde jsou teď?" zeptala se Milada.

Arne pokrčil rameny:

"Nemo ztratil jejich stopu. Odlet byl příliš rychlý. A mimoto se udál v okamžiku, kdy se Nemo byl náhodou nucen zabývat jinou záležitostí."

"Škoda."

"Však je najdeme."

"V tom bezedném nekonečnu?" povzdychla Milada.

"Najdeme tu planetu. Nemo opět najde stopu. Sice to chvíli potrvá, ale..."

"Ivar sem běží!" zvolal Pavel.

Dlouhonohý Švéd se k nim od paláce hnál skutečně závodním tempem.

"Héééj!" křičel už z dálky. "Nemo oznamuje start Omikronu!"

"Omikron? To je skoro největší nákladní vzducholod'!"

"Proč se divíš, Pavle?" usmál se Arne. "Vždyť očekáváme od Nemá celou technickou výbavu. Výzbroj, zásoby potravin, čtu robotů a vůbec mnoho věcí. Naše cesta vesmírem může trvat i několik let, musíme tedy být dobře vybaveni a zásobeni."

"A co je s Jirkou?" dychtivě se tázala Milada.

"Letí v Omikronu," odpověděl Ivar.

"Sláva!" zajásala. "Kdy zde přistane?"

"K půlnoci."

"Pak můžeme už zítra..."

"Nebud' tak nedočkavá, Miluško," ozval se Petr. "Jirka je sice dobrý strojař, zejména mnoho získal za toho půl roku, co byl u Nema, ale nějaký týden ještě uplyne, než bude zcela připraven. Musí se mnou provést montáž všech těch nových strojů a přístrojů a pak ho musím řádně zapracovat do obsluhy. Nemáš ani tušení, jak se všechno to zařízení v letounu složitě."

"Vždyť k obsluze budou roboti," namítla.

"Tím je to složitější. Přes všechnu svou úžasnou dokonalost jsou to jen stroje, které plní přesně a spolehlivě svůj úkol. Nejedí, nepijí, ve dne v noci, neustále jsou v činnosti, ale vykonají jen to, co jim přikáže velitel, kterým bude Jirka."

"A co když Jirka usne? Člověk přece nemůže stále bdít."

"Bude mít nadbytek času k odpočinku. A roboti jej vždy včas upozorní na každou okolnost nebo závadu, takže Jirkova služba bude vlastně pouhý dozor a k jeho činnosti dojde jen občas, na zavolání."

"Aspoň nic zbytečně neodkládej," řekla odevzdaně.

"To ti mohu slíbit. Ale Jirka musí být důkladně zapracován, poněvadž na něm bude snad největší odpovědnost za osud letounu, ba za život Arnův, Pavla i jeho vlastní. Vždyť Jirka je můj jediný bratr. Proto nelze spěchat. Jirka musí být co nejlépe připraven na tu velkolepou pouť vesmírem."

KAPITOLA TŘETÍ OMIKRON

Po večeri obyvatelé tohoto čarovného koutku světa usedli v Amundsenově pracovně. Vždy se těšili na tuto chvíli oddechu, která jim též po celodenním rozptýlení a rozchodu za prací skýtala příjemnou společenskou i přátelskou zábavu a zároveň příležitost k projednání dalšího pracovního programu.

Mimoto měla tato místnost svůj půvab. Amundsenova pracovna se totiž nacházela v ústřední kopuli nad palácem a byla to skutečná observatoř či pozorovatelná jak svým kruhovitým tvarem, jehož zasklení se podobalo obrovskému průhlednému zvonu, tak i výbavou, v níž nechybělo nic, čeho bylo třeba k účelům hvězdářským i pozorování blízkého i vzdáleného okolí, daleko za lem ledového horstva, jež obklopovalo oázu. K tomu sloužily jednak důmyslné periskopy a ještě účelnější podivuhodný přístroj televizní, jehož účinnost byla v pravém smyslu neomezená.

Kromě toho byla pracovna vybavena přístroji a pomůckami fyzikálními a chemickými, které by jistě budily touhu a závist i nejproslulejších laboratoří našeho světa.

Samozřejmě že tato zařízení mimo vědeckých účelů jim skýtala hojně zábavy a kratochvíle; často nahrazovala ba předstihovala svým přenosem přítomných dějů z libovolných krajů a dalek film. Televizní přístroj zároveň naprosto věrně přenášel jakýkoliv zvuk i nejslabší šelest. Lze si představit, s jakými pocity hleděli pak naši krajané vzdálení tisíce mil na přítomný viditelný i slyšitelný denní pouliční ruch Prahy nebo idylického života českého venkova.

Byli tu všichni, sesednutí před televizní deskou, až na malého Petříka, který spokojeně spal ve své postýlce.

Veškeré obyvatelstvo této kouzelné oblasti se skládalo z šesti osob, z nichž vlastně jen dva můžeme označit za usedlíky: Roalda Amundsen, proslulého norského polárního cestovatele, staříčkého kmeta podle počtu prožitých let, ale dosud mladého, zdravého a čilého svým statným tělem i duchem, a jemu oddaného badatele a spolupracovníka Ivara Solstada.

Úžasné vymoženosti a prostředky, jimiž vládl Nemo, umožnily vytvoření tohoto rajskeho koutku v samotném středu nesmírné, člověku jinak naprosto nedostupné ledové pouště. Do hotové rezidence dosadil pak Nemo Amundsen jako svého důvěrníka a strážce nad pořádkem v celé polární oblasti na severní polokouli.

Ivara si přivezl Amundsen před léty, když mladý muž, vášnivý arktický badatel, ukončil studia na přírodovědecké fakultě a svými spisy si získal zvučné jméno v odborných kruzích.

Ostatní čtyři byli tu jen dočasnými hosty. Arne a Pavel byli dosud svobodnými mládenci a měli se v nejbližší době vydat v připravovaném letounu na cestu do vesmíru, kam je měl doprovázet Petrův bratr Jiří, na jehož přilet čekali. Petr se musel tohoto dobrodružství vzdát. Manžel a táta nemá už tu volnost jako mládenec... Ve své pražské pracovně bude tvořit stálou spojkou mezi letounem a jeho posádkou a Nemem, který bude bdít nad bezpečím dobrodružných letů.

Blížila se půlnoc.

Je vhodné říci, že tuto noční dobu označoval přesný elektrický měřič času. Jinak nebyl viditelný rozdíl ve světle mezi dnem a nocí, neboť ve stratosférické výši nad oázou neustále planul světelný kotouč, sice značně menší než přírodní Slunce, spíše jen jakási hvězda, ale svou světelnou i hřejivou energií o nic slabší. Naopak, je možné směle říci, že toto umělé slunce bylo mnohem účinnější. Byl to jeden z mnoha a mnoha vynálezů geniálního Nema, jemuž ovládnutí celého zemského elektrického živlu skýtalo všechny prostředky a možnosti, jak libovolně nakládat s touto veledůležitou mocí.

Nemůžeme se zdržovat podrobným líčením prostředků, které Nemovi umožnily tento úžasný výtvar. Museli bychom znovu dlouze a široce popisovat všechny ty divy a technické zázraky Nemova nesmírného světa v hlubinách zemské kůry, jehož byl vládcem. Můžeme jen stručně vysvětlit, že Nemovo umělé slunce bylo soustředěním a zhuštěním elektrické energie do takové síly, že jeho odštěpek - a Nemo mohl libovolně objem štěpit nebo naopak zvětšit - ve velikosti hrachu by v obvodu sta metrů za několik vteřin změnil všecko v popel a roztavil každý kov. Vždyť ten kotouček nad oázou neměl objem o mnoho větší pěstí, tkvěl ve výši třiceti kilometrů, a přece svítil a hřál stejně vydatně jako přírodní vládce vesmíru, jehož nadto předčil svým blahodárným zdrojem ultrafialových paprsků, které nejenže znamenitě účinkovaly na vzrůst a vývoj zejména rostlinstva, ale neméně blaze působily na zdravotní stav zvíře i lidí.

Oáza se ani v nejmenším nemusela starat o vláhu. Domněnka, že k zavlažování přispívaly okolní ledovce a širší pláně a lány věčného sněhu, je jen částečně oprávněná. Umělé slunce sálo vydatně z těchto nesmírných zdrojů zledovatělé vody, ale podivuhodnost tkví v tom, že časté sněhové bouře, které řádily v okolí a nezdálo se jako zákazonosné smrště hnaly hrozivě k oáze, roztrhly se a zhroutily na její hranici. Tu pak v nejhorším případě byla oáza "pocukrována" měkoučkým sněžným pápeřím, jež se však v několika minutách rozplynulo v příjemnou vláhu, v teplý zápar, který rostlinám znamenitě prospíval.

Na televizní obrazovce se střídaly smutné obrazy českého venkova. Ty smutné, tmavé lesy, černé háje bez nejmenšího náznaku rašení, mrtvé lány polí a luk pod špinavými, břechovitými cáry studeného rubáše - to že je český máj?

Z rádiového přijímače vyrazil táhlý, ostrý tón.

"Signál!"

Amundsen otočil usměřovačem na rozvodné desce a obraz zmizel. Malou chvilku jako by se honily chuchvalce mraků střídané kypícím mlékem; odkudsi z hloubi prosvítal topasově žlutý bod.

"Nemovo žluté světlo!" zvolal Arne radostně.

"Ano, světlo lodivoda Omikronu," přikývl Amundsen a pohnul usměřovačem.

Žlutý bod, jako by jim letěl vstříc, kvapem rostl.

Pojednou se zákal rozplynul.

"Letí vysoko nad mraky, ve stratosféře," hlesl Amundsen. "Pozoruj měřidla, Arne!"

Nyní viděli jasně: Žluté planoucí kotouč a za ním černé, lesklé těleso torpédovitého tvaru, bez nosných ploch, na obou

koncích zahrocené, s vidlicí vpředu, jež jako kusadla brouka se hrozivě rozevírala k unikající žluté kouli a rozvzteklena marnou snahou po dostižení sršela ze svých dvou hrotů proudy fialových jisker.

"Kde je teď?" zeptal se Amundsen.

"Minul jihovýchodní pobřeží Grónska," odpovídal Arne, skloněn nad měřicími přístroji.

"Rychlost?"

"V této chvíli deset tisíc kilometrů."

"Může tu tedy být asi za půl hodiny. Jak je vysoko?"

"Skoro třicet kilometrů. Ale teď stoupá."

"Ano. Vidím na obrazovce, že se zmenšuje. Půjďme za ním," pohnul Amundsen knoflíkem.

"Zvyšuje rychlost," hlásil Arne.

"Ovšem. Má menší tření v těch řídkých plynech. Bude tu dřív. Jak vysoko je nyní?"

"Varujte ho! Vždyť se už dotýká spodní hranice vodíkové vrstvy. Co když ji ty elektrické výboje z hrotů vznítí?" hrozil se Pavel.

"Nebezpečí by bylo za normálních poměrů. Ale nyní, když je narušena ovzdušná elektřina lze předpokládat, že i vrstvy atmosféry se nahoře pomíchaly," mnil Amundsen. "Ať jakkoliv, loď vede sám Nemo. Nesmím zasáhnout do jeho vedení. Omikron se beztak opozdil o dobrou hodinu. Ale je pozoruhodné, že nyní může dohánět. Je-li to přírodní vliv, pak by to znamenalo brzké zlepšení pozemského elektromagnetického stavu, a tedy též počasí."

"Ano," potvrdzoval Arne. "Zvýšil rychlost na patnáct tisíc, přestože klesá. Je to možné? V těch několika minutách je o šest kilometrů níže. A stále tak prudce letí dolů... opět o dva... tři... zase dva..."

"Není to pád?" ozvala se úzkostlivě otázka Pavlova.

"N-nemyslím," zaváhal Arne.

Tato odpověď svou neurčitostí přivodila, že společnost měla pocit, jako by byla zavalena lavinou.

Do ticha vpadl konečně Amundsen:

"Žádné strachy! Pod Nemovým vedením je zřícení letounu vyloučeno."

"Za normálních elektromagnetických poměrů. Ale nyní..." pochyboval Pavel.

"Nikdy," řekl Amundsen klidně. "Přece vidíte, že letoun nemění svou vodorovnou polohu. A také výboje z hrotů neustaly, jen jsou trochu mírnější, což je správné. Jak je teď?" zvolal na Arna.

"Klesl na dvacet. A stále ještě... sláva! Zastavil pokles. A nyní..."

"Zvýšil rychlost," dopověděl Amundsen.

"Jak jste to uhodl?"

"Podle zesílených proudů z hrotů."

Vtom se ozvala vysílačka.

"Převezměte další řízení Omikronu," četli v Morseových značkách Nemův rozkaz.

Arne radostně přiskočil k rozváděcí desce a jeho prsty se rozehrály na páčkách: "Haló, Omikron!" volal do mikrofonu.

"Ahoj!" odpovídal Jirkův jásavý hlas.

"Všecko v pořádku?"

"Jistě."

"Přepojuji na pilota."

Po chvíli se vynořil nad okruhem oázy obrys ohromného černého tělesa, které jako obrovská předpotopní obluda s povrchem lesknoucím se v paprscích Nemova slunce, se zahroceným čelem sinavě ozářeným mohutnými výtrysky, sršícími za ohlušujícího rachotu z vidlice, snášelo se zvolna a těžce na planinu mezi palácem a podstavcem kulovitého letounu.

Přistání trvalo dlouho. Metr po metru, a než dosedl, coul po coulu klesal Omikron, až konečně spočinul na zemi.

Teprve pak vypořadil Arne hlavní páku a spěchal za družinou, která se zatím už seskupila u vzducholodi.

Doběhl, právě když se na boku otevřela malá dvířka a vystoupil Jiří:

"Po-počkejte! Ne-umač-kejte mě!" sténal, "co z toho budete mít, když ze mne vyždímáte mou hříšnou duši? To jsi lékař, Pavle? Tak surově mně zmáčknot ruku?"

"Co neseš? Vzkaz od Nema?"

"Ano. Ale dříve bych..."

"Žádné dříve! Nemovy vzkazy jsou svaté, nestrpí odklad. Mluv, ku-rýre!"

"Tak poslouvejte: Od okamžiku, kdy Omikron spočinul na půdě tohoto rajského koutku, vrátil Nemo Zemi normální povětrnostní stav."

"Jirko! Za tuto zprávu si zasloužíš hubičku!" vykřikla Milada.

"Ó-óó!" zazpíval Jiří blaženě, labužnický oplácení polibek své švagrové, která však hned opět zvažněla:

"Teprve od dosednutí vzducholodi? Přece jsem tedy měla pravdu, že Nemo odsával Zemi elektřinu."

"To bys mu křivdila, Milado," hájil Jiří Nema. "Naopak, Nemo nastrádal, co Zemi uniklo, a nyní jí to dává. Mohl tak učinit už před startem Omikronu, ale těch několik hodin dříve už nerozhoduje, naopak, bylo by na škodu, poněvadž řízení letu se dalo vlivem Nemova kondenzátoru, kdežto jinak by se spotřebovalo mnoho elektrické energie z ovzduší, sotvaže bylo napojeno, což by mohlo způsobit nové zmatky. Země už sice dostala opět svou bývalou elektrickou i magnetickou energii, ale nějakou dobu potrvá, než se ta nová síla řádně rozptýlí a vyrovná."

"Hleďte, co dělá ASTRA!" vykřikl Pavel.

S úžasem viděli, jak ohromná koule, dosud nehybně se vznášející nad podstavcem, nyní v rychlých pravidelných vlnách vždy o dobrý metr stoupá do výše a opět klesá do původní polohy.

"Co to má znamenat?"

"Potvrzuje to, co právě řekl Jirka," vysvětloval Arne. "Také ASTRA, která byla dosud pod vlivem Nemova kondenzátoru, tedy síly stejnosměrného proudu, dostává se nyní do vlivu proudu střídavého. Jsou to účinky elektrických kmitů."

"To bude obtížná práce uvnitř, potrvá-li ten tanec. Nebo se snad ještě zvýší?" bručel Petr.

"Nestarej se," řekl Arne klidně, "neklid je právě důsledkem dosavadní nevyrovnanosti napětí. Brzy ustane."

"Do práce!" vstal ráno Jiří po společné snídani z křesla.

"Chtěla bych vidět zařízení v Omikronu," zatoužila Milada.

"Může být," svolil Jiří, "ale jen osobní kabinu a pilota, který jediný je zajímavý. Jinak bys neviděla nic pozoruhodného. A bude lépe, budeš-li hledět na ten rej zvenčí. Počkej tu na nás, oblékneme si gumové skafandry."

"Ty máš s sebou pilota, Jirko?"

"Ovšem. Sám bych přece nemohl řídit..."

"Krásné!" blýskla po něm očima. "Necháš ho celou noc v letounu, nepozveš ho k snídani, vůbec se o něj nestaráš... co si o nás řekne ten člověk? Co se šklebíš, necito? Nesměj se! Skandál! Nemáš ani špetku slušnosti! Styď se!"

Jaký je to způsob? Ten kluk se jí drze směje do tváře...

Užasle pohlédla na Amundsena a Ivara, kteří v jídelně s ní zbyli. Ale hle, ti se též smějí.

"To nic, paní Milado," chlácholivě hovoří starý polární medvěd. "Pouhý žert. Nedorozumění, které se vysvětlí, jakmile... jděte jen klidně k Omikronu."

"Tak pojď, Milado," volal na ni Jirka už zdáli, "představím ti tu nestvůru."

Rozjasnilo se jí, sotvaže vkročila za Jirkou do malé kabiny, v níž byl jen stůl a za ním pohodlné klubové křeslo. Skleněná stěna oddělovala vpředu prostor, jehož poněkud zúžené čelo zabírala bílá mramorová deska, zaplněná různými přístroji, podobnými teploměrům, tlakoměrům, rozmanitým baňkám a křivulím, hodinám. Samá spleť a změť aparátů, ručiček a páček, klíček a vypínačů, kabelů a drátů...

Uprostřed místnosti byl okrouhlý pult, posetý knoflíky, klíčkami a páčkami, hvězdami a spirálkami.

A ve středu tohoto kruhu na kuželovitém podstavci - dech se jí zatajil hrůzou: baňatý trup ohromného pavouka - či je to chobotnice s chapadly rozplazenými dokola, nehybně spočívajícími na těch páčkách...

"Co... je to?" vykřikla zděšeně.

"Pilot."

"Je to živé?"

"Kdepak. Žádný živý tvor by nezvládl takový mechanismus. Robot. Pouhý stroj."

"Proč jsi to neřekl hned? Zasloužil bys výprask, potměšilče."

"Vždyť jsi mě nepustila ke slovu. Ale teď už musíme začít s prací. Pojď," vyvedl Miladu z kabiny.

"Kde jsou ostatní?" tázala se.

"Už v ASTŘE. A hled, už se skoro uklidnila. Jen malounko se ještě chvěje. Stoupni si semhle. Odtud budeš dobře vidět nosiče."

"Nosiče?"

"Jen se zas neplaš. Jsou to také jen roboti. Ale neplet se jim do cesty. Vůbec se nepřibližuj. Nejsou s nimi žerty. Musím dovnitř, dát rozkazy."

Jirka zmizel ve vzducholodi.

Chvilku se nic nedálo. Až pojednou se široce otevřel lodní bok a dutina rázem oživila.

Jeden po druhém vystupovali obrovští třímetroví muži, jimž ze šišaté lebky zeleně planulo jediné čočkovitě vyboulené oko a z uší a temene lebky trčely krátké kovové hroty. Pevně a lehce nesla každá z těchto kovových příšer na rozložitých plecích těžký náklad roztodivných strojů a součástí. Nasládlá vůně ozónu vanula z tohoto hrozného průvodu, pod jehož tíží se citelně zachvívala zem.

"Už jdou," slyšela za sebou Jiřího.

"Jak to všechno dostanou do ASTRY?"

Odpověď přišla sama: Ze spodku ASTRY se vyplazil široký kovový pás, jako obrovská housenka lezl k okraji podstavce a sešnul se dolů. Jeden robot po druhém kladl na pás svůj náklad, jež vždy ihned zachytily mohutné spáry. Pás se dal do pohybu a náklad mizel v ASTŘE.

Roboti se vraceli do Omikronu a s novým nákladem opět zpátky. Neuplynula ani hodina, když práce robotů byla skončena. Příšery zmizely v lodním trupu, který se za nimi uzavřel.

"Musíme poněkud odstoupit," odváděl Jiří Miladu od Omikronu, z něhož se ozval krátký řev sirény.

Hned poté se rozsršela vidlice v čele Omikronu fialovými blesky a obrovská vzducholod se zvolna vznesla kolmo vzhůru. Ve výši asi padesáti metrů na okamžik jako by stanula, ale pak náhle vzlétla jako blesk a v okamžiku zmizela v nedohlednu.

Práce v ASTŘE šla nyní rychle kupředu. Důmyslně zařízené pásy umožňovaly rychlou dopravu strojů i součástí na potřebná místa, jeřáby a zdvihadla plnily skvěle svůj úkol, takže zbývala jen montáž, se kterou si naši tři odborníci jen hráli. Dlužno uznat, že vydatně pomáhal též Pavel.

Přesto však trvalo celý týden, než bylo vše hotovo, a další týden si vyžádalo zasvěcování a zapracování Jiřího do všech těch technických tajů a mnoha a mnoha možností, jež stroje skýtaly při řádné obsluze. Mechanismus totiž nebyl nijak zvlášť složitý, stroje pracovaly jako dokonalí roboti téměř samy, ale bylo nezbytné dohlížet a udržovat je v pohotovosti a činnosti čištěním.

A tak konečně přišel den, kdy bylo možno určit dobu startu ASTRY. Byla stanovena na zítřek, 17. května v 8 hodin

ráno.

Celou posádku tvořili Pavel, Arne a Jiří, trojice bez hodností, ale zato plně si vědoma své odpovědnosti. Všecky své síly a schopnosti spojí a věnují prospěchu a bezpečnosti celku.

Nyní mohli konečně vyhovět Miladinu přání, aby si směla prohlédnout zařízení ASTRY.

Oblečena do gumového skafandru vstoupila v Petrově doprovodu do letounu. Již na samotném prahu byla překvapena.

Pohyblivý chodník se s nimi rychle šinul podle vnitřního obalu vzhůru. Vystoupili v rotundě, okrouhlé místnosti, v jejíž středu stál malý pult s páčkami, vypínači a kličkami a před ním na podstavci něco, co se podobalo těžkému kulometu, k němuž byl přimontován dalekohled. Dlouhá hlaveň byla zatěsněna do obalové stěny, jež byla po celé prostotoře rotundy číře průhledná a jakoby arkýřovitě vydutá.

"Dělo?" tázala se.

"Do jisté míry. Nevrhá totiž náboje, nýbrž ničivé paprsky. Strašná zbraň. Zcela neslyšně a bez nejmenších otřesů dovede v několika vteřinách celá území obrátit v prach a popel. Žádný kov, žádná hmota jí neodolá. A působí přímočaře do stratosférické dálky, téměř do nekonečna."

"Přímochaře? Ale jak je pak možno přesně mířit, když hlaveň je utěsněna do stěny?"

Petr mlčky uchopil kolo na podstavci, podobné malému volantu, a jak jím otáčel, měnila hlaveň směr, aniž by se těsnění kolem ní uvolnilo.

"Jak je to možné?" divila se. "Což je ta hmota tak poddajná?"

"Není. Je pevná jako pancíř. A ač průhledná a slabá, je dokonale odolná i proti nejprudšímu nárazu. Pozoruhodné je též, že z nítra navenek je průhledná, ale naopak nikoli. Není to sklo. A v podstatě už není novinkou. Vynalezl ji náš prastrýc Pavel Holan, který ji použil jako okna ve své gondole při zkoumání mořských hlubin, protože odolá nesmírnému tlaku."

"Ale jak je možné, že hlaveň libovolně tou hmotou prochází?"

"Jednoduché řešení. Všimni si složení té stěny."

Teprve po bedlivém ohledávání se jí vyjasnilo: celá stěna se skládala ze srpovitých částíček, které do sebe přesně zapadaly, a v husté spirále se sbíhaly kolem dělové hlavně, takže při jakémkoliv jejím odklonu zůstala vždy celá plocha v neporušené celistvosti a neprodyšném utěsnění.

"Jaký vliv udržuje tento úžasný pořádek?"

"Správná otázka," přikývl Petr, "mrtvá hmota by na to rozhodně nestačila. Všimni si útvaru té spirály a oblouků kolem okrajů. Nu?"

"Magnetismus!"

"Ano. Magnetické silokřivky."

"Kdo přišel na ten důmyslný nápad?"

"Nemo."

"A bude-li hrozit nebezpečí ASTŘE z jiné strany?"

"Na všech stranách, ve všech směrech jsou takové rotundy, které jsou všechny vybaveny tak, že jsou v každém ohledu spojeny s ústřední velitelskou kabinou. Pohled," přivedl Miladu k pultu, "zde máš malou televizní obrazovku a kolem ní droboučké jiné, které sice drobnohledně, ale velmi ostře kreslí vše, co se děje v ostatních rotundách. Ta prostřední dává neméně jasný obrázek velitelské kabiny. Chci-li vidět, zasunu tuhle páčku, nařídím usměrňovač na ono číslo rotundy a zapojím příslušný mikrofon. Pak vidím i slyším vzájemně, jako kdybych byl v dotyčné rotundě. Ku spojení zrakem i sluchem s ústředím stačí tato páčka a už..."

"Co to děláš, Arne?"

S úžasem hleděla na prostřední obrazovku, kde se zdobně ale podivuhodně jasně objevil vnitřek kabiny s mnoha roztodivnými stroji a přístroji, s kruhovitým stolem uprostřed, u něhož seděl Arne a hrál na tastatuře páček a knoflíků jako na klavíru.

"Haló, jste ve dvanáctce?" slyšela Arna, jako by mluvil vedle ní. "Zkouším vedení. Vše v pořádku. Dobře, že se hlásíš."

Uděláme pokus s vrhačem na dvanáctce: Naříd' na šestou kótu."

"Hrot ledového štítu na jihozápadě?"

"Ano. Severní svah."

Petr přiskočil k vrhači a otočil kolem.

"Hotovo."

"Pal!"

Těsně pod temenem, které se tyčilo k nebi jako ostře zahrocená homole, jejíž hmota číře průsvitného ledu se dosud v duhových barvách oslnivě třpytila v paprscích Nemova umělého slunce, vytryskl ze severní hrany do stometrové výše mohutný gejzír, který se ve výši rozprášíl v oblak husté bílé páry. Přes neprodyšné uzavření rotundy dolehl k nim hromový ohlas výbuchu, provázený silným sykotem.

"Pokračuj k jihu!" slyšeli Arnův rozkaz.

"Pak se celý ten ohromný obelisk zřítí," namítl Petr.

"Nevadí. Je to daleko za oázou, a tedy bez nebezpečí. Jen ho směle rozkroj. Chci vyzkoušet řezací schopnost a sílu paprsků."

Za hřmění a rachotu, jako by se rozburácelo na sta děl a strojních pušek, a sykotu, jako by několik desítek přetopených kotlů náhle vypouštělo svou páru, nořil se ohnivý, fialově, žlutě a rudě planoucí bod do ledového tělesa hory, jako do běla rozzhavená, žádnou mocí nezchladitelná pila rychle drtil a řezal od věků zledovatělé spousty...

Pojednou dunivá rána, celé podryté temeno se nahnulo - a v závratném přemetu se celý ten ohromný ledový blok zřítí!

za vysokou hradbou oázy do údolí.

"Vypojit!" velel Arne.

"Jsi spokojen?"

"Úplně. Copak je s Miladou?"

Nyní teprve se Petr ohlédl na Miladu, která tu stála jako socha s očima vytřeštěnými hrůzou, zuby zaťaté do křečovitě sevřené pěsti...

"Copak je? Vzpamatuj se! Vždyť se nic..."

"Dáblí!" vydechla konečně. "Dáblí jste! Taková hrůza! A proč... k čemu to má sloužit? Čeho chcete docílit touto pekelnou zbraní. Což je málo těch strašlivých vynálezů, jimiž se hromadně vraždí..."

"Upokoj se, Milado," hladil ji Petr bledou tvář, "tato zbraň je určena jen k obraně proti živlům a mocím, jež jsou neznámé naší planetě, které však působí mimo její sféry, ve vesmíru. Proti těm musíme být řádně vyzbrojeni. Nesmí se opakovat například nebezpečí Žlutého přízraku, o němž jsem ti vyprávěl."*

"A co dostane-li se někdy do rukou..."

"Pozemšťanů? To je nemožné. A kdyby i nám byla uloupena, máme prostředky, jak ji zneškodnit."

Po běžícím chodníku, který vedl po obvodu, kde Milada odhalila ještě mnoho podobných rotund, dostali se do středu ASTRY. A tu Milada teprve žasla nad vskutku geniálně účelným zařízením tohoto pravého srdce velkolepého letounu. V kruhovitém koridoru, který ovíjel a mnoha průchody paprskovitě spojoval hlavní ústředí, stály nyní už umístěny a smontovány všechny roztodivné stroje, dopravené Omikronem. Jaké to obhlédné tvary! Například tenhle se podobá sice malému, ale neméně příšernému brontosauru svým hrbatým trupem, spočívajícím na čtyřech krátkých, sloupovitých nohou, dlouhou, hadovkou šíjí, zakončenou baňatou hlavou s dvěma tykadly, vbodnutými do široce rozvěvené tlamy jakési obrovské žáby.

A v této tlamě hrozivě svítí na spodní čelisti dva bílé, dlouhé kly, jejichž hroty jsou plombovány žlutě lesklým kovem.

Za nimi jsou obě patra poseta vykotlanými, znetvořenými zuby, zpřeráženými a rozdrčenými, ohlodanými a rozštípanými, jako by žabí netvor nyní tu bezmocně a bolestně rozevíral svou strašnou tlamu po marné snaze překousat a rozemlít všecku tu spleť drátů a kabelů, nelítostně se chřtánem deroucích do nadmutého trupu, smrtelně naježeného rozsochatými ostny.

Věru, vždyť je to vše vlastně skupenství jakéhosi boje či zápasu netvorů, neboť hle:

Na druhé straně pohlcuje zúžený konec brontosaura ocasu jiná obluda: pohádkový mořský had, do jehož těla se po stranách zakusují dvě řady malých ještěřů, vystřídáných obrovskými netopýry. Celá tato smečka jako by si podávala dlouhé pařáty, vybihající z kotoučových dlaní, protknutých dlouhými, kolmo vzhůru tyčícími kopími a šípky, které se však nahoře ohýbají a ústí do společného torpédovitého tělesa, z něhož na zadním konci vede silná roura několik metrů dále pozvolna se úžící, až konečně vybíhá v dlouhý a jako jehla ostrý hrot, hrozivě namířený k nejhavnější obludě: A tak to jde dále do kruhu...

Průchodem uvedl Petr Miladu do ústředí. Prošli chemickou laboratoří, kabinetem, vybaveným všemi potřebnými přístroji a náležitostmi, až vstoupili do obytných místností se všemi pomyslnými účelnostmi a pohodlím. Miladu samozřejmě nejvíce zajímala kuchyně, a nutno přiznat, že budila její závist. Malý koutek, ale v pravém smyslu všestranný automat, robot. Nahlédla též do špižírny a elektrické lednice, bohatě zásobené vším, nač si jen bylo možno pomyslit. Ale největší údiv teprve přišel. "Kde máte zásobu pitné vody?" tákala se.

Arne mlčky vzal skleničku z kuchyňské kredence a otočil kohoutkem na stěně.

"Ochutnej," podával jí perlicí nápoj.

"Kyselka! Odkud ji máte?"

"Z nevyčerpatelného zdroje."

"Mluv přece vážně," svraštila obočí.

"Arne mluví vážně," smál se Petr. "Samí si vyrábíme vodu, měkkou k mytí a kyselku k pití. Ty nestvůrné stroje, které jsi viděla v koridoru, jsou vlastně zčásti elektrickou, dílem chemickou továrnou. Vše spočívá na zužitkování statické elektřiny. Vodu nám vyrábí ten brontosaurus, spojený s mořským hadem. Postup ti musí vysvětlit Arne, který je inženýrem chemie."

"Je to celkem jednoduché," ujal se Arne slova. "Podstata vody spočívá ve sloučení vodíku a kyslíku. A poněvadž tyto prvky tvoří součást vzduchu, je zdroj vody v zemském ovzduší.

Kyselky jsou pramenité vody, bohaté na minerální čili nerostné látky. Voda z ovzduší spadá vsákně do země, kde se obohatí nerostnými látkami, a vrátí se na zemský povrch, ať už svou vlastní silou či tlakem, nebo technickou cestou, artéskou studní nebo čerpadly vůbec. Tento způsob vzniku kyselek se jmenuje vadózní.

Ale je ještě druhý způsob, juvenilní, pro kyselky, jejichž vznik není dosud zcela vědecky objasněn, ale pravděpodobně vznikají tyto prameny tím, že ve větší či menší hloubce pod povrchem země srazí se ve vodu páry, vycházející z tuhnuoucích hornin. Tato poměrně skromná, ale zato obsahem rozpuštěných hornin zhuštěná voda se smísí s hojnější, do země vsáklou vodou z atmosféry. Takový juvenilní pramen se pak vyznačuje léčivými účinky, neboť velmi často obsahuje kromě jiných nerostných látek a kyslíčnicku uhličitou též látky radioaktivní, zejména přichází-li z větší hloubky.

Minerální vody se připravují též uměle, ale ty se ovšem nikdy jakostí, tím méně léčivou schopností nevyrovnají kyselkám přírodním.

My jsme však zvítězili nad tímto zákonem. Naše kyselka dokonce předčí všechny přírodní osvěživé i léčivé prameny. Totiž lépe řečeno prameny pozemské, neboť naše kyselka je sice uměle vyrobena, vlastně technicky člověkem vyrobena, ale je to na sto procent přírodní voda. A kromě všech žádoucích nerostných látek, které posilují lidský organismus a osvěžují tělo i duši, obsahuje v hojně přípustné míře také rádium."

"Budiž," přijala Milada Arnovo vysvětlení, "ale tento zdroj se přece někdy vyčerpá."

"Tehdy, až se stráví zemské ovzduší, což je možné jen katastrofálním zánikem Země nebo její sešlostí věkem. A k tomu chybí ještě myriády let. Rozhodně se toho my nedožijeme," usmál se Arne.

"A jak bude, když vzlétnete nad zemskou atmosférou?" triumfovala otázkou.

"Máme zásobu vzduchu, která nám vystačí o něco déle, nežli je nejdelší hranice lidského věku," odpověděl Arne.

"Kdepak?"

Arne otevřel dvířka do lednice.

"Zde," ukázal na neveliký kovový buben v pozadí komory.

"Tohle?" řekla Milada s opovržením.

Arne se shovívavě usmál.

"Nikdy nesud' podle objemu, Milado. Hlavní je jakost. Ty ji ovšem neznáš. Vzduch je hmota. Lze ho zhustit. Je přece všeobecně znám vzduch zkapalnělý. Ale v tomto bubínku je něco jiného: vzduch, zhuštěný v tak pevnou hmotu, že se vyrovná hustotě a tvrdosti platiny. Tato hmota se ovšem velmi pozvolna, téměř neznatelně okysličuje, spotřebovává a mění v plynný stav. I když bude zásobovat čerstvým ovzduším neustále celou ASTRU, vystačí na století."

"To je ovšem velkolepé. Či je to objev?"

"Nemův."

"Nevěř mu, Milčo," ozval se Petr. "Je to objev Arnův. Nemo jen přispěl k dosažení větší hustoty. Jeho zásluha je nejvyšší poloviční."

"Čím toho bylo dosaženo?"

"Dlouhým procesem, kterému bys nerozuměla," pokrčil Petr rameny. "Vždyť ani Pavel, odborník v přírodních vědách, ani já jsme nestačili sledovat všechny ty chemické operace i elektrické jevy, které zabraly několik týdnů úmorné práce."

KAPITOLA ČTVRTÁ PO STARTU

Příštího dne byla nálada při snídani chmurná. Není divu. Za ta dvě léta, která uplynula v upřímném přátelství a shodě, si společnost příliš na sebe zvykla, než aby nyní lehce snesla loučení, jež ji roztříští do nesmírných dálek.

Petr s Miladou a dítětem se vrátí do Prahy; dnes kvečeru přiletí pro ně Nemova malá vzducholod', k půlnoci přistane s nimi pod ochranou tmy v parku jejich vily. Jako o odletu, ani o jejich návratu nikdo nezví. Milada se těšila na domov, ale její radost přece jen byla kalena skutečností, že trojice jí milých kamarádů se vydává na tak úžasnou pouť nepředstavitelným Nekonečnem, v němž je plno záhad, a přes divuplnou výbavu i výzbroj jim hrozí nezměrná, smrtelná nebezpečí...

Vždyť ani starý Amundsen nemůže zakrýt svou tíseň, kterou se marně snaží svést na stesk slovy:

"Zas tu spolu osiříme, Ivare."

Jako by svými bedry zvedal těžký balvan, vstal Arne od stolu.

"Nic naplat. Do osmi chybí deset minut. Je nutno přesně dodržet okamžik startu, jak jsme oznámili Nemovi. Musí nám pomoci výbojem ze svého kondenzátoru."

Aby vzájemně zkrátili svou bolest, odbylo se rozloučení s chvatem: stisk ruky, přátelský polibek a - na shledanou!

Po chvíli vyšla už celá společnost na prostranství. Arne, Pavel a Jiří oblečení do gumových skafandrů s přilbami, na nichž bylo dosud odklopeno hledí.

"Zůstaňte zde," nařizoval Arne, "nepřibližujte se k podstavci, abyste nebyli ohroženi elektrickými výboji a vzdušným vírem"

"Pět minut!" upozorňoval Pavel.

Ještě poslední zamávání rukou a trojice letců zmizela v ASTŘE.

Asi minutu tkvěl letoun tiše.

Pojednou za ostrého praskotu se celá plocha podstavce rozsršela fialovými blesky a ASTRA začala zvolna stoupat.

Táhla za sebou za ohlušivého rachotu mohutný, oslnivě planoucí sloup a stále rychleji, podobna kometě, letěla ohromná koule kolmo vzhůru.

Vzduch plnící se ozónem se silně rozvlnil.

Sto - dvě - tři sta metrů vysoký sloup se rychle měnil v kužel... rachot slábl...

Náhlé zavytí, jako kdyby sta poplašných sirén, a pak se celý zjev rozplynul jako přelud a nad oázou se rozhostilo ticho a klid jako dříve.

Po ASTŘE nebylo ani stopy.

V ústřední pilotní kabině vládlo ticho.

Všichni tři letci byli zabráni do své pozorovatelské povinnosti. Nebylo kdy na hovory.

Arne seděl za svým pultem, v jehož středu, mezi řadami elektrických kontaktů a vypínačů, páček a klíček trůnil nyní nejdůležitější přístroj: reostat, kde pohybem páčky bylo možné řídit rychlost letu. Kromě toho měl po své levici startér: stojan, jehož silná páka byla nyní skloněna dolů, a na dosah pravé ruky na podstavci svislý kotouč s loukotěmi, podobný malému kormidelnickému kolu, nad nímž se vykláněla koule ve velikosti lidské hlavy, která zasluhuje přesnější popis.

Řekli jsme, že je to koule ve velikosti lidské hlavy. Takový je dojem na prvý pohled. Avšak čím déle hledíme, tím více se nám rozplývá její obrys v jakousi podivnou mlhovinu, která sinavě světélkuje... u všech všudy... co to je?

V kabině je světlo jako ve dne, sice ne zásluhou slunce, které do středu ASTRY neproniká, nýbrž ze stěn i stropu

kabiny. A nyní... co jen to je? Koule světélkuje celým svým objemem. Nelze určit, z kterého bodu. Celá ta mlhovina září stejnoměrně a její obrys je v pravém smyslu neurčitelný... Jedno je jisté: nemůže to být koule z pevné hmoty, tím méně z průsvitného skla, jak jsme se zprvu domnívali. Je to vytvořená mlhovina, shluk jakýchsi světélkujících součástek, myriády atomů... Záhada!

Přístupme však blíže:

Vždyť je to nespočet droboulinkých tečiček, z nichž některé září silněji. A zde se táhne přes celou tu podivnou mlhovinu jasněji znatelný pruh... Přimhouříme-li oči... je to možné? Mléčná dráha! Táž, jakou známe z pohledu za jasné noci na nebeskou bář. Týž útvar. A ty tečičky... na mou věru, vždyť jsou to hvězdy! Tohle je nesporně Velký medvěd, zde Malý vůz, tuhle je Polárka, souhvězdí Andromedy, nalevo Orel, Had, Hadonoš, na okraji severní hvězdné oblohy Štír, který pokračuje na jižní oblohu... Vlk, Kentaur a pod ním Jižní kříž.

Jaká jsou to kouzla, jimiž bylo možno vytvořit tenhle miniaturní, ale věrný Vesmír?

Snadná je odpověď pro bystrou lidskou duši: kompas. Nejdůmyslnější lodivod pro pouť v mezihvězdném labyrintu.

Vlastně by bez něho byl vzlet mezi ty myriády hvězd a světů do vesmírového bezedného Nekonečna nemožný.

"Skvělý start!" ozval se konečně do ticha Jiří, který pozorně na tabuli sledoval klidné záření bílých žárovek, svědčících o bezvadné činnosti strojů.

"Ano," souhlasil Pavel, skloněný nad měřicem rychlosti a jinými fyzikálními přístroji, "nepocítili jsme ani nejmenší otřes při zrychlení."

"Jakém zrychlení?" ptal se Jiří.

"Když jsme tak prudce vyrazili z pomalého vzestupu do pěti kilometrů za vteřinu."

"Cože? Tak rychle letíme?"

"Teď ještě o něco rychleji."

"Jak jsme daleko?" ozval se Arne.

"V tomto okamžiku jsme přelétli čtyři sta kilometrů," hlásil Pavel.

"Jak pracují stroje, Jirko?"

"Skvěle."

"Stabilizuj! Přepoj na elektrické spoje, ať si můžeme trochu pohovět," velel Arne.

"Zadrž!" zvolal Pavel.

"Proč?"

"Zapomínáš, že se blížíme k okraji zemské atmosféry. Brzy budeme ve vrstvách lehkých plynů. Octneme se ve vodíkovém pásmu. Myslím, že přímý vliv elektřiny by byl v této sféře nebezpečný."

"Máš pravdu," uznal Arne. "Počkáme, až se dostaneme úplně mimo zemskou atmosféru."

"Správně. Ostatně to nebude dlouho trvat. Rychlost vzestupu roste každou vteřinou."

"Výška?"

"Osm set. Devět. Jedenáct set. Čtrnáct set."

"Šestnáct set."

"To už jsme venku."

"Podle teorie ano. Ale pro jistotu..."

"Červená, Jirko!"

"Vím, Arne. Je to ten pavouk. Podívám se."

Jiří vyběhl do koridoru.

Červená žárovka zhasla a vedle ní se rozsvítila opět bílá. Jiří se vrátil:

"Arne, gratuluji," hovořil nadšeně, "tvůj sklípkan je báječný. Sám vyrazil pojistku."

"Pročpak?"

"Nechutnal mu vodík."

"Vodík? Jak to víš?"

"V kontrolní baňce je dosud oblaček páry a na dně loužička sražené vody. Bylo to krátké spojení. Teď už je v pořádku."

"Dva tisíce kilometrů," hlásil Pavel. "Nyní už bychom měli být - ale jaképak dohady? Nač máme tlakoměr? Ano, je na nule. Ale pro jistotu ještě zkusím přívodovou retortu. Výborně. Ani stopy po nějakém ovzduší nebo plynech. Teď můžeš stabilizovat a přepojit na elektřinu, Jirko. A nyní - pohov!"

Po přesnádávce navrhl Arne:

"Trochu se podíváme na svou cestu."

Seskupili se kolem stojanu, nad nímž dosud nezměněně modravě planul zdobnělý Vesmír.

Arne zvolna otáčel prstenem pod ohbím šíje. Současně se měnil vzhled světélkujícího zjevu: Mléčná dráha i s hvězdami jako by se propadla kamsi do bezedna; na okamžik se celý objem vyčistil. Avšak nyní jako by tu ve vzduchu tkvěl vykouzlený přízrak veliké, fosforově planoucí oční bulvy obrovského předpotopního ještěra, který zvolna, potměšile a krvežíznivě otvírá své hrozné oko. Spodní hrana bulvy začíná svítit jedovatou žlutí... nyní se vzdouvá žlutý oblouček, až zabral téměř třetinu bulvy a stanul.

S mrazivým pocitem děsu hledíme do mrtvolně strnulého, démonicky krutého oka, jehož duhovka odporně světélkuje žlutými, zelenými, hnědými a bílými nepravidelnými skvrnami, jež v ucelené mozaice jsou vsazeny do temného indiga. A celá tato strašná duhovka plasticky vystupuje... Vždyť je to - obrys Severní Ameriky! Tahle hruštička, to je přece Grónsko. To bílé nad ním je oblast severní točny a pod výběžkem Aljašky, ta indigová plocha, to je Pacifik.

Ale co to dělá to netvoří oko? Oblouk duhovky se po stranách zakulacuje, pozvolna úží...

"Rychle se vzdalujeme od Země," ruší nás Arnův hlas a vrací z fantazie do skutečnosti.

Ano: Oblouk se zdánlivě vydouvá, ale vpravdě se mění v uzavřený kruh, v němž kresba glóbu se zdrobňuje a ztrácí na ostroiti. Teď už je jako jablko... zmenšuje se v ořech... hrášek, který zato nabývá na lesku, září jako hvězdička...

Arne pootočil prstenem:

Shora vplul do fosforečnatého svitu žlutý srpek: Měsíc. A zespod naproti tomu ve volném, ale znatelném pohybu jakýsi opalizující hrášek, který očividně směřoval k Měsíci.

"Musíme včas odbočit, abychom se vyhnuli gravitačnímu vlivu Měsíce," řekl Arne a pohnul kolem na stojanu pod vesmírným kompasem.

Opálový hrášek poslušně změnil směr.

Vída, jaké kouzlo: Ten hrášek je - ASTRA. Je možné ji vidět a řídit její dráhu.

"Doufal jsem, že se tam zastavíme," zabručel Jiří zklamaně.

"Už jsme tam byli," namítl Arne.

"Vy, ale já ne."

"Ani za nic!" vybuchl Pavel.

"Ovšem," odsekl Jiří jízlivě, "poněvadž jsi na Měsíci psancem. Utrhls jednomu občanu hlavu. Ale proč já se tam nemám podívat?"

"Poněvadž nemáme čas na takové odbočky, musíme dál za vytčeným cílem," usadil ho Arne.

Měsíční srpek odbočil vpravo a záhy zmizel z dohledu. Naproti tomu plula nyní ASTRA jako průsvitný nálevník ve světélkující rádiové emanaci středem vlevo.

"Kam to míříš?" tázal se Jiří Arna, který se obrátil na Pavla s otázkou:

"Jak jsme vysoko?"

Pavel přiskočil k výškoměru:

"Osmdesát tisíc kilometrů."

"Přibližně souhlasí s mým dohadem. Obletíme zeměkouli. Domnívám se totiž, že v těchto sférách bude někde vězet LEON."

"Jen abychom se nesrazili s nějakým meteorem," projevil Jiří obavu, kterou však mírnil Pavel:

"Je květen. V této roční době jsou meteory v blízkosti Země řídkým zjevem. Horší je to na podzim, kdy jsou jich roje."

"Ale nevylučuješ možnost?"

"Milý Jirko, v tomto bezedném Nekonečnu nelze nic vyloučit. Jsme v oblastech, kde je opravdu všechno možné. Přesto se nemusíme bát ani takového setkání. Vždyť máme spolehlivé prostředky, které by každému, i velikému meteoru, jenž by nás ohrozil, způsobily neodvratně okamžitou zkázu. Rozkrájeli a rozdrobili bychom ho na prach. Vždyť meteor je jen mrtvé těleso, které letí slepě a bezmocně svou drahou nebo se řítí do propastného bezedna či do slunečního jícnu, který jich pravidelně každou chvilku zhltná tisíce. Naproti tomu je ASTRA živý, velkolepý útvar, může si svobodně volit svou dráhu a účinně se bránit i útočit. Je to skutečný vládce Vesmíru."

"Policajt."

"Ano, policajt i voják, jemuž se nemůže postavit hodnotný, tím méně rovnocenný nepřítel."

"Zapomněls na Žlutý přízrak, o němž jste mně vyprávěli."

"Nezapomněl, Jirko. Jak bych mohl? Ale přece jsme nad ním zvítězili, ačkoliv naše tehdejší ASTRA, přestože dobře vybavená, ani zdaleka nedosahovala dokonalosti našeho nynějšího letounu. Také byla příliš závislá na Vele, což bylo jejím hrotem, když se dostala do vlivu a moci Země."*

"Kdo byl vlastně ten Žlutý přízrak?"

"Záhada, Jirko, která se nám už asi nikdy neobjasní. Rozhodně to nebyli pozemšťané. Zvláštní bytosti. Tělem nám byli dosti podobní, jenže obři, ale duševně byli mnohem dokonalejší."

"A nemáš ani tušení, odkud..."

"Nemám. Podle našich praktických zkušeností i teoretických odhadů nebyli z žádné z blízkých planet či asteroidů, jichž je zejména v pásmu mezi Marsem a Venuší, jak učí teorie, asi patnáct set. O těch ovšem přírodní věda neví nic bližšího. Ale my jsme se osobní návštěvou asteroidu Makro přesvědčili, že tyto maličké světy, jsou-li vůbec obydleny, pak jen droboučnými tvory, jejichž velikost vhodně odpovídá rozměrům jejich světa. Samozřejmě že toto pravidlo nelze paušalizovat. Není pravidla bez výjimek. Ale nelze popřít, že příroda má velký vliv na vývoj a vzrůst živočichů i rostlin a vůbec všeho, co ji vlastně tvoří. A proto považuji za nepřírozené, aby na malém tělese se mohly vyvinout tak nepoměrně velké bytosti."

"A což Mart'ané? Mars je přece menší než Země, a přece, jak jste mně vyprávěli, jsou jeho obyvatelé větší než my."

"Průměr Marsu činí skoro šest tisíc osm set kilometrů, něco přes polovici průměru Země, kdežto průměr planetoid se odhaduje na díl této velikosti; žádná z nich prý nepřesahuje sta kilometrů. Makro má nejvyšších deset kilometrů v průměru. Tak si to srovnej."

A uvažujme dále:

Venušané to také nebyli, neboť tam je lidstvo a vůbec život ve stádiu, v jakém byla Země v době druhohorní, křídové, jak jsme se přesvědčili. Také Merkur nepadá v úvahu. Tedy z blízkých planet, pokud jsou alespoň známy, není žádná domovem posádky Žlutého přízraku, vlastně nebyla, poněvadž Žlutý přízrak byl zničen. Mohlo by se tedy uvažovat o některé z vnějších planet naší sluneční soustavy.

Ale o které? Ze známých je tu nejbližší Jupiter, největší dosud známá planeta, do jejíhož objemu by se vešlo víc než třináct set zeměkoulí. Je obklopen hustou atmosférou par, která se jen málo mění. Proto se soudí, že je dosud žhavý. Tu by se život dal těžko předpokládat. Avšak kolem něho obíhá devět družic, jejichž podstata není objasněna. Všecko jsou však jen teoretické dohady. Jeho vzdálenost od Slunce činí víc než pětinasobek vzdálenosti Země.

Pak je tu Saturn, s objemem sedm set šedesátkrát větším než zemský se střední vzdáleností od Slunce přes čtrnáct set

milionů kilometrů, s desíti družicemi a záhadnými třemi prsteny v rovníkové rovině, obklopený hustou atmosférou a podle dohady také žhavý.

Nevím, je-li možno uvažovat o Uranu a Neptunu. Sice jsou to velké planety, několikanásobně větší než Země; kolem Neptunu obíhá Triton, měsíc, podobně jako kolem naší rodné planety, Uran má čtyři družice, což ukazuje na jejich značnou gravitační sílu, ale jejich hustota, lze-li spolehnout na teorii, je k objemu poměrně slabá. Avšak to by nebylo ani tak závažné. Více odůvodňuje pochybnost, že posádka Žlutého přízraku měla svůj domov na těchto planetách, jejich nesmírná vzdálenost od Slunce: Uran 2 864 milionů kilometrů a Neptun, nejvzdálenější dosud známá planeta v naší sluneční soustavě, 4 487 milionů kilometrů. Uran vykoná jeden oběh kolem Slunce za 84 roky, Neptun k této cestě potřebuje 164 let a 8 měsíců. Podle toho by se pozemšťan na Neptunu nedožil stáří jednoho tamějšího roku.

Přesto opakuji svůj názor, že ty bytosti pocházely z některé vzdálenější planety. K tomu mne vede zejména jejich podivně sinalá pleť a oči, jejichž zornice i při slabém svitu modravého světla měly tvar kolmé zúžené štěrbin jako u nočních dravců. To dokazuje, že prudší světlo by je oslepilo a že jejich zrakové ústrojí bylo přírodou přizpůsobeno přitní. Krvinky byly bledé asi jako u macarátů jeskynních a jiných živočichů, žijících ve stálém temnu. Odkud byli, zůstává však záhadou.

Ve vzdálenosti osmdesát tisíc kilometrů letěla ASTRA kolem Země, která v umělé, zdrobnělé vesmírné oblasti byla patrná jen jako planoucí hrášek.

"Chtěl bych se podívat na originál naší planety," zatoužil Jiří.

"Můžete sjet do spodní rotundy," nabídl přátelům Arne. "Zatím se bez vás obejdu."

Přijali nabídku s radostí. Proběhli koridorem a vstoupili na pohyblivý chodník, který byl přímo spojen se spodní rotundou. Za několik vteřin vešli do rotundy.

Jiří ihned zvědavě přiskočil k průhledné stěně. Při pohledu do nesmírné hlubiny se mu zatajil dech.

Pod poměrně nepatrnou vrstvou matného přísvitu, který na této straně odvrácené od Slunce obaloval ASTRU, měnilo se indigové temno v tušově černou tmou, nesmírné, tajemné bezedno, na jehož konci jako pestrobarevný přelud, nepravidelná, po jedné straně zploštělá, v šero přecházející, až pak náhle tmou pohlcena vznášela se obrovská bublina, několikrát větší než Měsíc. Z temně modrých oblastí oceánů vystupovala malebná krabatina pevnin.

Leckde se obrysy i reliéfy tohoto luzného zjevu marnivě zahalovaly více nebo méně průsvitnými obláčky i mraky, které však jen zvyšova půvab, zářice a svítice v záplavě slunečního světla jako opálový závoj protkaný stříbrnými i zlatými krajkami, namnoze vystřídány zvlněným i zkadeřeným hávem z těžkého rudého brokátu, nebo také růžového i zlatistého atlasu či saténu.

A jako důstojné pozadí tohoto úchvatného zjevu prostíralo se nekonečné, černé Tajemno, věčný otazník vesmíru, posety myriádami dýmů i rubínů, smaragdů i safírů...

Dojem byl tak mohutný, že Jiří uchvácen závratí se přitiskl rukami i tváří k průhledné stěně. Avšak hned s bolestným vyjeknutím ucukl: "Pálí jako peklo!" mnul si dlaně i čelo.

"Naopak, mrazí. Ale to je totéž. Proč se k tomu tiskneš? Zde se podívej na venkovní elektrický teploměr: -246 stupňů. To už chybí je 27 stupňů do absolutního bodu mrazu. Pojď, podíváme se do protější rotundy, kam teď svítí slunce."

Už na prahu Jiří udiveně stanul.

Místnost byla zalita příjemným denním světlem, ale slunce nebylo viditelné. Jeho jas pronikal rovnoměrným rozptýlením celou plochou sklovité stěny. Přesto však bylo jasně vidět tuto část vesmíru s hvězdami, které jen poněkud temnějším pozadím prozařovaly jako světýlka závojem mlhy.

"Jaký je to zázrak?"

"Žádný," usmál se Pavel. "Technická vymoženost, vzniklá sestavbou sklovité hmoty. Pouhá zdokonalená rozptylka.

Ale velmi účelná světelně i tepelně. Slunce nemůže pozorovatele oslňovat, ale též nijak neruší a nekalí jasnost a zřetelnost výhledu do dálky. Zároveň rozptyluje a tupí ostří slunečních paprsků, což je snad ještě důležitější. V těchto sférách je totiž úplně bezvzduší. Jak víš, v atmosféře se sluneční paprsky lámou a tím se jejich ostrost tupí. Ve vzduchoprázdnu působí přímo. Kdyby hmota, která tvoří celý obal ASTRY, průhledný zevnitř, ale nikoli zvenčí, nebyla sestrojena jako důkladný rozptylovač a filtr, rozleptaly a sežehly by tyto přímé paprsky ve svém dosahu v krátké chvíli všechno i s pozorovatelem větší silou než například nadměrné užití umělého horského slunce nebo rentgenu. I tak je tu pozorovat citelné, ale snesitelné zvýšení teploty."

Vtom se ozval z reproduktoru Arnův hlas:

"Rychle ke mně!"

KAPITOLA PÁTÁ

ARNŮV TĚŽKÝ OMYL

Shlukli se kolem světélkující koule.

Kromě hrášku, o němž už věděli, že je to ASTRA, vyplouvala od protější hrany podobná kulička, jejíž zúžený konec se od ostatního světelného objemu lišil lesklým černým zbarvením. A tato část, podobná černému kalíšku byla obrácena dolů, směrem k Zemi. Velmi zvolna, ale přece znatelně se toto podivné těleso blížilo k ASTŘE.

"Odboč včas: Vždyť se s tím srazíme!" křičel zděšeně Jiří.

"Nic se nestane," nedal se Arne vyrušit z klidu, "klame tě zrakový vjem. To těleso stojí a naopak my k němu letíme."

"Proč? Šlíš? Vždyť je rozhodně mnohem větší než ASTRA, a tedy určitě má silnější přitažlivost. Dostaneme se do jeho dosahu - je - je!" Jirkovi zanikla slova ve rdousivém vzlyku.

Oba zaujati pozorováním dějů v kouli nemohli vidět, že Arne otáčí prstenem na šíji podstavce, čímž se záhadný zjev

rychle přiblížil. Byl to v podstatě docela prostý mechanický výkon, televizní přiblížení detailu. Ale tento optický klam působil oběma přátelům smrtelnou hrůzou, neboť měli závatný pocit, že se nezadržitelně řítí na neznámé těleso.

"Bl - blázně!" zařval Jirka, zaryl prsty do Arnových kučeravých vlasů.

"Pusť mě, hlupáku. Vždyť je to jen optické přiblížení. Chci vám dokázat, že jsem ho našel."

"Koho?"

"LEONA!"

"Tohle je LEON?"

"Jistěže. Přece je nyní jasně vidět tu černou horu vyčnívající nad lemem bílé hradby par a nahoře mírný temný oblouk země. Jenže všechno je obráceno jako ve fotografickém objektivu. Ale nemyslím, že je to týž optický zjev, poněvadž tahle mlhovina ukazuje vždy správně skutečnou polohu. Je tedy LEON obrácen k Zemi hrotem té hory, což je pro mne důležité."

"Pročpak?"

"Přesvědčím se," vyhnul se Arne přímé odpovědi a přestal otáčet prstenem.

Přiblížování LEONU ustalo.

"Vyhlíží skutečně jako vosí hnízdo," potvrdil Pavel přítelův dojem.

"Nyní učiníme pokus. Vychrlíme na LEON nejsilnější proud vlastní statické elektřiny, čili soustředění gravitační síly."

"Pochybují, že to bude mít nějaký výsledek."

"Proč, Pavle?"

"Poněvadž LEON je mnohem větší než naše ASTRA."

"Velikost nerozhoduje, nýbrž..."

"Gravitační síla. Víš. Ale i ta musí být v LEONU úžasná. Vždyť je to asteroid, planetka s vlastní přírodou i živly. Nelze ji přirovnat k našemu letounu, který je jen strojem, ale také je vědecky těžko ji zařadit mezi ostatní planetoidy. Předně proto, že všechny planetoidy vytvořila příroda stejně jako Země a všechna ostatní nebeská tělesa vývojem, který trval milióny věků, kdežto LEON vzlétl do vesmíru rázem už hotov a tedy je to "výlupek Země". Věnc par dokazuje, že LEON má svou vlastní atmosféru. Zdali tutěž, jak měl na Zemi, je otázka, když pro hustý obal nevidíme kromě mrtvé hmoty horské homole ani kousek živé přírody."

"Vždyť Nemo zjistil..."

"Vím. Ale tehdy byl LEON v zemské stratosféře, v dosahu jejího ovzduší, kdežto teď je už na hranici zemské přitažlivosti, pokud ji už nepřekročil. Nelze zaručit, že v této poloze se atmosféra nezměnila, dokonce se nerozplynula do vesmíru. To by tam ovšem bylo všechno mrtvé."

"Nestraš!"

"Nechci strašit. Netvrdím to. Řekl jsem přece, že to nelze zaručit. Připusťme tedy, že se na LEONU nic nezměnilo, že život tam plyne nerušeně. Ale tu pak jsme u hlavního důvodu, pro který musím pochybovat, že i nejmocnější elektrické vlivy ASTRY zdolají gravitační sílu LEONA, jež musí pak být přímo nepředstavitelná, poněvadž jen taková je s to, aby udržela v těch sférách, kde není ani stopy po jakékoliv atmosféře, neporušené pozemské ovzduší."

Naši trojici zavalilo ticho.

Konečně se ozval Arne:

"A přece nemáš pravdu!"

"Budu rád, když mne usvědčíš z omylu," řekl Pavel vážně.

"Tvé stanovisko by bylo správné, kdyby LEON byl obyčejný odštěpek Země. On je však naopak oblastí, ve které se stýkají největší síly zemského magnetismu i statické elektřiny. Je to tedy bývalý kondenzátor obou těchto živlů planety, která v naší sluneční soustavě zaujímá přední místo. Správně jsi řekl, že gravitační síla LEONA musí být nepředstavitelná. Dodávám a opravuji: ještě mocnější je LEONOVA potence elektrická. A to rozhoduje, kamaráde. Na objemu za těchto okolností vůbec nezáleží."

"Důkaz!"

"Ale ano. Stačí už skutečnost, že Země byla tímto výlupkem přivedena na řadu měsíců do strašných zmatků povětrnostních a zmítala by se v nich dosud, možná i několik věků, kdyby jí Nemo nepomohl. Této veliké a důstojné planetě hrozilo nové ledové období. Země byla zbavena velké části své magnetické síly a elektrické potence. Byla jí otevřena tepna a hrozilo vykrvácení. Všecka tato síla je nyní soustředěna v LEONU. Je samozřejmé, že toto malé těleso je schopné samostatného života. Pak je tu okolnost, že jeho vznik i další osud je řízen geniálními odborníky. Tím jsem si jist."

"Výborně, Arne!" stiskl mu Pavel ruku. "Děkuji ti za útěchu. Víš, že bych jen s krutou bolestí pohrblval těla našich krajanů."

"Tak co je s tím pokusem?" řekl Jiří.

Arne usedl k pultu:

"Oba pozorujte LEONA a ihned hlase každou změnu!" zavelel a jeho prsty se rozehrály po knoflících a páčkách rozvodní desky.

"Nic?"

"Ne."

"Tak pozor teď!" Arne náhle pohnul pákou reostatu o několik bodů.

"Naklonil se!"

"Jak?"

"Temno hory nyní směřuje přímo k nám. Arne, pojď se podívat. To je zajímavé."

Bylo to víc než zajímavé: S úžasem hleděli na kruh, který z temného rámce planul překrásnými duhovými barvami.

"Kráter?"

"Nemyslím, Jirko," kroutil Pavel hlavou, "kráter by zářil rudě. A pak, hora určitě není činnou sopkou. Nevidět ani nejmenšího obláčku kouře. Voda to též není. Spíše ten temně modrý kruh kolem je mořská laguna."

"Dejte pozor," Arne opět usedl k pultu. "Teď vyšlu všecko sílu," a posunul páku reostatu na nejvyšší bod. "Co teď?"

"Kráter náhle zšedl. A - co to děláš, Jirko? Pusť tu hřídel! Nekruť tím prstenem!" křičel Pavel.

"Nekroutím s ním. Přece vidíš, že držím stojan hluboko pod prstenem."

"Tak co se to děje, Arne? LEON se rychle zmenšuje."

"Zmenšuje? To je nemožné! Naopak se musí zvětšovat, poněvadž ho přitahuji."

"Tak se pojd' podívat!"

Arne přiskočil:

"Tohle nechápu," mumlal vida, jak se objem LEONA smršťuje. "Utíká nám! Má tedy větší elektromagnetickou sílu než my. Ale je možné, aby tato zemská stěpinka nejen zdolala naši přitažlivost, ale dokonce vyvinula tak ohromnou odpudivou sílu? Počkej, naučím tě povlnosti!" Arne přistoupil k pultu.

"Co chceš dělat?"

"Zapojím našeho pavouka."

"Počkej!" zachytil Jiří Arnovu ruku nad páčkou. "Přece víš..."

"Vím. Bude to společný výboj z našeho i Nemova pomocného kondenzátoru."

"Nedělej to, Arne!" připojil se Pavel k Jiřímu. "Tak náhlý a úplný obrát v ekliptice by mohl v okamžiku LEONA rozmetat."

"Ano, v ekliptice. Ale LEON nemá žádnou stálou oběžnou dráhu. Nezávisí dosud na žádném nebeském tělese ani na Zemi. Je ve svém pohybu volný jako my, přestože je dosud v dosahu zemské přitažlivosti, která je však už jistě nepatrná. V tom naprostém vzduchoprázdnu nemá též žádný odpor. A proto..."

"Zaraz!" uchopil opět Jiří Arna za ruku. "Nemo mne před odletem důtklivě upozornil, abychom při použití pavouka byli velmi opatrní!"

"K čertu," rozcítil se Arne, "vždyť je to můj výrobek. Kdo jiný mu lépe může rozumět?" Arne rázně stiskl páčku.

Všichni přiskočili ke kouli. Dech se jim zatajil a výkřik hrůzy se zdusil v hrudi:

Objem LEONA, který naposled byl velikosti dětské pěsti, se nyní smrští na vlašský ořech a každou vteřinou ho dále ubývalo. Nežli se vzpamatovali, byl z něho hrášek... a pak se rozplynul beze stopy.

Arne otočil prstenem: na okamžik se zjevilo světlé makové zrníčko, ale v příští vteřině i to zmizelo. A prsten se už dále nehnul, vytočen na nejvyšší míru.

"Teď jsi tomu dal!" vydechl Jirka.

"To jsem blázen," bručel Arne. "Vždyť ani nemohli ti lidé sami... vyhlíží to jako následek našeho zakročení. Ale jak je to možné, že naše výboje působí obráceně a místo aby přitahovaly, odpuzují? To je... Jirko! Smontovals správně spojky, jak byly očíslovány?"

"Jen se uklidni. Jsi celý popletený. Kdybys o tom více přemýšlel, nebudeš se tak ptát," šklebil se Jiří. "Kdyby nebylo všecko správně smontováno, byla by ASTRA tak hladce odstartovala?"

Arne až zamžikal nad tímto Jirkovým důkazem. Ale v čem tedy vězí ten úplně obrácený účinek? Arne klesl znaveně do křesla.

Obrácený účinek! Místo přitažlivosti - odpudivost! Ke všem kozlům... A takový let! Nezměřitelná rychlost! Jako blesk! ASTRA se proti tomu plíží. Co může být podkladem takové rychlosti? Jen elektřina. Nesmírná síla elektromagnetického výboje. Oba póly, kladný a záporný, může ASTRA oddělit a plně použít... Ale obrácený účinek! Obrácený... obrác...

Arne zvedl hlavu. Jeho oči vytřeštěně těkaly z Pavlovy do Jirkovy tváře... ústa otevřena... obličej protáhlý v elipsu...

"Co koukáš tak blbě?" rozchechtal se Jiří.

"Spletl jsem si póly!" vzlykl Arne.

"Jak to?"

"Zapomněl jsem, že LEON je... součástí Země, která je nabitá zápornou elektřinou."

"Pustils do LEONA nejsilnější dávku téže elektřiny."

"Ano," přiznal se Arne zdrceně, utíraje si zpocené čelo.

"Tu samozřejmě musel LEON odpálit rychlostí elektromagnetické vlny."

Ubohý Arne jen mlčky přikývl, vděčen v duchu Pavlovi, že se nemusí sám zpovídat.

"Nu, chybovat je lidské."

"To je slabá útěcha," mávl Arne rukou. "Takovou hloupost provést. Už jsme ho mohli mít. Byl na dosah ruky..."

"Nemohl bys ho ještě zachytit?"

"Kdepak tomu je konec! Vždyť ani při největším televizním přiblížení není nyní po něm nejmenší stopy."

Jirka mezitím stál zamyšleně nad páčkami na Arnově pultu. A pojednou vybuchl do bezradného ticha:

"Zvlášť, když ho stále ještě ženeš."

"Já?" škubl sebou Arne.

"Ovšem. Jen si to zkontroluj," ukazoval Jiří na tastaturu. "Sice se v tom tak nevyznám, ale..."

"Hrom do škopku!" zaklel Arne a vytrhl dosud zasunutou páčku z kontaktu pavouka. "Opravdu jsem zapomněl vypojit... jsem z toho celý popletený..." koktal v rozpacích. Přistoupil opět ke kouli:

"Podivné, že se tak náhle a beze stopy ztratil," uvažoval zadumaně.

"A to je všecko?"

Arne se obrátil na Jirku:

"Copak chceš ještě?"

"Ztratils hlavu. Kam vlastně letíme?"

"Stále rovně."

"To je právě to. Pokud vím, směřovali jsme hodně stranou od LEONA. Působili jsme jen bokem."

"Ten kluk mi dává rány!" Arne zahanbeně utkvěl očima na Pavlovi.

"Směr spadá do mého oboru," zašklebil se Jiří. "Neokouněj a naprav to!"

"Těžko teď už mohu něco napravit, když nic nevidím."

"A víc tě nenapadá?"

"Co mě má napadnout? Nerej do mne!" znervózněl Arne.

"Popleta. Bezhlavec."

"Jiří!"

"Nerozčiluj se a mysl."

"Dost!" zakročil rázně Pavel. "Máš-li nápad, mluv."

"Proč Arne nepřehodí póly? Teď vypožil vliv LEONA. Proč nevyšle místo záporné elektřiny kladnou?"

Arne zesinal. Chvilí hleděl na škodolibě se šklebícího Jirku tak vytřeštěně, že mu oči šilhaly. Konečně vybuchl, duše se zlostí:

"Zasloužil bys... ach já opravdu nevím, jaký trest!"

"Já? A hele! Vždyť je to tvoje chyba."

"Chybit je lidské. Ale škodolibě si na té chybě pochutnávat na úkor celku..."

"Nechtěl jsem... odpusť..." koktal Jirka zrudlý rozpaky, "vždyť snad se dá ještě napravit..."

"Bylo by se dalo, kdybys byl řekl, když jsem pavouka odpojoval, ale teď, když se už půl hodiny uličnický pášeš na svém jinak dobrém nápadu, aniž bys jím prakticky přispěl, je pozdě. Elektromagnetický proud byl úplně přerušen. Působil odpudivě, negativně na negativní. Kdybych byl reostatem pozvolna měnil proud na kladný, bylo by vše napraveno, poněvadž bychom byli s LEONEM zůstali ve spojení."

"Aspoň se o to znovu pokus," pobídl jej Pavel.

"Marně bych se namáhal. Je tu přece třeba dvou polů, totiž druhého k našemu. Kde najít LEONA v tom Nekonečnu?"

Bylo by to totéž, jako chtít v moři ulovit rybu, která se utrhla od udice. Nadto je pokus nebezpečný, poněvadž bychom snadno mohli k sobě přitáhnout zkázu."

"Jakou?"

"Některé mocné těleso."

"Vždyť ASTRA má dosti síly a možnosti..."

"Arne má pravdu, Jirko. Přírodní živelná síla je něco zcela jiného než kondenzovaný, zhuštěný výboj. Moc ASTRY je zřízena a určena jenom na obranu, ne však k útoku. Nesmíme se odvážit štvát na sebe živly a tělesa, nebo dokonce snad světy, které nevidíme a o jejichž moci i vlastnostech nemáme ponětí."

Jiří neskrýval své zdrcení.

"Nu, chybil taky," těšil ho Arne. "Máš poučení pro příště. Nesmíme jednat nikdy sobecky."

"Snad LEON najdeme?" chytil se Jirka stěbla naděje.

"Jistěže," nutil se Pavel do optimismu, "jenže to může chvíli trvat."

A věru, osud jim přichystal těžké chvíle jako trest za osudný omyl.

KAPITOLA ŠESTÁ

ESKORTOU DO NEZNÁMA

"Nu a co teď? Quo vadis, Arne?"

"Kam jdeme? Já jsem totiž dosud nepřerušil oběh kolem Země. Nyní ovšem musíme změnit dráhu, když nám LEON ulétl. Jistě je už daleko mimo vliv zemské gravitační moci. A... počkat, teď mě napadá... ovšem, vždyť je to samozřejmé."

Člověk v rozčilení ztrácí rozvahu. My jsme vlastně ani nesměli přehodit póly. Bylo by nás to... řítily bychom se... ale přece se stala chyba. Měl jsem nechat pavouka na pokoji a klidně letět. Byl bych ho dohonil. Sice za delší dobu, ale..."

"Blábolíš," přerušil ho Pavel mrzutě, "mluv věcně."

"Vždyť je to jasné: Letěli jsme pod zápornou elektřinou, odpovídající zemské, tedy odpudivě od Země."

"Ale také od LEONA."

"To není tak jisté. Mám dojem, že LEON stál."

"Jak by mohl stát, když byl ještě v dosahu zemské přitažlivosti?"

"Seřídili si ten vliv, stejně jako my nyní kroužíme kolem Země. Kdybych nebyl na ně splašeně vychrlil všecku tu zápornou sílu, rozhodně bychom se byli k němu aspoň více přiblížili. Ale kdybych byl naopak přehodil tu nejvyšší vystupňovanou moc na kladnou, byli bychom se..."

"...bleskovou rychlostí řítily k Zemi," doplnil Pavel.

"Správně," přikývl Arne. "Ale to je nejmírnější odhad. Spíše by skončilo okamžitou katastrofou ASTRY, která by sotva přežila tak náhlou výměnu na nejvyšší stupeň zkondenzovaných a vypjatých živlů. V této poloze není sice vzduchu ani plyny a není tedy místního odporu. Ale je tu odpor dálkový: zemská přitažlivost, která zde dosud působí. Takovou náhlou výměnu zkondenzované síly záporné na kladnou nelze ani přirovnat k nárazu vystřeleného náboje na neprůbojnou překážku. Tohle by bylo horší, neboť z letu vpřed rychlostí desítek kilometrů za vteřinu by se ve zlomku vteřiny vyvinul živelný nápor o tutéž rychlost zpátky. Tu by se ASTRA v mžiku rozlétla v atomy. Je to přece jen pouhý stroj."

"Měli jsme tedy štěstí."

"Jirko, k měřidlům!" velel Arne. "Jak jsme daleko od Země?"

"Sto třicet tisíc kilometrů."

"Vzdalujeme se?"

"Ne."

"Tedy kroužíme ve stejné vzdálenosti. Prohlédneme si okolí," Arne otáčel prstenem na šíji podstavce. "Všude je čisto. Podíváme se na Zemi, dřív než se vydáme dále."

Z mlhoviny se vynořila kulička velikosti ořechu; temný povrch se odrážel od modravě světlujícího okolí, jen po jedné straně se rýsoval úzký, jasně planoucí srpek.

"Jsme na straně odvrácené od Slunce. Přiblížíme si ji."

Glóbus se nadouval, až zabíral skoro celou mlhovinu.

"Asie, skoro celá Afrika a západní část Austrálie. V Evropě a Americe je den. Copak to... vidíš ten paprsek, Pavle?"

"Jak by ne. Snad meteor... ale to není možné. Meteor by letěl Tohle stojí."

"Není to Nemův signál?"

"Kdepak, Jirko. Komu by Nemo dával signál kromě nás? A k tomu jsme s ním v neustálém spojení vysílačkou i televizí. Může nás kdykoliv zavolat. Mimoto vychází paprsek z oblasti na sever od Himaláje, kde je Tibet. Tam nemá Nemo zvláštní zájmy. Jediný otevřený vstup do Nemova světa je uprostřed Indického oceánu, odkud jedině by nám mohl vysílat světelné signály. Ale proč by zbytečně vzrušoval a bouřil svět zjevy, které jsou viditelné na celé polokouli? Vždyť tento paprsek sálá vysoko do stratosféry. A směřuje přímo k východu, až skoro k pobřeží. Panečku, to je dálka asi dva tisíce kilometrů. Ani nejsilnější světlo nedosáhne takové intenzity. Co jen to je? A jaký má účel?"

"Sopečný výbuch?"

"Vyloučeno, Jirko. Ten bychom odtud viděli jako ohnivou záplavu, poněvadž jsme nyní právě kolmo nad tím zdrojem. Například zde, níže a poněkud více k východu, ten rudě zářící bod, je zlověstná Krakatoa. Teď vidíš ten rozdíl. Tohle je bílý, ba nařítovělý, tenký, ale nesmírně dlouhý šíp. Co by to jen mohlo... Stop! Teď mě něco napadá. Ale to by bylo... hned se přesvědčíme." Arne otočil prstencem.

Glóbus jako by padal do mlžné hloubky, ale nebylo mu na jasnosti obrysů, jen jeho objem se zmenšil. Bylo však patrné, že světlý paprsek na západě se zúžil.

"Už tohle je směrodatné," pokračoval Arne, "neboť dokazuje, že letíme kolem Země směrem od západu k východu.

Hleďte: srpek zmizel. A zato se jasní zemský obrys na východě. Oddálíme glóbus ještě víc, abychom získali prostor v mlhovině kolem. Tak, stačí. Paprsek je stále ještě vidět. A teď do mlhoviny vpustíme obraz naší ASTRY."

"Paprsek směřuje přímo k ní!"

"Ano, Pavle. Správně jsem předpokládal," vzhledl k němu Arne.

"Nu a? Snad nemyslíš..."

"Jsem zvyklý se dříve přesvědčit, než vyslovím domněnku. Odbočíme s ASTROU ostrým úhlem k jihu." Arne otočil svislým kolem pod šíjí podstavce.

A tu s údivem viděli, jak se záhadný paprsek odklání za opálovou perličkou v mlhovině.

"Pro jistotu nový pokus."

Zdrobnělá vidina ASTRY plula nyní k severu - a za ní se točil i paprsek.

"Teď je to jisté," řekl Arne pevně.

"Špeh!"

"Ano! Někdo nás sleduje. Rozhodně to není pouhý přírodní zjev. Je to člověk. Nějaký technický génius."

"Ale kde se vzal v Tibetu? Vždyť Tibet je dosud země neznámá. Kde by se mezi Tibetany vzal technický génius?"

"Můj Pavle," usmál se trpce Arne, "soudíš příliš jednostranně. Tibet se v poslední době modernizuje. Cizincům, zejména technikům, není už tak nepřístupný. Zavádějí se tam telegrafy, telefony, elektrické osvětlení a vůbec vymoženosti moderní doby. Nepřístupné cizincům jsou dosud jen kláštery, které téměř všechny jsou vystavěny na nedostupných skalních hrotech nebo nad strmými propastmi skal, kam je vstup možný jen jednotlivci po spuštěných provazových žebřících či lanech. Do osad, i do jediného většího města Lhasy, jež je sídlem nejvyššího kněze Dalajlámy, vniká už moderní duch a civilizace. Ale přesto souhlasím, že Tibet je dosud převážně zemí neznámou. Avšak nikoli svým mýtických tajemstvím, to už padlo, nýbrž prostě tím, že na jeho rozloze, která činí 2 109 000 čtverečních kilometrů, je pouze asi 6 a půl miliónu obyvatel, kteří se dělí na tři stavy: šlechtu, kněze a sedláky. Přirovnáme-li Itálii, jejíž rozloha se všemi jejími ostrovy činí něco přes 312 000 kilometrů čtverečních a obyvatelstvo přesahuje 42 milióny, můžeme si trochu učinit představu o lidnatosti Tibetu. Je to nejvyšší planina světa, 4 000 až 5 000 metrů nad mořem, většinou širošířné neúrodné stepi. A v těchto širých, liduprázdných krajinách zmizí leckde osamocený srub jako zrnko písku v poušti. Je známo, že badatelé a vynálezci si libují v takových samotách, kde mohou zvědavci nerušení provádět své pokusy. Proto považuji za logické, uchýlil-li se tam nějaký badatel - avšak musíme jednat, neboť světlý srp od východu se šíří. Přiblížíme si opět televizí glóbus, abychom zřetelněji viděli, co bude dělat paprsek. Tak! A teď od Země náhlou spirálou. Jirko, k rozvodní desce! Pozor! Zapojit dvojku se čtyřkou: teď!"

Arne zvolna otáčel kolem na stojanu.

Glóbus se pomalu šinul vlevo, ale téměř současně křivkou se nížil k jihozápadnímu okraji mlhoviny. Pozvolna se nořila východní část Afriky s Arábií a Evropou do houstnoucí tmy, která postupovala k Přední Indii. Na chvilku vzplanul záhadný paprsek jasněji... ale pak vše zašlo za okraj mlhovité koule, následováno osvětleným zbytkem východní části glóbu, nad jehož indigově temnou modří Velikého oceánu a pod olovnatě šedým obloukem Ledového moře, oddělena Beringovým průlivem snažila se zakousnout otevřená tlamka výběžku východní Sibíře do cárovitého jazyku v široce rozevřené tlamě západní Aljašky.

A když i tento bizarní zjev zmatněl těsně na mlhovitém okraji, Arne otočil prstenem v naději, že zachytí pohled na paprsek zmenšením televizního obrazu. Byl zklamán, neboť i nyní se jim skýtal pohled jen na Veliký oceán a oblast severní točny.

Evolventa, směr rychle se rozvinující spirály jejich letu od Země, se zdařila.

Avšak... co to? Optický klam? Odlesk povrchu ASTRY v mlhovině ozářené Sluncem? Vždyť dosud neviděli ten bíle planoucí bod, který nyní pluje těsně za ASTROU, jež se v mlhovině jako dříve obrazí jako kulatá průsvitná perlička.

"Jirko!" zavolal Arne. "Sjed' do nejspodnější rotundy. Hlas, co tam uvidíš, září-li za námi nějaké světlo."

Jiří odběhl. A za chvíli slyšeli jeho hlas:

"Asi sto metrů za ASTROU v jejím stínu svítí bílý kotouč."

"Velký?"

"Odhaduji ho na deset metrů v průměru."

"Pevná hmota?"

"Zdá se tak. Zář je silná."

"Že by to byl meteor?" obrátil se Arne na Pavla, který rozpačitě pokrčil rameny.

"To by byl podivný meteor," zapochyboval Jiří, který zaslechl v citlivém tlampači Arnovu tichou otázku.

"Proč?"

"Je hladký a stejnoměrný jako koule z mléčného skla. Přesně se podobá malé ASTŘE, jenže na povrchu není tak dělen a nahoře nemá rozsochu. Je to jednolitý útvar."

"Není to odlesk ASTRY?"

"Ne."

"Nepřibližuje se?"

"Ne, ani nevzdaluje. Letí stále stejně s námi."

"Ale může to být hmota?"

"Nevím. Snad."

"Vypal do toho z elektrického děla. Prozatím prvý stupeň: rozbíječ atomů."

"Mám počkat na tvůj povel?"

"Nemusiš. Nic se nemůže stát."

"Tak pozor!"

V příštím okamžiku splynul výkřik všech tří v jediný. Při dotyku výboje z děla světelný zjev celým svým objemem vzplanul tak oslnivě, že Jiřímu dlouhou chvíli tančila před očima rudá a zelená kola. A když konečně opět prohlédl, zářila koule jako dříve.

"Není to hmota," řekl Pavel.

"Je, kamaráde. Je to hmota, ale elektrická," mumlal Arne zamyšleně.

"Nech toho, Jirko, nedá se nic dělat. Pojď zpátky!"

Arne sklesl do křesla.

"Tak copak? Proč jsi tak zdrcen?" útočili naň.

"Jak bych nebyl?" opáčil Arne zoufale. "Což nechápete? Dostal nás!"

"Jak to...?"

"Přisál se k nám s tímto zrádným světlem, které ať kdekoliv, nás vždy prozradí."

"Co je v tom tak zoufalého? ASTRA je a bude přece beztak vždy ozářena Sluncem."

"Ano, ale jen po jedné straně. A i to ozáření na větší dálku mizí, není viditelné, poněvadž hmota ASTRY většinu slunečních paprsků pohlcuje a rozkládá. Na tom jsem si právě mnoho zakládal. Proto také byla ASTRA dosud, a to jen na kratší vzdálenost, patrná jako průsvitná kulička, takže mohla být považována za přírodní zjev, mlhovinku, shluk meteorických molekul nebo i jen plynů."

"Pravíš dosud. Copak se to změnilo?"

"Bohužel, musím už předem přikývnout."

Otočením prstenu Arne přiblížil obraz ASTRY.

Předpověď se potvrdila.

Na sluneční straně si letoun zachoval svou původní mdlou namodralou průsvitnost, ačkoliv i ta byla zjasněna a daleko za přirozený obrys osvětlené polokoule pohlčena ostrým jasnem, který do střední části, obrácené naopak k planoucí kouli, přecházel v oslnivou žluť jako ostře prozářený topas.

"Je to horší, než jsem se obával," procedil Arne stisknutými zuby. "Nejenže ASTRA nemá teď nikde stín, ale tohle žluté světlo, spolu s tím ohromným reflektorem, nás nyní zrazuje do nesmírné dálky. Co to jen může být? Jaký účel sleduje?"

Kdo je to? Jak mohl o nás zvědět?"

"Už zmizel!" zvolal Jiří.

"Co?"

"Paprsek."

"To je nějaká radostná zpráva," bručel Arne posměšně. "Paprsek nezmizel, jen ho pohltilo denní světlo, které v Tibetu nastalo. Čert vempaprsek! Hlavní je ta desítimetrová koule vedle nás a ta svítí nerušeně dál."

"Hlasme to Nemovi. Pro něho bude snadné vyšetřit a přerušit..."

"Ne!" přeťal Arne rázně Pavlovu řeč. "Bylo by nedůstojné, abych se obracel na Nema s každou překážkou, aniž bych vyčerpal všechny vlastní důvtip."

"Co tedy?"

"Ticho! Nerušte mne. Musím přemýšlet."

Arne usedl do křesla a zavřel oči.

Na dlouhou chvíli zavládlo napjaté ticho, zvýšené jen jemným šelestem, který sem doléhal ze strojovny. Pojednou Arne zvedl hlavu:

"Stále svítí?"

"Jako dříve."

"Letíme?"

"Ano. A hezky rychle."

"Evolventou?"

"Ovšem, nerušeně."

"Pak se glóbus už musel změnit."

"A hodně. Při tomtéž televizním přiblížení se zmenšil na třetinu. A teď se zmenšuje stále rychleji."

"Samozřejmost. Nehraje roli. Ale obraz glóbu? Jaká je teď jeho tvář?"

Arne znetrpělivě.

"Je vidět jen obrys Severní Ameriky a nad ní oblast severní točny."

"Asie zmizela?"

"Ano."

"To jsem chtěl vědět. Máme důkaz, že přímočarost paprsku není na závadu výtvoru světelné koule. Může nás s ní tedy pronásledovat každým směrem. Zdali do každé dálky, ještě se ukáže. Ostatně," Arne přikročil k televizní mlhovině, "asi ani do dálky nebude zrádné světlo omezeno, poněvadž jeho objem ani intenzita se nezmenšují. Nuže, podíváme se na tebe!" Arnova tvář se vítězně rozzářila.

"Našels něco?"

"Podle starého přísloví: kdo hledá, najde. Vždyť je to tak lehké. Použijeme jeho vlastní zbraně. Jirko, sjeď opět do rotundy a naříd' malou elektrickou pušku nad dělovou hlavní do středu té bílé koule. Ale nevypaluj. Jen ji pak přepoj na ústřední rozvodnou desku a vrať se sem. Nechci tě připravit o zajímavý pohled."

V minutě byl Jirka zpátky.

"Hotovo," hlásil.

"Tak hledme na to Kolumbovo vejce," smál se Arne. "Vždyť my jsme v silném elektrickém kontaktu s tím vyzvědačem. Máme tedy tytéž možnosti jako on. Nemohu se mýlit: spojím-li teď elektrickým proudem jeho elektrický výtvor - a nic jiného to není - musí se nám zde," ukázal na velkou televizní obrazovku na stěně, "objevit v celé své velebné nebo snad hrozně tajemnosti. Ale musíme naň opatrně, nerad bych, abychom se předčasně prozradili. To je teď má jediná obava. Doufejme, že se nám podaří zachytit postavení, kdy bude od nás odvrácen. Já totiž předpokládám, že i on je vybaven televizí, jinak by nás nebyl objevil a nemohl sledovat. Tak pozor!"

Arne zasunul příslušnou páčku a velmi zvolna otáčel ovládacím kolem.

Brzy se na obrazovce začaly rýsovat rozplizlé obrazy... jasněly a ustalovaly se... konečně byl zjev zřetelnější.

Jakýsi trojzubec s ostrými hroty, podobný trojhroté podávce či mocenskému znaku mořského boha Neptuna, se vynořoval z hloubi zahalené mlhou.

"Jdeme na to shora," uchechtl se Jiří.

"Ovšem, proti proudu. Tohle je vodivá tyč. Pořádný stožár. To je výška. Takovou chvíli už se šineme po ní dolů a - už je to tu. Střecha. Vida, docela malý domeček. Skromný dřevěný srub. A okolí - kotlina. Vlastně hluboká rokle, ba víc: dno sta metrů hluboké propasti, obklopené strmými, divokými skalnatými srázy, hustě porostlými křovím. Výborný úkryt si zvolil. Je jisté, že ani ten vysoký stožár nevyčnívá nad okolí a je utopen v té hloubce. Prohlédneme si pořádně i okolní krajinu, až se budeme vracet, abychom zjistili polohu," projevoval Arne hlasitě dojmy.

"Nezdržuj už a vpadni dovnitř!" pobídl Pavel netrpělivě.

"Spěchej pomalu!" zvedl Arne výstrašně prst. "Je to vážný okamžik. Je jisté, že má též televizní obrazovku, jinak by nás nemohl sledovat. Bylo by nám osudné, kdybychom prozradili svá protipatření. Je sice možné, že nás vidí i teď, ale jakmile by podle našich tváří poznal, že jsme vnikli až do jeho místnosti, kdo ví, co by nám provedl."

"Co by mohl?"

"Rázem zničit ASTRU i s námi."

"Jakpak?"

"Změnou dosavadní světelné energie v tepelnou. Dovedete si představit následek, kdyby se to chladné světlo koule změnilo v žár? Nesmíte zapomenout, že ASTRA je stroj, hmotný letoun s lidskou posádkou, kdežto jeho výtvor je uzel ohromné elektrické energie."

"Tak co budeme dělat?"

"Máme ho nyní v moci. Mohl bych zapojit pavouka a jeho vlastním proudem vyslat blesk, který by v okamžiku zničil celé jeho zařízení. Ale to je nutné dobře rozvážit. Předně by se takovým výbojem - vždyť je to nesmírná dálka - na čas oslabil elektrická potence ASTRY a pak nemáme dosud jistotu, že nám chce škodit. Není vyloučeno, že nám chce naopak prospět. Čekám, zdali nevyjde ze srubu. To by bylo nejlepší. Aspoň bychom viděli, je-li to běloch, Evropan či Tibetan, poznali fyziognomii, výraz jeho tváře a vůbec... hm... konečně, máme výhodu, že k němu vlezeme střechou. Snad v této ptačí perspektivě nás jeho televizní obrazovka nezachytí. Tak - s boží pomocí - opatrně dolů."

V malém pokoji, spíše krychlovité kabině, jejíž podlaha, stěny i strop byly jakoby z jediného celku šedé gumy, byla z kabelů a drátů vytvořena polokoule, jakýsi příklop, který až směšně připomínal známou past na myši. A v této pasti seděli u skříňky, podobné na prvý pohled všednímu rádiovému přístroji - dva muži, rozdílní věkem, ale nápadně si podobní ostrými rysy tváří, přestože jeden jistě překročil šedesátku, kdežto druhému bylo něco přes dvacet let;

starcova lebka byla porostlá řídkými šedinami, dlouhými a nepěstěnými, které v nepořádku se ježily a kudrnatěly kolem nápadně šišatého temene, jež zejména nad vystouplým čelem tvořilo uprostřed téměř helmovitou hranu. Pod hustým, srostlým obočím, jakoby tuší nakresleným jedinou čarou, jen málo nad orličím nosem prohnutou, plály z temna hlubokých důlků očí, vlastně jen jedno, druhé bylo vyhaslé. Ústa se zračila jako úzká přímka bez rtů, obrostlá i s vpadlými skráněmi a tupou, stařecky, jak tomu bývá u bezzubých, vystouplou bradou, šedivým, nechutně vypelichaným plnovousem, vyznačeným jen jakýmsi zbytkovými trsy. Pohled na tuto tvář nebyl příjemný, ale nelze říci, že odpuzoval. Naopak, bylo cosi uklidňujícího ve starcově oku a klidných rysech tváře, upřené k malé televizní obrazovce nad skříňkou. Rysy mladíkovy tváře se značně podobaly tváři starcově, takže byla oprávněná domněnka, že jde o otce a syna: totéž srostlé černé obočí, orlí nos, úzká přímka úst bez rtů a poněkud vystouplá, špičatá brada. A přece byl rozdíl mezi oběma. A velký. Z bezvousé mladistvé tváře přímo číselá mrazivá bezohlednost, ba dábelská krutost: z ledově chladných, kamenně strnulých rysů, sešklebených v hrůznou škodolibost, a snad ještě více z očí, v jejichž černé hloubi žhnula rudá, zlověstná jiskra. Tvář Satana, zloducha! Také útvar jeho lebky se lišil: její šišatost, místo čela, které bylo lidoopsky nízké, byla posunuta dozadu nad oblast malého mozku. V prvé chvíli mrazila naši trojici domněnka, způsobená zvednutými obličejí obou těchto podivných mužů, že jsou prozrazení. Avšak pohled na televizní obrazovku nad skříňkou je uklidnil: Tam se totiž zračil jenom nárys ASTRY a vedle ní ostře svítící bod. "Nevidí nás," hovořil Arne tlumeně, "což je vlastně podivné. Asi nejsou zařízení na proniknutí pevným tělesem a mohou působit jen zvenčí. To bychom byli značně ve výhodě." "Nemůžou nás slyšet?" "Ne. Nemají-li přímé spojení optické, nemají ani sluchové." "Ale my bychom slyšeli?" Pavel jako by svou otázkou přivodil odpověď: úzká přímka ve starcově tváři se rozšířila a z jeho úst vyšlo několik slabik či slov, na které odpověděl mladý muž opakovaným: "Chajču! Chajču!" Znělo to ostře, štekavě, načež následoval starcův poněkud delší, jako dosud nesrozumitelný monolog. "Co je to za řeč?" "Těžko uhodnout," pokrčil Arne rameny. Vtom zvedl mladík obě křečovitě zaťaté pěsti a vztekle zařval: "Vajgo mé! Chajču!" "K čertu!" zvolal Pavel. "Vždyť máme tlumočníka od Agira z Marsu!" přiskočil k policiče a spěšně se vrátil s podlouhlým přístrojem. "Ten ti nepomůže," mávl Arne rukou. "Tlumočí jen řeči obyvatel jiných planet." Avšak děj pokračoval. Mladíkova bílá ruka se vztáhla a dlouhé prsty jako dračí spár se už dotýkaly střední červené páčky pod skříňkou, když starcova pěst se mihla jako blesk a dopadla na mladíkovy prsty s takovou silou, že hoch zavyl bolestí. A vtom: "Zmetku!" vyrazil z tlumočícího přístroje český výkřik. V tomto okamžiku si ani neuvědomili tento div, neboť byli zcela zaujati tím, co se před nimi odehrávalo. Kmet vyskočil z křesla tak křepce, že se daleko od něho odkutálelo, uchopil hoča za krk a mrštil jím vzad, až narazil na kovovou síť klece. A jak nyní starý muž stál hrozivě vzpřímen, mohli posoudit: Byl to obr! Stihlý, ba hubený, ale jistě hodně přes dva metry vysoký. Chvilí tak stáli proti sobě jako starý krotitel a mladá šelma, němí, napjatí jako luk... V přimhouřených očích mladého muže žhnuly rudé uhlíky a z jediného oka starce sálal zelený svit... stále jasněji, přišerněji... téměř bylo vidět tenký, ostrý paprsek... uhlíky v mladých očích pozvolna hasly... Konečně starcovo napětí povolilo. "Bláznivý kluku!" linulo se tiše z tlumočícího přístroje. "Ty se mi chceš protivit? Jednat bez mého, ba proti mému svolení? Zapomněls, co ti řekla rada, když tě na tvé škemrání a sliby mně přidělila? Odmítal jsem, protože dobře znám bestii, kterou se v sobě snažíš marně zkrotit. Tvá dravčí choutka má celý náš svět připravit o výsledek, na který já, jediný vyslanec už takovou dobu čekám a jenž se konečně blíží? Zrádče! Mlč! Neskuč! Jsi zrádce! Bídny červ, který je schopen své vlastní choutce, kterou by v jediném okamžiku ukolil, obětovat věkovitý prospěch našeho celého světa. Jsi slaboch. Takového zde nemohu potřebovat. Pošlu tě zpátky." Hoch vyrazil ze sebe zoufalý sten. "Skučíš, sketo! Víš, co tě čeká: věčná muka v pogru!" "Smiluj se!" zaúpěl hoch, vztahuje paže. "Už nikdy nepodlehnu... Vždyť to bylo poprvé..." Starcovy tvrdé rysy v tváři jaksi změkly. Chvilí hledělo jeho oko pátravě do mladíkovy tváře... Pojednou vybuchl: "Na mne hled! Sem!" kostnatým dlouhým prstem ukázal na své oko. "Pevně! Stále! Ještě! Hm... vydržels. Ještě to s tebou zkusím. Ale trest ti neodpustím. Odpykáš to, aby sis pamatoval!" kmet stiskl tlačítko na pultu. Za mladíkem se vysunul do výše obdélník mříže. Starcova paže se mlčky vztáhla. Hoch se vyplížil do prostoru mezi klecí a stěnou jizby. Dvířka sjela opět dolů. Starcova ruka sevřela jednu z páček na pultu a pak rázem trhla. A tu...

Naši tři pozorovatelé strnuli hrůzou.

Ze všech stran vyšlehly k hochovi fialové blesky. A pak se nad ubožákovým tělem, svíjejícím se v klubku a metajícím křečovitě kozelce, rozvířil strašný rej lačně a krutě praskajících jisker...

"Vždyť ho zabije!" vyrazil ze sebe v děsu Pavel.

"Nemyslím," nutil se Arne do klidu. "Stařec mu přece výslovně slíbil jen trest a jistě ví, jak daleko může... Ale jistě je, že tak silné výboje by nesnesl žádný pozenšťan. Už při prvním dotyku těch blesků by byl mrtev a jeho tělo zeškvařeno. Pro tuhle bytost je to jen pořádný elektrický výprask, jehož si ostatně plně zaslouží. Bude si dlouho pamatovat..."

"Jak můžeš být tak necitelný! Vždyť ubožák se svíjí jako červ. A proč vlastně..."

"Což nechápete? Chtěl nás zabít."

Příšerný děj rázem ustal. Dvířka se vysunula.

"Pojď dovnitř!" velel stařec.

Zbitý hoch se vplížil do klece po čtyřech a jako pes se svinul u dědových nohou.

"Byla to třetí lekce. A poslední. Při nejmenším tvém pokusu o novou neposlušnost - letíš zpět. Vstaň! Nuže...!?"

"Dag... nikdy už..."

"Dobře, Gor. Chci ti věřit. Uchváti-li tě znovu pokušení, vzpomeň na pogro. Ta věc," Dagův dlouhý prst ukázal na osvětlený obraz ASTRY na televizní obrazovce, "není má ani tvá, patří Radě, které neujde. Náš jediný úkol je sledovat a svítit. Dokud ji nepřevezme VARA, ručíme radě oba za její neporušenost svým osudem. A já nemám nejmenší chuť, abych pro tvé instinkty trpěl věčná muka v pogro. Zvedni hlavu, Gor!"

Na dlouhou chvíli se vpilo Dagovo oko do hochových očí.

"Čtu v tobě. Nic mi neutajíš. Marná je přetvářka. Zloba, zášť, pomstychtivost... hm... nový výprask? Neměl by žádný úspěch. Jsi nepolepšitelný. Je to démon vzpoury tvého rodu. Nemohu ti věřit. Mám tě přece vrátit? Což si s tebou neporadím? Ó, ano! Lehce. Půjdeš na obvod. Pověřuji tě hlídkou všech stanic na okruhu. Ručíš za bezpečnost a neprostopustnost celého obvodu. Nejmenší opomenutí a - letíš zpátky. Aby ses nespolehl na mé dosavadní zatížení zde, přepojím na prvou tvrz, která ti bude od nynějška stálým příbytkem. Ani na okamžik nebudeš mít klid, na krok se nebudeš moci vzdálit. Vždy po západu slunce oběhneš celý okruh a prohlédneš spoje. Pak mi ohlásíš stav. Nemysli si, že se mi vyhneš. Zapojím stálý film, který mi každou noc ukáže celou tvou denní činnost. Tak budu mít trvalý doklad, jak jsi plnil svou povinnost. Tento důkaz pak vyšlu Radě."

"Otroctví!" zasyčel Gor.

"Podle zásluhy," řekl suše Dag. "A abych se zabezpečil proti tvému úkladnému vpádu, bude ode dneška toto mřížoví stále napojeno nejvyšším napětím, jehož pouhý dotyk znamená pro tebe..."

"Změnu v Hájů!" zasípal Gor děsem.

"Ano," potvrdil mrazivě Dag a stiskl na pultu jednu z páček.

V podlaze uprostřed klece se objevil kulatý otvor.

"Jdi!" Dagův prst se vztáhl k otvoru.

Gorovy oči se zúžily ve štěrbinu, ale ani ty nemohly zakrýt jejich krvavě rudý svit. Štíhlé, dlouhé tělo se nahrbilo jako panter, hotovící se ke skoku, mezi úzkými rozchlípenými rty zasvitly dravčí bílé zuby...

Ale stačilo Dagovo vztáhnutí ruky k páčkám na pultu: Gor zasyčel a skokem zmizel v otvoru. Příklop za ním zapadl.

Stařec se téměř zhroutil do křesla. Chvilí seděl nepohnutě a němý. Konečně povzdechl:

"Zloduch! Ale takoví jsme byli všichni v mládí. Musí se krotit. Bude z něho platný duch, jaké potřebujeme ke svému úkolu."

"Za ním! Za Gorem!" zvolal Jiří.

"Ovšem," přikývl Arne.

Prohluli podlahou. Tunel. Dostí mírně se svázející schodiště vedlo šikmo dolů. Stupňů, pro normálního člověka vysokých, bylo jen asi dvacet. Pak běžel tunel rovinou, na které dostihli Gora. Jeho krok byl pevný, ale plíživý, připomínající kočkovitou šelmu. A kupodivu: přestože tu byla čirá tma, kráčel Gor docela jistě. Jeho oči zřejmě dobře viděly.

Chůze trvala dosti dlouho. Občas se objevilo vpravo nebo vlevo ústí odbočky, ale Gor kráčel stále přímo.

Konečně opět schodiště; nepočítali, ale mnoho vysokých stupňů vedlo vzhůru.

"Kam to až vede?" zabručel Jiří.

"To je lehké uhádnout," usmál se Arne. "Srub je na dně jistě přes sto metrů hluboké rokle. Gor jde na obvod, tedy na okraj té propasti. Už jsme tu."

Okrouhlá místnost kuželovitého tvaru. Kolem dokola na stěně mdle průsvitný pás, ve stejnoměrné vzdálenosti nahoře označený podivnými, nesrozumitelnými značkami. Uprostřed místnosti výstupek a na něm malý stolek a sedadlo. To bylo vše, co v prvé chvíli spatřili. Ale záhy ještě něco:

Od každé značky vedl podél stěny kabel a toto vedení vbíhalo do jakési koule, zpola vsazené do hrotu klenby. To však spatřila naše trojice přátel později, neboť dosud rušil čirou tmou jen matný přísvit pásu na stěně a zeleně světélkující body v Gorových očích.

Nyní Gor usedl ke stolku a pohnul klikou na jeho ploše. Jako by se otevřely kolem dokola okenice, prostor rázem zjasněl. Dosud jen sotva znatelně pableskující pás kolem stěny se totiž rozsvětlil a jím, jako otevřeným oknem, bylo podivuhodně jasně vidět ostře kreslené okolí rokle do značné dálky plochého obzoru. Obraz si také zachoval přírodní zbarvení a vůbec životnost přítomného dění.

"Panečku, tohle je televize," řekl Arne, neskrývaje závist. "A hleďte," upozorňoval najeden z úseků, oddělených od sebe tenkou kolmou příčkou na způsob okenních rámtů, "co se to tam žene přes prérii z dálky?"

Přes žlutohnědou plochu sluncem vyprahlé pastviny zpočátku jen světlé body vzrostly na bělavé koule, které se rychle

a jaksi odrazivě nad zemí kutálely. Obrisy nebyly určité; činily dojem dvou velkých, kulatých balíků či žoků, z nichž na všechny strany vlály chundele bělavé vlny. A za nimi zůstával poněkud pozadu třetí... ale to už mohli lépe rozeznat: bělostné telátko. Zatím už se dostatečně přiblížily dva přední "balíky", zmínily běh, až jen asi deset metrů před kolným srázem propasti stanul - párek jaků, kteří v jižní Asii, zejména v Tibetu žijí na rozlehlých prériích.

Je to rohatý skot, který tamějším domorodcům v každém směru nahrazuje naše krávy, od nichž se liší tukovým hrbem nad šíjí a dlouhou bělavou srstí. Velmi užitečné a v tamějších krajích nepostradatelné zvíře.

Radostně chrochtaje, zastavil se párek na místě porostlém bujnou, svěže zelenou trávou. Zatím už také doběhlo telátko, které však roz dováděno a snad také v setrvačnosti běhu prolétlo kolem svých rodičů a... pozdě spatřilo zrádný sráz propasti. Úzkostlivé zaječení a mládě se přemetlo přes temeno.

Párek zvedl hlavu a strnule zíral směrem, kde tak náhle zmizelo jejich mládě.

Zaujati touto tragédií, pustili naši přátelé ze zřetele Gora, který nyní na sebe upozornil svým surovým chechtotem. A tu viděli, jak jeho spárovitá ruka se číhavě vznesla nad páčku na stolku, označenou stejným znamením jako onen úsek.

Se stisknutými, vyceněnými zuby a ďábelsky planoucím očima číhal...

Ted!

Párek jaků vyrazil k srázu. Ale nedoběhl. Dva metry od hrany se obě zvířata křečovitě vzepjala, hlavy se zvrátily vzad, přední nohy se ve smrtelné křeči topornatě vztáhly a pak klesla mrtvá těla jako zasažená bleskem.

"Zabil je, ten netvor!" jekal Jiří v hrůze. "Viděl jsem, jak stiskl páku. Jak může být člověk tak surový."

"Člověk," mumlal Arne, "jenže tohle není člověk."

"A co je?"

"Tak tohle je prvá bašta, jak řekl Dag," vyhnul se Arne odpovědi. "Podobné jsou po celém obvodu. Gor je musí vždy po západu slunce obejít. Zřejmě je to zbytečné, poněvadž odtud přehlédne celý okruh a kdykoliv a kdekoli může zasáhnout. Jistě rozkaz, jen aby Gorovi byla ztížena práce. Bylo by zbytečné, abychom ostatní stanice prohlíželi. Mně už je ostatně všechno jasné. Necháme toho prozatím. Můžeme se sem vrátit, kdy se nám zlíbí. Zato se musíme věnovat sami sobě. Vrátime se ke své hlavní a nejdůležitější povinnosti: prohlídce svého okolí a řízení letu." Arne otočil prstencem.

Obraz zmizel a místo něho nastoupil v mlhovině opět zjev ASTRY, provázený zrádným světlem.

"Jiří, k měřidlům!" rozkázal Arne. "Jak jsme pokročili v evolventě?"

"Podle zaznamenané křivky je skončena."

"Jsme tedy už docela mimo každý vliv Země. Ale též mimo sféru Měsíce, jinak bychom cítili jeho působnost. Ovšem, letíme opačným směrem. Okolí, jak vidět, je čisté."

"A co je s LEONEM?"

Arne těžce povzdychl:

"Velmi jsme si ztížili úkol a oddálili cíl tím osudným omylem či nedopatřením. Jsme teď v jakýchsi neutrálních sférách, kde na nás nepůsobí snad žádné nebeské těleso. Zbloudili jsme v tom nekonečném labyrintu. Musíme počkat, vyskytne-li se nějaké spojení."

"Najít LEON je tedy věc náhody?"

Arne zachmuřeně přikývl.

Sevřelo je trapné ticho. Ale tu se ozval Jiří:

"Pravíš, že na nás nyní nic nepůsobí?"

"Ano."

"Pak mně vysvětli, jak je možné, že letíme patnáct kilometrů za vteřinu?"

"Cože?"

"Pojď se podívat na rychloměr."

Arne vyjeveně zíral na ručičku...

"Jak je to možné? Co nás to vleče? Jak jsme daleko od Země?"

"Bezmála půl milionu kilometrů," odpověděl Jiří, když pohlédl na přístroj.

"V těchto sférách přece nemůže ještě působit jiná planeta," divil se Pavel.

Bezradné ticho.

Pojednou sebou Arne škubl a zakousl se do kloubu prstu, což u něho znamenalo vždy nejvyšší rozechvění.

"A přece jsme ve vleku," vyrazil ze sebe, hledě strnule do neurčita.

"Nesmysl. Co by nás mohlo..."

"To kdybych věděl."

"Jak to mluvíš? Tvrdíš, že jsme vlečeni, a nevíš kým."

"Kým? Ó, ano, vím, kdo, ale nevím, co nás vleče, a v tom je velký rozdíl. Ten Kdo je pouhým vykonavatelem, kdežto Co je to záhadná a jistě strašná moc. Nezáleží na jménu četníka, ačkoli mně i vám je známé."

"Dag?"

"Ano, Dag. Ale ten je jenom četníkem."

"Jistě se mýlíš. Vždyť jsme letěli podle naší vůle evolventou," namítl Jiří.

"Letěli, ale už neletíme. Sám jsi řekl, že evolventa je skončena."

"Normální zakončení odvinovací křivky," vyslovil Pavel svůj názor.

"Chyba," odmítl Arne. "Evolventa nemá konce. My jsme nezměnili její dráhu, měla by tedy stále pokračovat. Jirko, teď si znovu dobře prohlédni naši zakreslenou dráhu. Jsem si jist, že ohlásíš..."

"Letíme v přímce!"

"Zde máte důkaz," Arne odevzdaně spustil zaťaté pěsti na pult. "Sleduj to dál, Jiří. Očekávám totiž, že se přímka brzy

pozvolna odchýlí, jenže opačným směrem evolventního rozvinu."

"A potom...?"

"Pak nastoupíme skutečně přímou cestu podle vůle eskorty."

"Myslím, že ta vůle není prakticky tak silná, když se změna děje tak znenáhla."

"Mýlíš se, Pavle. Naopak. Dagova moc převyšuje sílu ASTRY. Není tak snadné vyšinout ASTRU z dráhy. A též je možné, že jsme dosud byli v kolejších, které jsou právě Dagovu účelu vhod. Tak co je, Jirko?"

"Dosud beze změny. Stále přímka."

"Ano, jde jim to těžko."

"A proč se nevzepřeme? Proč se aspoň nepokusíš? Máme přece prostředky. Na co čekáš?" rozčilil se Pavel.

"Musel bych použít nesmírného výboje, zvláště nyní, když jsme už docela mimo vliv Země. Společného zásahu s Nemovým kondenzátorem užít nemohu. Zapojení pavouka by tedy mělo účinek, ale současně bych rázem zeslabil ASTRU. To by nebylo pouhé pouštění žilou, nýbrž protnutí hlavní tepny. Odvážil by ses k takovému hazardu u svého pacienta, doktore?"

"Ne."

"Tak vidíš. Kromě toho nemám jistotu, že budu mít úspěch. Neznám možnosti, jimiž by Dag mohl zásahu čelit nebo se dokonce revanšovat."

"Jakpak?"

"To právě nevím... neznám jeho..."

"Křivka!" vyrušil je Jiří výkřikem.

Přispěchali k němu.

Na válci, zaznamenávajícím dráhu, měnilo se dosavadní přímé pokračování evolventy v zevní odklon, zpočátku mírně, ale pak náhle se sklonem dolů.

"Vracíme se k Zemi. Dag nás jistě zavlče k sobě do rokle, nebo někam do tibetských pustin či do středu pouště Gobi..."

"Nic z toho, Jirko," mávl Arne rukou. "Pojďte se podívat," zval oba druhy k mlhovině, kde při největším televizním přiblížení se Země jevila už jen jako hrášek, který se však rychle zmenšoval..."

A po několika minutách zoufale bezradného ticha - zmizela i ta poslední, na tečičku smřstělá stopa jejich rodné planety.

KAPITOLA SEDMÁ

DAG SE SMĚJE

"Letíme od Země! Kam nás to žene?" jekal Jiří.

"Jdi k měřidlům!" poroučel Arne. "Jaká je dráha?"

"Ohyb skončil. Nyní zase přímka. A úžasně rychle postupuje."

"Rychloměr!"

"To je strašné! Nelze určit rychlost letu. Ručička se posunula přes nejvyšší hranici stupnice. Kam se to řítíme? Co s námi bude?"

"Nebreč! Jen klid! Už jsme byli v horší situaci, vid', Pavle?"

"Byli. Jenže jsme si vždy udrželi volnost svého jednání, kdežto teď... ne, Arne. Nechápu tvou naprostou nečinnost, ba bezradnost. Co je pak ASTRA?"

"Odůvodnil jsem už..."

"Neuznávám to! Proč nezavoláš Nema?"

"Dost času na to poslední útočiště."

"Až bude pozdě. Zřítíme se někam... roztrháme..."

"Nic se nám nestane. Po celou naši cestu jsme v bezpečí. Slyšeli jsme přece Daga."

"Budiž... snad... ale cíl?"

"K tomu je ještě daleko. Velmi daleko. Rok. Možná i víc."

"A LEON?"

"Ano, LEON. Z mého odborného hlediska je mi vlastně tato vnucená cesta vhod," usmál se záhadně Arne.

"Cože? Nedělej vtipy!"

"Mluvím velmi vážně, Pavle. Dag je zdatný rybář. Chytil nás do sítě. A s námi..."

"Je tohle vážná řeč?"

"... jak se jistě důvodně a logicky domnívám, i LEONA." dopověděl Arne.

Zavládlo užaslé ticho, které ukončil Jiří otázkou:

"Nemyslíš, že je záhodno, abys nám konečně podal souvislé vysvětlení?"

"Právě k tomu nabírám dech," usmál se Arne. "Posad'te se a klidně mne vyslechněte. Nejdříve vám povím, proč jsem přesvědčen o naší společné nucené pouti s LEONEM:

Tento zemský výlupek tkvěl delší dobu v určité vzdálenosti od Země a nepřestoupil hranici jejího gravitačního vlivu.

Bylo to místo, kde se vzájemná přitažlivá i odpudivá síla Země s LEONEM střetla a vyrovnávala, takže LEON

balancoval ve vzdálenosti a poloze asi jako bezová kulička nad dmuchavkou. Je nemyslitelné, že by Dag o LEONU

nevěděl, když vyslídil mnohem menší ASTRU. Mimoto musely ho na LEON upozornit jeho přístroje, které jsou

nepochybně velmi dokonalé a citlivé. Dagovo televizní zařízení je stejně dokonalé, přestože nemůže proniknout pevnou

hmotou, což nás osobně chrání před jeho slídivým okem i uchem a jemu znemožňuje prohlídku vnitřního zařízení

ASTRY. Ale této výhody není dopřáno LEONU. Tu může Dag nerušeně a libovolně sledovat každý děj."

"Co když se LEON postaví na odpor? Nepochybně má k tomu mocné prostředky."

"Prostředky? Odpor znamená boj, k němuž je třeba zbraně. O těch nic nevíme. O LEONOVĚ elektrické a magnetické moci a síle ovšem nepochybuji. Ale má-li LEON potřebné zbraně, doufám, že jich dosud nepoužil, poněvadž by tím mohl stejně jako my jen zhoršit svou situaci."

"Stále mám dojem, že vidíš věc příliš černě," zabručel Pavel.

"Jen střídavě. Dagova stanice je v nynějším stavu pouhým transformátorem. Opakuji: v nynějším stavu, poněvadž ten transformátor se může pouhým přepojením okamžitě změnit v nesmírný kondenzátor s primární výbojovou mocí."

"Odkud ji načerpáš?"

"Z jeho světa."

"Opět rébus," zahučel Jiří. "Celým jeho světem je rokle v tibetské stepi."

"Ani zdání," namítl Arne. "Vzpomínáš si, Jirko, že na tvá slova: Jak může být člověk tak necitelný jsem poznamenal: jenže tohle není člověk?"

"Ano, vzpomínám si. Ale co tedy? Snad nevěříš v duchy?"

"Není to duch, ale také to není člověk. Krátce: Dag i Gor jsou bytosti z jiné planety."

"Z které? A jak se dostali na Zemi?"

"Milý Jirko, meziplanetární cestování je dnes už jen otázkou technickou, kterou jsme ostatně úspěšně rozluštili my, Pavel, Petr a já před třemi lety, jak víš, návštěvou na Marsu, Venuši, Merkuru, a dokonce i satelitu Enckovy komety."

"Ale čím odůvodňuješ své tvrzení o Dagovi a Gorovi?"

"Tlumočícím přístrojem, poněvadž máme nesporné zkušenosti, že jeho prostřednictvím lze se dorozumět jen v meziplanetárním styku. To je jasný důkaz. Podstatná tělesná podobnost Daga i Gora k pozemšťanům mne nijak nepřekvapuje. Obyvatelé Marsu, Venuše i planetoidy Makra se také svým vzhledem mnoho neliší od nás. Rozdíl plně odpovídá přírodním poměrům a stupni vývoje jejich domoviny."

"Správně," souhlasil Pavel, "a doplňuji, že na podobnost tvorstva a vůbec přírody má hlavní vliv Slunce, které je životním zdrojem a vládcem všech těles, jež od věků řídí v jejich koloběhu. Proto je samozřejmé, že ve vlastní soustavě udržuje v zásadě shodné přírodní vlivy a podmínky. Větší rozdíl, který jsme zjistili u obyvatel Merkuru, je odůvodněn blízkostí dráhy této planety k Slunci a odlišným způsobem života. Ale musím opakovat Jirkovu otázku: Odkud pocházejí Dag a Gor? Předem vím, že ji v této chvíli nelze zodpovědět."

"V této chvíli, ano," přikývl Arne zachmuřeně, "a doufám, že nás osud uchrání přesné odpovědi. Z Dagovy řeči jsem vyrozuměl, že jsme bezmocně eskortováni do jeho světa, tedy právě na onu záhadnou planetu. Jistě je to daleký cíl. Vzpomeň si, Pavle, na bytosti ve Žlutém přízraku."

"Ano, podobají se této dvojici výškou těla."

"A schopností vidět ve tmě."

"Snad nechceš říci..."

"Ne. Podle výrazu tváře jsou odjinud. Ale rozhodně je jejich domovina velmi vzdálena od našeho Slunce v blízkých sférách posádky Žlutého přízraku."

"Saturn?" hlesl Jiří.

"To není jisté," pokrčil Pavel rameny. "Je tisíc možností v té spoustě světů, z nichž naše věda zná jen pranepatrný počet. A Saturn se mi zdá nejpochybnější svou přílišnou vzdáleností od Slunce. Mimoto je tu jeho deset družic a tři prstény, jejichž podstata je dosud záhadou. Skoro o polovinu ekliptiky je bližší Jupiter s devíti satelity. Klonil bych se spíše k této možnosti, ač i to je pochybné."

"A to se necháme stále tak vléct?" vybuchl Jiří.

"Prozatím, dokud..." Arne se odmlčel.

"Nu?"

"Řekl jsem už, že je mi tahle cesta celkem vhod. Zdá se mi logické, že LEON je v tomtéž vleku. Pak by šlo jen o to, přiblížit se k němu a pak spojenými silami zasáhnout."

"Jak si představuješ ten zásah?"

Arne chvíli neodpovídal, pak promluvil:

"Nemohu říci nic určitého. Mnoho tu záleží na elektrické potenci LEONA a jeho technické výbavě, která nám není přesně známa. Ale doufám, že postačí, abychom společně přetrhli pouto a vymanili se z vleku."

"Jak se chceš k LEONU přiblížit? Vždyť po něm není ani stopy?"

Arne přistoupil k rychloměru:

"Skutečně, letíme nezměřitelnou rychlostí pod vlivem záhadné elektřiny. To znamená, že těleso, v jehož jsme moci, je nabit kladnou elektřinou. Tím více se potvrzuje domněnka, že LEON, který jako odštěpek Země je nabit rovněž zápornou elektrickou potenci, je na téže cestě s námi. Ale pak má určitě před námi náskok, poněvadž byl mnohem dále od Země a nadto námi vymrštěn. Abychom ho dohonili, musíme se odvážit k ještě rychlejšímu letu. Ulehčíme naši eskortě, ale ovšem jen zdánlivě. Ve skutečnosti to bude lest. Ani nám nic jiného nezbývá. Tak pozor, hoši, rozdělíme si úkoly."

Jirko, až řeknu, zapojíš pavouka!

Pavel se pobaví pozorováním Daga, kterého si opět v mlhovině přiblížíme! Tlumočnicka k ruce! Já zasednu k reostatu."

Po těchto opatřeních Arne zvedl ruku:

"Jirko, teď!"

Minutu poté vyrazil z tlumočícího přístroje vítězný Dagův chechtot a slova:

"Podдали se! Jsou vysíleni!"

"Jen se směj! Uvidíme, kdo se bude smát naposled. Ještě přidám!" Arne posunul páku reostatu na nejvyšší bod.

"Zmizel!" vykřikl Pavel.

"Kdo?"

"Dag! Mlhovina je čistá!"

"Cože?" Arne přiskočil k Pavlovi. "Na mou duši. Tohle by bylo... Jirko, sed' do rotundy, co je se světlem. Ačkoli," otočil prstenem, "světelný kotouč není vidět. Ale přesto se přesvědčíme. Jirko, do rotundy."

Za chvíli slyšeli Jiřího radostné hlášení:

"Je fuč! ASTRA letí sama!"

"Tak to je O. K. Vrať se!"

"Hurá! Ulítli jsme mu!"

"Nu," kalil Arne jejich radost, "nemyslím, že natrvalo. Za nějaký čas nás opět najde. Přivede ho na stopu síla z jeho domovské planety. Ale to nás pak už nerozhází. Naopak, bude nám to jen vítáno, poněvadž nám umožní Daga vyřídít. Prozatím je naše odpoutání od jeho světla potěšitelné, neboť dokazuje, že jsme vyrazili takovou rychlostí a tak náhle, že k sledování nestačil přizpůsobit svůj eskortní přístroj."

"Tedy jsme mu docela vyklouzli?"

"Ano."

"Proč se tedy neodpoutáme úplně? Letíme skutečně za LEONEM? A uvázils, že se ASTRA tímto mocným výbojem své elektrické síly značně oslabuje? Zdroj se přece teď valí výhradně z jejích akumulátorů, které nejsou nevyčerpatelné. S pomocí Nemova kondenzátoru nemůžeme teď vůbec počítat. Co si počneme, selže-li tvůj předpoklad s LEONEM a ASTRA se pak bude řídit bezmocně jako umírající tvor?"

Děsivé ticho, které zavládlo po těchto Jiřího slovech, ukončil Arne jen málo úlevnou řečí:

"Tvým obavám musím přiznat jisté oprávnění. Ale přesto nemohu změnit své rozhodnutí, poněvadž nám nic jiného nezbyvá. Pokud se týče LEONA, nemáme sice důkazy ani naprostou jistotu, ale musíme důvěřovat tomu, k čemu mne vedou mé odborné znalosti. Zeslabení ASTRY nebude takové, aby je bylo možno označit za nebezpečí. Musíme ovšem pozorně sledovat elektrometr a elektrodynamometr, abychom mohli včas... Musíme se toho odvážit. Odvážnému přeje štěstí. A já jsem přesvědčen, že nebudeme zklamáni."

"Všecko je krásné," mumlal Pavel, "ale proč bychom se nemohli aspoň pokusit o vymanění a pokračování vlastní cestou?"

"Poněvadž by takový pokus byl skutečně náhlou záhubou ASTRY a naší sebevraždou, neboť uvažte: Nyní proudí z našich akumulátorů jisté množství záporné elektřiny, které máme v zásobě mnohem více než kladné. Kdybychom se chtěli z této moci vymanit, muselo by se to stát náhle, ovšem po předchozím pozvolném brzdění. Ale pak bychom museli přepojit na kladnou elektřinu a pomocí pavouka největší silou vyrazit. A tu nevěřím v úspěch. Naopak jsem přesvědčen, že by všecek náš odpor byl v krátké době zlomen a ASTRA by byla zcela bez zásoby kladné elektřiny. To by znamenalo úplné ochrnutí brzdící schopnosti během přistávání kdekoli i při návratu na Zemi, kam by se ASTRA bezmocně zřítíla jako meteor. Rozhodně je tedy pokus o odpor daleko nebezpečnější nežli naše dosavadní cesta. Kromě toho bychom se vzdali možnosti dosáhnout LEON a vysvobodit ho z vleku, o němž jsem přesvědčen. To je přece naše povinnost," skončil Arne svůj věčný výklad.

"Dobře, Arne, teď je nám to jasné. Neztrácet hlavu a... nějak to dopadne."

"Tak je to správné," přikývl Arne s úlevou.

Dobu odpočinku si rozdělili střídavou hlídkou.

Neudálo se však nic pozoruhodného. Mlhovina ukazovala nezměněně opalizující kuličku ASTRY bez protivného světlého průvodce - Dagovi se dosud nepodařilo najít ztracenou stopu - a jen několik planoucích těles, jež zanechávala za sebou více nebo méně třeptnou dráhu, prolétlo v dálce jako sršící raketa a opět zmizelo v bezednu.

Stejně klidně uplynuly další dva dny, lze-li ovšem v těchto sférách mluvit o dni a noci, jež byly vyznačovány jen elektrickým hodinovým strojem.

Teprve třetího dne bylo možné pozorovat změnu.

Mlhovitý útvar, v němž nyní neustále sledovali ASTRU, zračící se jako opálová kulička v řídkém mléku, začal se v jednom bodu na okraji světlit. Zprvu jen sotva znatelně jasněji vyznačená hrana protahovala svou světlou křivku...

"Co asi z toho vyleze?" zahučel Jiří.

Světlý rys postupoval chvíli skoro nezměněně po hraně níže.

"Pochybují, že se nám představí," řekl Pavel. "Stále se šine těsně za okruhem našeho obzoru a my letíme opačným směrem. Nemůžeš ho televizí přiblížit, Arne?"

"Nemohu. Neproniknu tak daleko. Kdyby jen trochu vyplul přes okraj, pak by už..."

"Vynořuje se!"

Skutečně.

Střed dosud úzké křivky se vydul do mlhoviny a na této bouli probleskl jasně zářící bod. Ale chvíli trvalo, než ze své okrajové dráhy vplul do mlžného útvaru a nabýval na objemu.

"Není to LEON?"

Na tuto Jiřího otázku nebylo třeba odpovědi, neboť televizní přiblížení, které Arne nyní provedl, ukázalo docela jiný útvar nežli jim už známé vosí hnízdo.

Těleso nebylo kulaté, jak se jeví zpravidla všechny planety i asteroidy, avšak nebylo pochyby, že je to některá z menších oběžnic, planetoida. O tom svědčila její klidná, pravidelná dráha a světlo, zřejmě nikoli vlastní, nýbrž odražené od Slunce. O meteoru nebo podobném mrtvém vesmírném tuláku nemohla být řeč.

Podivný zjev. Vyjímá se jako neforemný balvan, nepravidelná krychle. Ale později, když jej chvíli pozorovali, měnil se tvar v mnohostěn. Pak se však jeho obvod ploštil a naopak prodlužoval, takže činil nyní dojem několikabokého

hranolu, který se pojednou - rozdělil na dvě stejné polovice, jež se však po chvíli opět spojily v neforemný balvan a tato řada proměn začala znovu.

"Není to shluk plynů?"

"Ne," odmítl Arne Jiřího domněnku. "Plyny by nikdy nemohly takhle krystalizovat."

"Podívejme se na to z rotundy," nabídl Jiří.

"Ale jdi," usmál se Arne. "Jak chceš vidět pouhým okem víc než tímto ohromným televizním přiblížením? To tě spletlo, vid? Škoda, že ho už nemohu víc přiblížit. Jisté je, že je to pevná hmota."

"Ale ty změny?"

"Nabízí se jediné možné vysvětlení: účinek světla. Optický klam. Co ty o tom soudíš, Pavle?"

"Oč opíráš svůj názor?" vyhnul se Pavel odpovědi.

"Všiml jsem si něčeho, co vás oba asi napadlo," uvažoval Arne zvolna.

"Copak?"

"Počkejte chvíli," Arne hleděl na elektrický časoměr. "Teď je to mnohostěn. Oba jste byli tak zaujati těmi metamorfózami, že vás nenapadlo věnovat pozornost době proměn. Kvůli zajímavému divadlu jste propásli, že proměny se dějí ve stejném, pravidelném odstupu. Dívejte se na těleso. Já odstoupím a budu hledět jenom na hodiny. Ručím za to, že příští proměna se udá přesně na můj pokyn."

"Pak je to..." vykřikl Pavel.

"Amorek!"

"Žádný Amorek! Erós!"

"To je přece totéž," smál se Arne, "rozdíl je jen v pojmenování latinském nebo řeckém. Tak pozor: teď se z mnohostěnu změnil v hranol."

"Správně!" potvrdili oba.

"A nyní se rozdělí."

"Ano."

"Amor a Psýché!" uplatnil Jiří vtipný nápad.

"Tu je důkaz, jak důmyslně zvolili vědci jméno této planetoidy," hovořil hrdě Pavel. "Erós je zajímavý periodickým střídáním světla, což ve hvězdářských dalekohledech působí dojmem hranaté podoby nebo složeniny ze dvou kusů. Proto je naše věda dosud na rozpacích, jaký je tvar a složení této velmi důležité planetoidy, neboť podle ní lze přesně určit paralaxu čili zdánlivý pohyb Slunce a také vzdálenost Slunce od Země. Erós byl objeven v roce 1898. Obíhá kolem Slunce značně výstřední dráhou v době 643 dní. K Zemi se může přiblížit až na dvacet miliónů kilometrů, ale daleko protíná dráhu Marsu. To je však asi všechno, co je vědě o něm známo. Proto je tenhle náš objev pro vědu velkým ziskem, poněvadž jsme zjistili... počkat... co jsme vlastně..."

Ano, co vlastně zjistili?

Všecky ty proměny Erósu jsou přece hvězdářům skoro známy. Ale - příčina? Ta zůstává záhadou.

Útvar Erósu je pevná hmota jako u jiných planet. Je možné, aby se tato pevnina tak úžasně měnila v základním tvaru, aby se dokonce půlila a opět scelovala? Ne, to není myslitelné. Jaká je to hmota? Ať jakákoliv, nemůže takhle měnit svůj tvar a celek. Světlo? Připusťme, že působí světlo. Tedy optický klam? Ne, nemusí to být právě klam. Skutečný lom paprsků.

Lom paprsků...

"Ale vždyť je to tak lehké. Samozřejmá věc!" uhodil se Pavel do čela.

"Copak?"

"Led!"

"Což nechápete? Co jiného by mohlo vyvolávat tyto zdánlivé proměny a dělení nežli zledovatělý povrch Erósu? Jádru může být složeno z hornin, snad i slitin těžkých kovů. Možná, že je dosud teplé, snad i žhavé, nějaký druh magmatu; ale je obaleno nesmírnou vrstvou ledu, který tvoří na povrchu krystaly, ledové hory, divoce rozebrané štíty s nedozírnými propastmi a roklemi. Mrtvý ledový svět. Vláda Bílé Smrti. Rotaci se mění dopady slunečních paprsků, jejichž lomem v těchto ohromných ledových blocích vzniká ta světelná hra."

"Periodicky, v pravidelných odstupech?" zapochyboval Arne.

"Proč ne? Co víme o rotaci Erósu? A také může hrát roli útvar, rozdělení na pravidelná pásma, podobně jako jsme viděli pravidelné brázdy na satelitu Enckovy komety, jak si jistě vzpomínáš."

"Nikdy nezapomenu na tu hrůzu!" Arne se otřásl.

"A potom," pokračoval Pavel, "kde je led, je též atmosféra. Soudím, že na Erósu nebude ovzduší příliš odlišné od pozemského. To by pak připouštělo i tu možnost, že sluneční paprsky při dopadu na ty nesmírné krystaly vyvíjejí rychle se střídající vysoký žár a mráz. A jestliže se tyto ohromné ledové bloky a štíty, jako krájeny obrovskými žhavými pilami řítí do propasti a stejně rychle se pak nové tvoří, nakupují se a zvedají?"

"Myslím, že tvůj úsudek je správný," uznával Arne. "Zní docela logicky. To dělení je ovšem zdánlivé. Optický jev. Ale je teď otázka, kde vlastně jsme. Každopádně jsme překročili Erósovou dráhu. Ale to je velmi neurčitý pojem."

"Ovšem," přikývl Pavel, "poněvadž Erósova ekliptika je velmi výstřední. Rozdíl mezi největší a nejmenší vzdáleností od Slunce činí víc než polovičku. Můžeme být mezi Zemí a Marsem, ale také už mezi Marsem a Jupiterem."

"Což naše měřicí přístroje?" domníval se Jiří, že přispěje. "Vím, rychloměr nám není teď nic platný, ale snad bychom se mohli podívat na Zemi a uplatnit alespoň přibližně výškoměr?"

"Vyloučeno."

"Proč by to bylo..."

"Nenapadlo tě, proč v mlhovině už delší dobu, přesně od okamžiku, kdy jsme se s pavoukem zapojili do toho

záhadného vleku, nejsou vidět vůbec hvězdy ve vesmíru? Hled', mlhovina je čistá, až na ten jediný Erós."

"Skutečně. Co to má znamenat?"

"Jsme strženi proudem, který je tak strašně silný, že jakékoliv jiné vlivy jsou znemožněny. Všecky jiné planety i Zemi bychom marně hledali."

"A Erós?"

"Jediná výjimka. A to ještě jen dočasná, chvilková, neboť už také se jeho televizí přiblížený obraz kvapem rozplývá. Pozorování nám na tu chvilku umožnila jeho náhodná blízkost, a tedy vliv elektromagnetický, od něhož závisí činnost všech našich přístrojů. To je to jediné a všechno. Teď bychom už ani s Nemem nedosáhli spojení."

"Tak jsme ztraceni!" zavzlykl Jiří hrůzou.

"Asi jako děti zatoulané v černém lese," odpověděl Arne. "Jenže ty děti umějí plavat! Jsme sice teď v kaši, ale ta je stravitelná. Můžeme si ji trochu osladit nadějí, ba jistotou, že nás nedostihne Dagovo zrádné světlo, poněvadž i s ním je nyní dotyk přerušen. Jediná starost je vážná: abychom brzy dohonili LEON, dříve než se vyčerpají naše akumulátory, a nám aby zbylo dosti síly, abychom se zdarem mohli společně s LEONEM provést své vysvobození. Všecko ostatní pusťme z hlavy."

KAPITOLA OSMÁ ROZBITÁ POUTA

Celý den uplynul klidně, bez příhody, jež by stála za zmínku. Zato v noci...

Vesmír jako by schválně čekal, až v noční hlídce vystřídá své druhy nejméně zkušený Jirka, aby mu pak připravil podívanou, při které ubohému hochu stydla krev v žilách.

Začalo to znenáhla.

Na okraji mlhového útvaru se bleskurychle kmitla planoucí čára jako vypálená raketa, jejíž téměř přímá dráha, letící opačným směrem než ASTRA, skončila však náhlou, protichůdnou křivkou, při čemž hlavice oslnivě vzplanula, ale v příštím okamžiku se rozprskla v roj jisker, jejichž duhový svit jaksi mdle zrudl a zakrátko se všemi směry ochable rozplýval, až zhasl docela.

Meteor.

A hle, tam druhý.

A teď jiné dva - zas jeden - a opět...

Vida, jak se ty létavice rojí. Nádherný ohňostroj. Sjedě do rotundy. Odtud bude mít lepší pohled, uvidí ten rej v přírodní velikosti.

Ano, bylo to krásné. Veliká vypouklá plocha rotundy mu umožňovala přehlédnout skoro třetinu vesmíru.

Zcela zaujat velkolepým divadlem vystřídal Jiří ještě dvě jiné rotundy.

Létavice houstly.

Létavice? Jiří nebyl tak nevědomý, aby neznal pravý význam tohoto českého označení pro meteory, tělesa, která přitahena Zemí vnikají do její atmosféry, kde se třením rozžhávají, a jsou-li malá, shoří. Pohybují se rychlostí až sto kilometrů za vteřinu a rozžhávají se ve výši asi sto kilometrů nad povrchem Země.

Kdyby Jiří nebyl tak uchváten tímto velkolepým divadlem, byl by si položil otázku: Jak je možné, že v těchto sférách, milióny kilometrů od Země, se rozžhávají meteory, když zde není vzduch, který by vyvolal nevyhnutelné tření? A proč všechny tyto meteory, které se nyní vynořují stále hustěji a blíže, končí nápadně stejně: náhlým zlomem své dráhy a rozprášením, které nesporně znamená zánik, násilné zničení tělesa?

Vyděsil se, až v dále spatřil strašlivé těleso, které se rychle blížilo k ASTŘE.

Plamenný netvor neurčitých tvarů mnohem větší než ASTRA se jako hořící svět hnal k letounu a zanechával za sebou dlouhou, žhavou křivku, nesmírný roj ohnivě tříště.

Srazí se s ním! Jako mouchu je pohltil tento příšerný jícen, v němž divoce víří plameny a zdymá se, vše a kлокotá žhavá láva jako v sopečném kráteru, do běla rozžhavená břevka v tavici peci... kremace zaživa!

Jirka sebral a napnul všechny své tělesné síly, aby zdolal strnulost děsu k zoufalému výkřiku. Avšak přes veškerou námahu vyrazil z jeho ochromených hlasivek jen jakýsi neurčitý skřek, přece však dosti silný, že se nijak nelišil od řevu poplašné sirény. Proto není divu, že Arne s Pavlem se z vedlejší ložnice přihnali jako orkán.

"Co je? Co blázníš? Co řveš?"

Sami však vytřeštili oči na strašidelný zjev, který nyní už zabíral skoro celý obvod mlhovitého útvaru.

Avšak vtom se celé to žhavé peklo divoce roztočilo a náhle se roztříštilo. Oněmělí hrůzou viděli nyní jen rudě planoucí pásmo, vlasatící podobný fábory cárovitě se třepící na konci a řidnoucí vpředu... Po chvilce provázel ASTRU klidný, v celém svém těle stejnoměrně zářící pás, jehož zvlněný tvar se rychle vyrovnával ve strnulou, protahující se přímku.

Jak si to vysvětlit?

Pochopili, když Arne otočením prstence umožnil přehled širšího okolí: Na všech stranách podél ASTRY se nyní hnalo souměrně nespočetné hejno drobných i poněkud větších meteorů, hustá tříšť zářících a planoucích těles.

"Jsme v síti jako jedna z tisíců ryb, chycených a vlečených."

"Mýlíš se, Pavle. Jen si všimněte, že celá ta spoušť zůstává pozadu," upozorňoval Arne. "Letíme mnohem rychleji."

Nejsme v téže síti."

"Skutečně. Ale pak..."

"... si můžeme blahopřát," vpadl Arne radostně, "neboť to potvrzuje můj předpoklad, že na náš let působí ještě jiná přitažlivá síla než na ostatní tuto tříšť. Ta je v moci jen Dagovy domovské planety, kdežto my jsme nyní už více pod vlivem..."

"LEONA?"

"Ano."

"Hleďte!" zvolal Jiří. "Už jsme předhonili tu spoutu. Mlhovina před námi je čistá. V dálce se sice dosud vynořují některé meteory, ale jejich dráha se ohýbá za námi. Proč jsme se dostali do té kaše?"

"Lze si to vysvětlit jediné tím, že jsme prolétli pásmem meteorů a létavic," odůvodňoval Pavel. "To dokazuje, že jsme v pásmu mezi Marsem a Jupiterem, kde je podle teoretického odhadu na patnáct set asteroidů."

"Tato třišt' nejsou přece asteroidy."

"Ne, to jsou už jen jejich zbytky, nadto jen těch nejmenších, jejichž slabá gravitační síla nemohla odolat síle proudu, který žene nás a jehož okrajový vliv uchvátil také ona tělesa, vyrval je z dráhy a strhl s sebou. V základu se udála celá řada přírodních katastrof, zánik mnoha drobných světů, které samozřejmě nemohly přežít tak náhlou a násilnou změnu své odvěké ekliptiky a roztrhly se na větší i menší kusy."

"Bude to krásné krupobití, až se ta třišt' sesype na planetu, která ji saje."

"Nemyslím, Jirko. Ona planeta má určitě atmosféru, ne-li tutěž, tedy podobnou zemské. Jakmile tato třišt' vnikne do oné atmosféry, stane se totéž, co se děje s meteory či létavicemi, které vnikly do ovzduší Země: třením se rozžhaví, rozdrobí se na kousky, které dříve shoří než dopadnou. Země je neustále, v každém okamžiku bombardována množstvím létavic a jejich počet se odhaduje na sto tisíc denně. A přesto dopad většího meteoru je velmi zřídka zjev. Známé případy by se mohly na prstech spočítat, jako výjimka z pravidla. Skoro všechna ta tělesa se už vysoko ve stratosféře změní v kosmický prach."

"Pravíš, že se meteory rozžhávají třením v atmosféře. Co tedy to ohnivé peklo, které nás tak ohrozilo? Vždyť tu není vzduch," namítl Jiří správně.

"Soudím, že to byla planetoida s vlastní atmosférou, ve které náhlým vyšínutím z odvěkého koloběhu povstal vysoký žár, jímž rázem vzplanula celá její příroda. Ale jsou též jiné možnosti: atmosféra se mohla skládat z hořlavých plynů; mohlo se vyřínout na povrch žhavé nitro a celé těleso se změnit v otevřenou sopku. Může také vzplanout vzduch náhlým a velkým zvýšením tlaku. Víš přece, že například v hlavici dieselova motoru se rychlým stlačením vzduch zahřeje tak, že se okamžitě samočinně zapálí směs vzduchu a nepatrného množství nafty, která v něm byla rozptýlena. A nevznítí se jen ta nafta. Vždyť vzduch obsahuje též hořlavé plyny, například vodík a čpavek, který sice hoří jen v kyslíku, ale toho je ve vzduchu skoro čtvrtina. Náhlá změna tlaku na tom tělese se dá logicky předpokládat, jak v jeho atmosféře, tak v jeho nitru, hmotě."

"Vznícení mohl způsobit vliv elektrického proudu," doplnil Arne.

Téhož dne hlásil Jiří, že akumulátory - slábnou.

Tato Jobova zvěst nepřekvapila, ale způsobila naší trojici pochopitelně těžkou starost, neboť v mlhovině, kromě tu a tam se občas v dálce na okraji proudu objevivších meteorů, které vyrvány ze své dráhy zůstávaly záhy pozadu, nebylo po LEONU dosud ani nejmenší stopy.

Když pak Arne zrevidoval na přístrojích stav akumulátorů, zamrazilo ho.

"Vypoj pavouka!" poručil Jirkovi.

Stalo se.

Shlukli se nad měřičem rychlosti, neboť ten nyní určitě ukáže značné zmírnění letu. To ovšem bude znamenat osudné zklamání a ztrátu všech nadějí na dostižení LEONA. Pak budou bezmocně vlečeni do zkázy, v nejlepším případě doživotního otroctví, bez nejmenší naděje na vysvobození, na návrat do domoviny, navždy ztraceni kdesi v tůni bezdného Nekonečna, v cizím světě, mezi bytostmi, které kromě tělesných tvarů nemají nic společného s pozemskými lidmi.

Jediná naděje by tu byla na zkrácení jejich životních muk: že odlišná atmosféra a životní podmínky zkrátí jejich otroctví a budou vysvobození - rychlou smrtí.

Strašná vyhlídka!

Rychlá smrt... ne! Pryč s takovou myšlenkou! Jen zbabělec myslí na smrt, pokud je živ. Musí bojovat o svůj život a svobodu do posledního dechu. Nebude tak zle. Může-li žít Dag a Gor na Zemi, proč by oni nemohli na onom cizím světě? A dostali-li se Dag s Gorem na Zemi, proč by i oni museli pozbýt naděje na návrat? Vždyť kdo ví, jak vlastně...

"Hleďte, vždyť rychlost se nemění!" ukazoval Jiří na ručičku, která nezměněně tkvěla na nejvyšší hranici stupnice.

"Ano," potvrdil Arne, "ale neradujeme se předčasně. Musíme vyčkat ještě chvíli. A teď mě napadá: Máme zapojeno na normální proud. Letíme tedy pod vlivem záporné elektřiny, přitahování kladnou statickou elektřinou oné planety.

Odpojím teď spojení vůbec. Uvidíme účinek," Arne přistoupil k pultu a stlačil hlavní páku. "Nuže?"

"Nic," hlásil Jiří.

"To není možné," zabručel Arne, vstal z křesla a chtěl se vrátit k měřidlům.

Ale vtom padl jeho zrak na mlhovinu.

"Pojďte sem!" vykřikl rozechvěně.

Před průsvitnou perličkou ASTRY zářil bílý bod.

"Proboha... to je... cíl!" zajektl Jiří v beznadějně hrůze.

"Klid! Neztrácejte rozvahu," napomínal Arne.

"Která planeta by to mohla být?" uvažoval Pavel. "Zde jsme nejbližší Marsu. Ale ten září rudě, kdežto tohle je bílé.

Kromě toho je teď Mars asi na opačné straně naší dráhy. Jupiter jako ohromná planeta by se nám nyní už jevil mnohem větší."

"Přiblížíme si ji," Arne otáčel prstencem, ale marně. Objem tělesa se nezměnil.

"Co to znamená? Ach, ovšem. Aby do toho... vždyť jsme zcela vypojeni!" zvedl hlavní páku.

V okamžiku se v mlhovině projevila náhlá změna. Těleso rázem vzrostlo...

"LEON!"

Ano, byl to LEON. Známý útvar vosího hnízda s černým výčnělkem dole... Avšak co to? Výčnělek pojednou se vsunul do bílého obalu... Snadno to uhodli: přemet! Horská homole se od nich odvrátila. A od příštího okamžiku se objem LEONU začal kvapně zmenšovat.

Arne srazil hlavní páku: zmenšování ustalo. "Opět jsem provedl hloupost," přiznával se. "Zapomněl jsem, že jsme zapojili zápornou elektřinu, což nás ovšem muselo od LEONA odpuzovat. Na štěstí není mnoho zkaženo. A hle, tu černou homoli je už zase vidět. Jirko, k měřidlům! Jaká je rychlost?"

"Značně poklesla. Šipka je už v mezích stupnice."

"Stoupá?"

"Ne, drží se stejně."

"To je chyba, ale nevádí. Zapoj kladný proud."

"Pavouka?"

"Ne. Stačí normální. Co teď dělá rychloměr?"

"Šipka stoupla o dvě čárky."

"Chvilku počkáme."

Avšak let se více nezrychlil. Přesto řekl Arne spokojeně: "Dobře. Jen když máme prokázáno, že LEON na nás působí. Je jisté, že ho dohoníme. Netřeba spěchat. A myslím, že je vhodná doba, abychom se jim představili. Dosud nás nevidí. Jsme příliš daleko. Můžeme však použít televizi i radiofonii. Doufám, že mají podobné zařízení. Tak do toho! Nejdříve zkusíme jiskrovou telegrafii."

Arne usedl k vysílačce.

"Ahoj, LEON! Ahoj, LEON!"

"Ahoj, LEON!" zazněla ve sluchátku odpověď.

"Nazdar, kamarádi!"

"Cože? Češi? Odkud voláte?"

"Letíme za vámi. Máte televizi?"

"Ovšem."

"Zapojte ji. Představíme se vám."

Po chvilce zjasněl kalný obraz na televizní obrazovce.

Vnitřek dřevěného srubu a skupina čtyř mladých tváří, udivených a radostně vzrušených...

A už se hmul celý příval otázek:

"Kde jste vlastně? Jak jste o nás zvěděli? Dokonce jméno LEON? Konkurenční planeta? Jste tři, to je celé osazenstvo? Pražáci? Kam letíte?"

"Počkejte, hoši," zadržel Arne lavinu otázek. "Na takové podrobnosti máme dost času. Nyní máme důležitější úkol. Kdo z vás je elektrikář?"

"Já!" hlásil se Otakar.

"Tak poslyš, kolego: Honbou za vámi jsme velmi oslabili své akumulátory. Potřebujeme je posílit načerpáním kladné elektřiny. Můžete nám ji poskytnout?"

"Nadbytek, budeme-li chtít."

"Proč byste nechtěli?"

"Poněvadž se nám nezdá vhodné, abychom posilovali své pronásledovatele, byť i krajany."

"Pronásledovatele? Nesmysl!"

"Ba ne! Sami přiznáváte honbu. Co máte v úmyslu?"

"Vysvobodit vás."

"Ze zajetí draka?"

"Vidím, že nemáte tušení, v jakém jste nebezpečí."

"Jaké nebezpečí? Planeta LEON je nedotknutelná."

"Výborně! Ale jak se toto chvalitebné sebevědomí srovnává s bázní před námi, malým letounem, pouhým strojem?"

Naše ASTRA má v průměru pouhých sto metrů. My tři jsme celá její posádka."

"Kdo nám ručí za pravdu?"

"Což nemáte možnost se na ASTRU podívat?"

"Ne. Jste ještě příliš daleko."

"V tomto směru máme dokonalejší zařízení. Ale nechme těchto zbytečných hovorů. Každá minuta je drahá a může být osudná nám i vám."

"Proč nám?"

"Tázali jste se, kam letíme. Víte, kam letíte vy?"

"Konáme řádnou ekliptickou dráhu nové svobodné planety."

"Omyl. Osudný omyl. Jste v bezmocném vleku jakéhosi záhadného světa stejně jako my. Řítíte se s námi do věčného otroctví, do zkázy. Částečně snad naší vinou, neboť jsme vás nedopatřením, chybným výbojem záporné elektřiny místo kladné, vypudili z gravitačního vlivu Země."

"Zde máš vysvětlení!" zvolal na Otakara obrýlený muž, v němž poznáváme Emila. "Upozorňoval jsem, že náš start nebyl zcela v pořádku. Nevěřils. Zrovna tak se mi nelíbila naše ekliptika. Na maličký rozměr LEONA je naše dráha příliš výstřední. Vždyť jsme už někde v pásu mezi Marsem a Jupiterem."

"Správně," potvrdil Pavel.

"Vy jste odborník?" zeptal se Emil.

"Studoval jsem přírodní vědy," přiznal Pavel skromně.

"Pak jsme kolegové."

"Těší mne. Snad se shodneme. A čím dřív tím lépe pro vás i pro nás. Zanechte malicherné nedůvěry. Je nejvyšší čas, abychom se vymanili z moci, která v nejbližší době zesílí tak, že potom bude každý pokus o osvobození marný."

"Dobrá. Chci vám věřit. Co tedy žádáte?"

"Přenechme další jednání našim odborníkům na elektřinu. Mluv, Arne."

"Přepojím nynější normální kladný proud na nejvyšší výkon. To ovšem bude znamenat další velký úbytek v našich akumulátorech. Ale jinak nelze, máme-li se k vám rychle přiblížit. Spoléhám na vaše slovo. Zklamete-li nás, uvrhnete do zkázy nás i sebe."

"Nemluvte o klamu. Jsem velitelem LEONA!" řekl Emil vzrušeně.

"Na můj pokyn," pokračoval Arne, "přerušíte s námi televizní spojení, abyste mohli pozorovat přiblížení našeho letounu, který se vám objeví jako průsvitná kulička. Jakmile ji spatříte, dáte nám zprávu jiskrovou telegrafií. Abychom věc zjednodušili, vyšlete jediný dlouhý tón. A teď si poznamenej signály, kolego: dlouhý a krátký znamená, že nám vysíláte posilu kladné elektřiny, což oznámíte na počátku. Jakmile se vám ozve týž signál od nás, ustanete, neboť to bude znamení, že naše akumulátory jsou dostatečně napojeny. Až se octneme v plném vlivu vaší gravitace, počnou se rychle střídát dva signály. Jediný dlouhý znamená: vyslat zápornou elektřinu, jediný krátký: přepojit na kladnou elektřinu téže síly. Dva dlouhé, zesílit zápornou, dva krátké, zesílit kladnou. Tři dlouhé - vyrazit náhle největší možnou zápornou silou, tři krátké - nejvyšší kladnou."

"To bude cirkus!" zabručel Ota.

"Bude, kamaráde," usmál se Arne. "Máš to dobře zapsáno?"

"Hmmm... jo."

"Nebruč! Věc je nesmírně vážná. A musíš vždy okamžitě poslechnout."

"Nejsem zvyklý na rozkazy cizinců. Kdo jsi, že si osvojuješ právo..."

"Farin."

"Fa... Farin! Syn slavného..."

"Synovství není zásluhou. Nemařme zbytečně čas. Dbej přesně své povinnosti. Zmýlíš-li se..."

"Nezmýlím. Jak bych mohl... odpusť... kdybych byl věděl..."

"V pořádku, kamaráde. Vypojuji. A na shledanou!"

Televizní obrazovka opět zmatněla.

"Paličáci," ulevil si Jiří.

"Musíme je omluvit," mávl Arne rukou. "Neznali nás a... Jirko, zapoj pavouka! Hotovo?"

"Ted!" ohlásil Jiří výkon.

Arne vyslal LEONU dlouhý tón.

"A teď k mlhovině!" vyzval své druhy.

Obraz LEONA přiblížený pomocí televize se zřetelně zvětšoval; bylo zřejmé, že ASTRA k němu letí úžasnou rychlostí. A zároveň upozorovali, že se LEON pozvolna odklání od své dosavadní polohy: černý výčnělek, směřující dosud kolmo dolů, se počal přiklánět k nim, vstříc ASTŘE, takže dosavadní boční pohled na LEONA se měnil v čelní... ano, správně, neboť nyní skutečně hleděli do středu tohoto vosího hnízda.

Byla to vskutku báječná podívaná.

V duhově svítící dutině, podobné nesmírnému dutému opálu či perle, v kruhovém lemu rudě, černě a žlutě žíhané skalní hradby ležel safírově modrý pás tiché laguny, ovinující pestrou mozaiku ostrůvku, z jehož středu se zvedal černý masiv komolého kuzele, pravidelně po délce rýhovaného, jehož střed... Co je to? Sopečný kráter? To je nemožné. Jícen činné sopky by snad zářil rudě, a to jen, pokud by zář prorážela mraky dýmu nad temenem. Ale toto není mdlý svit žhavé lávy, nýbrž duhově, oslnivě planoucí kulatá prohlubeň, podobná ohromnému parabolickému zrcadlu, a po dýmu není nejmenší stopy. Vzduch nad celým tímto útvarem je čistý a čirý jako křišťál.

Jako obluzení hleděli na kouzelný obraz. Avšak Arne se záhy vzpamatoval a uvědomil si, že teď není vhodná doba k hloubání. Je nutno jednat.

Otočil prstencem, čímž zrušil umělé optické přiblížení LEONA, který se však přesto jevil značně větší. S vážnou tváří se obrátil na Jiřího:

"Svěřím ti nejdůležitější činnost. Dbej přesně na mé povely. Omyl by přivodil naši okamžitou zkázu. Buďto bychom se zřítili na LEON rychlostí blesku, nebo bychom stejně rychle byli od něho odmrštěni, což při LEONOVĚ gravitační síle by nám způsobilo týž konec, neboť tu by nás náhlá změna přitažlivosti v odporivost v okamžiku rozmetla v prach. Týž osud, jaký stihne meteory, které se přilíší přiblíží k povrchu Země. Prvý rozkaz: Přepoj pavouka na ústřední rozváděcí desku. Hotovo?"

"V ostatním na rozváděči se vyznáš. Půjde hlavně o správné střídání kladného pólu se záporným, což je ostatně označeno. Rozum do hrsti, Jirko, klid a rozvahu!" Arne si nasadil sluchátka od vysílačky.

"A co já?" hlásil se Pavel.

"Nevím, co bych ti mohl svěřit. Budou to všechno jen technické úkoly. Ale přece: Sjed' do nejspodnější rotundy, odkud budeš pozorovat naše manévry nad LEONEM. Kdybys postřehl něco závadného, ihned to hlas. Dlouhý tón! Jsme jim v dohledu. Dobře. Jdi, Pavle."

Arne snížil šiji podstavce, takže nyní měl mlhovinu těsně před sebou.

"Jirko, otevři napáječ akumulátorů!" velel, zatímco vysílal depeši: "Vyšlete kladný proud!"

Vzápětí se ozvalo ve sluchátku :

"Túúúú - tu!"

Arne pozoroval zřetelně se zvětšující objem LEONA, k němuž zdánlivě zvolna plula perlička ASTRY.

"Co dělají akumulátory?" tázal se Jiřího.

"Rychle se naplňují. Ručička na voltmetru letí vzhůru. Ti musí mít ohromnou sílu."

Arne zapojil mikrofon do nejspodnější rotundy:

"Vidíš něco, Pavle?" tázal se.

"Dosud nic."

"Naříd' periskop na čtyřku, boční rotundu."

"Teď vidím. Ale je to strašný pohled. Všecko mizí v temnu. Jsem oslněn podivným světlem, které tryská z temene černé hory... je to jakési našedlé, příšerné bezdno..."

"Akumulátory jsou plné!" hlásil Jiří.

Arne vyslal smluvený signál. "Šlo to rychle," pronesl uspokojeně.

Kulička ASTRY spěla nyní znatelně rychleji k LEONU.

"Co dělá tlakoměr?" tázal se Arne Jiřího.

"Dosud nic."

"Dej pozor! Jakmile se ručička jen trochu zachvěje, ihned mi to hlas! LEON je malý a vrstva jeho atmosféry nesahá příliš vysoko. Nesmíme do ní vniknout hlouběji, musíme se jí jenom dotknout, abychom ASTRU nerozžhavili. Výškoměr?"

"Skoro dva tisíce kilometrů. Ale rychle klesáme."

"Vidím to. Pozoruj jen tlakoměr. Může už každým okamžikem..."

"Teď!" vykřikl Jiří.

A nyní nastal tanec. Arne vysílal k LEONU jeden povel za druhým.

Byl to vír, zběsilé kolotání dvou těles, do jisté míry podobné souboji těžkého bombardéru, létající pevnosti s malým, ale mrštným stíhačem.

Kromě neustálých úsečných povelů Jiřímu, vysílaných signálů LEONU a řízení reostatu lpěl Arne očima na mlhovině, kde kulička ASTRY vířila kolem LEONA jako dotírající, neodbytný hmyz. Celé proudy, uzly a divoce rozzmánané smršťe blesků a protuberancí šlehaly, rojily se, svíjely, tříštily a nově se tvořily.

Vesmír kolem vzplanul v úžasném, nevylicitelném moři rozběsněné elektrické energie, jejíž šílené řádění bylo tím hrůznější, že se dalo v naprostém, mrtvolném tichu, takže působilo jako děsivý pekelný přízrak. Jen v okamžiku, kdy se ASTRA za krkolomných předmětů ve svém bleskurychlém letu dotkla okraje LEONOVY atmosféry, praskl a zaburácel výbuch jako hromadná salva sta děl, avšak i tyto hrozné detonace nezněly déle než pouhý zlomek vteřiny, zdušeny a roztrženy o neproniknutelnou hradbu vzduchoprázdna. A tento dotyk byl okamžitě patrný nejen Jiřímu na tlakoměru, jehož šipka vždy poskočila, ale i fyzicky jemu a také oběma ostatním. V takovém okamžiku museli všichni tři napnout všecku svou vůli a smysly, aby zdolali záchvat závratí. Na zděšené a bolestné výkřiky Jiřího i Pavla, který v rotundě trpěl nejvíce, neboť v tom divém kolotání a přemetech lítal, vířil a převaloval se zdánlivě kolem něho celý vesmír, odpovídal Arne britkými povelů.

"Výdržet! Rozvahu! Klid! Okamžik mdloby znamená smrt! Jirko, plus... minus..."

Pavel, vpleten nyní rukama i nohama do ochranné mříže před oknem, třeštil oči na úžasný ohnivý gejzír, nesmírnou protuberancí blesků, kterou z mnohasetkilometrové hloubky pod ním chrlil kráter černé hory vstříc ASTŘE, jež se nyní od LEONA kolmo vzdalovala. Avšak protuberance, nesmírný proud plamenů a blesků stromovitě rozvětvený, rostl za nimi a obklopoval ASTRU celým mořem svíjejících se ohnivých hadů, koulí a uzlů, zmítajících se a tříštících...

"Plus!" slyšel Pavel třeskutý Arnův rozkaz.

Pod Pavlem se ohnul příšerný sloup, povrch LEONA se překulil, zasvitlo bílé pásmo, z něhož se vztyčil ležatý černý kužel, okamžik mu hrozivě letěl vstříc...

"Mínus!"

Nový gejzír, záplava ohně a blesků, hromová salva... a LEON se opět propadá do hloubky.

"Kdy to... skon-čí!" zasténal Pavel, když překonal mučivý pocit, jako by jeho plíce i srdce byly drceny na kaši a prolínaly žebry i kůži na povrch těla.

"Už... už jsme... z toho venku!" slyšel Arnův chroptivý hlas. "Ještě jen... táhnout! Jirko! Normální na mínus. Třetí fázi s pavoukem na plus! Pozor! Připoj trojku přímo na hlavní kabel. Hotovo?"

"Ano!"

"Já... taky," vyrazil Arne z vyprahlého hrdla. "Teď si můžeme chvilku odpočinout. Copak? Jsi bledý jako vápno. To tě to tak zmohlo? Sedni si!" Nakapal octový éter do lžice vody: "Polkni to. Už je ti dobře, vid? A utři si obličej. Jsi zpocený jako... A co je s Pavlem? Haló!" volal do mikrofonu. "Jsi živý?"

"Nap-napolo," škytal Pavel odpověď. "Človče, tos mi dal pěk-nou fun... funkci! Mám z toho mo-ó-ř... mořskou nemoc," škytal Pavel.

"Už jsme z toho venku," těšil ho Arne.

"Z čeho?"

"Z vleku."

"Chceš říci..."

"Právě tak. Vykutáleli jsme se z toho proudu. Teď vlečeme LEON do bezpečné vzdálenosti. Vlastně snad LEON vleče nás, nemohu to v této chvíli říci přesně, jako nelze s přesností určit, kdo vlastně koho vytáhl. Podle gravitační moci by to měl být LEON, ale ASTRA má naproti tomu převahu v elektromagnetismu. Nu, o to se nebudeme přít."

"Mám jít nahoru?"

"Ne, Pavle. Zůstaň ve spodní rotundě. Za chvíli ti dám rozkazy. Budeš teď mít z nás nejdůležitější práci."
"Cože? Já? Bůh mně buď milostiv!"
"Nekřičuj se. Už žádný tanec. Docela v klidu, jenže..."
"Nu? Co tedy?"
"Musíme přece přistát."
"Kde?"
"Na LEONU. Musíš pak hlásit vzdálenost."
"Aha! Jako na Marsu, Venuši a..."
"... všude jinde: dva metry nad zemí. Tak se drž! Musím si promluvit s LEONEM. - Tak co, Jirko? Už je ti dobře?"
"Ještě trochu bl-bě!"
"Jdi pod sprchu! Ale brzy se vrať. Čeká tě opět práce s přehazováním pólů. Ale už také bez přemetů."
Jirka se vypořádal do koupelny a Arne usedl k televizi.
Avšak jeho snaha o spojení s LEONEM skoro selhala. Na obrazovce se objevily jen rozplízlé, sotva znatelné obrysy a odpovědi z LEONA zněla jako nesrozumitelné vrnění.
Arne přiskočil k měřicím přístrojům: Tu je to! Astra je téměř bez proudu! Bezmocná jako miminko. Ale rychloměr účinkuje: dva kilometry ve vteřině. Málo, ale dost, aby se mohli vzdálit z pásma nebezpečného vleku. Výškoměr? Rovných padesát kilometrů od LEONA.
To Arna uklidnilo. Není tedy jejich stav zoufalý. Když to nejde televizí, bude telegrafovat. Na vysílačku napětí stačí.
Arne rozklepal páčku. Sláva: sluchátka sice slabě, ale zřetelně reprodukovala depeši:
"Jsme téměř bez proudu stop vyšlete posilu normální elektřiny stop vyrvali jsme se všichni z vleku stop ostatní televizi stop telegrafujte zahájení posily Farin."

KAPITOLA DEVÁTÁ POMOC Z MARSU

Odpověď přišla rázem. Do ASTRY proudila elektřina ze zdrojů LEONA.
Po chvíli mohl Arne televizi ohlásit dostatečné napojení a poděkovat.
"Myslím, že je spíše na nás, abychom vám byli vděční za pomoc." Ota se styděl za svou dřívější nedůvěru. "Teprve nyní nám naše přístroje jasně prokazují, že jste nás vysvobodili."
"Nech toho, kamaráde," přerušil ho Arne, "že jsme vyvázli, je zásluhou našich společných sil. Byli jsme ve stejném nebezpečí a můžeme si tedy navzájem blahopřát. A musím přiznat, že větší zásluhu má LEON, který svou gravitační mocí a nesmírnou elektrickou i magnetickou silou docílil, že se naše vysvobození zdařilo. Domníval jsem se, že táhneme LEON do bezpečné vzdálenosti, ale od okamžiku, kdy jsem zjistil, že náš letoun je elektricky vyčerpán, je tomu naopak."
"Správně," usmál se Ota. "Lokomotivou jsme my. Ale jde to ztěžka. Jak víte, je rychlost letu dosud poměrně malá, neboť musíme přemáhat značný odpor. Ale to je už jen okrajová fáze, z které se brzy vymaníme. Důležitější se mi zdá otázka: Kam teď? Zneklidňuje mne obava, abychom v těchto hlubinách vesmíru nezbloudili a nedostali se opět do moci některé silnější planety, s níž by byl zápas snad ještě horší."
"Je elektrická potence LEONA zeslabena?"
"Ne. Alespoň naše přístroje nevykazují žádný úbytek síly. Ani teoreticky nelze zeslabení předpokládat, poněvadž elektrická energie se nevybízela do vesmíru, nýbrž byla jen vyměňována mezi LEONEM a ASTROU."
"Správně. Nuže pusť všechny obavy už z hlavy. Hlavní věc: důvěřuješ nám už?"
"Úplně."
"Pak tedy dovolíte, abychom přistáli na LEONU?"
"Milerádi. Potřebujete k tomu naši pomoc?"
"Ne. Teď už nám stačí vlastní síla. Jen o místo nám běží. Nejvhodnější se mi zdá temeno té hory, pokud to není činná sopka."
"Není, aspoň ne v chápání pozemských sopek. Ale přesto je tam přistání pro vás naprosto nemožné. Ta hora obsahuje tajemství LEONA. Kráter, který jste viděli - jak jinak byste nabyli přesvědčení, že jde o vulkán - tvoří otevřený zdroj veškeré elektrické i magnetické moci naší planety. Nepustí vás k sobě blíže než na několik kilometrů, kam dosahuje obal naší atmosféry. Hlubší proniknutí by vás rozmetalo okanžitě tak, že by i vaše atomy byly rozbity. Nic naplat, musíme vaše přistání řídit. Vykážeme vám místo, vlastně se ukáže samo spojením proudu z naší chaty s horou. Asi to bude někde uprostřed, spíše však o něco blíže k chatě. V každém případě zeslabte výboj svého proudu na nejmenší míru a sestupujte zvolna a velmi opatrně. Musíme ovšem přerušit televizi. Vy ji však zapojte na povrch LEONA a přesně dbejte našich signálů: dlouhý znamená dolů, krátký stát. Tu vždy ihned přerušte proud a teprve po dlouhém signálu opět zapojte. Není snadné se k nám dostat," končil Ota se sebevědomým úsměvem. "Těšíme se na shledanou."
Arne přepojil televizi. Na obrazovce se objevil luzný obraz ostrova v rámci blankytně modré laguny. Temeno hory bylo odkloněno.
"Jirko, k přístrojům!" Arne sesunul páku reostatu na nejnižší bod. "Dej pozor, ať se nespleteš," upozorňoval a usedl opět k televizi.
Z přijímače se ozval dlouhý tón.
"Plus!"
Povrch LEONA se pozvolna blížil. Obrys ostrova se rozšířil po celé televizní obrazovce, modrý lem laguny přeplýval přes okraj.
Po chvíli bylo vidět už jen část ostrova, krajinu mezi horou a pobřežím, bujně zelené nivy se stříbřitě lesklou hladinou

jezírek či močálů a na pobřeží laguny mezi pravidelnými obdélníky a čtverci obděláné půdy sroubenou chatu, z jejíž vížky kmitavě sršel vzhůru tenký, ale ostře fialově planoucí paprsek.

Krátký, ostrý zvuk z přijímače vyrušil Arne z pozorování.

"Nula!"

S cvaknutím vylétla páčka ze svorky.

Obraz krajiny na okamžik klidně stanul, ale pak se začal pohybovat. Jakoby pomalu, ale stejnoměrně kroužil...

"Točí s námi. Hledají vhodné místo," usoudil Arne.

Pohyb ustal.

Ale za chvíli zazněl znovu rozkaz k zastavení.

"Plus!"

"Zde ovšem nelze přistát. Pod námi je močál nebo dokonce hluboké jezero. Jakkak si poradí?"

Temeno hory již zmizelo za hranou televizní obrazovky, takže Arne nyní viděl jen její černou, zřýhovanou stráž. Od hory se tedy vzdalovali. Ale zároveň se nyní chata šinula kamsi vlevo... Zato kolmo pod ASTROU se nyní zvýšila půda a nad číře průhlednou hladinou jezírka se vzdul zaoblený kopeček porostlý bujnou trávou a úzkou šíjí spojený s hustým lesíkem, nad jehož křovinatým porostem se tyčily koruny palem a dva mohutné kmény stromů s obrovskými korunami.

"ASTRA!" volala vysílačka v morseových značkách.

"Slyším."

"Zapojte nyní vlastní přistávací řízení!"

"Hotovo!" ohlásil Arne po chvíli.

"Přerušujeme naše vedení. Sestupujte kolmo dolů, přímo na střed pahorku. Hlaste průběh."

Šlo to nad očekávání hladce: ASTRA se zvolna snášela dolů.

"Pavle!" volal Arne do mikrofonu.

"Ano?" ozval se Pavel z rotundy.

"Hlas, jakmile budeme čtyři metry nad zemí."

"Dobrá. Je dost času. Jsme dosud asi padesát metrů vysoko a klesáme zvolna."

"Co říká výškoměr?" pokynul Arne Jiřímu.

"Čtyřicet pět... čtyřicet... pět metrů ve vteřině."

"Trochu mnoho. Zabrzdím," Arne sesunul páku reostatu o bod. "Co teď?" tázal se Jiřího.

"Zpomalili jsme na tři metry."

Přistání se zdařilo. ASTRA stanula ve výši dvou metrů nad zemí. Když zabezpečili řídicí přístroje a vyměnili si příslušné zprávy a pokyny s posádkou LEONU, stanuli konečně naši tři vesmírní letci na půdě planety a očekávali, jak bylo ujednáno, až přijdou jejich noví přátelé a spojenci. Ti se po chvíli vynořili z lesíka.

"Není třeba, abychom plýtvali vzájemným obdivem," přerušil Arne Norkovo nadšení po prohlídce ASTRY. "Jsme rovnocenní ve svém technickém úspěchu. A nesmíme mařit čas, neboť máme před sebou těžký úkol. Jak jsem vám již vyprávěl, naše společné nebezpečí tkví nejen v oné moci záhadného světa, z které jsme šťastně vyvázli, ale stejnou měrou, ba snad ještě větší, v působnosti oněch dvou bytostí, které se usídlily kdesi v Tibetu. Mám dojem, že se nám podařilo uniknout těmto dvěma slídilům, ale nedoufám, že natrvalo. Určitě najdou opět naši stopu, jakmile se více přiblížíme k Zemi. A toto přiblížení je nyní našim nejpodstatnějším úkolem."

"Proč takový spěch?" zabručel Ota.

"Milí přátelé," Arnovy oči zakroužily po tvářích LEONOVY posádky, "doufám, že vaše technické úspěchy nezničily vaše srdce, cit dětí k matce, ke své rodné planetě, která je ve vážném, ne-li smrtelném nebezpečí."

"Chceš říci..."

"Ano. Jsem si jist, že oba ti zloduchové strojí Zemi i všemu jejímu lidstvu vážné úklady. Musíme na pomoc. A co nejrychleji."

"Jak můžeme pomoci?"

"Líčili jsme vám, jaké přírodní katastrofy a povětrnostní změny způsobil odlet LEONA, násilné vyrvání střediska elektrické i magnetické moci ze zemského těla, jež se sice opět vzpamatovalo, ale dosud je ve stavu zdlouhavé rekonvalescence. Síla Země stačí na udržení života v klidu, ale nelze říci, že by Země zdatně přežila nové těžké elektromagnetické otřesy a bouře, které lze nevyhnutelně očekávat. Musíme předejít těmto úkladům, všemi silami se zasadit o záchranu svého rodného světa. Za každou cenu, i za cenu vlastních životů, tím spíše, jde-li v podstatě jen o sebezapření, dočasné obětování, vlastně jen odklad sklizně technické práce a důmyslu!" skončil Arne, zbledlý vzrušením.

Na chvíli je zavalilo ticho.

S kypícím hněvem hleděl Arne na tváře LEONOVY posádky, jejíž sklopené zraky si vyložil jako zarytou ješitnost... Je možná, aby tito hoši utopili svá srdce, všecek lidský cit ve slavomamu? Tu pak - pryč se všemi ohledy! Bude-li donucen, použije násilí. Jsou sice v menšině, ale atletický Pavel vydá za tři. Vrhnou se na tyto čtyři bláznivé zatvrzelce a...

Arne zaťal pěsti a pohlédl významně na své dva druhy. Ti očividně pochopili, jak svědčilo jejich němé přikývnutí, zbledlé tváře, stisknuté čelisti a bojový svit v očích... Zvolna se vztyčil:

"Nesouhlasíte-li..." zasyčel hrozivě.

Tu k němu vzhlédl Emil:

"Souhlasíme, kamaráde," řekl jaksi rozpačitě.

"Proč tedy..."

"Stydíme se. Hanbíme se až na dno své duše, že bylo třeba tolika tvých slov... Odpusť... poruč, LEON je ti úplně k službám."

V místnosti srubu zašuměl úlevný výdech a všichni si pevně stiskli ruce.

"Pojď, Oto, dáme se do práce."

Arne s Otakarem usedli k přístrojům.

Neměli snadný úkol. LEON letěl dosud v pásnu mezi Marsem a Jupiterem, daleko od vlivu Země.

Jak zjistili kontrolou měřících přístrojů v ASTŘE, směřoval jejich let k ekliptické dráze Marsu, ale to nedávalo podstatně mnoho naděje k brzkému navázání styku se Zemí, spíše se mohli nadít jakéhosi spojení s Marsem, čehož se Ota jako nebezpečného zdržení právem obával. Proto mu nebyla pochopitelná Arnova podivná útěcha:

"Nebude to na škodu."

Ota ovšem nevěděl o Arnově návštěvě na Marsu s Pavlem a Petrem před několika lety a o jejich přátelství s Agirem, vládcem Marsu. A ovšem, že též nemohl tušit, že Arne, bude-li třeba, využije pomoci této planety k usměrnění jejich přímého a urychleného letu k Zemi.

Potom bude jejich poutí snadná. Avšak tato výhoda byla dosud, jak se aspoň ukazovalo, daleko, neboť Arnovy snahy o navázání styku zůstávaly bez úspěchu.

Zatím se LEON hnál zdánlivě bez cíle kamsi do neznáma. Ve skutečnosti nastoupil pravidelnou ekliptickou dráhu jako všechna jiná nebeská tělesa řízená Sluncem, všemocným pánem a vládcem své soustavy.

Tento poznatek jim byl útěchou, neboť nebyli ztraceni v tom nekonečném bezednu; ale zároveň budil hrůzu a děs při pomýšlení, že LEON bude snad věčně takto kroužit jako jedno z nesčíslných těles v područí nesmírné a nezdočné sluneční moci, nebude-li vysvobozen gravitační silou některé planety. Vliv neznámého tělesa, dokonce snad většího světa, by vzhledem k tomu, že LEON je v podstatě obrovský kondenzátor elektrického a magnetického živlu, musel způsobit přiblížením náhlé vzájemné vyrovnání těchto sil, které pro takový případ nelze spoutat žádnou hrází. Byla by to katastrofa. Okamžitý bezuzdný výboj. Asi totéž, jako vzájemnébleskové vyrovnání nahromaděné elektřiny, ať úderem blesku z mraku do země nebo vybití mezi mračny. Byl by to výbuch, jenž by v okamžiku obě tělesa živelně zeslabil. Tímto úbytkem elektrické i magnetické moci a tím také ochablé gravitační síly by LEON neodvratně pozbyl svou atmosféru. To by ovšem znamenalo smrt. Ale mohlo by se také stát, že by se obě tělesa roztržila v roje meteorů. V této lavině černých myšlenek zářilo jediné světýlko naděje: Mars. Ale po tom nebylo dosud ani stopy.

Jedné noci nařídil Arne střídání stálé služby u vysílačky, poněvadž přístroje jevíly příznaky ač slabých, přece však znatelných vlivů o blížícím se nebeském tělese.

Norek, který měl právě službu, vpadl do ložnice se zprávou, jež rázem vyburcovala všechny jeho druhy z klidného spánku.

"Jakési podivné signály!" volal rozechvěně. "Cosi či kdosi odpovídá na mé volání, ale nemohu se v tom vyznat."

"Doufejme, že je to Mars," zabručel Arne rozespalé a zavěsil si tlumočící přístroj na šíji.

S oprávněným údivem prohlížela si posádka LEONA podivný eliptický předmět, jehož sklovitým obalem prosvítal neklidný, měnivý vnitřek neurčitého tvaru, z něhož různými směry vybíhaly jakési stužky, zakončené kuličkou.

"Vypadá to jako kukla nějakého obrovského brouka či spíše jako veliké tropické splešťule, nepa belostoma," vyslovil svůj dojem Emil.

"Pojďte k vysílačce," vyzval je Arne.

Sotvaže si nasadil sluchátka, poznal Arne známé signály. "Přepoj na televizi, Oto, a zapoj zesilovač k ampliónu. Nejsilnější stupeň proudu. Správně, už se obraz objevuje."

Avšak přes všechnu námahu zůstal obraz na televizní obrazovce zamlžen, takže jen Arne a Pavel, kteří už znali z dřívějšího spojení mart'anské zjevy, mohli poznat matné obrysy bytosti, v níž se dal tušit vládce Marsu, Agir.

"Drahý příteli, Agire!" volal Arne rozechvěle. "Vidíš nás? Slyšíš můj hlas?"

Tlumočící přístroj vydal jen vrnivý, nesrozumitelný zvuk.

"Více už zesílit nemůžeš?"

"Ne," odpověděl Ota.

"Jsme přece jen příliš daleko a vaše televize je slabá. S vysílačkou nic nepořídím, poněvadž Agir se nevyzná v Morseových značkách."

"Kdo je ten Agir?"

"Vládce Marsu."

"Jak ti může rozumět? Což umí česky?"

"Neumí, ale tento přístroj nám pomůže. Je to meziplanetární tlumočnick. Agirův dárek."

"Vy jste byli na Marsu?"

"Už před lety. Hm... co udělat, abychom..."

"Pojďme všichni do ASTRY," přišel s návrhem Jiří. "Naše televize je jistě silnější, a zapojíme-li pavouka do elektrické moci LEONA..."

"Dobrý nápad!" pochválil ho Arne. "Obléknout skafandry! Pospěšme si!"

Výsledek byl skvělý.

Teprve k ránu vrátila se celá společnost do srubu, uklidněna a plně uspokojena rozmluvou s Agirem. Dověděli se, že také Mars byl ohrožen. V bývalé oblasti Démona se vyskytly bytosti připomínající Gora a Daga. Avšak bdělé strážce záhy objevily nevíтанou návštěvu a učinily rázná opatření. Jen rychlý odlet zachránil veřelce od smrti. A ten odlet byl podivný: celý roj koulí podobných obrovským, šedě zkaleným bublinám se vznesl a záhy zmizel v nedohlednu. Stalo se to před rokem. Od té doby je celý Mars kolem okraje své atmosféry obalen neproniknutelnou elektrickou hradbou,

která ho dokonale chrání.

Agir milerád vzal na sebe úkol doprovázet LEON a ihned zařídil, aby elektrická síla Marsu pomohla LEONU k bezpečné cestě až k okraji gravitačního vlivu Země. Další pak bude už ovšem jen jejich úkolem, neboť u této hranice končí vliv Marsu.

Posádka LEONA byla pochopitelně ohromena takovým zákrokem a Arne s Pavlem museli podrobně líčit svou dřívější pouť vesmírem a návštěvu planet, jež jsou jinak dosud všem ostatním pozemšťanům známy jen z vědecké teorie a hvězdářských dalekohledů.

LEON s ASTROU letěli nyní ku své domovské planetě. Vlivem Marsu zahájily měřicí přístroje spolehlivě svou činnost, takže posádka mohla kdykoliv bezpečně zjistit svou polohu.

Blahodárná pomoc Marsu se několikrát osvědčila, a to když jim hrozil styk s bludnými meteory značných rozměrů a příšernými shluky plynových útvarů, divoce vířících, smřšťujících se a naopak strašidelně se protahujících a tříštících se v cáry.

Vždy včas dovedla úžasná elektrická síla Agirovy planety zasáhnout a odvrátit hrozící zkázu. V těch hrozných chvílích si ani neuvědomovali, že stejnou, ne-li větší měrou jim pomáhala vlastní elektrická potence, zejména mohutné výboje z kráteru hory, dovedně řízené Otou. Stejně vydatná byla pomoc Arna, který s Pavlem a Jiřím nyní neustále dlel v ASTŘE, odkud Jiří, dbaje bedlivě Arnových rozkazů, čile a úspěšně bombardoval tělesa, řítící se na LEONA.

Celou tu řadu nepočítaných dní bylo tedy družstvo opět rozděleno. Byla to skutečně neustálá bitva, tuhý boj, vyžadující nejvyšší vypětí všech duševních sil. Málo si mohli dopřát odpočinku, v němž se nadto nepravdělně museli střídat.

Vzájemný styk byl omezen jen na televizi a radiofonii. Bylo tedy pochopitelné, že se začala hlásit únava, která se stupňovala v hrozivou tělesnou i duševní skleslost.

"Jen vydržet!" napomínal Arne. "Nepoddávat se! Země se už ukazuje na okraji mlhoviny. Je sice ještě daleko, ale v přiblížení je již znatelný i Měsíc. Za nějaký den skončí naše útrapy."

Hrdinsky se tvářil také Pavel, který se snažil všechny povzbudit žerty a vtipy, ale ve skutečnosti měl jako lékař těžké starosti, neboť se právem obával zejména u slabšího Jiřího i Otakara nervového zhroucení.

Proto lze pochopit úlevu a jásot, když přístroje prokázaly, že pomocná síla Marsu se konečně změnila v gravitační vliv Země. A jak se už pravidelně děje při zlomu nejtěžší chvíle, rázem zmizel pocit smrtelné únavy; všem bylo, jako by se vyhrabali z lavinového závalu, z dusivé hrobky, z úděsné tmy na svěží vzduch, do slunného dne.

Jejich práce však neskončila. Naopak, teď bylo třeba snad ještě většího soustředění ducha, vypětí bdělosti a důmyslu, měl-li takový kolos hladce přistát. Vždyť sebemenší opomenutí v technické manipulaci, ba vteřinové opoždění svěřeného úkolu by mohlo způsobit zkázu LEONA i ASTRY, smrt všeho živého a samozřejmě novou těžkou, ne-li osudnou katastrofu na Zemi, která by sotva bez těžkých následků snesla náhlý dopad, ba srážku s tak obrovským tělesem.

Takovou katastrofu nelze přirovnat k dopadu sebevětšího meteoru, mrtvé hmoty bez vlastních živlů. Vždyť LEON je nyní vlastním, samostatným světem s vodou i ovzduším a nadto nesmírným kondenzátorem vlastní elektřiny, magnetismu i obrovské gravitační síly.

Vrchního velení se ujal zkušený Arne, jehož všichni uznali za jedině schopného splnit tento těžký úkol.

Obě posádky byly dosud rozděleny a každý měl svůj úkol. Hlavní úkoly připadly poměrně malému ASTŘE, jejíž dokonalejší a mocnější přístroje musely plnit úlohu lodivoda, který dovedně se proplétaje nebezpečnými úskalími a divným příbojem, bezpečně vleče neohrabaný veliký koráb do přístavu.

Arne se rozhodl jednat podle pravidla: spěchej pomalu. A proto dal z ASTRY posádce LEONA příkaz: Přerušit elektromagnetický vliv se Zemí. Otakar ihned úkol splnil.

Potom Arne upravil v ASTŘE zařízení tak, že LEON nastoupil okružní ekliptickou dráhu družice, asi jako Měsíc kolem Země.

Když se pak Arne ujistil, že tento oběh nastal a není nebezpečí, že by mohl být nějakým jiným vlivem změněn, zavelel do mikrofonu:

"Pohov!"

"Dobrá, ale snad nám aspoň vysvětlíš, co to má znamenat?" slyšel Otovu otázku.

"Drazí přátelé, jsme příliš vyčerpaní, ba u konce svých sil. Nesmíme se ještě více přepínat. Všecka naše dosavadní námaha byla hračkou proti tomu, co nás čeká. Musíme si dopřát vydatného odpočinku, jemuž se můžeme všichni klidně oddat, neboť jsme dobrovolným satelitem Země."

"A což Měsíc?" namítl Emil.

"Jsme mnohem dále od Země a naše dráha vede docela jiným směrem. Také meteory nám v této poloze nehrozí. Pásmo je čisté jako křišťál. Posilněte se řádně a - spát! Pak se sejdem a pohovoříme si. Prozatím - dobrou noc!"

KAPITOLA DESÁTÁ KONEC PLANETY LEON

Jak dlouho spali? Kdo by to počítal! Jen dravý hlad, který je vyrval ze spánku, byl jim měřítkem...

S jásotem přijali Astřané pozvání svých přátel na pečení, o kterou na LEONU nebyla nouze.

Bylo vidět, že odpočinek všem prospěl. Nasycení i napojení zahájili rozhovor o svých příštích úkolech.

Po důkladném projednání svých funkcí a rozdělení práce došlo k nejdůležitější otázce: Kde přistát?

Věru, těžká odpověď.

Návrhy na rozlehlé pláni Sibíře, pusté kraje střední Austrálie, oblasti severní a jižní točny, nesmírné pralesy střední

Afriky či oblasti Amazonky neuspěly. Přistání kdekoli na zemské souši je naprosto nemožné, poněvadž i kdyby se podařilo elektromagnetickou i gravitační mocí LEON udržet v jisté výši nad zemským povrchem, nesnesl by jeho útvar nadlouho úžasné vybíjení svých životních sil. Zakrátko by muselo dojít ke katastrofě, osudné LEONU a snad i Zemi. S takovými živelnými silami si nelze zahrávat.

Což moře? Vsadit LEON někam do mělkého oceánu jako nový ostrov? Ano, to je snad jediná možnost.

"Avšak v tom případě by snad bylo pro nás i Zemi nejlépe, kdybychom vrátili LEON na jeho původní místo."

Po tomto Ludvíkově návrhu zavládlo užaslé ticho. Jak prosté a zároveň geniální.

"Druhé Kolumbovo vejce!"

"Hurá!"

"Počkejte! Půjde to?" ochladil Norek nadšení střízlivou otázkou.

"Proč ne? Kde se kdo zrodí, tam se i hodí, praví staré přísloví," deklamoval Pavel.

"Nu, já jen pochybuji," odůvodňoval Norek svou námitku, "že by nesmírná vodní vrstva - vždyť v tom místě nyní zeje mnohakilometrová mořská hlubina, snad několikanásobně větší než největší hloubka pod Filipínami - dovolila potřebný elektromagnetický kontakt LEONA se zemskou pevninou."

"Milý Norku," usmál se Ota, "tvá pochybnost je správná, a já ji dokonce podpořím přesvědčením, že takový kontakt je nemožný. Jenže my ho nepotřebujeme."

"Tomu nerozumím," pokrčil Norek rameny. "Jak tedy chcete docílit, aby LEON opět zapadl na původní místo?"

"Dokud se LEON nedotkne svým spodním povrchem mořské hladiny, bude řízen vlivy obou zemských magnetických proudů. Tak se na něm uplatní tytéž magnetické síly jako dříve. Jakmile přijde ve styk s vodou, začne působit vzájemná statická elektřina, která spolehlivě vykoná své dílo."

"Nemo bude mít radost," řekl Jiří.

"Proč?"

"Poněvadž návrat normálních povětrnostních poměrů na Zemi je dosud umělý, způsoben a udržován jeho kondenzátorem. Řekl mi to, když jsem se s ním loučil. Návratem LEONA vrátíme Zemi dřívější přírodní elektromagnetický stav a Nemo bude zbaven svého úkolu, který přece jen oslabuje elektrickou potenci v jeho světě."

Po vydatném spánku vydal Arne rozkaz k zahájení cesty. Posádka se opět rozdělila, neboť Arne správně předvídal, že ASTRA se bude muset opět ujmout úkolu lodivoda.

Přesto však se projevíly značné obtíže už zpočátku: všechno úsilí odchýlit LEON z ekliptické dráhy - selhávalo.

Avšak Arne si věděl pomoci:

"Haló!" volal do mikrofону. "Změníme dráhu LEONA násilím. ASTRA odstartuje blíže k Zemi. V potřebné vzdálenosti se zastaví. Jakmile dám povel, vyšlete k nám silný výboj kladné elektřiny, který se střetne s naším současným výbojem záporným. Nelekejte se, když v tom okamžiku se bude ASTRA řídit na vás. Včas odbočím a prolétneme kolem vás jako blesk. Ve vhodné chvíli zastavíme a vrátíme se. Tímto vzájemným výbojem totiž bude LEON vyvrán z pravidelné ekliptiky a síla jeho kladné elektřiny v dotyku se zápornou zemskou ho poženě k Zemi. Jen pozor na mé rozkazy. Musíte je přesně a okamžitě splnit. Startujeme!"

ASTRA se zvolna vznesla vzhůru až nad okraj LEONOVY atmosféry, načež změnila směr: v oblouku proletěla kolem LEONA a zapadla za jeho mlhovou hradbou.

Po chvíli se ozval v Otakarově přijímači Arnův povel a Ota zapojil příslušnou páku. Téměř ve stejném okamžiku proletěla ASTRA kolem LEONA jako kulový blesk, na vteřinu zmizela, ale opět se objevila ve výši jako zářivý bod, který rychle rostl...

Než se nadáli, přistála ASTRA opět na svém místě na LEONU.

"Zdařilo se," hlásil Arne radostně. "Měřicí přístroje označují rychlý sestup k Zemi. Ted' pozor, Oto! Přepoj všechnu elektrickou i magnetickou sílu na nás. Naše stroje to snesou. Máme zde lepší možnost sledovat dráhu než vy, poněvadž LEON klesá a přistane svou spodní částí, která je vám neviditelná. Přepoj ihned na nás!"

"Hotovo," hlásil Ota.

Ale vtom se stalo, čeho se nenadáli:

ASTRA se zachvěla a nakloněna na bok, vznesla se - nad temeno hory. Na několik vteřin Arne strnul úlekem. Co se to děje?

"Pavle! Do spodní rotundy!" vykřikl rozkaz. "Co je pod námi?"

"Hrůzná krása!"

"Mluv věcně, k čertu!"

"Jsme několik set metrů nad temenem hory. Kruhovitý kráter..."

"Soptí?"

"Nevím, jak to vylíčit. Svíjí se tam oslnivá duhová spirála. Ale ne do výšky, nýbrž vodorovně. Točí se to jako úžasný vír."

"Oto!" křičel Arne do mikrofónu. "Byli jsme násilně vymrštěni nad horu. Ted' stojíme několik set metrů nad temenem a..."

"Jen klid. Nemohlo tomu být jinak. Měl jsem tě na to připravit, ale nedals mi k tomu čas. V té hoře je soustředěna všechna LEONOVA elektrická i magnetická síla. Když jsem zapojil na vás, museli jste se dostat do jejího přímého proudu. Ten jaš, to jsou elektromagnetické víry. Proud vás udržuje v určité vzdálenosti, asi jako bezovou kuličku nad dmychavkou. Žádné nebezpečí nehrozí. Naopak, vaše stroje jsou teď stále doplňovány. Jen opatrně s výboji.

Nepřepínat. Stačí slabá manipulace s reostatem."

"Pak je vše v pořádku," oddychl si Arne.

Delší doba minula v klidu, lze-li to říci o napjaté bdělosti Pavla v rotundě, jemuž se zemská koule očividně nadouvala

jako mýdlová bublina, Jiřího u měřících přístrojů, mezi nimiž výškoměr značil, že se blíží k cíli, a Arne za řídicím pultem. "Okraj atmosféry!" zaznělo důležité hlášení Jiřího, který včas zpozoroval počáteční účinky na tlakoměru.

"Brzdit!" vydal Arne rozkaz.

Jiří vyměnil dosavadní proud kladné elektřiny za záporný a Arne současně snížil reostatem účinek na nejmenší míru. Výsledek se projevil na rychlosti, jež se znatelně zmírnila. Po další Arnově manipulaci s reostatem se pád LEONA ustálil na tisíc metrů za vteřinu.

Avšak i tato rychlost byla postupně snižována dalším bržděním, střídavou výměnou kladných a záporných výbojů a jejich zeslabováním i zesilováním. Přitom hlásil Pavel z rotundy zajímavé změny v kráteru, jehož oslnivě planoucí duhovost se střídala s mdlou, olovnatou šedí a naopak s nesmírným rejem fialových vírů, z nichž pak tryskaly k ASTŘE svazky a sloupky blesků.

Také hlásil obraz Země, který byl nyní už dobře viditelný: "Kolmý směr poklesu směřuje však do středu Atlantického oceánu, mezi Jižní Ameriku a Afriku," upozorňoval.

Tato zpráva Arne znepokojila, neboť v této výši, kdy již byli poutáni značnou gravitační mocí, by se nepodařilo LEONA posunout nad druhou polokouli, nad Veliký oceán. LEON je nyní příliš pod vlivem zemské rotace, kterou přes všechnu svou elektrickou sílu nepřekoná.

Vrátit se nad hranici zemské přitažlivosti a vyčkat, až by měli pod sebou potřebný cíl?

"Zpátky nikdy!" zabručel Arne.

Co tedy dělat?

Ve víru myšlenek a nápadů snažil se Arne marně zachytit tu pravou...

Zastavil pokles.

"Jak jsme vysoko?" tázal se Jiřího.

"Tři sta dvacet kilometrů. Proč stojíme?"

"Přemýšlím. Také chci zkusit, jak bude pod námi pokračovat zemská rotace. Pavle! Naříd' velký teleskop na Zemi.

Přesně hodinu sleduj rotaci a hlas, pokročíme-li k Jižní Americe."

S napětím čekali výsledek. A právě když Pavel hlásil, jak ostatně očekávali: Nezměněno, dospělo Arново usilovné přemýšlení k úlevnému výsledku.

Dokud byl LEON součástí Země, byla v něm soustředěna a zhuštěna statická elektřina. Byl to tedy už tehdy obrovský kondenzátor. Mimo to již v té době prokazoval mocnou magnetickou sílu. Všecky tyto vlastnosti si dosud v nezmenšené míře podržel. Proto lze logicky předpokládat, že zemský elektromagnetismus ve spojení s gravitační mocí a vůbec vše, co v sobě shrnuje pojem "příroda", si pomůže samo, zavede LEONA do příslušných sfér a zasadí ho opět přesně do původního ložiska. Jestliže se dosud tato moc neprojevila, je to asi proto, že LEON je ještě příliš vzdálen. Je nutno se přiblížit tak, aby zemské vlivy zesílily. Není v tom žádné nebezpečí, neboť LEON ve spojení s ASTROU zajisté bude mít dosti moci, aby se, bude-li třeba, i v mnohem větší blízkosti odpoutal, a nezbude-li jiná možnost, vrátil se a pokusil se o přistání, až bude Země v příznivější poloze.

Po těchto úvahách přikročil Arne k operaci.

"Pavle!" volal do mikrofону. "Spustíme se níže. Ihned hlas, jakmile zpozoruješ posun glóbu. Jirko, pozor na výškoměr a tlakoměr."

LEON klesal rychlostí pět set metrů za vteřinu. Když Jiří ohlásil vzdálenost dvou set kilometrů, zmínil Arne pád na polovinu.

Po chvíli hlásil Jiří výšku sto kilometrů a současně oznámil Pavel znatelný posun k Střední Americe.

"Výborně!" zajásal Arne a zabrzdil spád na mírný pokles.

"Nyní letíme dosti rychle na západ," hlásil Pavel.

"Správně. Už jsme v proudu," liboval si Arne a zabrzdil tak, že LEON se snášel k zemi jen velmi pozvolným poklesem.

"Závrtný pohled," slyšeli Pavla, "jak rychle letíme nad oblastí Amazonky. Co nevidět budeme nad západním pobřežím Jižní Ameriky. Stále rychleji... Arne, to se mi zdá trochu... a LEON... Proboha!"

"Co je s LEONEM?"

Vichřice! Stromy se zmítají! Laguna se dme! Příboj se valí od východu na pobřeží. Ale je to jen úzký pruh od východu k západu. Na jihu, kde je chata, je klid."

Arne zastavil sestup.

"Co teď?" tázal se Pavla.

"Zdá se mi, že přival se trochu zmínil. Ale rychlost letu je táž. Míjíme západní pobřeží Ameriky a kvapem se blížíme k ostrůvkům Galapágským..."

"Nic naplat," bručel Arne, "musíme trochu výš, do mírnějšího proudu," a posunul páku reostatu.

Zárok se osvědčil, rozbouření živlů na LEONU ustalo. Také let k západu se poněkud zmínil.

Konečně ohlásil Pavel v dohledu ostrovy Markézy. A tu Arne měl moudrý nápad: vzlétl s LEONEM ještě výše, do sféry, kde LEON se blíží k cíli rychlostí letadla. A také tuto rychlost ještě zmínil dalším vzestupem, když se pak přiblížil k cíli, LEON - stanul.

Ano: podle popisu utkvěli nyní severo-severovýchodně nad Markézami.

Zbývá poslední úkol, poslední, ale nejpovážlivější: přistát. Vykoná ho i tu příroda za něj?

Ať jakkoliv, Bohu poručeno: musí dolů!

"Pavle, věnuj všechnu pozornost jen LEONU. Seběmenší změny ihned hlas."

"Už teď mohu hlásit nápadné ztemnění v kráteru hory. Nyní je vidět, že je to pravidelná kotlina. Činí dojem ohromného parabolického zrcadla, které se leskne jako hlazený eben."

"Jirko, spust' přistávací generátor, spojený s pákou," velel Arne a pohnul pákou reostatu.

LEON s ASTROU se nyní zvolna začali snášet k Zemi. Chvilí se nic neudálo. Až pojednou se ozval Pavel:

"Ze středu kráteru se zvedá jakási fialová výduť. Protahuje se do výšky. Nyní už je to ostrý hrot... dlouhý paprsek... nahore se štěpí ve dvě... protahuje se přesně na západ a východ a teď oba konce vyšlehly jako blesk do úpatí skalní hradby, tam, kde se stýká skála s hladinou laguny. A... v tom místě se zřítily do laguny balvany. Jasně vidím, jak tam voda divě zabouřila, a ohromné vlny, zvedla se celá vodní smršť a zuřivě naráží na skalní suť. Teď všechno ustalo, výboj z kráteru i laguna se utiňuje. Vzpomínám si, jak nám líčili, že tam byly dva tunely, jimiž voda proudila na spodní polokouh LEONA. Nyní jsou zasuty. Příroda si pomohla sama, odtok laguny ustal. To je známka návratu do stavu, jaký byl před odpoutáním LEONA od Země."

"Šťastný osud nám přeje. Myslím, že přistání bude snazší, než jsme doufali," řekl Jiří.

Avšak jeho naději nesdíleli Arne s Pavlem.

Přestože se LEON snášel velmi zvolna k Zemi, či snad právě proto, měli obavu, jak se projeví styk jeho atmosféry se zemskou, čili její vyrovnání v pásmu plynů a řídkém vzduchu v zemské stratosféře.

Kdyby posádku LEONA mohli vzít do ASTRY, byli by bez starosti o jejich bezpečí, ba život. Ale to nebylo možné.

Což odsaje-li Země ve vysoké stratosféře LEONU ovzduší? Pak by se na něm udusilo všechno živé.

Pro každý případ je nutné učinit opatření: Arne nařídil vysílačkou, aby si posádka nasadila kyslíkové masky. Kromě toho se pokusí zrychlit pád v kritickém pásmu, ačkoliv takový pokus bude nebezpečný, neboť není jisté, udrží-li pak LEON na uzdě, podaří-li se ho opět zabrzdit ve vzdušné zemské sféře tak, aby bez vážnějšího ořesu dosedl do ložiska, neboť prudký dopad by způsobil pohromu, ne-li zkázu. Zatím se snášeli metr po metru...

Ve výši padesáti kilometrů hlásil Pavel, že hladina oceánu v širokém okruhu pod LEONEM se dme:

"Není to obvyklé vlnobití," dodával, "ale podivná výduť, ohromná boule vodní spousty, která jako by ztuhla. Nemohu sice nyní už pozorovat přímo hladinu pod LEONEM, poněvadž mně vadí jeho objem, ale dobře vidím zrcadlový obraz v periskopu. Střed boule se zvolna, ale vytrvale zvedá a okraje jsou přesně vyznačeny, ne však vlnobitím, nýbrž ztuhle klidnou hranou."

"A LEON?"

"Dosud nepozoruji změnu. Jen zvěť a ptáci jeví neklid. Nyní vzlétla hejna vodních ptáků, ale hned se opět snášejí... ne! Padají! Mdle padají do močálů i na souš. Co se to děje? Ta boule oceánu vzrostla ve vysokou homoli!"

Arnova obava se splnila: LEON je bez ovzduší a zemský magnetický živel si nad ložiskem proráží mořskou hlubinou svou nesmírnou silou.

"Padáme!"

"Řítíme se dolů!"

Výkřiky Pavla a Jiřího splynuly.

"Přepojit na zápornou elektřinu."

Arnův rozkaz Jiřímu měl však jen slabý účinek. Vzájemný odpor elektřiny Země a LEONA způsobil v této chvíli jen částečné zabrzdění pádu.

A další Pavlovy výkřiky zvyšovaly smrtelnou hrůzu:

"Mlžný obal kolem nás stoupá vzhůru. Vodní homole se mění v ohromný válec, jehož hořejšek se řítí dolů. Nyní už je to strašná dutina s nedohledným, černým jícnem, do něhož se řítíme!"

"Výška?" vyrazil Arne na Jiřího otázku.

"Patnáct kilometrů, ale každým okamžikem..."

Vtom pocítili zespol účinek mocného zabrzdění a hned poté Pavel hlásil radostně:

"Spodní tlak mlžné hradby povolil. Vodní válec pod námi klesá. Děsná propast v hlubině se změlčuje a mění se v trychtýř, v nálevkovitou prohlubeň."

A Jiří:

"Spád se rychle mímí. Teď už se opět jen snášíme..."

"Přepoj zase na přístávací generátor!" velel Arne. "Hlas, Pavle!"

"Trychtýř pod námi se vyrovnává. Také scelení mlžné hradby je už přerušeno a obal má opět obvyklý vzhled."

"A co na LEONU?"

"Silná vichřice."

"Návrat atmosféry," vydechl Arne ulehčeně. "Výška?"

"Sedm tisíc metrů," odpověděl Jiří.

"Pokles?"

"Deset metrů za vteřinu."

"Mnoho, ale zatím to nevadí. Dovedeme si už pomoci."

V poloviční výši přidal Arne na brzdní.

A když Pavel hlásil, že spodek LEONA je už téměř bezprostředně nad podivně zklidnělým okruhem mořské hladiny, snášelo se obrovské těleso pod nejvyšším účinkem brzdy klidně dolů.

Vichr na LEONU ustal. Ptáci sice dosud poplašeně kroužili, zvěť pobíhala, ale vlnobití v laguně se klidnilo a v celé přírodě zavládl obvyklý mír.

Žádnou poruchou se neprojevil styk LEONA s mořskou hladinou. Klidně a nerušeně nořil se obr svou pustou spodní polokoulí v hlubiny oceánu... A bez nejmenšího nárazu i ořesu se uložil do svého původního odvěkého lože.

LEON přestal být planetou. Stal se opět součástí Země.

Ale návratem nebyl skončen úkol sedmi hrdinů. Naopak, byl to nástup k velmi důležité povinnosti: k záchraně jejich rodného světa před nebezpečím, jež mu hrozilo od dvojice záhadných bytostí, ukrytých kdesi v tibetských pláních.

Musí zneškodnit ty demony.

Jak to provedou? Je pro ně výhodou, že znají už alespoň jejich podivné fyzické vlastnosti a částečně též polohu a vzhled jejich úkrytu. Tibet je sice rozsáhlá oblast, ale jim nebude příliš obtížné vypátrat místo. ASTROU? Ovšem, byla by nejvhodnější svou výbavou i výzbrojí. Ale je to příliš velké těleso. Těžko se s ním mohli nenápadně přiblížit a bylo nemožné ho utajit. ASTRA by musela utkvět nad zemí a tak velikou kouli nelze ukrýt na dlouho ani ve středu pralesa, ani mezi skalami, aniž by byla brzy prozrazena. Nebezpečí přepadu by jí nehrozilo, je dobře zabezpečena a také její průsvitný, zdánlivě křehký obal odolá všem střelám. Ale je tu zejména nebezpečí výzvědných opatření oné dvojice, která je zajisté v neustálém střehu.

Proto je nutné, aby zvolili co nejméně nápadný dopravní prostředek. Přece však takový, který by je dopravil co nejbližší a nejrychleji k cíli a stejně tak jim umožnil návrat. Kromě toho musí jim dopravní prostředek poskytnout útulek, bezpečný proti účinkům Dagových technických opatření, o jejichž důmyslnosti a moci se již částečně přesvědčili. Musí mít dostatečnou zásobu výživy a takovou výzbroj, aby nejen čelila Dagovým útokům, ale umožňovala a zaručovala účinnou schopnost, bude-li jí třeba.

Jak tedy dál?

Společnost zasedla k poradě.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ VNEMOVĚ SVĚTĚ

"Začneme hezky od A," ujal se Arne slova. "Prvá otázka zní: Jak se dostat odtud? Odpověď je snadná: ASTROU. Na druhou otázku: Kam? je už třeba úvahy, neboť odpověď tvoří prvou etapu naší cesty k cíli."

"Myslím, že je to víc než etapa," namítl Ludvík, "neboť přes všechny naše dosavadní úvahy nevidím nad ASTRU vhodnější prostředek," doložil za souhlasu svých ostatních tří druhů.

V tichu, které nastalo, seděl Arne pohodlně rozložený v křesle a s potutelným úsměvem na rtech.

Pojednou ho Pavel plácl dlaní do týla:

"Tak už mluv. Víš, co máš za lubem."

Arne zvážněl:

"Vykonáme prvou etapu: ASTROU, do středu Indického oceánu."

"Ale proč tam?"

"Co tam budeme dělat?"

Na tyto otázky bývalé posádky LEONA odpověděl Arne ještě záhadněji:

"Poradíme se s dědečkem."

A všechny další dotazy a naléhání čtveřice odbyl jediným slovem:

"Uvidíte."

Téže noci ASTRA s celou společností ve svých útrobách odstartovala. Vzlétla jako blesk a ve vysoké stratosféře zamířila přímo k východu.

V té chvíli seděli všichni ve společné místnosti u večere až na Arna, který nepozorovaně odešel do řídicí kabiny, kde si vyměnil s Nemem zprávu o přiletu, a vrátil se ke svým druhům.

"Teď se můžu klidně najíst a všichni se spokojeně a bezstarostně vyspíme," řekl usedaje ke stolu.

"Někdo přece musí řídit ASTRU?" pohlédl na něj Otakar s výtkou.

"Je řízena bezpečněji, než bychom to dovedli my sami."

"Kýmpak?"

"Dědečkem."

"Nedělej nemístné vtipy," vzplanul Ota.

"Nerozčiluj se zbytečně," uklidňoval ho Pavel. "Mluvils s ním?" obrátil se na Arna, který s plnými ústy jen němě přikývl. "Pak je vše v pořádku. Jsme v naprostém bezpečí."

"Aspoň nám povězte..."

"Nechte se překvapit, kamarádi. Musíte k nám mít důvěru. Vždyť jsme všichni na téže lodi. Na zdraví a šťastné splnění našeho úkolu," zvedl Pavel číši s vínem. "Až na dno!" nutil roz dováděně.

Po chvíli zívá Ota a po něm Ludvík s rozpačitou omluvou:

"Zívání je nakažlivé."

A skutečně, nákaža zachvátila také Norka a po něm Emila.

"Spát!" Pavel nemusel opakovat výzvu: jen ulehli, usnuli Leonťané jako miminka.

"Nakapal jsem jim do vína jinak zcela neškodné uspávací, aby prospali cestu až k našemu přistání před Nemovým palácem."

"Je to sice nekomarádské, ale uznávám, že nutné. Neznáme je dosud do té míry, abychom jim mohli objevit vstup do světa, jehož tajemství Nemo přísně střeží," souhlasil Arne. "My se též uložíme. Já budu spát v řídicí kabině, abych byl připraven, jakmile nám Nemo vyšle signál. Včas vás oba vzbudím."

Po chvíli zavládl v ASTŘE blahý klid; jen pravidelný dech spáčů šuměl nad loži.

"ASTRA! ASTRA!" slyšel Arne volání jakoby z nesmírné dálky.

Pracně se prodíral zmatkem divokých vidin...

"Arne!" zaznělo mu nyní přímo do ucha.

"Co... co je?" vytřeštil oči na tvář kmeta, usmívajícího se naň z televizní obrazovky.

Rázem se vzpamatoval a čile vyskočil z lehátka.

"Už, dědečku?"

"Ano. Jste přímo nad kráterem. Musíš mi pomoci řídit sestup. Bude třeba opatrnosti, aby ASTRA někde v kráteru nezavadila. Ale neměj obav. Jen je třeba, abys soustředil její elektromagnetismus přesně na její osu. Je výhodné, že znám její zařízení. V ústí kráteru přepoj všechna vedlejší vedení na střední temenní tyč. To je vše. Ostatní provedu sám. Jen dbej, aby nenastala ve spojení porucha. Pavla pošli do spodní rotundy, Jiřího nahoru. Ty zůstaň, kde jsi. Co dělají naši hosté?"

"Spí. Nevzbudím je, dokud nepřistaneme."

"Dobře. Ihned vše zaříd'. Půjde to rychle dolů!" tvář z obrazovky zmizela.

Arne splnil přesně Nemův příkaz.

ASTRA se z vysoké stratosféry řítila dolů jako balvan, prolétla oblačným mořem a klesala v oparu ranní mlhy. Záhy hlásil Pavel v dohledu temný kruh známého návrší, obklopeného zvlněným mořem. A hned nato oznámil Jiří, že temeno ASTRY se zvolněnou rychlostí vnořilo do tmy kráteru.

"Podivné," slyšel Arne jeho udivený hlas, "jak se kolem ústřední tyče na temeni tvoří vodorovné kruhy, duhově pestré, a pravidelně se šíří až ke stěně kráteru, kde jako by se odrážely ze silného jiskření. Ale klesáme rychle. Lze to posoudit právě podle toho jiskření, které zanechává za sebou chvíli trvající stopu. Podivný dojem, jako bychom letěli světélkujícím válcem."

Konečně ohlásil Pavel, že letoun se blíží ke dnu propasti.

A po chvíli vyklouzla ASTRA z těsného objetí kráteru do širé, nedohledné dutiny, ozážené známým Nemovým umělým sluncem a v dálce nespočetnými světly...

Letoun odbočil a pod balvanovitou klenbou, která v ostrém ozáření budila tísnivý dojem těžkých, hrůzně nakupených mraků, zamířil nad mohutnou budovou, kterou přelétl a stanul ve výši asi sto metrů nad temnou plochou, hladkou a matně lesklou.

"Jsme nad letištěm," hlásil Pavel.

Arneho prsty chvíli manipulovaly s páčkami a vypínači a ASTRA šťastně přistála nad letištěm.

"Hotovo," oddychl si Arne. "Vzbud' Leont'any, Pavle. Pak všichni pod sprchu, ať se před Nemem objevíme čilí a svěží."

Jistě je zbytečné, abychom líčili údiv čtveřice nad prostředím, v němž se všichni octli, a úžas, jaký jim způsobil pohled na Nemův palác, jehož nádhera se mísila s bizarním dojmem, který Emil vhodně vystihl slovy:

"Vypadá jako sídlo Háda, vládce řeckého mytologického podsvětí."

"Hleďte nahore!" stanul Ludvík v úžasu. "Jsou to mraky?"

"Klenba!"

"Klenba? A ta světla v dálce... to je nesmírná jeskyně. Ale vždyť tu svítí slunce. Ne, tohle je sen. Nespím? Co tedy... kde to jsme?" Norkovy oči vytřeštěně těkaly.

"Jste skutečně v podsvětí," řekl Arne vážně.

"Cože? Zaživa..." vzlykl Norek.

"Nejsme v říši mrtvých. Jsme v Nemově světě. U dědečka."

"U dě... děde...?"

"Nu, pojďme. Vše se vám vysvětlí."

Z paláce jim vyšel vstříc statný muž, který trojici z ASTRY, zejména Arna uvítal zřejmě jako své známé a též ostatním čtyřem sice přátelsky, ale přece jaksi zdrženlivě stiskl ruku, načež celou společnost uvedl do paláce.

A tu hosté opět kráčeli z divu do divu. V nádherném vestibulu, na chodbách i v komnatě, kam je uvedl, vyzařovalo ze stěn i stropu příjemné světlo, takže žádný předmět nevrhal stín. Komnatou vanula příjemná, osvěžující vůně. Byla to velická místnost, skutečný prostorný a vzdušný sál, jehož čtyři okna skýtala pohled do nádherného parku se subtropickou květenou, zalitou slunečním jaselem. V pozadí parku třpytila se hladina jezírka a za ním se tajemně tmělo lesní houští.

"Pohádka!"

"Kdepak," řekl Arne klidně, "je to prostá skutečnost. Jsme několik set kilometrů pod povrchem země, v nesmírných dutinách, jejichž utajenou živou moc a sílu si dovedl Nemův technický génius podrobit tak, že z těchto divokých, bezhraničných pustin vytvořil pravý technický ráj. Je to skutečný svět, rozsáhlejší nežli povrch zemské souše, neboť se v několika horizontech nad sebou rozkládá do skutečného nekonečna. Je tu zastoupeno každé odvětví průmyslu i zemědělství. Ale jsou zde také rozsáhlá jezera, řeky i moře se všemi svými živočichy a tvorstvem všech druhů, dokonce i těch, jací žili na zemském povrchu, souši i v odách před milióny lety.

A všecek ten život ovládá, udržuje a řídí s hrstkou spolupracovníků jediný muž, Nemo, jenž přes svůj stoletý věk hýří duševní svěžestí a technickou genialitou.

Lidských spolupracovníků je tu málo, ale zato nespočet pracovních strojů a robotů, které lidskou sílu nejen nahradí, ale daleko předstihnou. Stejně zdatně pracují na souši jako pod vodou i ve vzduchu. A jediný člověk pouhým stisknutím knoflíku na přístroji udílí jim rozkazy a řídí práci mnohatisícových rojů do neomezené dálky.

Hlavním činitelem je ovšem elektřina, jejíž zdroj je nevyčerpatelný, dokud Země žije."

Vtom vstoupil správce paláce:

"Pánové, velitel vás očekává."

Byli uvedeni do prostě zařízené pracovny, v níž za dlouhým stolem, skloněn nad rozloženými rysy, seděl v křesle kmet, jehož bleďá, jakoby z mramoru vytesaná tvář, sněhobílá hříva vlasů a dlouhý, hluboko na prsa splývající vous působily

na nové hosty směsí velebnosti a bázně, zejména když stařec zvedl hlavu a upřel na ně pohled svých ocelově šedých očí, které jako ostré šípky pronikaly až do nejtajnějších skrýší jejich duše...

Věcností bylo jim těch několik okamžiků, než konečně trýznivé ticho pomínulo Nemovými slovy:

"Vítám vás!" a tvrdé rysy změkly vlídným úsměvem. "Přistupte blíže. Pojd', Arne," sevřel svého adoptovaného vnuka v náruči a vtiskl polibek na jeho skloněné čelo. Ostatním podal svou štíhlou, bílou ruku.

"Dědečku, představuji ti..."

"Netřeba, hochu. Jsou tvými přáteli. To mi stačí. Také vím, proč jste přišli. Sledoval jsem činnost těch dvou tvorů, kteří se zahníždili v tibetské pláni. Víím vše, co vám je známo. Ba víc. Nebezpečí, jež hrozí světu, celé Zemi, je vážnější, než myslíte. Není to jenom dvojice, ta je jen předvojem, který má připravit půdu k hromadnému vpádu. Dosud se mi nepodařilo vypátrat jejich původ. Ale to není alespoň prozatím ani tak důležité. Mnohem závažnější jsou jejich podivuhodné fyzické vlastnosti."

"Pozorovali jsme," osmělil se Arne přerušit Nema.

"Vím. Též jsem viděl ten elektrický výprask mladého tvora. Ale viděl jsem ještě jiné, závažnější a pro tuto planetu hrozivější, osudné děje, o kterých jistě nevíte." Nemo se odmlčel a vida Arnův tázavý pohled, ohromil návštěvníky slovy: "Ten starší tvor zmizel."

"Kam?" vyrazil Arne po chvíli ticha.

"Nevím. Jen je jisté, že odlétl v podivném pouzdře eliptického tvaru kamsi do vesmíru.

Nějakou dobu po elektrickém výprasku mladého byl v chýši klid. Starý se tvářil spokojeně nad svými přístroji a často si vyměňoval zprávy se svým záhadným protějškem, s velitelstvím svého světa. Ale zatím mladý strojíl úklady. Nevím, co kutil, ale často pracoval na přístrojích a vedení v tunelech kolem chýše. Samozřejmě, že má televize nestačila, abych mohl zjistit podrobnosti. Ale jednoho dne zachvátilo starého zděšení, které vyvrcholilo v zoufalství. Pochopil jsem příčinu, když jsem spatřil, že vaše ASTRA, která se dosud jasně zračila na jeho dokonalé televizní obrazovce, náhle zmizela. Bylo mi ho až líto, s jakým děsem a zoufalstvím se snažil opět vás zachytit. Začal jsem pozorovat mladíka a viděl jsem jeho škodolibě rozšklebenou tvář. Ten mladý ďábel přerušil sledování vašeho zvedného doprovodu a tím způsobil starcovu zkázu.

Těžko, velmi těžko se odhodlával starý k tomu, aby oznámil situaci veliteli, ale třetího dne již nic odkládat nemohl.

Neznám obsah rozmluvy, nerozuměl jsem řeči, znám jen výsledek:

Chvilí poté vyšel starý z chaty s nádobou, podobnou známým příručním hasicím přístrojům, kterou prudce postavil na zemi. V příštím okamžiku se začala kolem něho tvořit šedivá mlha, která rychle houstla a temněla. Zanedlouho zmizelo jeho tělo v temném eliptickém obalu. Vypadalo to jako velká kukla, motýlí zámotek, který se pozvolna zvedl od země, utkvěl asi metr nad zemí, dokud se nescelil také spodek, a pak jako střela vzlétl vzhůru, právě když se na prahu chaty objevila vítězně rozšklebená tvář mladého.

Sledoval jsem odlet daleko za hranici zemské gravitační moci, ale pak mi zmizelo těleso z dohledu.

Nemyslím, že by starý byl mrtev. Domnívám se, že oba ti tvorové nepotřebují lidskou stravu, nikdy jsem je neviděl jíst ani pít. Snad ani nedýchají lidským způsobem, nepotřebují vzduch. Jsem přesvědčen, že starý tvor byl zavolán do svého domovského světa, aby odpykal svou domnělou chybu, je obětí úkladů mladého.

Jenže se ukázalo, že mladý svými zkušenostmi a znalostmi nestačí, aby věc napravil, neboť jinak by vás byl opět našel. Naštěstí pro vás se tak nestalo.

Mladý démon provádí dále své záhadné kejkle, jejichž účelu nemohu přijít na kloub. A jeho práce je v posledních dnech zcela odlišná. Starý, a po něm jeho mladý nástupce se zabývali výhradně pokusy s elektrickými přístroji, což nyní ustalo. Vnitřek chaty i ta kovová klec zůstaly sice nezměněny, ale byly doplněny zařízením chemické laboratoře, v němž se nemohu vyznat."

"Nemůžete ho zneškodnit?" tázal se Pavel.

"Milý hochu," vzhlédl k němu Nemo, "nic by pro mě nebylo snadnější. Stačilo by malé tělíčko mého umělého slunce, aby v okamžiku spálilo celé to hnízdo se vším všudy na prach a popel. Ale nemohu se odhodlat k takovému zákroku, poněvadž nemám důkazy, že jeho činnost směřuje skutečně ke škodě, dokonce vážné pohromě našeho světa. Může být naopak ku prospěchu. Události s vámi, kdy ten mladík chtěl zničit vaši ASTRU, za což byl citelně potrestán, jeho poměr k starému a vše až k nynějšímu stavu nedává jasné důkazy o zlém úmyslu. Vše lze dosud omluvit řevnivostí a mladistvou vášnivostí. I ta krutost a bezcitnost může být zdánlivá. Nepopírám hrozný dojem, ale ten nestačí, abych se odhodlal k vraždě. A byla by to vražda, i když jde o záhadného tvora, který snad nemá nic společného s pozemským člověkem.

Pojmenoval jsem ho mladým ďáblem, démonem. Pod dojmem mého lidského nazírání. Avšak soudím správně? Nemýlím se? Věda jde vždy bezohledně a nemilosrdně k vytčenému cíli, je-li přesvědčena o jeho ryзости. Jde přes mrtvolu, byť jich byly kupy. Účel světi prostředky. Proto je nezbytné, abychom měli nevratné důkazy, že jde skutečně o zločinnou činnost.

Toto zjištění je vaším úkolem. Nyní vám ukáži tohoto mladíka při práci."

Na Nemův pokyn se seskupili před velkou televizní obrazovkou, na které se záhy objevil známý vnitřek chaty.

S utajeným dechem hleděli chemikové Ludvík a Arne na nevidané tvary křivulí, retort, baněk, pařáků a destilačních přístrojů, odstředivek a kotlíků, vzájemně spojených křivolakými, místy v koule, jinde opět v krychle nebo kužely, nálevky a jiné podivné i složité tvary rozšířenými a nadmutými rourami a hadicemi. Tu zase stály jakési čire průhledné kotlíky a pece, v nichž rudě žhnulo nebo fialově a žlutě se zmítalo klubko fosforečně svítících hadů...

A mezi tímto zařízením mrštně pobíhal, nebo opět strnule v napjatém očekávání stál Gor v černé říze s křečovitě sevřenými rty a horečně planoucíma očima, podobný středověkému alchymistovi.

"Odporný netvor!" oťrásl se Norek.

"Vtělení zla," řekli ostatní sborem.

"Mám týž dojem," přiznal Nemo, "ale... důkazy. Musíme mít důkazy. Pak zakročím."

"Co je to tam?" upozornil Ludvík na matně průsvitnou, jakoby zarosenou nádrž. Zdálo se, že v ní se pohybuje kupa asi dvaceti tělísek, podobných husím či spíše hadím vejcem.

"Ano, henží se. Je v nich život," potvrdil Pavel udiveně. "Nějaké zárodky?" pokračoval v samomluvě se zájmem lékaře a přírodovědce.

"Omnia ex ovo, vše pochází z vejce," přidal se Emil.

"A hleďte!" vykřikl Jiří. Průsvitnou rourkou šinulo se elipticky protáhlé tělísko, kleslo na kupu, změnilo se ve vejcovitý útvar a čile se vrtíc, zahnízdilo se mezi ostatní.

"Tohle je výroba nějakých zárodků," řekl Pavel přesvědčeně. "Ale jakých? Jací tvorové povstanou z této hlíně?"

Přestože odpověď zůstala nevyslovena, vyčetli si ji vzájemně z očí:

Titíž jako Gor! Jako samozřejmý logický důsledek se vyrojil příval nových otázek:

Je tohle množství, těchto dvacet kusů, vše? Nebylo jich vytvořeno už dříve mnohem více? Na sta, snad tisíce?

Nedospěly tyto zárodky zatím v samostatné bytosti, schopné života i činů? Kde jsou? Kam se poděly? Nebyly už vyslány do kraje, do širého světa? Pak by jejich zákrok přišel nyní už - pozdě.

"Nesmíme ztrácet ani okamžik," ozval se do ticha Nemův hlas. "Odletíte ihned."

Do telefonu pak rozkázal: "Elektromagnetickou vzducholoď, třetí typ s úplnou výbavou a vyzbrojí k mému letišti.

Připravit soustředěný výboj druhého pólu pro tunguzskou oblast, ústí Jeniseje."

Odložil mikrofon.

"K půlnoci budete na místě," hovořil klidně, "dopravím vás do bezprostřední blízkosti chaty. Po přistání nevystoupíte z letounu, dokud neuslyšíte mou radiofonickou výzvu. Budu vás neustále sledovat, celou vaši cestu i všecek další děj.

Vše bude mým úkolem. Vy jen pak naložíte Gora, který bude bezmocný jako nemluvně, a vrátíte se s ním sem. Zde už učiním opatření, aby byl úplně zneškodněn. Chatu a celé to hnízdo se vším příslušenstvím pak zničím. I s atomy."

Na stojanu vedle Nemova pracovního stolu se na okamžik rozzářila červená žárovka a pak zakmitla druhá bíle.

"Letoun přistál. Na shledanou, hoši." podal jim Nemo ruku.

KAPITOLA DVANÁCTÁ

GOR VÍTĚZÍ

S pochopitelným údivem i nedůvěrou hleděla posádka bývalé planety LEON na letadlo, které je mělo rychle a bezpečně dopravit do Tibetu. Vždyť tento letoun, mrtvě ležící na hladké, černé ploše letiště, se spíše podobal obrovskému torpédu, z jehož celistvého povrchu bez nejmenších výběžků na hladce zaobleném, dopředu i vzad ostře zahroceném těle, vybíhala vidlice, podobná mohutným, hrozivě rozevřeným kusadlům...

Avšak tu se otevřela na boku této dopravní nestvůry dvířka...

"Nasedat," zval klidně Arne.

Vsunuli se dovnitř a usadili se do pohodlných křesel. Dvířka za nimi zapadla.

Vnitřek vzplanul příjemným namodralým světlem, jež dokonale ozářilo podrobnosti.

Ano, jsou v kabině letadla. Křesla lze rozložit v lůžka. Před každé křeslo z boční stěny lze sklopit malý stoleček. Je to důmyslné: klubovna, jídelna i ložnice. Za nimi špižirna, jak vidět dobře zásobená, a před nimi...

Jaký to pavoukovitý netvor tápe tam svými tenkými, kloubovitými nohami na okrouhlé desce, plné kliček, knoflíků a páček?

"Co je to?" zajektl Norek.

"Pilot. Automat."

"Co to dělá?"

"Řídí."

"Copak už letíme?"

"Ovšem."

"Báječný start! Bez nejmenšího otřesu. A jak se tu vyznáme? Nejsou tu okna. Jsme jako v kryptě. A co vzduch?"

"Zbytečné starosti. Darmo bychom se vyčerpávali pozorováním okolí. A také bychom nic neviděli, leda hvězdnou oblohu nad námi, poněvadž letíme vysoko ve stratosféře. O vše je postaráno, i o výměnu vzduchu. Jen pohodlí a klid, odpočinek. Musíme být čilí. Spusťte stolky. Najíme se a pak si zdřímneme."

Probudil je Nemův signál, který jim hlásil, že přelétli přes Himaláje. Současně se před nimi přesvítala televizní obrazovka, po které se šinuly příznačné tibetské kraje, zkrabatělé pláně, rozryté křivolakými kaňony, lesy a jezera...

"Do půlnoci chybí dvacet minut," Otakar pohleděl na hodinky, "venku je tedy tma. Jak je možné, že televize kreslí tak jasné krajiny?"

"Takový je Nemův důmysl. Na jeho televizi neplatí ani absolutní temno. Prozáří všecko. Jakýsi druh rentgenu."

"Padáme!" upozornil Norek na rychle se blížící obraz rovinaté stepi se skupinami křovin.

"Co je to tamhle, ten čtvereček? Není to... ano, chata! Klesáme nedaleko, do středu skupiny křovin."

"Doufám," ozval se z přijímače Nemův hlas, "že jsem vám vyhlédl vhodné místo, kde bude letoun dobře ukryt. Jakmile přistanete, ozbrojte se elektrickými pistolemi, které najdete ve skřínce nad svými sedadly. Ale použijte je jen v nejnnutnějším případě obrany, neboť jejich výboj okamžitě usmrcuje. Arne, ty ostatně znáš tuto zbraň, která vysílá smrtící paprsky. Pak ihned vystupte a hleďte se nepozorovaně připlížit k chatě. Stále vás budu sledovat a včas vám pomohu. Snažte se zajmout Gora zdravého a dopravit ho ke mně. Zde si s ním pak promluvíme. Též tu líheň vezměte s

sebou. Vše ostatní sežehnu a zničím. Jste nyní ve výši tisíc metrů. Zvolním pokles. Jen se neukvapujte a opatrně, abyste se předčasně neprozradili. Noc je temná, ale..." přijímač rázem ztichl.

Z věžičky chaty vyšlehl úzký, ale ostře planoucí paprsek, zatápal kolem, až utkvěl na letounu, který náhle prudce zakolísal.

Výdech děsu zašuměl v letounu jako perut' Smrti!

Avšak v příštím okamžiku paprsek zhasl!

"Přece vás vyčíhal," slyšeli Nema. "Zničil jsem mu protivýbojem vedení. Ale teď rychle dolů."

Letadlo padalo jako kámen, ale včas zabržděno, dosedlo téměř bez nárazu.

"Ven! Rozptýlit se a plazit se k chatě! Pistole připraveny!"

Vysoká tráva je dobře kryla.

V chatě i kolem bylo mrtvé ticho a hrobový klid. Avšak přece se ozval jakýsi zvuk, jemný sykot, který sílil, čím blíže se plazili.

A potom vzplanulo vysoko nad srubem světlo, žlutý kotouč, podobný měsíčnímu úplňku.

"Nemo nám svítí," hlesl Arne.

Avšak... co se to děje?

Před chatou stojí Gor, dobře poznává jeho štíhlou postavu, v náručí s jakýmsi krychlovým tělesem... několik kroků před ním tryská jakoby ze země šedivý proud, jenž jako mlžný fábor spirálovitě odzdola vzhůru ovíjí Gora...

"Na něj! Chce uniknout! Odletět jako Dag!" vykřikl Arne.

S pistolí v ruce se hnali vpřed.

Avšak zábal za prudkého sykotu nyní rychle pokračoval. Když příběhli, bylo vidět už jen nejasný obrys Gorova těla s jakýmsi předmětem v náručí a poněkud zřetelnější tvář, sešklebenou vztekem, ale též triumfem vítězství.

"Neujdeš nám!" vrhl se na něj silák Pavel a svým zápalem vznítit také Emila.

Oba zuřivě rvali vzdorný a tuhý obal... Marná snaha! Přidali se i ostatní, ale bez vážnějšího úspěchu. Naopak: s hrůzou pozorovali, že též oni jsou zahalováni do jemných vláken jako mouchy uvázlé v síti pavouka a stále více obalované pavučinou...

"Pistole!" zařval Arne v nejvyšším děsu. "Protrhejte - počkat! Já sám! Mohli bychom se vzájemně zabít."

Podánilo se mu to. A jakmile osvobozen odstoupil mimo dosah strašného proudu, sežehl pouta ostatních.

"Snad bychom mohli uvolnit i Gora," sípal Pavel udýchaně.

Avšak - pozdě! Celý zjev Gorův téměř zmizel v obalu, jenž se pozvolna pozvedl a pak náhle jako střela zmizel ve výši.

Chvilí hleděli za ním zklamáni.

"Je pryč! Jako Dag."

"Do chaty! Vezmeme aspoň tu líheň!"

Avšak ta - zmizela.

"Vzal ji s sebou."

Prohledali chatu. Arne měl sto chutí na přístroje, Ludvík na chemickou výbavu i zásobu látek, ale vzpomněli si na Nemův příkaz: Jen Gora a líheň, vše ostatní nechat nedotknuto. A Nema je nutné ve všem přesně uposlechnout.

Když vyšli před chatu, klopýtli Norek přes nádobu, podobnou hasicímu přístroji:

"Je prázdná. Nezůstala ani kapka," odkopl ji. "Tak pojďme," řekl znechuceně.

"Vezmu ji s sebou," zvedl Ludvík nádobu za držadlo. "Snad v ní zbyly nějaké atomy..."

"Hrom do mne!" cedil Arne zaťatými zuby. "Rvali jsme se s obalem docela zbytečně. Proč mne to nenapadlo... inu, ztratili jsme všichni hlavu. Gor mohl být náš a už s námi na cestě k Nemovi spoután jako nemluvně, kdybychom místo hloupé rvačky byli pistolemi zničili včas tuhle nádobu."

Chvilí hleděli na Arna s otevřenými ústy, neboť měl pravdu.

"Možná," utěšoval všechny Ludvík. "Ale kdoví, co by se bylo stalo. Co kdyby látka vybuchla? Nádobu je kovová a dosti těžká. Střepiny by se rozlétly jako granát..."

"Není to vyloučeno," přiznával ochotně a vděčně Arne.

"Ať jakkoliv, teď už je zbytečné o tom uvažovat," skončil Emil věcnými slovy.

Když docházeli k letounu, sjelo světlo z výše jako kulový blesk přímo do chaty, která v okamžiku vzplanula s temným výbuchem.

"Nasednout!" pobídl Arne. "Je tu ještě podzemní okruh, který Nemo také sežehne. Kdo ví, nejsme-li v jeho obvodu."

Dvířka zapadla a letoun se vznesl.

"Nepodařilo se nám to, což?" ozval se Nemův hlas z přijímače.

"Dědečku, odpusť, že jsme..."

"Neomlouvěj se. Chybil jsem snad víc než vy. Všecku pozornost jsem upjal na vás, místo abych se také chvílemi podíval na Gora. Ale všechno šlo tak rychle. Jen když je pryč. Sotva se znovu pokusí. Ani atom nezůstane po tom hnízdě. Vše, i kovy budou spáleny na prach, který též zmizí bez nejmenší stopy."

"Přesto je nám líto, že jsme nerozluštili tajemství."

"Prozatím ne, hoši. Rozluštění je však jen oddáleno. Ostatně vám může být útěchou: Je mnoho věcí pod sluncem."

Televizní obrazovka nad nimi náhle ztemněla a také přijímač oněměl.

"Copak je to? Přerušené spojení?"

"Letíme?"

Pohyby pavoucích končetin automatického pilota a jeho manipulace s kličkami a páčkami tomu nasvědčovaly. Ale proč to zmrtnění televize i přijímače? Co to má znamenat?

Pouze Arnova bezmezná důvěra v Nema uklidňovala jejich pochopitelné rozechvění...
Zatím jim Nemo chystal překvapení...

Mrtvé ticho je probudilo ze spánku. A v tom se rozzářila televizní obrazovka a z ní na ně zírala Nemova usměvavá tvář:
"Jste na místě, hoši. Na shledanou!" Bylo vše, co slyšeli. Nemův zjev se rozplynul.

Vystoupili. Sotvaže dvířka zapadla, letoun se vznesl.

Kde to jsou? Mraky a hustá mlha halí okolí.

Není tma, jen šedivé šero soumraku či svítání? Co to hvízdá? Lokomotiva kdesi nepříliš daleko.

Stojí na nějaké louce nebo trávníku.

"Kde nás to Nemo vyklopil?"

"Hněte sebou. Někam přece musíme přijít."

"V Nemově světě nejsme, to je jisté."

"Ale kde?"

"Protivná mlha. Nevidět skoro ani na krok. Tu se zvedá jakýsi val. A nahoře - patníky. Silnice. Jdeme," vykřikl Norek.

Vyběhli nahoru. Kampak to vede? Nikde ani hlásku. Ale přece:

"Túúú - túú!"

Přijíždí auto. Zvolna se plazí s naplno rozsvícenými světly...

"Stop!" křičeli sborem.

Vůz zastavil.

"Copak je?" nesla se k nim z mlhy otázka - česky.

"Kam jedete?"

"Co je vám po tom?"

"Nic, ale rádi bychom věděli, kde jsme."

"To je dobré. Spadli jste z nebe?"

"Skoro."

"Nemám kdy na plácaniny nějakých flamendrů. Z cesty!"

"Počkejte, příteli!" přiběhl Pavel k šoférovi prázdného nákladního auta.

"Jedete do Prahy?"

Když uslyšel věcnou otázku a uviděl mladíky, kteří se zatím už také přiblížili na dohled, šofér zvlídněl:

"Ano," přikývl.

"Jdeme pěšky z výletu a v té mlze jsme asi zbloudili. Mohl byste nás svést?"

"Nesmím, mladý pane. Mám přísný zákaz..."

"Vím, ale máte prázdné auto. Skrčíme se, že nás nikdo neuvidí."

"To byste vypadali. Vezl jsem v něm chlorové vápno. Kde jste vlastně byli?"

"Kde? - nu... Na Karlštejně."

"Cože? Lháři! Jak jste se dostali před Berounku a Vltavu do Vraného?"

Na tohle ovšem bylo těžké odpovědět.

"Dejte mi pokoj!" rozzuřil se šofér. "Z cesty! Jedu!"

Ustoupili ochotně. Teď už vědí, že jsou u Vraného, a směr ku Praze jim ukázalo auto.

"Za ním!"

Tři hodiny chůze, co je to proti pouti, kterou vykonali?

Na shledanou, kamarádi!

Konec